

مَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ

الحمد لله والمنتهى كتاب مستطاب ترجمه کرده با این کرام علیهم الصلوٰۃ والسلام

عجالت القصص
کلامی
علیه السلام
س ۱۳۵۶
(من تصانیف)
موسی محمد زید
تعالی

حسب ما یسیر شیخ الهی شمس محمد جلال الدین تاجران کتبی میری لاهور

در مطبع انجمن ارباب روضه طبع شد

حمد باری تعالیٰ

بسم اللہ الرحمن الرحیم

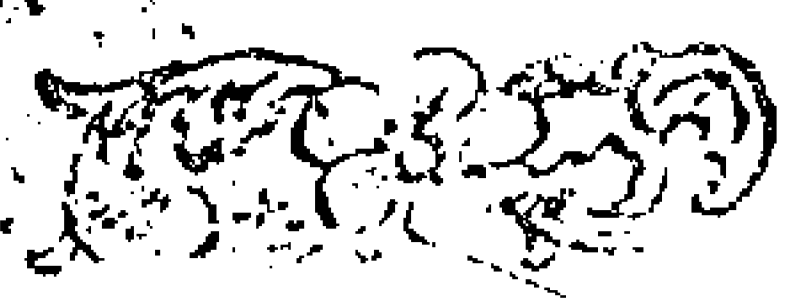
بسم اللہ الرحمن الرحیم

حمد خداوند پاک توں لکھ ہزار کروڑ
لکھ لکھ کاغذ کاغذی لاکھاں دفتر جوڑ
اس میدان بے اوڑ کے کیاں ڈھٹا دور
گھاہ انگوری سنہریاں صرٹے بھوئیں پھوڑ
اوسنوں پوجن والہ اسبھنیاں کہیں گھوڑ
غیراں دے محتاج دی کدیں نہ مٹدی لوڑ
کسے نہ طاقت کرن دی نال اسدے انجوڑ
ننلوں اپنے دوستاں عزت کری بے اوڑ
موسیٰ نوں کڈھندی تھیں بخشے منصب وڑ
کیتی جد قارون نے موسیٰ نال اجوڑ
سیتا اسدے حکم واکوٹ سکے اوھوڑ
چاہے تاں سکھ واسواں دیوے وکھ چھوڑ
پوچھ وچھڑے میلدا پوچھ دے وچھوڑ
ہر شے اسدے عشق وچھڑججج ہوو سوڑ

اج تک جیسی صفت نوں کس نہ چاڑیا توڑ
اوڑک سقلاں بھٹکے گئے سیاہیاں روہڑ
لا احصیے کے سمجھ دے دتے تک ترور
بولن حمد خدایندی پھرتے سکرور
مشترک اوسنوں چھوڑ کے پھرے منیدا روڑ
جسنوں تکیہ ربا اوسنوں کچھ نہ تھوڑ
ہک پل وچہ مخا لقاں دیندا بھن مروڑ
ہر دشمن دی تہر تھیں گردن دیندا توڑ
سن لشکر فرعون نوں پل وچہ دتا بوڑ
سن گھر بار زمین وچہ دتا رب گھسوڑ
جو اوہ چاہے سو کرے کوئی نہ سکدا ہوڑ
جے چاہے بن دارواں گھلجا دن دیکھوڑ
ہک پوچھ چھوڑا وندا عمراں دے بدھوڑ
توں بھی کدی تے غافل دلدی اکھ اگھوڑ

جاگ پندیرا ستیا نیند رغفلت چھوڑ
خدیست وچہ دھوئیل وی واگ دلیدی موڑ

نعت سید المرسلین و خاتم النبیین محبوب رب العالمین
احمد مجتبیٰ محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وآلہ وصحباہ وسلم

سید احمد مجتبیٰ نبیاں و اسرار
رحمت عالم سرچیا خالق سرچہا
کل خلقت تھیں رب نے کیتا بزرگوار
مہر نبوت مہر تھیں بخشی بخشہار
سرچہتر لو لاک واکل اقرائے ہار
کامل مرسل بھیجا رب نے کر مختار
شمس رسالت نبی دے ماری جاں چمکار
پھیلایا دین محمدی ہر جا ڈنکے مار
ٹھہنس ہوئے گڑھ کفر دے شرک مینار
چو دیں طہقین روشنی چائن تے لشکار
چڑھیا چن توحید و اندر عرب دیار
نوبت بھی محمدی پئے جگہیں گھمکار
سنے اگلے دین سب اپنے وقت گزار
جھوٹے بت کفار دے ڈگے منہ دے بھار
کیتا جنہاں مقابلہ مال سید ابرار
حاسد دشمن دین دے پیتے مار خوار
درج بہشتاں جاو سن اوسدے فرماندار
بہت پیارے رب نول اوسدے تابعدار
جو کوئی دوست اوسدے رب واد و مستدار
اوہ محبوب خدایہ شافع روز شمار
تائب ہوئے ڈگدا جو اوسدے دربار

جس دی خاطر رب نے کیتا کل سنسار
رہبر ساری خلق و امت و انخوار
فخر رسل و الانبیا سبھ دازیب سنگار
عالی جدا مرتبہ درج عالی سرکار
بخشی رب حضور تھیں عظمت دی دستار
جسدے دین مبین دی دھم پی چو دھار
ہو گئے دور جہان دے کفر اہنیر غبار
نہٹے بھا جاں کھانیکے باطل دین کفار
کل ملکیں سلام دا گرم ہو سیا بازار
شعلے نور ظہور دے گئے عرش تھیں پار
ماری نب و لائیتیں حضرت دے انوار
سن سن رہنے چھوڑ کے نہٹے چور چکار
سوہنا دین محمدی کیتا رب بیدار
سوک پیئے گھر کافراں روون زار و زار
اوڑک اوہانس کے ہار گئے مردار
جنہاں نبیاں او نول ہوئے علم بردار
کھاوون دے دوزخیں بے فرمان مکار
دشمن خاص خدایہ دے جو کر سن انکار
رکھتے ویر جو اوہنا نڈا رب اوستھیں بزار
چھٹن اوسدی حرمتوں لاکھاں او گنہار
پاک کرے رب اوسنوں بھاویں بھدکار

لاکھاں عیب کمائے کے آون بدکردار
 جس مجلس وچہ نبی دا ہووے ذکر اذکار
 حاضر ہوون نیت فرشتے ادبوں بنجھ قطار
 ختم ہووے اوہ ذکر جاں جاوون پھیر سہار
 یا رب اوپر زمین دے بندے نیکو کار
 حکم قرآن حدیث واسندے ہو ہشیار
 کہنی آکے سنندی دل وچہ نیت دھار
 کہنی سندے شوق تھیں چھڈ اپنے کم کار
 راہ جانے ہک عارضی پھڑکے رہوار
 ایڈ محاسبہ نبی دا سمجھو ذرہ وچہ چار
 پڑھے درود رسول تے جو مومن ہوار
 ڈٹھا جس رسول نوں دل دا رنگ تار
 مدح رسول کریم دی کرنی ہے دشوار
 جیکر نبی نہ ہو وندا دنیا وچہ اظہار
 سوچ چن نہ ہو وندے نہ کوئی لیل نہار
 پھر سمندر نیر ناچھے ٹھنڈے ٹھار
 نابرسات نہ رحمتاں نہ کوئی سبزو زار
 نہ ایہ شہر آبادیاں نہ کوئی جنگل بار
 جمن مرن نہ ہو وندا نہ ہو وندے وزگار
 دوزخ اتے بہشت دی ہوندی خبر نہ سار
 کوئی چیز نہ ہو وندی عالم وچہ آشکار
 آدم جن ملائیکاں حوراں خوش رخسار
 جتنی خلق جہان وچہ رب دی پیداوار
 مئے حکم ملائیکاں کر کے ادب مہزار
 شان بیان رسول دا ہووے نہیں شمار

کرے بہشتی اوسدا کلمہ استغفار
 شیطان اوس مکان تھیں رہندا دور فرار
 سن سن ذکر چھٹی سی سبھ ہوندے سرشار
 وچہ جناب خدا ییدی ہوندے عمر صمدار
 تیری تیرے نبی دی کرن بیٹھے گفتار
 رُدھے وعظا کلام وچہ سبھ گھر بار و سار
 کہنی مارے شرم دے پھاس گئے لاچار
 ہک ایویں تقدیر نے دتے بنجھ کھار
 حکم ہووے میں سبھوں بخش و تا یچار
 جسدا صدقہ عاصیاں بخشے رب جبار
 دین داری رب اوستے حجت کرے شمار
 جیونکر اوسنے دیکھیا مولے دا دیدار
 جسدے قدم مبارکوں پایا عرش قرار
 زمیاں تے آسمان نہ کردار رب غفار
 تاریاں بھری اکاس تے نہ کھردی گلزار
 وچہ دریاواں مچھلیاں کردا کون شکار
 نہ میوے نہ ڈالیاں نا کوئی باغ بہار
 نہ ایہ گنج نہ دولتاں نہ ایہ درم دینار
 نہ ایہ خلق نہ خلق دے ہووے کار و بار
 ناجنت دیاں نعمتاں نہ دوزخ دی نار
 جے نہ ہوندا رب دا حضرت نال بہار
 سبھ کچھ خاطر نبی دی کیتا رب تیار
 ہر شے پاک رسول دی کیتی تابعدار
 پڑھن درود رسول تے دل تھیں خوب سنوار
 جبرائیل امین بھی جب راخہ متکار

وانک نقیبیاں دوڑوا کے پکڑ مہار
جتھے نبی نہ پہونچیا کوئی صغار کبار
میں عاجز کی نبی وی بولاں صفت پوکا
لکھ صلوات رسول تے سن ازواج اطہار

جسدن اوپر براق دے پڑ ہیا شاہ اسوا
پہوتا اوس مکان تے سرور بے تکرار
جسدی صفت قرآن وچ کیتی رب ستار
چل پڈیرا لکھئے پاک نبی دے یار

مدح چہار یار و صحاب کبار رضی اللہ تعالیٰ عنہم اجمعین

چارے یار رسول دے چارے ڈارکان
چارے تھم اسلام دے چارے فخر زمان
چارے ولی خدا ئیدے چارے اہل عرفان
چارے صاحب عمل دے سخیاں و سلطان
چوہاں خاطر دین دی لائے بہت تران
آپس دیوچہ دوستی چوہاں دی ہک جان
چوہاں بعد رسول تھیں کیا حکمران
پہلا یار رسول واسے بوکر چھپکان
نال نبی دے غار وچ کیتا جس مکان
دو جا یار رسول و حضرت عمر جوان
لڈھ تلوار میان تھیں سیدے بے ایمان
نیجاؤ والنورین ہے حضرت بن عفان
کر دے شرم ملائکہ شرم حیا دی کھان
چوتھا دوست نبی و شاہ علی مروان
انبیر ویکھ بہادری ہو یا سکے گروان
بہت پیارے نبی دے ایہ چاکر جانان
دچہ توریت انجیل دے لکھے خاص نشان
رہن کوکوع سجود وچ پیش خدایزدان
پہریاں اندر انہا ندے نیکی ہوک عیان

اللہ صاحب جہناں واکینا عالی شان
چارے دیوے دیند و روشن وچہ جہان
چارے عابد متقی نیک تہجد خوان
چوہاں راہ خدا ئیدے مال کیتے قربان
کتھئے ناک کفار دے کیتے مسلمان
جو نامنے انہاں نوں سوار حق نادران
تخت خلافت جہناں نوں و تارے رحمان
صدق مال رسول دے آند جس ایمان
شاہ جسدے حال دی ہے آیت فرقان
جسدے سلم ہون تھیں رطلی بلند اذان
سایہ اوسدا ویکھ کے نشہ بھجن شیطان
سخی پیار رب و شاہ ولی عثمان
موجب لوح محفوظ دے کیتا جمع قرآن
جستوں فتح خدا دے نے ولی ہر میدان
لحمک لچی نبی و جسدے حق فرمان
آپ خدا نے جہناں دے کیتے وصف بیان
ایسے یار محمدی ہو کسن نیک و ہیمن
غالب اوپر کافراں تے طالب رضوان
ایہ صحاب رسول دے ہر کوئی کوئے پیمان

آپس دیوچہ الفتوں نیک سلوک کمان
 ایہہ تھریاں جنہاں نوں بخشیاں رہ جان
 جو کوئی حق وچہ اوہاندے کرسی براگمان
 لکھ لکھ شکر خدا پیدا ہو رکروڑ احسان
 جو صحاب رسول دے سارے خورو کلان
 عاشق پاک رسول دے بوندے سلمان
 سارے تارے دین دے جیوں تار آسمان
 ہووے دایم رب دی رحمت تے غفران
 رضی اللہ عنہاں تھیں راضی رب مدام
 دوتے پاک رسول دے حسن حسین امام
 جتنی آل رسول دی سب و اسیں غلام
 خویش آثار نبی دے جو صاحب اسلام
 ہو جو تابع نبی دے پیر فقیر ابدال
 کل رسولان انیاں رحمت ہر ہر حال
 کل محدث نبی دے روشن چند مثال
 مومن مسلم روزن صاحب نیک خصال
 کل مداح رسول دے شاعر نیک خیال

ہاں دوجے دی دوستی مردیاں تیک نبھان
 کون اوہاندے شان وچہ حرف و کسر انسان
 بیشک اوسد دین وچہ ہوویکا نقصان
 مینوں برے عقیدوں بخشی رب امان
 سبحناں وایں گولڑا جو خادم وربان
 سن مشتاق اویں میں ساریاں تھیں قربان
 شان صحابہ دیکھ کے سارے ڈب ڈب جان
 اوپر تمام صحابیہاں ہر ویسے ہر کس آن
 ورضوا عنہ رب تھیں راضی اوہ تمام
 ہووے اوپر انہاندے لکھ درود سلام
 سن اولاد تلمم تے برے رحمت عام
 حمزہ تے عباس نوں بخشے رب علام
 اوپر شہیدان ساریاں رحمت جل جلال
 عالم فاضل مجتہد پاؤں فضل کمال
 ہو مفسر فضل تھیں رہن سدا خوشحال
 بخشے رب تمام نوں اپنی رحمت نال
 سنے پند پر فقیر دے رہن ہمیش نہال

مناجات مصنف

یا رب تیرے فضل دی مینوں سدا امید
 دینیں پناہ ہر سختیوں یا رب پاک مجیب
 کر کے کرم جناب تھیں میرے کٹ جنجال
 دین دنی ویاں عاجتاں میریاں آپ مٹا
 بخش ترتی دین وچہ عملوں بخشیں داد
 سچی تو بہ بخش جو ہووے مدد قبول

اوپر میرے حال دے رحم کریں جاوید
 دو جگ وچہ آسودگی مینوں کریں نصیب
 نال دریغے فضل دے ہر یک آفت طال
 غیراں دی محتاجیوں مینوں لیں بچا
 صدقہ اپنی ذات دانیک کریں اولاد
 عمل کرائیں صاحب جو ہوون مقبول

دیویں رزقِ حلال جو خرچاں اوپر حلال
 مینوں اپنے فضلِ تھیں دیہہ ایسی گزران
 شاکر کروچہ نعمتاں یارب پاک شکور
 بولاں سخنِ زبانِ تھیں جسوچہ تدہ رضا
 جس رستے تدہ ٹورنا اُس رستے پر ٹور
 شیطانوں دی بد راہیوں دیویں آپاں
 دنیا تے وچہ آخرت مول نہ کریں خوار
 بخشیں سکھ آرام جوتیں تھیں کرے نہ دور
 غافل کرے نہ تدہ تھیں ایسا بخش آرام
 دکھ نہ دیویں مالکانہ ایسا آزار
 جو کچھ تیری طرف تھیں آوے خوشی مال
 بخش تمام حاجتاں اپنے حسبِ پسند
 عذر کراں وچہ امر وے کیا میرا مقدور
 مردیوار سلامتی بخشیں نال ایمان
 کریں عذاب نہ قبر و مینوں اندر گور
 کریں سمندر حشر و امیرے بھانے ہاتھ
 بخش میرے ماں باپ نوں جنت و مقام
 بخش فروغاں میریاں نالے بخش اصول
 بخش حیاتِ مہات سب زوجہ تے فرزند
 کل دعا میں میریاں کر مستبول حضور
 جو جو وچہ جناب میں کیتی عرض دعا
 فضل کریں کل مومنناں جتنے اہل ایمان
 جتنی امت نبی دی اول آخر تمام

نہیں تاں ایسے رزقِ تھیں تنگی بہساں حال
 جسوچہ میرے دین نوں ناچھے نقصان
 صابر وچہ مصیبتاں تیرا نام صبور
 جس گل وچہ ناراض توں اوہ گل نہ کوا
 باجھوں رستے حق دے راہ نہ دیکھاں ہور
 ناں ہدایت اپنی محکم رکھ ایمان
 دوہیں جہانیں فضلِ تھیں بخشیں عیش بہار
 نعمت تیری کھا یکے نہ ہوواں منور
 ہر دم تیری یاد وچہ کماں عمر تمام
 جسوچہ تیری بندگی چھوڑاں ہو لاچار
 صبروں شکروں طاقتوں شاور کھیں ہر حال
 جیوں توں راضی مالکاتیموں میں بھی غور
 میں راضی ہر حال تے جوتینوں منظور
 کلمہ طیب بول کے کراں حوالے جان
 باجھوں تیرے فضل دے آس کوئی ہور
 بخشیں اپنے فضل تھیں پاک نبی و اساتذہ
 بخش میرے استاد بھی دوست خویش کام
 بخشیں میری بنت توں صدقہ بنت رسول
 بخش میرے منظور توں یارب قدر بلند
 صدقہ پاک حبیب و بخش تمام قہر
 سن میرے فرزند دے مینوں کریں عطا
 بخشیں کل جہاں دے جگہ مسلمان
 سنے پناہ پر فقیر دے سہجے رحم کما

سببِ تالیف

جیو نکراں اس کتاب نوں کیتا میں تصنیف

اس تھیں تجھے دوستو کہاں سببِ تالیف

سلسلہ نام فرزندِ مسنف

اگے اس کتاب نوں مسلم گیا بنا
 ہو یا پیرانا شعر او گزر گئے کئی سال
 نالے اُس گلزار وچہ ڈٹھا بعض مقام
 خبر نہیں اوہ شروع تھیں مین پڑھوں لا
 اکثر جس کتاب نوں مدت گزرے دو
 آپ مصنف جو ندرے جد تک اوپر جہان
 بچھوں صحت غلط واکرے نہ کوئی خیال
 مکھی اوپر دیوندے کاتب مکھی مار
 صحت کندے سرسری مارن کجھ نگاہ
 چھاپیاں والے چھاپے اونویں تہہ پھران
 آپو اپنے پیٹ نوں بھر لیندا مہر کو
 بہت کتاباں غلط جو ہو یاں ایسے طور
 چھوڑ پڑاں ایہ تذکرہ کر نہ طول طوال
 جد تک تیری زندگی کرے صحت کمال
 نہ تدھ آکے دیکھنا نہ کرنی بڑ تال
 کجھ کاتب کجھ صحت گر غلطیاں دین ڈال
 باقی ماندہ لطف جو رہندا ہوک روال
 مویاں تیکھے سمجھ دی بول بے خبر تال
 کون بیگانی چیز نوں رکھدا ہو رہاں
 سوئپ پذیرا سب نوں اپنے شعر مقال
 اکھ سناتا لیف واکھوں ہاں کتاب
 مسلم دی گلزار جاں ہوئی بہت ضعیف
 شیخ الہی بخش جو صاحب نیک یقین
 نامی وڈے صحائف او تا جہاں وقار
 بیوں اس گلزار دا اونہاں کیتا فرمان

اللہ صاحب اونوں بخشے نیک جزا
 نویں نویں اشعار واسمہ نوں ہو یا خیال
 واقعہ ہو یاں غلطیاں بہت خواص عوام
 یا پھتر بچھوں کسے لکھیاں نال خطا
 چھاپے اندر غلطیاں واقعہ ہوں ضرور
 تہ تک اوہ تصنیف دار کھدے آپ مہیاں
 ہر کوئی آپو اپنا مطلب لوے نکال
 بھاویں وچہ مضمون دے ہووے غلط نظر
 اصلی صحت کرن دی بول نہ رکھدے چاہ
 تا جہ پرت نہ دیکھدے اونویں ویجی جان
 بھاویں اکوں دھڑی جاندی زبڈی ہو
 اکوں مسلم ب نوں کس کیتا کم چوڑ
 رہن صحیح تصنیف داسایاں باجھ محال
 بچھوں تیں تھیں صحت واکرنا کس خیال
 تیری بھی تصنیف دا ہو سی ایہ محال
 رفتہ رفتہ شعردی دیون بیخ نکال
 پڑھنے والے اوسدی دین لذت کال
 زینت ہر ایک چیز دی ہندی سایا نال
 ماپیاں بن اولاد دا کون تیکھے احوال
 کل تیری تصنیف دا حافظ جل جلال
 جو نہ کر تدھ ایہہ جوڑنی کیتی شروع کتاب
 کہیا بیوں دوستاں کرتوں ایہ تصنیف
 نالے بیٹا نہاندا شیخ جلال الدین
 کرن دوکان لاہور وچہ کشمیری بازار
 موسیٰ بنی کلیم دا اسوچہ ذکر بیان

اگے قصص انہیں یوسف دی گلزار
اوس تھیں پہلے جوڑیا حضرت داندکور
ہو ر احوال الاخرت بھی زینت اسلام
حافظ دا کچھ ترجمہ تحفہ کہ سب کے نظیر
اُس ہدیے وچہ آوندے رنگ و رنگ بیان
کئی رسالے ہو رہی کیتے میں منظوم
قرآن مجید و ترجمہ لکھیا اسے سال
تحت اللفظی ترجمہ کیتا خوب آسان
جس آیت دی سمجھ نا آوے بات سہیل
پڑھو پڑھاؤ مومنو کر کے خوب دھیان
ہن میں کیتی شروع ایہ موسیٰ دی گلزار
اس وچہ بہت پیہراں آونکے حالات
یارب صدقہ نبی و اصدقہ آل رسول

کیتی خاطر ادھاندی پچھلے سال تیار
ہے گلزار محمدی نام جد ہاشم ہوا
معجز پاک رسول دے کیتے میں ارقام
بھی عجم دی تفسیر تے ہر یہ و پذیر
خوان یغما نام اوس ہے مشہور جہان
کچھ چھاپے وچہ آگے کچھ تلی مرقوم
کارن خاص پنجابیاں ہوا بہت کھاں
بہت معارف کئی جگہ کیتے وچہ بیان
حاشیے اندر اوسدی کردنی تفصیل
دوہیں جہانیں دوستو نعمت عجب قرآن
انشاء اللہ ہووسی ایہ بھی جلد تیار
حضرت عیسیٰ تیک جو گذرے میکھفات
کریں پذیر فقر دی کل محنت مقبول

آغاز کتاب گلزار موسیٰ در نسب نامہ حضرت موسیٰ علیہ السلام

وطن فرعون بے عون

آقلے میدان وچہ ادبوں کھول زبان
اوہ پیغمبر رب داتے مقبول خدا
ید بیضا و المعجزہ ہو یا اُس اکرام
شان کلیمی رب تھیں تاہیں یا نصیب
کرسی نبی کلیم دی تینوں دیاں سنا
بیٹا اوہ معبر و عالی نسب بے
لاوی پت یعقوب دے ہی سہی مرو خدا
باراں پت یعقوب دے ہی سہی عالی جاہ
اگے قصہ اوسدا کیتا میں مرقوم

موسیٰ نبی کلیم دا کراحوال بیان
جنوں عاصا قدرتی کیتا رب عطا
کیتی باجھ و سیلیوں اللہ نال کلام
وچہ دویاں پیہراں کیتا رب محبوب
ہیسی پت عمران دا موسیٰ نبی خدا
اوہ بیٹا تاقیش دا لاوی دانستہ زند
چھویں پشت یعقوب تھیں موسیٰ بنیاں جا
ہو یا یوسف انہاں تھیں شہر مسدہ دان
یوسف دی گلزار نوں دیکھ کریں معلوم

بدیوسف نول مصر وچہ ملیا بابل جا
مصرول باہر انہاں نول بخشے جدا مقام
کل اولاد یعقوب دی اوسوچہ ہوئی آباد
چھ لکھ کتنے آدمی کسن اولاد یعقوب
حضرت ابراہیم وارکھن سارے دین
اوسے اوپر عمل اوہ کردے رہن مدام
جہ تک یوسف جگ تے کیتا حکم احکام
پچھے اوس تھیں مصر وچہ ہو رہا اک شاہ
نام اوسدا قابوس ساہیسی پت ولید
اسرائیلی قوم نول لگا دکھ پوچان
سب اولاد یعقوب نول کہندا پاس بلا
کرو اطاعت مجھ دی پوجو بت تمام
سنکر اسرائیلیاں دتا صاف جواب
حضرت ابراہیم داسا نول دین قبول
جیوں سانوں منہ مار گئے اپنے بزرگوا
رستہ حق خلیل داسا نول ہر مطلوب
اویا اسا ڈی جد ہے سچ انہاں دین
سنیاں جدول جواب ایہہ اوس حاکم قابوس
کون تسیں ہو آدمی ایڈے وڈے امیر
معلم سانوں تساں دی جد اولاد تمام
بروکر بازار تھیں آندا اوس ویا ج
اصلی اوہ غلام سی آوکیا بازار
اسرائیلی تسیں سبھ اوسدی ہو اولاد
جو میں دساں پیروی کریو اوہ قبول
ہوں تکلفاں اوہانوں دیاں او شیطاں

سدے اوس کنعان تھیں سارے خوش بھرا
دار حرم اوس شہر دا یوسف رکھیا نام
حضرت اسرائیل دی بہت ودھی اولاد
رہندے اندر مصر دے ایہ سارے محبوب
جیوں حضرت یعقوب دی آھی شرع متین
اسرائیلی انہاں نول سدن لوک تمام
تد تک اندر مصر دے رہیا امن آرام
کر کر ظلم پلیدے کیتا ملک تباہ
بیٹھا اوپر تخت دے جاں ایہہ تخم پلید
ابراہیمی دین دا دشمن ہو گیا آن
جے کر چا ہو بہتری شرک متبولو چا
نہیں تاں سبھ پکڑ کے مار کران قتل
اسیں نہ صرگز مندے تیرا دین خراب
کراں اطاعت رب دی اوپر شرع رسول
ہرگز اسیں نہ اوس تھیں کر سکدے انکا
جیونکر عمل کما گئے یوسف تے یعقوب
باطل تیرے دین تے کیونکر کراں تھیں
غصے دیوچہ آئیے کہن لگا منحوس
جد اپنی تھیں اساں دا جانوں دین حقیر
ساری عمر عزیز دا یوسف رہیا غلام
کی ہو یا جے اوسنوں ملیا کچھ دن راج
نال محبت شاہ نے کیتا چا مختار
میرے تسیں غلام ہو کہن لگا بدزاو
ایسر اوسدے دین نول کسے بنیا مول
سبھ اولاد یعقوب دی کیتی بٹیویان

جہ تک رہا چونکہ اوہ طالم بدکار
آخر ہو یا جگ تھیں اوہ مرد و لعین
بعض کہیں قابوس و ابیسی ایہ بھرا
دونوں بت ولید دے آئے ایہ شیطان
بعض کہیں فرعون دے پورا مصعب نام
بیٹھا اوپر تخت دے جاں فرعون پید
مویاسی ہک لعنتی لوک ہوئے مشکور
بت اپنی تصویر داکینا اوس تیار
میں ہاں رب تساؤڑا عالی میرا شان
بت خانے وچہ اپنا دس بت ٹکا
کتنی خلقت طالم تھیں کیتی اوس گمراہ
دو تو ماں وچہ مصر دے مہین لوک تمام
جو اولاد یعقوب دی سی معتبول حضور
دو جے لوک تمام جو قبلی اوہ پچھان
سبیلی کسے نہ منیاں اوسنوں مول خدا
وچہ جناب خدائیدی کرن ہمیش سوال
محکم رکھیں شرع تے ثابت نال ایمان
چایا اظلم فرعون نے باہر حد بیان
ٹٹھا جد فرعون نے سبیلیاں وایہ حال
کیتا حکم لعین نے اندر ملک تمام
جنہ یہ دیون مجھ نوں میرے بے فرمان
مشکل کاراں انہاں نوں دساؤ کنہات
پکڑ وگاری لاؤندا عورت مرد تمام
قبلیاں دی تعلیم اوہ کروا عزت نال
سب اولاد یعقوب دی کیتی حسرت متکا

سکھدا سادہ نہ اونہاں نوں دینا لین سکھا
اوس پیچھے فرعون پھر ہویا تخت نشین
مصعب اسدا نام سی وڈا اہل جفا
دادا انہاں دوہاں وایہی ملک بیان
دادا ملک بیان سی رہنوں علم تمام
ایہ ظالم قابوس تھیں کروا طالم مزید
اوس کے نالوں وودھ کے پایا اس فتور
پو جو میرے بت نوں کہندا اوہ مردار
لوکو اوپر مجھ دے لے آؤا بیسان
اکثر اوسدے خوف تھیں اوسنوں بوجن جا
ڈر دے مارے اوس تھیں لین نہ اچا رہ
سبیلی ہک سدیوند کہناں قبلی نام
سبیلی وچہ جہان دے ہوئے اوہ شہر
قبلی سبہ فرعون تے لے آئے ایمان
کمرن عبادت رب دی ولوں بھانوں لا
یار رب ساڈے دین واپس وین سکھال
وچہ تیری توحید دے ناپاواں نقصان
رہا اوسدے کفر تھیں دیویں آپ اہل
نہیں ایمان لیاؤندے ہر گز میرے مال
جو نہ مینوں آن کے کرے سچو سلام
اوپر سبیلی قوم دے لاؤتا تاراں
بہت بیخیزتی انہاں دی کروا اوہ بدو
سخت مشقت انہاں تھیں لیندا بد انجام
سبیلیاں دی بھیر متی کروا بہت بجال
لیندا ہر دم انہاں تھیں قبلیاں دے کمکا

سبٹیاں دے اوہ گھراں تھیں ہوئی اگ ٹھو
 نکل نکل انہاں دا دتا ساڑ جلا
 بھی ڈھس ہک خواب وچہ وڈا سب عظیم
 اوڈیا مونہہ ڈراوناں شوئے گھت کہا
 نلے ڈٹھا اوس نے سفنے وچہ اسرا
 رکھ آئے دواوس نوں کیتے رب عطا
 سکی وچوں نکل داروغن زرو کمال
 دیندا جس بیمار نوں کہو عن اوہ کھوا
 ڈٹھا اندر خواب دے اس کا شیطاں
 سایہ ہويا انہاں دا اوپر کل جہان
 فجرے اٹھ پنجو میاں لینا پاس بلا
 دیکھ کتاب پنجو میاں دسی ایہہ تعبیر
 ہووے گا ہک مصر وچہ لڑکا پیدا
 جیتھے تیری فوج تے غالب ہوئی اوہ
 اوسدی پاروں تدھ تے آسے ڈاروال
 سنیا جد فرعون نے ایہہ تعبیر بیان
 سد منگیاں شہر تھیں دایاں اوس تمام
 جو کوئی عورت حاملہ سبٹیاں اندر ہو
 جد کوئی لڑکا انہاں دا ہووے پیداوار
 لڑکی مول نہ کسے دی ضرگز مارو آپ
 سبھ دایاں نوں سکے ونا حکم سنا
 جس نے میرے حکم دی خوب کیتی تعمیل
 قصہ کوتاہ دایاں کیتی ایہو کار
 قدرت ہوئی رب دی حکمت خاص حکیم
 کہی سزاراں انہاں تھیں سبٹیاں ہوئے فوت

وچہ محکے قبطیاں پائیں آن فتور
 محل مکان فرعون دے کیتے سبھ صفا
 تخت دواے اوسدے ہويا آن مہشم
 تخت محل سبھ اوسدے گیا مویں وچہ پا
 جیوں وچہ قصص الانبیا لکھیا سے اذکار
 جہناں پاروں اوسنوں مندے لوک خدا
 دوجے وچوں نکل داسے سی روغن لال
 ترست خدا دے فضل تھیں پاندا اوہ شفا
 دونوں کہ اوہ زمیں تھیں اوڈ چڑھیاں
 ڈٹھا جد فرعون نے سخت ہويا حیران
 کہندا میرے خواب دا دیہو بیان سنا
 سندے بیٹے اوسدے سبھ امیر وزیر
 اسرائیلی قوم تھیں وڈا قاتل کار
 اک اکلا تدھ تھیں شاہی لپسی کھوہ
 توں مری اوہ جیوسی لپسی ملک سہماں
 فکر پیاول اوسدے کنب گیا شیطاں
 حکم سنایا سبھ نوں سنوں خواص عوام
 ضرورم اوسدے حمل دی پوری خبر رکھو
 اوسے ویلے اوسنوں جلدی دینا مار
 نال محبت اوسنوں پالن مائی باپ
 پیتر اسرائیلیاں جدے دیہو گرا
 دیساں بہت انعام میں نہیں تاں کراں دیل
 شہہ سزاراں انہاں لڑکا ونا مار
 اندر اسرائیلیاں پئی و باء عظیم
 ونا کر پیا قبطیاں غالب ہو گئی موت

کہن لگے فرعون نوں کہن فٹلی آ
 چوٹے پیچھے اونہاں دے تہہ کیتے قتل نام
 جیکر واوھا انہاں دا تہہ نہ دتا ہوں
 گوہا گوہا پ نوں سٹنا پوسی سب
 ایہ گل سن فرعون نوں آگیا دیوں قنایں
 کہن لگا ہک سال دے لڑکے کرو معاف
 اوس تھیں بعد فرعون نے رکھیا ایہ مہول
 اندر سال معاف دے جمیا سی ہارون
 قتل کرے جس سال وچہ اوہ مرد و لیم
 دوہاں نوں پیغمبری بخشی پاک خدا
 بند کیتا جس سال نوں ہو پٹے رب خدائے
 واہ واہ قدرت رب دی واہ واہ اوہ قدیر
 وچہ خلاصہ دیکھیا لکھیا ہور بیان
 پچھن لگا اونہاں تھیں اوہ فرعون مکار
 کہندے علم نجوم تھیں ہوندا ہے معلوم
 اوسے ماں دے پیٹ وچہ تن ہاڑیاں تنک
 منکر ایہ فرعون نے کیتا حکم روان
 گھر گھر اوپر انہاں دے بھیجے چوکیدار
 خوب حفاظت انہاں نے کیتی ترے دن را
 ہوون لکھ حفاظت لکھ ہوون رکھوال
 جس ساعت وچہ رب دی آجاوے تقدیر
 ایسی حکمت اپنی کیتی رب رحمان
 بابل نبی کلیم واسے سی جو عمران
 سوئدا سی فرعون جاں راہیں ہو مردار
 اوسدن بھی عمران سی اوسدا پھر بیدار

پئی و باوچہ سبطیاں دتے موت کھپا
 وڈے مارے موت نے ہوئی سنج تمام
 باجھ انہاں دے ساندی خدمت کر سی کون
 توں بھی گھر وچہ بیٹھکے نہ بن بہیں رت
 خناساں دی بات نوں لیندے من جناس
 قتل کرو ہک سال دے حکم سنا یوس صاف
 سال چھٹے تے سال دے بال کمرے مقتول
 بھائی بنی کلیم دا وڈا پت خاتون
 جمیا اوسے سال وچہ موسے بنی کلیم
 قادر دی تقدیر نوں سکدا کون ہٹا
 سچے رب نے سر جیا موسے اوسے سال
 پیش اوسدی تقدیر تے کیا عاجز تدبیر
 کیتی جدوں بخوبیاں اوہ تعبیر عیان
 کدا اوہ لڑکا ہووسی جگ وچہ پیداوار
 اسے پردی پشت وچہ ہیگا اوہ معصوم
 ایہ کچھ ساڈے علم تھیں معلوم ہوندا ٹھیک
 اتنے روز جماع تھیں سبطی روکے جان
 جمع نہوون مول اوہ خوب رہو ہوشیار
 ایسے تقدیر دی صحر گز ٹلدی بات
 غالب امر خدا پیدا کوئی نہ سکدا ٹال
 سبھدیاں اکھیں بنہ کے پھیر و نچے یکبیر
 سن میں تینوں اوسدا دساں کہوں بیان
 رہندا سی فرعون داراں دے دربان
 ایہو پہرہ اوسدا دیندا ہو پیکدار
 ستا اندر بند دے اوہ مردود مکار

موقعہ پا خاتون بھی جو زوجہ عمران
 بعضے آنکھن ہو رہی عورتاں ہسین مال
 آہی گھر فرعون دے جو بی بی ذیشان
 نام اوسداسی آسیہ وڈی نیکو کار
 پنج زناں دی صفت ہو کیتی نبی خدا
 دوجی ماں مسیح دی مریم جسدا نام
 چوتھی مائی فاطمہ بیٹی بنی حضور
 سنوں حقیقت عورتاں لال کے بھول
 جدا وہ واپس موٹیکے باہر لگیاں جان
 لئی کچھپان اول اپنی بی بی اہل صفا
 آپس دے وچہ دوہاں دا ہو یا جسدم میل
 نیندر وچہ فرعون سا کیتا انہاں جہاں
 واپس آئی گھراں نوں بی بی نیک صفت
 دل اندر فرعون نوں آہا فکر کمال
 دستوگھاں اوس طفل دی بیوں کوئی گل
 دیکھ ستارا انہاں نے دتا ایہ جواب
 ایہہ گل سن فرعون نوں لگا بہتا غم
 جمع کرو سب وائیاں جو وڈیاں مشیار
 جس عورت وچہ پیٹ وچہ دیکھن حمل نشان
 جدوں تولد او نہا ندا ہووے کوئی بال
 جیکر پیدا انہاں دی بیٹی ہووے کو
 سنکر حکم سپاہیاں تر ت کیتی قہر
 اسرائیلی قوم وچہ گھر گھر دایاں جا
 جس عورت نوں حمل دا ہووے کچھ نشان
 اک اک قبلی ہو یا گھر گھر اوپر تعین

مال کسے اتفاق دے پہنچی اوس مکان
 آیاں گھر فرعون دے صاحب نیچھصال
 اسرائیلی قوم تھیں ہے سہی سلیمان
 کیتی جسدی صفت ہے آپ سید ابرار
 اک حضرت خاتون ہے جو موسیٰ دی ما
 ہو رہی خدیجہ قیسری حرم رسول انام
 پنجویں بی بی آسیہ جسدا ایہہ مذکور
 آیاں اوسدن مان نوں بی بی آسیہ کول
 بوسے وچہ فرعون دے بیٹھا سی عمران
 مال اشارے اوسنوں وچوں لیا بلا
 خواہش ہوئی نفسدی قمار بے ویل
 آیاں دے پیٹ وچہ موسیٰ نیک شجاع
 خبر ہوئی کسے نوں باجہ خداوی ذات
 فجرے سد نجومیاں پچھن لگا حال
 آیاں دے پیٹ وچہ یا نہیں آیا چل
 آ گیا ماں دے پیٹ وچہ اوج اوہ طفل جناب
 سدا سپاہی حکم ایہہ کیتا اوس دم
 سبطیاں دے اوہ گھر انوچہ رنج کرن وار
 کرن حفاظت اوسدی رکھن خوب وہار
 پت ہووے تاں اوسنوں قتل کرن مال
 زندہ چھوڑا اوسنوں قتل نہ ہول کرو
 دایاں لے کے سجدہ نوں کر دے رنج دلیل
 ہر عورت دے پیٹ نوں دیکھن متجہ لگا
 پہر رکھن اوسدا قبلی بے ایمان
 جس گھر بیٹا جدا کر دے قتل لعین

موسیٰ دی جہاں نوں دایاں ڈٹھا جا
 نہ کوئی اوسدے پیٹ چہ معلوم ہوے چہ
 ساری مدت حمل دی ایویں گئی وھا
 بی بی نوں بھی کدی نہ ہوئی کچھ تکلیف
 جہاں دے شکم وچہ آئے ختم رسل
 دینہ دینہ خوشیاں تہا دایاں فرحت و آرام
 حضرت مریم آسیہ بی بیان نیک صفات
 جاکے تیرے بخت نی لائے بھاگ حضور
 سن سن بی بی ایمنہ ہووے شکر گزرا
 ہوئی جہ تولد واکر وقت قریب

حمل نشانی اونہا نوں معلوم ہوئی نہ کا
 وڈا شکم نہ ہوئی قدرت رب عزیز
 ہرگز اوسدے حمل تھیں کوئی نہ واقف سا
 ہر نبیاں دے حمل دی ہی ایہ صفت شریف
 رنج مصیبت انہاں نوں گئی تمامی بھل
 آکر دے وچہ خواب دے حوراں ملک سلام
 کرن مبارکبادیاں آون اوہ مہر رات
 رب نے تیرے شکم وچہ بھیجا اپنا نور
 ایویں سن خاتون نوں خوشیاں لکھ ہزار
 آکھ پذیرا کس طرح کھلے نیک نصیب

تولد نشدن حضرت موسیٰ علیہ السلام

پاک دن گھر وچہ اپنے مائی نبی کلیم
 نرم جہہ سا کچھ دروزہ معلوم ہوا آ
 عرش فرشتہ تک روشنی ہوئی وچہ چہان
 روشن گھر عمران دا ہویا نور و نور
 ایسری فرعون دا دل وچہ خوف کمال
 جبکہ کوئی آگیا کرن تلاش پلید
 کرے دعائیں رب نوں یارب پاک خدا
 بیٹھی اسے فکر وچہ سی حضرت خاتون
 بوہے اوپر کھڑے سن بی بی سنی آواز
 تیرے باجھوں کس نوں دساں میں احوال
 ایہ گل آکھ زبان تھیں بی بی قدر بلند
 خالی دیگ تندورتے دتی یک چڑھا
 دانی نوں سکد وایکے معلوم کیتا حال

روٹیاں بیٹھ پکاندی سنتوں یار فہیم
 اوسو یلے جمیاں موسیٰ نبی خدا
 نازل ہویا زمیں تے چن بالا آسمان
 حضرت خاتون دیکھ کے بہت ہوئی مشکور
 روز سپا ہی آئی کے گھر گھر کر دے بھال
 دیکھ میرے فرزند نوں کر سن مار شہید
 بیٹا میرا لیئیں توں ظالم کنوں بچا
 آگے دیکھن واسطے اوہ کافر ملعون
 آکھے یارب تدبیر بن ہو رہیں ہمارے
 تو ہاں میرے پیت دا حافظ ہیں ہر حال
 بلدے وچہ تنور دے ڈال دتا فرزند
 اچراں تائیں آگے ظالم اہل جفا
 کہن لگی اوہ دیکھ کے شہہ نہ اک روال

دکھا وچہ تندور دے اہٹاں پکے جہات
جاں اوہ سارے دیکھ کے اوتھوں ہو گئے دور
پانی جہات تنور وچہ پلنی نال دہیان
قدرت سب تھیں ہو گئی تم تش ٹھنڈی ٹھار
دیکھ حضرت خاتون نے آنداشت کز بجا
مونہ سرچم عزیزہ والا یا سینے نال
کتیا کرم کمال تہہ باہر حد بیان
اپنی طرفوں پت نوں بیٹھی ساں میں مار
پھر بھی تہہ ہے پالنا میرا ایہ عزیز
بیٹھی اسے فکر وچہ کر دی سوچ وچار
اوسے وقت خاتون نوں سب کیتا الہام

بی بی تائیں دیکھ کے چلے گئے بدوان
تاں حضرت خاتون نے دکھا آن تنور
آتش دے وچہ کھید والکا امین بان
جیوں کر اوپر سبیل دے مار ہوئی گلزار
پاکے ہتھ تنور تھیں پچھڑا لیا اوکھا
صدقے تیری ذات تھیں یارب حل حال
یارب تیری قدرتوں میں صدقے قربان
فضلوں پھیر جناب تھیں داتا تہہ دوبار
تیرے بابھوں مالکا کون کر دی تجویز
نالے خوف فرعون تھیں روئے زار وزار
جیوں کر شاہد حال ہے ربی پاک کلام

وَ اَوْحَيْنَا اِلٰى اُمِّ مُوسٰى اَنْ اَرْضِعْهُ ۚ فَارْضَعْنِيْ عَلَيْهِ ۚ فَالْقِيْهِ فِى الْيَمِّ وَلَا تَخَافِىْ وَلَا تَحْزَنِىْ
اِنَّآ رَدُّوْهُ الْاَيْتَ دَجَاعِلُوْهُ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ۝

یعنی طرف خاتون وی بھیجا حکم خدا
جاں پھر بیٹوں اوسدا ہو وی خوف ملاں
خطرہ کریں نہ اوسدا نہ ہو ویں دلگیر
اسیں لیا وال پرت کے اوسنوں تیرے کول
منکر حکم خدا پیدا بی بی صاحب دین
رات پئی تاں بیٹھ کے کر دی ایہ تجویز
راتو رات صندوقچہ دیوے اوہ بن
بگل گھروں دھر کھان نوں چلی جڈن بان
شکل و دیہے مرو دی ہتھال وچہ ہتھیار
کہیا اوسنوں سد کے بھائی اوتھا کار
بہت اچھا فرمایا حضرت جبرائیل
سارا کم صندوق دیکھنا ترست تیار

ایہ جو اپنے بال نوں اپنا دودھ پلا
دیویں اس فرزند نوں وچہ دریا ڈال
بے غم ہو کے اوسنوں ڈال دینیں چہ نیر
کراں پیچیر اوسنوں بنیاں دیوچہ ٹول
ہوشا کر در رب دے کیتا دلوں یقین
لہجے جے دھر کھان کو صاحب عقل تیر
پا اُسوچہ فرزند نوں دیواں ندی اڑھا
جبرائیل فرشتہ آیا بن دھر کھان
جاتا بی بی دیکھ کے ہے ایہ کوئی بخار
کروے ہک صندوقچہ بیٹوں جلیہ تیار
آکے گھر خاتون دے ترست کیتی تعبیل
کنڈے قبضہ لایکے کیا اڈاری مار

ہو روایت اس جگہ ہیکل ہاں شہو
آندا بد خاتون نے اوہ دھڑکھاں بلا
معلم ہو گیا اوسنوں سارا حال احوال
شتر ہراں بخشیاں اوسنوں قسم چوا
نالے اوس دھڑکھاں نوں شتر ہر نکال
جد ہمسائے انہاں دے پکڑ کئے دینا
وساں جے فرعون نوں میں ایہ بھیت تمام
کر کے قصد فرعون دل ہو یا جدوں تیار
گل نہ موہوں نکل دی ہو یا سخت حیراں
پھر چلیا پھر ہو گیا گنگا اوسے دم
ہو وے جد بد نیت اوہ ل نہ سکدا بول
آخر سچے رب تے لے آیا ایمان
پہلے نبی کلیم دا ہو یا ایہ مرید
مائی نبی کلیم نوں خوب نواں دھوال
کیتا نرم صندوق نوں دئی ہاٹھ وچھا
آخر اوہ صندوق کھکے کے پختہ بند
مریم بھین کلیم دئی بیٹی جو عمران
مگرے مگر صندوق دے کردی وچ نساں

وچہ خلاصہ انبیا جیوں کر ہے مذکور
ہک ہمسایہ انہاں اوسنوں دیکھ گیا
بی بی جاتا متاں ایہ دیکھ بھیت نکال
بھیت اسا ڈا کسے نوں باہر کہیں نہ جا
اجرت دیکے ٹوریا بڑی تواضع نال
گھر جاکے بد نیت ہو لگا کرن دچار
وڈی دولت مجھ نوں ویسی اوہ انعام
گنگا کیتا رب نے بولن بھیت لاچار
تو بہ کیتی جدوں پھر کھولی رب زبان
کرن روایت ست دفعہ کیتوس ایہو کم
جاں پھر تائب ہو وندا کردا سخن اڈول
دیکھ نبی دا معجزہ ہو یا مسلمان
دیکھ تماشا قدرتی لیا ایمان حسد پر
اوپر سوہنا ریشمی دتا ہک رومال
لاکے عطر کلیم نوں دتا وچہ سنوا
روہڑ دتا وچہ نیل دے بی بی نے فرزند
حضرت خاتون اوسنوں کیتا ایہ فرمان
جیوں کیہ آیت رب بھجی وچہ قرآن

وَقَالَتْ لِأَخِيهِ قُصِيْدِهِ قَبِيْرَتٌ عَنْ جَنْبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝

یعنی بھین کلیم نوں کہندی اوسدی ما
پاسوں پاسوں دیکھ دی کردی گئی دھیان
جد حضرت خاتون نے وچہ دریائے نیل
اگوں اوس دریائے تھیں سی ہک نہروان
رٹھ کے اوہ صندوق چھ نکل کنوں دریا
مگرے یا اوہ صندوق نہ نال محسوس دوا

مگرے مگر صندوق دے توں تھی کدی جا
کافر کسے نہ اوسدی کیتی مول بھیان
پا دتا صندوق اوہ کر کے بڑی ذلیل
اوس اوپر فرعون دا آہا محل مسکان
اوس نہرے وچہ آپیا جیو مگر حکم خدا
وانک آواز بندوق دے آیا سی مگر کا

کافر اوس دم تخت تے بیٹھا وچ محل
جلدی بی بی آسیہ بھی فرعون لعین
کیا دیکھن صندوق ہک لگاناں دیوار
لگا پھرن صندوق نوں اوہ کافر فرعون
پھڑنا بے ایمان دانا ہا رب منظور
آخر کی بی آسیہ رب دی برکت نال
پھر کافر صندوق نوں کھولن لگا آ
پھر بھی بی بی آسیہ منھ تھیں کلمہ بول
وٹھا وچ صندوق دے لڑکا صورت مند
ایسی صورت اوسنوں بخشی رب غفور

کئیں اوسدی آپیا اوہ آوازہ چل
آئے اوتر محل تھیں ولوچہ کریں نقین
کئیں ساڈی پیاسے اسے داکھکار
نٹھا دو صندوق اوہ ہتھ نہ اوسدے پون
اوہ صندوق فرعون تھیں تاہیں ہو گیا دور
پاکے ہتھ صندوق نوں آندا جلد نکال
مٹل نہ کھلا اوستھیں ورہیا ہوں لا
اوہ صندوق فرعون نوں جھٹکھا باکھول
ہو کے اوسدے سامنے دیکھ نہ سکدا چند
گھر کارا فرعون وا ہو گیا نور و نور

حکایت دختر فرعون

سی اک دھی فرعون دی سوہنی باجھ شہما
کارن کرن علاج دے آئے کئی حکما
آخر سیدنجویان پچھدا ہک دن نال
اس روکن دے روک دی ہوئے کوئی دوا
جاسی مرض تمام ایہ لب اوسدی دینال
بنی کلیم صندوق تھیں ہو یا جدا ظہار
نال محبت چاؤدی دختر جو فرعون
لگا اوسدے بدن تے اوسدا جڈ لعل
بی بی آسیہ دیکھ کے بہت مھوئی خوشحال
اس لڑکے دیاں لباناوچہ کیڈی ہوتا اثر
صاحب وڈے کمال وا ہوندا ہے معلوم
گھر فرعون لعین دے ناہا کوئی نہ زند
رل نجوی آکھدے عرض سنو سرکار

مرض برص تھیں چرندی رہندی سی بیمار
ایسر اوسدی مرض نوں اثر نہ کرن دوا
کہن نجومی ہو وندا معکلم ایہہ احوال
زندہ شے ہک نکل سی نیل کنوں دریا
چل پدیا ویکھے قدرت جل جلال
سوہنی صورت دیکھ کے ہر کوئی کرے پیار
حضرت موسے اوستر لالاں لگا دیاں
مرض تمامی اوسدی ہو کئی دوا شتاب
کہن لگی فرعون نوں بہت محبت نال
جس تھیں تیری دھی وا ہو گیا صاف سریر
بیٹا کر کے پالے ایہہ سوہنا معصوم
سنی جدوں ایہ بات اس بہت ہو یا خورند
ایہو لڑکا تھیں دی مٹی کرے خوار

تیریاں ایہ وڈیاں ویسی گھول تمام
اسدے قتل کران تھیں نہ کرھک کر دیر
ایہ گل سن فرعون پھر بی بی آسیہ پاس
مینوں کہیا بخو میاں قتل کرو ایہ بال
بی بی کہیا اسساں نوں نہیں ایہ بات قبول
بے فرمان نہ جاپ دا جائے فرماں دا
آکھے لگ کے اتھاندے اسنوں مول نہ ما
ایہو خبر قرآن وچہ دتی جل جلال

تختہ چاسی تددہ دا رہن نہ ویسی نام
جے ہن قتل نہ ہو یا پچھوں تاسی پھر
آکر حال سنا وندا ولوچہ کریں قیاس
ایہو لڑکا دشمنی کرسی تیرے نال
اسدے قتل کران وچہ میں نہیں راضی مول
ایسی ویسی اس تھیں مول نہ ہو سی کار
بیٹا کر کے پالے اسنوں نال پیار
سنو پدیر فقیر تھیں آیت معنیاں نال

وَقَالَتْ امْرَأَةُ فِرْعَوْنَ هَلْ عَلَيْنِ لِيْ ذَلِكْ لَا تَقْتُلُوْهُ عَسَى اَنْ يَنْفَعَنَا اَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ
لَا يَشْعُرُوْنَ ط

کہن لگی فرعون دی بی بی نیک صول
شائد سانوں کدی ایہہ دیوے نفع پوچا
نہیں مہی سلم اتھانوں ہرگز اصلی حال
کرن روایت آسہ تاں ایہ لایا زور
چاچے جانی بھین اوہ حضرت موسے دی
آخر اسدے قتل تھیں بہت بھیا فرعون
لوڈیاں گھل کے شہر تھیں دایاں لیاں بلا
ایسر او سنے کسیدا مول نہ پیا شیر
مریم بھین کلیم دی او تھے سی موجود
جبیکردائی واسطے کرو مینوں فرمان
وڈی قابل کار اوہ دائی نیک ضمیر
وتا حکم فرعون نے جلدی نال خوشی
کہندی ساڈے حال تے کیتا کرم خدا
دایاں بہت بلا بیاں اوہ فرعون شیر
کہیا میں فرعون نوں عجز نیاز سنا

اس اٹھیں دی ٹھنڈ نوں قتل نہ کریو مول
یا پھر اسنوں اپنا بیٹا لواں بنا
وڈا ہو کے کریگا کیا کچھ ساڈی نال
موسی دی او ساک سی بات نہیں کوئی ہو
تاہیں ایڈ سفارشاں اسدیاں کر دی سی
کرے دلیل ہن ایسوں دودھ پلاوے کون
موسے نوں اوہ اپنا رہیاں شیر پلا
تک حالت فرعون ایہہ بہت ہو یا دلگیر
کہن لگی فرعون نوں دل وچہ ہونو شتو
سد لیاواں جائیکے دائی یک سجان
نال محبت ایسوں خوب پلاسی ریسر
تاں پھر بھین کلیم دی مائی کول گئی
چل اپنے سرزند نوں اماں دودھ پلا
ایسر دودھ نہ کسے دا پیٹا میرا ویر
آکھوتاں ہک ہو میں دائی لواں بلا

کہیا اوس بلائیکے جلدی لے آناں
 تاں میں اسدے حکم تھیں آئی تڈھ بلان
 توں بھی اپنے حال نوں مت کریں اظہار
 سکھے ماں کلیم دی بہت ہوئی خوشحال
 کیا دیکھے جو دایاں بیٹھیاں جمع کثیر
 جد موسے نوں انہری لگی دودھ پلان
 تڈ حضرت خاتون نے کیتی دلوں وکیل
 ہاتھ کیا رب نے چپ رہو مت بول
 دیویں صبر زبان نوں کریں نہ مول کلول
 سکر حکم خاتون نے رکھی بند زبان
 ڈٹھا جد فرعون نے پیپ دا دودھ کلیم
 دودھ پلایا کریں توں اسنوں نال پیار
 ایہہ گل سن خاتون نے لڑکا لیا اٹھا
 دودھ پلاوے پت نوں پالے خوشیاں مال
 یارب تیری واسے سمجھ تھیں بہت بلند
 سچے وعدے تڈھ دے سچا توں رحمان
 جے لکھ برساں کراں میں تیری حمد ثنا
 پہلوں وچہ تنور دے پایا میں سرزند
 پھیر رڑ پایا ندی وچہ کر کے تیری آس
 جس ظالم دے خوف تھیں پھری چھپاندی میں
 کہے تے اوسدے قتل نوں پھروا اوہ تیار
 اوہا اوسنوں دیکھ کے ہوندا ہن قربان
 واہ واہ تیریاں حکمتاں یارب پال لاہ
 کرو دی شکر خدا پیدا بنی بنی نیک لقا
 نالے بیٹا اپنا پالے نال پیار

مت کے اوسدا شیر ایہہ پوے ہون خوشحال
 ایسپر تیرا حال میں کیتا نہیں بے بیان
 مت کچھ اوتھے جائیکے ظاہر کریں پیار
 گھر فرعون لعین دے آئی دختر نال
 حضرت موسے کے دامول نہ پویشیر
 حضرت موسے پی لیا واہ قدرت سبحان
 دساں بھیت فرعون نوں پاواں قدر جلیل
 رکھ دے دی دے وچہ بہت نہ ہرگز بول
 اپنے ہتھیں پالیں بیٹا اپنے کول
 نہیں تاں جیکر بولدی ہوندا کچھ نقصان
 کہن لگا خاتون نوں نال زبان کلیم
 دسیاں تینوں روز میں اجرت یک دینار
 نال خوشی دے گھر انہوں آئی ترت سدا
 کر کر شکر خدا پیدا ہوندی بہت نہال
 کیسی حکمت نال تڈھ میل دتا فرزند
 یارب تیری وعد توں میں صدقے قربان
 شکر تیرے احسان وا ہوندا نہیں ادا
 امن امان نکالیا تڈھ میرا ولب مند
 کیسی حکمت نال تڈھ آندا میرے پاس
 اوہا اسدا خیر خواہ فضل کیتا میں
 اسے تجھے ماریا لڑکا سٹھ ہزار
 اجرت دیکے پرورش لگا آپ کران
 دشمن دے گھر اساندی لائی جس تنخواہ
 جسے گھر وچہ بیٹھیاں دتی موج بنا
 نالے نت فرعون تھیں لے لیندی نال

رات دنے فرزندوں رکھ چھاتی نال
 بہت پیار کما وندا کافر بد اخبام
 برس و ناں واجدوں پھر ہوا بنی کلیم
 کہدن چک فرعون نے گودی لیا اٹھا
 بوسے ویدے چھدا بہت ہوندا خوشحال
 حضرت موسے چھوٹی نال دلیل قوی
 جھوسا دیکھے وال کچھ وچوں لئے اکھیر
 کافر ویکھ کلیم ول ہو گیا لوہا لال
 دشمن جالے مجھہ وایہو بال ضرور
 ہنے اساڈے نال ایہ لگا شور جگان
 بہتر ہے جے ایسنوں ہنے کرو مقتول
 کہیا بی بی آسیہ سن توں میری گل
 پیوں والا شیر ہے لڑکا اے اجان
 کتنے اسرائیلیاں مارے تہہ شہ زند
 تے جیکر ہک بال ایہ کریں نہیں مقتول
 نالے اسرائیلیوں ناں جالے ایہ بال
 ایہ معصوم بے عیب عقل نہ اس روال
 بیچاسی فرعون دا او تھے خاص وزیر
 جلدی وچہ حضور دے دو منگواؤ تھاں
 پھر دونویں اس بال دے اگے رکھو چا
 جے ایہ پگڑے موتیاں جانوں ہی دانا
 رکھے پیش کلیم دے اونویں دونویں حال
 موتیاں والے تھاں نوں لگا تھ لگان
 پھر کے ہتھ کلیم دا اگ وچہ وتا پا
 اس آتش دے اثر تھیں جھہ گئی کچھ جل

اٹھویں دن فرعون نوں آوے سدا کھال
 او سے بنی کلیم دا موسے رکھیا نام
 یا کچھ گھٹ وودھ ایس تھیں جانے رب علم
 کرے محبت اونوں سینے نال لگا
 ایہ فرزند پیار ڈا بنجسی ساڈے نال
 ہتھ اٹھا کے اوسدی واپری پھر طہی
 دوجے ہتھوں اونوں دتی کھم چمیر
 کنہرا سد جلا و نوں جلدی غصے نال
 جسے میرے ملک وچ پانا انت فتور
 جیکر ہویا وڈیرا بہت کرے نقصان
 پھر دیو شمشیر جے زندہ رہے نہ مول
 چنگی مندی بات دا اسنوں اے نہ ول
 قتل کراویں ایسنوں کیدھر گیو دیہان
 اگے تھیں نا ہو گیا تیرا شان بلند
 تیرا خرنے شان جو گھٹ نہ جاسی مول
 اسدے قتل کران دار کھیں ٹھپ خیال
 ویکھ لہوا زما یکے کسے سرے نال
 اوس ہامان فرعون نوں دسی اتیہ بیر
 ہک بھراؤ اگ تھیں دو جاموتیاں نال
 جے ہویا بے سمجھ ایہ لسی اگ اٹھا
 ایہ گل سن فرعون نے تھاں لے منگوا
 حضرت موسیٰ ویکھ کے بہت ہویا خوشحال
 جبرائیل حضور تھیں بھیجا رب رحمان
 موسے امنہ وچہ پا لیا اک انگار اٹھا
 تاہیں وڈیاں ہویاں اٹکے کردا گل

کہیا بی بی اسبہ تک ہن اسدا حال
ایویں کر دے بالڑے ایہو انہا ندی کار
دلوں ارادہ قتل دا دُور کیتا فرعون
کرے جولے ماں دے موسے نوں بلعون
عمر انہا ندی جڈن پھر ہوئی ستاراں سال
سیر کرن وجہ مصر دے جاوے بنی مدام
آکھن ہے فرعون دا ایہ پیارا فرزند
کیا جانن ایہ آپے صاحب شان رئیس
اوہ مانند پشاب دے ہوا یہ شیر مثال
جاں پھر بنی کلیم دی عمر ہوئی ویہ سال
کیتا تہ فرعون نے شادی دا سامان
پتھر و کلیم دے پیدا ہوئے بھرا
موسیٰ پاس فرعون دے رہیا سی یہ سال

پکڑ لئی اس بال نے آتش مٹھاں نال
ویکھ احوال فرعون نوں ترست آیا اعتبار
جسنوں رکھے آپاں اوسنوں مار کون
لیکھی گھر فرزند نوں پھر حضرت خاتون
کتنے نوکر خدمتی رہن ہمیشہ نال
اگوں خلقت ویکھ کے نیوں نیوں کرے سلام
جانن اسے واسطے اوسدا شان بلند
موسے نال فرعون دی کہ ہوسکدی پس
معلم ہو سی خلق نوں کسے زمانے نال
اند قتلص الانبیا جیوں لکھیا احوال
دنا ویاہ کلیم نوں نال ہزاراں شان
ہاک وانا نام احرثون سی دوجے دلتھا
اگوں سینو دوستو ہجرت دا احوال

ہاجرت کروں موسیٰ علیہ السلام از مصر

کرن روایت مصر وچ موسے بنی کلیم
نال کفاراں دشمنی کرے اجوڑھنزار
اوپر اسرائیلیاں کروا طم ہمیش
اوہ موسیٰ دی قوم تے کردا ظلم پید
ہاک ونا اندر مصر دے ہویا بنی روان
سی ہاک قبلی قوم دا کافر بے ایمان
نام اوسدا سی سامری مومن نیکو کار
یا موسے ایہ مجھ تے کردا ظلم یہود
حضرت اوسنوں اکھیا لے قبلی بدکار
میں نہیں لکڑیاں چھوڑوا کہند اسے ایمان

اوپر اسرائیلیاں کردا رحم عظیم
تے فرعون کلیم واکلٹا کرے بدکار
اکھیں ویکھ کلیم وکی کوئی نہ جاندی پیش
موسے اوسدی قوم دی لیندا خوب رسید
کیا دیکھے دو آدمی لڑوے اکس مکان
اسرائیلی دوسرا صاحب برہما
اُسے ویکھ کلیم نوں کیتی زار پوکار
لکڑیاں میریاں طم قہیں کھسدا ہر مردو
چھڈ دیہ اسدیاں لکڑیاں چنگا نہیں کرا
باپ تیرے فرعون دا ہے منوں فرمان

پھر حضرت نے آکھیا سُکر اوس دی گل
چھڈ دیہ اسدیاں لکڑیاں مَن میرا فرمان
مکا ہاک کلیم نے مار یا غصے نال
ڈگدیاں سار پلیدوی بیکل گئی سی جان
بچھوں نبی کلیم نوں بہت لگا افسوس
توبہ تائب ہو وندا اگے پاک جناب

حکم نہیں فرعون دا زوری پوناں گل
پھر بھی کہیا نہ نیاں کافر بے ایمان
کافر اوپر زمین دے ڈگا ہو بھیاں
بالن لے کے سامری ہو یا تر ت روان
ناحق ایویں مار یا ایہہ قبطی بیدوس
جیونکر خیراں دیوندی ربدی پاک کتاب

رَبِّ اِنِّی ظَلَمْتُ نَفْسِیْ فَاغْفِرْ لِّیْ فَغْفَرَ لَہٗ اِنَّہٗ ہُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِیْمُ ۝

یارب اپنی جان تے ظلم کما ییا میں
جاں ایہہ نبی کلیم نے کیتی زار پوکار
مار یا جدوں کلیم نے قبطی نامعقول
چپ چپاتے مار کے ہو گئے جدوں روان
پوہتی خبر فرعون نوں بھیجی اوس سپاہ
دوڑ سپاہیاں شہر وچ کیتی بہت تلاش
دو بجے دن پھر صبح نوں موسیٰ نبی خدا
اوس سبطی سامری پھر ہاک قبطی نال
دیکھ نبی نوں سامری پھر کیتی سر یاد
نال اُنہاندے تہہ واز ورنہ سکدا چل
اوگری چاٹ کلیم نے اوس قبطی دیول
اوجی بول پوکار داسبطی ہو ہوشیار
یعنی جیوں تہہ مار یا کل اوس قبطی نوں
چاہندا ہیں توں مسر وچ ہووے میرا زور
جاں ایہہ گلاں کیتیاں سامری اچا بول
نال شبانی دوڑ یا اوہ قبطی بد و است
قتل ہو یا اوہ کل جو کہندا اوہ ملعون
کہن لگا فرعون جے اوسدا ایہہ فتور

بخش گناہ تقصیر توں بخشش والا ہیں
بخش دتا رب اوسنوں ہوا وہ بخشہا
حضرت موسیٰ ماروا کسے نہ ڈٹھا مول
بچھوں مردہ اوسدا لوکاں ڈٹھا آن
پکار لیا وڈھونڈ کے قاتل نوں ہمراہ
پتہ نہ لگا اُنہانوں پئی اکل لاش
ڈروا ڈروا شہر وچ اونویں پھریا آ
لڑوا وچہ بازار دے ڈٹھا نبی احوال
حضرت کہیا کریں توں ایویں نت فساد
روز لڑائی مار کے مینوں پاویں گل
سامری جاتا مجھ نوں لگا کرن قتل
مارن لگوں مجھ نوں کل گیوں جیوں مار
مینوں بھی اُس دانگ اج مارن آویں توں
کوئی میرے سامنے بول نہ سکے ہو
قبطی دشمن دین داسندا ہسی کول
دستی جا فرعون نوں اوس کلو کی بات
اج اوہ تیرے پت تے ثابت ہو گیا خون
بھاویں میرا پت ہے کہ ساں قتل ضرور

ماحق مینوں آن کے کیتا اوس بنام
بدلہ اُس دے خون دا اوستھیں لو اقصا
کیتی جاں فرعون نے بکلی ایہہ تجویر
اے موسے دربار وچ ہوئی ایہہ صلاح
فاخرج پس توں گل جانس کے ہوئی تھاں
موسے اوس جوان تھیں سُنکر اتنی بات
فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا وُزُوًا لِّكُلِّ

میں نہیں اُسنوں اکھیا کر دا پھر قتلِ عام
جمع ہوئے اس بات تے کل امیر خواص
موسے نوں فرج دوترے دیسا تھے عزیز
تینوں اج سرعوتے کر سن مار تباہ
چنگے کارن تددھ نوں میں ایہہ کہنداں
ہجرت کر کے مصر تھیں ٹریا عالی ذات
نالے اگے رت دے کر دا ایہ دُعا

قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ط

کرے سوال جناب وچہ یارب پاک خدا
بدین شہر یک مصر تھیں آبادس کوہ دو
قصد کیتا اوس شہر دا موسیٰ نبی خدا
اوپر توکل تہ پیا ایہہ گل موہوں بول
ست دناں وچہ جنگلاں کیتی واہواہ

ظالماں دھی اس قوم تھیں مینوں لہیں بجا
یک آکھن ست روزہ وا آہا پندھ ضرور
ایسر اوس دے راہ تھیں مول نہ واقف سا
مینوں رب دکھاوسی سدھار ستہ ٹول
سدھا بدین شہر نوں آندا پاک الاء

رسیدن حضرت موسیٰ برچاہ شہر بدین طوافات

حضرت شعیب علیہ السلام

مدین واکھ کھوہ سی شہروں باہر وار
کیا دیکھے کچھ آدمی لے کے ایڑ تال
بھی ڈھکیاں دولڑکیاں صورت مند جوان
چلے گئے اوہ آدمی پانی جہوں پلا
پچھیا حضرت انہاں تھیں دستو اپنا حال
تا پھر دستی نبی نوں انہاں حقیقت نہول
نالے ایہہ چروال جو دشمن اسماں قدیم
جالی بندے دل کے پتھر اوہ اوٹھان

ستویں دن اوس کھوہ تے پچھیا نبی غما
کھلے پلا دن اوہنا نون پانی ڈول نکال
اوہ بھی لیکے بکریاں او تھے کلکیاں آن
کلکیاں او نویں لڑکیاں ڈھکیاں نبی خدا
کیوں نہیں تسبیں پلاندیاں اپنا ایڑ تال
طاقت ناہیں اسانوں کدھنے کارن ڈول
رکھ جاون اوہ کھوہ تے پتھر دوا عظیم
تاں اوہ اپنے مال نوں پانی آن پان

اسیں نہ ہرگز سکدیاں پتھر اوہ اوٹھا
 ہے پیغمبر رب واسا ڈا باب شریف
 اوس کولوں بھی مال دی ہووے نہیں سنبھال
 سنکر حالت اونہا ندی موسیٰ بنی کلیم
 اک اکلیاں کھوہ تھیں تھپتھپ کر لیا اٹھا
 پھر اوہ پتھر چلے کے اپنیاں تنہاں مال
 تھکا ماندہ راہ دا ہے سی رب دا شیر
 پرت گیاں اوہ لڑکیاں ہو کے خوشی غرام
 کرے دعائیں رب نوں یارب پاک قدیر
 گیاں جدا وہ لڑکیاں اپنے بابل کول
 سنکر نبی شعیب نے دتا ایہ جواب
 ناں ہک لڑکی انہاں تھیں آئی موسیٰ ول
 تاں جو دیوے تہہ نوں اجرت میرا باب
 ناں حیاوے اتنی کیتی اوس کلام
 سنکر نبی خدائے وا ہو یا اٹھ روان
 کہیا صفورا راہ دی تینوں خبر نمول
 پیچھے میرے لگ کے آتوں میریال
 کہیا نبی کلیم نے سچھی تیری گل
 جے میں پیچھے لگ کے چلاں با دستور
 اڈیاں تیریاں آوسن میری وچہ نگاہ
 اس کارن میں پل دا اگے کندولا
 سنکر نبی بی بات ایہہ کیتی دیوں چا
 جسے اتنی بات وا کیتا دیوں خیال
 اوڑک اوٹھتوں چل کے آئے اہل مقام
 جہل سلام شعیب نے بہت تو ضلع نال

دوہیا گھٹیا مال نوں پانی لواں پلا
 نام شعیب ہے اوسدا بڑھا بہت ضعیف
 اسیں مشقت مال دی جالاں جت کتال
 آیا طرفے کھوہ دے کر کے ترس عظیم
 سا را اٹھ اوہاں داد تاخوب پلا
 اوپر اوہ کھوہ دے رکھتاں فالحال
 نالے بھکھا پیٹ تھیں پھر بھی ایڈ دیر
 موسیٰ ہیٹھ درخت دے کیتا ونج آرام
 میں تیرے انعام دا ہاں محتاج فقیر
 آکھ سنایا باب نوں نوکر عامی کھول
 سد لیا دوسنوں جگے تسبیح شتاب
 سدیا میرے باپے گھر ساڈے توں حل
 جو تہہ ساڈے مال نوں پانی لاہیا آپ
 آہی شرم حضور اوہ کہن صفورا نام
 اگے اگے اوسدے ٹریا نیک جوان
 متکے اگے ٹرن تھیں راہوں جاہن پھل
 تا جو تینوں راہدی کرنی پوے نہ بھال
 ایسر پیچھے تہہ دے میں نہیں سکدا چل
 پوسی تیرے بدن تے میری نظر ضرور
 نا محرم نوں دیکھنا ہے گا سخت گناہ
 جبکہ بھلاں راہ تھیں مگروں وسن تبا
 ہے ایہہ کوئی پارسا بندہ نیکو کار
 ایویں اسکے ہووسن سجھ نیک افحال
 موسیٰ نبی شعیب نوں کہیا آن سلام
 اپنے پاس بہانیکے پیچھا سب احوال

کون کوئی کس شہر تھیں آیوں اس مکان
بہتر موسے اپنا دسیا حال تمام
پلیا گھر فرعون دے باپ میرا عمران
کارن میرے قتل دے ہو یا فرعون تیار
سُنکر نبی شعیب نے کہا خوف نہ کھا
بولی پھر شعیب دی بیٹی نیک خصال
بابا اپنے کول ایہ رکھ لے توں مزدور
ہے ایہ شخص امانتی نالے صاحبِ دور
کہیا نبی شعیب نے تک کے بیٹی ول
اک اکلیاں کھو تھیں پتھر لیوس اٹھا
ایسر کوں امانتی اسنوں جاتا تیں
پچھے میرے ٹرن تھیں کیتا اس انکار
نامحرم نوں دیکھنا روانہ جاتس مول
سُنکر نبی شعیب نے کیتی دلوں وچار
کر کے سوچ شعیب ایہ کہندا موسیٰ نوں

دس بزرگ اسان نوں اپنا نام نشان
آیا ہاں میں مصر تھیں موسے میرا نام
قبطنی والا ماجہ اکتا سبھ بیان
تاں میں اوس تھیں نس کے آیا گھٹی مار
ظالماں دی توں قوم تھیں آیوں جان بچا
جسنے نبی کلیم نوں سدا نداسی نال
چنگی دیسی نوکر ہی جے ہووے منظور
استہیں بہتر اسان نوں نوکر کوئی نہور
بیشک سداے زور دی من لئی میں گل
جسنوں چالی آدمی مشکل سداے چا
کہیا صفورا راہ وچہ معلم کسبتا میں
تا جو تیرے پیر میں دیکھاں نہ اشکار
تا میں جاتا شخص ایہ ہے کوئی مقبول
دیوے کا پیغمبری اسنوں ب غفار
جویں قرآن مجید وچہ پڑھیا ہو سی توں

ثَالِ اِنِّیْ اُرِیْدُ اَنْ اَنْجِیْتَ اِحْدَا بِنْتِیْ هَاتِیْنِ عَلٰی اَنْ تَاْجِبْرِیْ نِسَاْنِیْ
حَجَّجْ فَاِنْ اَتَمَمْتَ عَشْرًا فِیْنِ عِنْدِکَ جَ وَمَا اُرِیْدُ اَنْ اَشُقَّ عَلَیْکَ سِتِّجِدِیْ

اِنْ شَاءَ اللّٰهُ مِنْ الصَّالِحِیْنَ ۝

کہیا شعیب کلیم نوں ہے میرا منشا
کراں نکاح اس بشر طے اسدا پیر نال
جے دس برسوں کریں توں خدمت حق بھان
نہیں چاہندا میں تہہ نوں دیواں کچھ تکلیف
کہیا نبی کلیم نے اسنوں نال پیار
جیہڑی مدت دوہاں تھیں میں ہک کراں او
یعنی جے میں نوکر ہی کراں تیری اٹھ سال

تینوں بیٹی اپنی دیواں ہک پیرا
ایہ جو میری نوکر ہی ادا کریں اٹھ سال
ہو سی او پر اسان دے اوہ تیرا احسان
انشاء اللہ پاوسیں عینوں مرد شریف
تیرے میرے وچہ ایہ ہو چکا تکرار
میرے او پر زیادتی پھیر نہ ہووے کا
یا دس برسوں رہاں میں اپنی مرضی نال

اس شخص دودھ نہ نوکری مینوں دسین مول
 کہیا نبی شعیبؑ نے ہو جا توں بے غم
 کہیا نبی کلیمؑ نے محکم رکھ دیل
 اوڑک لیا شعیبؑ نے موسےؑ شخص لکھوا
 لکھ لکھ کر اے کے ساری گل تمام
 نال صفورا ہو گیا آپ واعقد نکاح
 استہیں پنجے سنوں جو باقی دا اذکا
 آہا پاس شعیبؑ و جنتی ہک عصا
 رفتہ رفتہ آیا پاس شعیبؑ نبی
 آیا نبی شعیبؑ نوں دل وے اندر چا
 موسےؑ نوں فرما وندا اوہ مقبول خدا
 کر دیساں میں تہہ نوں عاصا ایہ عطا
 اوس عاصے وچہ ایہہ سی حکمت وڈی کہاں
 دیکھ کر امت نبیؑ نے کہا موسیٰؑ نوں
 یجا باہر بکریاں عاصا رہیں کول
 طرف فلانی جوہ وے نہ لیجاویں مال
 جے اوس پاسے بکریاں توں لے گیوں حراں
 لے کے ایڑ ٹر پیا موسیٰؑ نبی خدا
 اپنی طرفوں مال نوں رہیا بھتیرا موڑ
 پیچہ گیا اک جگہ تے اوڑک ہولا چار
 جے کوئی آوے اثر دھا ماریں مند سول
 ایہہ گل کر کے سوں کیا موسےؑ اوسے دم
 ہو گیا ناگ مثال اوہ عاصا فرماندار
 جاں پھر اوٹھے جاگ کے وٹھا نبی کلیمؑ
 نال خوشی وے گھرانوں آندا مال

متکے اپنے قول نوں پھر جاویں توں مول
 پھرنا اپنے قول تھیں نہیں مومن واکم
 ہے ساوڑے اس قول دا اللہ پاک وکیل
 اٹھ برسوں میں مہر وچہ ارجڑ دیاں چرا
 بیٹی نبی کلیمؑ نوں کر دتی اکرام
 بی بی نبی کلیمؑ نوں ملی حسب وخواہ
 ایڑ چارن واسطے موسےؑ ہو یا تیار
 آدم صفی اللہ نوں اول ملیا سا
 پیغمبراں وے درثیوں سُنوں ملیا سی
 عاصا ایہہ کلیمؑ نوں میں مین دیواں چا
 عاصا ایہہ زمین بھیں جے توں لوں اٹھا
 سنکرات کلیمؑ نے عاصا لیا اٹھا
 بنیاں باجھ نہ اوسنوں سکدا کوئی اٹھا
 ملیسی تہہ پیغمبری مرسل ہویں توں
 چاڑیں ایڑ جائے کے جوہ چنگیری ٹول
 رہندے اوٹھے اثر دھا باشک ناگ مثال
 کھا جاسن اوہ مال نوں بہت کرن نقصان
 منع ہوئی جس طرف تھیں اوٹھے نکلیا جا
 ایسراوے سے جوہ وچہ گیاں زور و زور
 عاصے نوں فرما وندا خوبے ہیں ہشیا
 ایڑ وے وچہ اوسنوں پون نہ دیویں مول
 آیا باشک ناگ اک دیکھ خدا وے کم
 اصلی باشک ناگ نوں اوسے سٹیا مار
 مویا پیا میدان وچہ وڈا سپ عظیم
 لگے نبی شعیبؑ وے دسیا سمجھ احوال

سُکرنہی شعیب نے کتنا پاک یقین
 جتول چاہے پھیرا وہ مال لیجاوے چھپر
 برساں چار کلیم نے جدوں چرایا مال
 اے موسیٰ اس سال جو بکریاں دیوں پھل
 جو کوئی بکرا جم سی تیرا کر ساں مال
 قدرت رب کریم وی ایسی ہوئی آ
 لے لی سارے سال وی موسیٰ پیداوار
 جو اتواری بکریاں سویاں مال سبب
 ایہ بھی سال کلیم نوں آیا ڈاڈھا ور
 حضرت موسیٰ ماویاں لیاں سبھ سنبھال
 بچے کالے رنگ دے جمن گے ہن جو
 ات واری بھی رب نے کتنا ایسا کم
 مل گئے نبی کریم نوں اوہ بھی سارے پھل
 ہوون جو اس سال دے بچے ابلق رنگ
 پھر بھی قدرت بڑی جوئے اس سال
 چوں برساں وچ پھل جو پیدا کیتے رب
 دونا نبی شعیب تھیں ہو یا اوس مال
 جاں دس برساں مہر وچ دتا مال چرا
 مال صفورا لٹوڈیاں بہت ہو یاں اکرام
 ایڑ بھٹاں بکریاں لیاں باجھ شمار

ایہہ پیغمبر ہو وی رب دا خاص امین
 شعیب سب اُس دے مال نوں کوئی نہ چھپر
 کہیا نبی شعیب نے اُس نوں پنجویں سال
 نہ تیرے تے ماویاں لیاں پھل
 جیہڑیاں جمن بکریاں لیاں آپ سنبھال
 نہ جائے سبھ بکریاں ماوی ہوئی نہ کا
 چھیویں سال شعیب نے اُلٹ کیتا اقرار
 نہ میرے تے ماویاں تینوں لیاں سب
 جو جمن سب ماویاں ہک نہ جیاں نہ
 اکوں نبی شعیب نے کہیا ستویں سال
 سارے تینوں دیو ساں میں نہیں لیا کو
 بچے کالے رنگ دے پڑے تاجی جم
 اٹھویں سال شعیب نے ایہہ ٹھیکہ لکھ لیا
 اوہ بھی سارے تھو نوں دیساں کچھ رنگ
 سبھے ابلق رنگ دے کیتے جلال
 موسیٰ نبی کلیم دے ہاک ہوئے اوہ سب
 دو برساں تک ہو را ایہہ دیا اوتھہ چراں
 رخصت ملی شعیب تھیں مال پیار عطا
 کتنا مال شعیب تھیں ہو ر دھیا انعام
 رخصت کیتا سوہریاں عزت مال ہزار

مراجعت موسیٰ علیہ السلام از شہر مدین بہ جانب مصر مشرف

سیدنا پیر شریف بہنوٹ

چل کے اپنی ماں نوں بلے خوشیاں مال

شوق ہو یا جد وطن دا اٹھیا دلوں خیال

بھی بھائی ہارون واکریئے چل جمال
 مدت ہوئی نکلیاں گزر گئے وہ سال
 بدلے طلم فرعون تے آیا کچھ وبال
 ہو گئے لے سٹلم تھیں شہر کی ہٹ مال
 سبطی ساڈے کس طرح کردے ہوسن حال
 دشمن سجن ہو جو آئے مہرم حال
 اگے نبی شعیب دے کیتا عرض سوال
 و تا حکم شعیب نے جا ہو خبری مال
 نالے و تیاں لونڈیاں بھی لونڈے کھوال
 کرے سلام دعائیاں مال سبب نکال
 جیونکر مینوں ٹوریا کر کے مالا مال
 اللہ بلی آکھ کے چلے قدم اوٹھال
 اک منزل جاں چل کے شہر دے آئے دو
 پے گئی رات انہیر ڈی رکتہ ملے نہ کا
 گھٹلا حکم خدائے تھیں وڈا انہیر طوفان
 سرد ہوا یس چلیاں بارش پایا زور
 نالے آہی حاملہ بی بی نیک صفات
 سردی چاروں طرف تھیں کردی مار مار
 پتھر اں اوپر مار دا پتھر نبی خدا
 بھی چھتا قاساڑ کے رہیا بھیر اگل
 غصے تھیں چھتا قاساڑ کے رہیا بھیر اگل
 اے موسیٰ اج مجھ نوں ناہیں حکم خدا
 سنکر نبی خدائے اٹھا ہو حیران

نالے چل کے دیکھے شہر مصر دا حال
 دیکھاں کیہرے رنگ و چہرے جہنگ سال
 یا اوہ او سے حال تے کروا ظلم کمال
 دیکھاں اوس کمذات نوں پوسی کرد وبال
 تنگ کردے سن انہا نوں قبطی گھنڈا گویاں
 مسلم کریئے چل کے ہر یک و احوال
 رخصت بخشو مجھ نوں ہو کے تیسیں نہال
 ایہہ لے بی بی اپنی ایہہ لے مال سنبھال
 راضی کر کے ٹوریا موسیٰ نوں سسرال
 شالا قائم تے اندا ہے سدا اقبال
 ایویں شالا تیں بھی سدا رہو خوشحال
 آن پئے راہ مصر دے پھری مسافر چال
 جیوؤں وچہ قصص الانبیاء لکھیا ہے مذکور
 او ترادے جگہ تے ڈیرا کھیتا چا
 سخت اہیرا ہو گیا وچہ تمام جہان
 نالے او توں بدلاں آ پائی گھٹنگور
 درو جن دا اوسنوں ہو یا اوسے رات
 اک نہ لکھے ڈھونڈیاں بہت ہوئے لاچار
 متکے نکلے کسے تھیں آتش کچھ ذرا
 ایسپر مول نہ نکلیا اگی دا ہاک پھل
 حکم ربے تھیں بولیا اوہ چھتا قاساڑ
 جے میں اک نکال کے تینوں دیواں چا
 چاروں طرف دیکھ کے لگا کرن وہیان

چمکیا شعلہ نور و اطراف پہاڑ کوہ طور
 حضرت موسیٰ سمجھیا آتش ہے پر دور

بڑی مقدس جگہ ایہہ آیوں وچہ حضور
 دیکھاں میرے نور و اہر جا ہویا غلو
 جد موسیٰ نوں غیب تھیں ہوئی ایہہ پکار
 کینتس نا اپنا رے سجدہ شکر ادا
 اوس وقت پیغمبری بخشی رب لہ جمان
 جو کجھ وحی سناوسی تینوں حکم احکام
 برحق میں معبود ہاں منیں ہون خوشنود
 کر میری توں بندگی قائم رکھ نماز
 معجز نبی کلیم نوں کیستے رب عطا
 تا جو پھر حسب وقت ایہہ ہوو سب دی وول
 کیتا حکم خدا نے حضرت موسیٰ نوں
 عا صا ہے ایہہ مجھ واکھیا نبی خدا
 نالے پتر درخت میں جھاڑ لواں اس نال
 ہو ر علاوہ انہاں تھیں دیندا کتنے کم
 کیتا حکم حضور تھیں تادرجل جلال
 سٹیا عا صا اپنا موسیٰ اوپر زمین
 یعنی بنکے سب اوڑن لگانے الحال
 حکم ہو یا نہ ڈریں توں استوں پکڑنسنگ
 سنکے حکم خدا پیدا پھڑیا نبی کلیم
 اس جاگہ اک ہو رہی ڈھٹی میں تقریر
 آیا خوف کلیم نوں دیکھ جد وں تعبان
 اگوں جتیاں نبی نوں سخت ڈرایا ہور
 اس وچہ حکمت رب دی آہی پکت پھان
 آیا جد کوہ طور نوں آتش دیکھ کلیم
 سب اٹھوئیں ہووند اندر اس میدان

چاہیے اس مکان واکرنا ادب ضرور
 تینوں اساں دکھایا ایٹھے اپنا نور
 اوسے ویلے ادب تھیں جتیاں کھلا اوتار
 سجدے اندر بول وار رب دی حمد ثنا
 اے موسیٰ میں تہہ نوں چنیاں وچ پھان
 اوسے اوپر چلناں کرناں عمل تمام
 میرے باجھوں ہے نہ ہو ر کوئی معبود
 ہو ر علاوہ ایس تھیں کھولے کتنے راز
 عا صا سب بنائیکے دتا پیش دکھا
 موسیٰ اوسنوں دیکھ کے مول نہ کھا دی مول
 کیا ہے تیرے ہتھ وچہ وں سا نوں توں
 اوپر اسدی ٹیک دے تکیہ لواں لگا
 کارن ایڑ اپنے جو ہے میرا مال
 کراں و ساہ نہ اسدا کول رکھاں ہر دم
 اے موسیٰ توں استوں اپر زمین ڈال
 اوسے ویلے ہو گیا اوہ تعبان زمین
 حضرت موسیٰ ڈر گیا اسدی وشت نال
 کر دیوانگے اسپں اوہ عا صا پہلے رنگ
 پھر اوہ عا صا ہو گیا قدرت رب کریم
 وچہ خلاصے انبیا ذکر جویں تحریر
 کیتا وورن واسطے جتیاں طرف دیان
 دونوں پوئے ہو گئے بچھو کالے بھور
 سنوں تسنا نوں کھول کے اوہ بھی کران بیان
 تروں صفورا نبی نوں کہیا با تعظیم
 رکھنا پیر سبھال کے جاناں نال دیان

موسیٰ نے فرمایا عاصا میرے کول
جھٹی عاصے اوپر جاں نبی کیتا دھرو اس
اوپر بھروسے جہناں دے جیری کالی بات
موسے نوں تعلیم ایہہ دتی رب غفار
میرے باجھ نہ کسے دا کریں بھروسہ مول
سنوں بیان اوہ سب جاں عاصا ہو گیا پھر
جائس ایہہ کوئی رب دا آہا عین اسرار
پھر موسیٰ نوں رب نے کیتا ایہہ فرمان
یعنی وجہ کریمان دے ہتھ اپنا توں ڈال
ہو سی خوب سفید اوہ سوہنا باجھ شمس
ڈالیا ہتھ کلیمے موجب حکم خدا
سورج نالوں اسکا غالب ہویا نور
موسے نوں ایہہ معجزے کیتے رب عطا
کرن روایت جدوں اوہ عاصا نبی کلیم
ست سووند ڈراو نے ہو بد تر ت عیان
پر چھیاں انگوں بدن نے سخت تر کھ وال
اوس عاصے وجہ معجزے آہے ہو رہا
موسے نوں جاں رب نے بخشے ایہہ نشان
اے موسے میں تہہ نوں دتا ہی بنا
ہے اوہ میرے حکم تھیں سرکش نے گمراہ
جسکرتیں تھیں شجرہ طلب کرے اوہ کا
نالے ید بیضا دا ظاہر کریں نشان
سنکر حکم خداے داموسیٰ کر ہی سوال
نالے بیوی مجھ دی ہوگی اوس مکان
جے میں جاواں پھر نوں طرف نہ رہن کار

نالے پیریں جھتیاں مینوں کیہڑا ہول
اللہ صاحب دو ہاندی توڑ دکھائی اس
اوہا بار ڈراو نے ہو گئے بڑی آفات
میرے باجھ نہ کسے نوں جانی مددگار
بناں توکل رب دی آس رکھن مجھول
حضرت موسے دیکھ کے پھر ہو پیا دلیر
کامل قدرت اپنی کیتی رب اظہار
اَسْنٰلَکَ یٰدَاکَ فِی جَبَلِکَ اَیْتَهُ یٰوِیْہِ قُرْآن
بکلیے کا اوہ ہوئی کے روشن چند مثال
صبر کر مول نہ اوسنوں ہو سی کوئی ازار
ہو گیا تر ت سفید اوہ خوبی حد نہ کا
اوہا وجہ جہان دے ید بیضا مشہور
اک عاصا تے دوسرا معجزہ ید بیضا
تھکیں نال خدا میدے بند اسب عظیم
پیر ہتر اوسدے ہاتھیاں دا نک پھیان
پتھر نوں بھی بھن کے چور کرن فی الحال
ید بیضا تھیں ہو وندا روشن کل سنسا
دے کے شان پھیری کیتا ایہہ فرمان
جا کے توں سرخون نوں میرا حکم سنا
توں میری توحید تھیں کراو سنوں آگاہ
عاصا سب بنایکے اوسنوں دھیں دکھا
کافی تیرے واسطے ایہ دونوں برہان
آیا چھوڑا جبار وجہ میں اپنا سب مال
اک اہلی بار وجہ ہو سی اوہ حیران
پتھوں میرے مال دی کون لوگا سار

حکم ہو یا توں اُنہاںذا فکر نہ کر کچھ
جنت تھیں میں بھیجاں جو راں خوش خسا
دایاں داکوں اوسدا کرن سبھو کم کا
باقی بھیداں بکریاں جو ہے تیرا مال
کرن حفاظت اوہاں دی سیرا تے بھیاڑ
ایہہ گل سنکر اکھدا موسیٰ نبی کلیم
ایسپر میں فرعون داکیتا سی ہاک خون
نالے وقت کلام دے میری اڑے بان
گھل توں میرے نال اوہ محرم یار رفیق
ہو یا حکم حضور کھیں کہیا جل جلال
غائبہ کرساں تساں دا اوپر اس، جھول
نمالب ہو سو اوہاں تے دونویں تیں بھرا
سن سرمان جناب تھیں موسیٰ نبی کلیم

میں ماں حافظ اُنہاںذا اے میرے مقبول
بی بی تیرے کول اوہ رہن خد متکار
نالے بیٹا تہہ داپال نال پیار
کل جناور اُنہاںڈے کیتے میں کھوال
تیرے نالوں ودھ اوہ پسن وچہ اجاڑ
یارب تیرے حکم نوں کیتا میں تسلیم
خوف کراں مت مجھ نوں مارن اوہ ملعون
ویر میرا ہارون ہے بڑا فصیح لسان
تاں جو میری بات دی اوہ کرسی تصدیق
قوت دیساں تہہ نوں بھائی تیرے نال
سن لشکر اوہ تسانوں پہنچ نہ سکامول
نالے جو کوئی تساندے تابع ہو سی آ
کیتے پنج سوال ایہہ اگے رب کلیم

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ۝ وَاجْعَلْ عَقْدَةً مِّنْ لِّسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي ۝
وَاجْعَلْ لِّي ذُرِّيًّا مِّنْ أَهْلِي ۝ هَارُونَ أَخِي اسْتَدْبِرْهُ أَذْرِي ۝ وَاشْرِكْهُ فِي أَمْرِي
كَيْ نَسْبَحَكَ كَثِيرًا ۝ وَتَذْكُرَكَ كَثِيرًا ۝ إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ۝

یارب میرا جو کلمہ کریں فرخ کمال
یارب ایسے فضل تھیں سینہ میرا کھول
نور بجا اپنے فضل تھیں کر دے صاف زبان
سمجھن میری بات نوں کوہ خواص عوام
کر دے یارب اوسنوں میرے پیش وزیر
پنجواں میرے کم وچہ کر اسنوں پنچواں
اسنوں بھی کر نبی توں یارب پاک خدا
دے جا فرعون نوں جو تیرا فرمان

پہاوں وچہ جناب دے کیتا ایہہ سوال
تنگ نہواں جلد میں سنکر منہ بول
دو جا کریں جناب تھیں میرا کم آسان
اڑاں نہیں میں بول دا وقت بیان کلام
چوتھا جو ہارون ہے میرا سکادیر
نور میرا مضبوط کر اوسدی سنگت نال
مینوں بھی پنچمیری کیتی تہہ عطا
تا جو پاکی تہہ دی کرے بہت بیان

دو نویں تینوں رل کے یاد کراں بیا
جاں ایہہ عرضاں کیتیاں موسیٰ وچہ حصو
قَدْ أُوتِيتَ سُورَةُ الْكَافِرِ مایا جل جلال
سینہ تیرا کھولیا کیتا کلم آسان
کیتا بھائی تہہ وایتیرے پیش وزیر
کرو نصیحت اوسنوں دونویں تئیں بھرا
سُنکر حکم خدا پیدا موسیٰ ہو یا روان
ٹٹھا اہل عیال و آں ہمسامی حال
سوہنا بیٹا رب نے کیتا پکدا وار
بی بی نوں پھر نبی نے کیتا حال بیان
کیتا حکم جناب بھٹیں غنوں پاک خدا
ہن میں اوسنوں چلیا رب و احکم شان
اندر حکم خدا ایدے دیر نہ کریو مول
تاں پھر اوتھوں ٹرپیا موسیٰ نبی ثناب
کہو عا صا ہتھ وچہ آندا اپنے نال

ہیں توں ساڈے حال دایا رب مکھن ہاں
حکم ہو یا درگاہ تھیں عرض تیری منظور
اے موسے میں تہہ نول دے سمجھ سوال
اڑنیں نہیں کلام وچہ بیتی صاف زبان
جا ہو دونویں رل کے طرف فرعون سر
متکے اوس مردو دونوں اوسے خوف خدا
جتھے ٹبٹر چھوڑیا آیا اوس مکان
شیر درندے مال دے بیٹھے ہو کھوال
آیاں اُسدے واسطے حوراں خدنگار
مینوں ہے پیغمبری بخشی رب رحمان
جا فرعون لعین نوں میرا حکم سنا
بی بی نے فرمایا جا ہو میں قربان
کرو حوالے رب دے سانوں یا مقبول
سونیا اللہ پاک نوں سارا مال اسباب
چھوڑیا وچہ اجاڑ دے باقی اہل عیال

آمدن حضرت موسیٰ علیہ السلام در مصر دعوت

کردن فرعون را

آوڑیا وچہ مصر دے موسیٰ وقت عشا
ملیا پھر ہارون بھی نال کمال پیار
مریم بھین کلیم دی نالے باب عمران
دوہاں بھایاں بیٹھ کے کیتی بات کلام
حال نبوت اپنا و سیا نبی کلیم
نالے تیرے واسطے کیتا حکم خدا

پہلوں اپنی ماں وی تیریں لگا آ
اک دوجے نوں دیکھ کے ہوئے شکر گزا
دونویں ہو گئے فوت سن راوی کرے بیان
جو کچھ حالت سفردی و سنی کھول تمام
کر پیغمبر بھیبیا مینوں رب رحیم
اوسنوں بھی پیغمبری کیتی رب عطا

و چہ نبوت وہاں نوں کیتا رب نے یک
 بخشیا مینوں آپ نے معجزہ دیدینا
 جاں میں اپنے ہتھ نوں والاں چہ گویاں
 عاصی نوں میں میں تے جیکر دیوان ال
 ایڈا سپ اوہ بنے گا قدرت نال خدا
 ہور ہزاراں معجزے آئیں ہوں ظہور
 مینوں مینوں دوہاں نوں کیتا رب نے
 حکم اسا ڈا اوسنوں جا کے دیہو سنا
 بھائی نوں جد نبی نے دسیا ایہہ احوال
 دم دم شکر گزار وا بہت ہو یا مشکور
 فجر مہوئی تاں اٹھ کے دونویں دیر بھرا
 اکوں اوس پلید نے کیتی ایہہ تدبیر
 رستے وچ ہمیش اوہ بدھی رکھدا بشیر
 جو کوئی اوس مکان تے نیڑے لنگھ و اجا
 موسے تے ہارون جاں پہتے اوس مقام
 وانک مریداں سمجھنے آندا ادب بجا
 اوپر مکان فرعون دیکھو تے جاں مقبول
 کنڈا پکڑ پلا گیا موسیٰ صاحب نور
 نکر پیا فرعون نوں کنب کیا بدوات
 کیا دیکھے جو کھڑے ہں دو کوئی عجبان
 کون تیں کیوں آئیے ایہے رہے تھلو
 حضرت موسیٰ آکھیا سنا اُس دی گل
 بھیجیا سانوں رب نے دے اپنا فرمان
 من لے وحدت ربی جو سچا معبود
 ہک روایت ہو رہے وچہ قصص الانبیا

دونویں آپس خدائے نوں بہت کچھ نزدیک
 نالے کتنے معجزے پائے وچ عصا
 روشن اُسدے نور تھیں موسیٰ سب جہان
 وڈا سپ عظیم اوہ بن جاسی نے الحال
 جتنے کافر مصر دے سبہو جاسی کھا
 غالب اوپر کافراں ہوساں آپس ضرور
 دونویں جافرعون نوں کریو و غطیان
 کرو نصیحت اوسنوں میری طرف بلا
 من حضرت ہارون بھی بہت ہوا محتال
 فضل اسا دے حال تے کیتا رب غفور
 چلے طرف فرعون دی کر کے یاو خدا
 رہندا جس مکان تے آہا اوہ شہر
 تا جو دشمن اوسنوں کوئی نہ جاوے گھیر
 گچکے پوندے شیر اوہ دوروں دین ڈرا
 اکوں شیراں نیووں کے کیتا ادب سلام
 امن سلامت انہاں تھیں لنگھ نبی خدا
 بالا خانے وچ اوہ بیٹھا سا بھول
 پلایا سب مکان اوہ پیا عسلیں شور
 جلدی پردہ کھولکے ہیٹھوں پاند اجات
 پچھن لگا انہاں تھیں اوہ مرد و شیطان
 آئے کس دے حکم تھیں مینوں جلد کہو
 آپس رسول خدا ایدے آئے تیری دل
 آئے اُس دی طرف تھیں مینوں اسنیں بلان
 سنکر بات کیم دی چپ ہو یا مردود
 آیا جاں فرعون دل موسیٰ نبی خدا

دراودے تے بیٹیاں گزر گئے دوسال
 اکھو جا فرعون نوں ساڈی اتنی گل
 امر نصیحت اُنہاں داسنتوں باصر آ
 جو دربان فرعون دے نالے ہو غلام
 سنکر اگوں منھری کر دے اوہ جھول
 ٹٹھیاں دیوچہ اُنہاں دی دیون گل و نجا
 ہاتھن سی ہک مسخرہ پاس فرعون غلام
 کہن لگا دو پاو لے ہین کوئی سرکار
 اکھن سانوں رب نے بھیجا نبی بنا
 تیرے باجھوں اوہاں نے رب بنایا ہو
 اکھن ساڈا رب ہے پالہنا رہاں
 ایہہ گل سن فرعون نے کہا ہوتا ب
 جاں بھر اُنہاں پکڑ کے جھڑکتے آن
 اکھن لگا نبی نوں ہو کے بہت خفا

کتنے لوک فرعون ول کر چکا رسال
 دو پنہیر رب نے بھیجے تیرے ول
 یا پھر اوہاں دو ہانوں اپنے کول بلا
 سچہ نوں نبی خدا پیدا دینا الہم پیغام
 اندر جا فرعون نوں کوئی نہ کہندا مول
 اکھن ہے کوئی اُنہاں نوں مرض بُری سوا
 وستی جا فرعون نوں اوسنے حال تمام
 دو برسوں تھیں آئیکے بیٹھے دیرے مار
 آؤ طرف فرعون دی لے کر حکم خدا
 جان اپنے رب نوں تھیں صاحب اڈو
 پیدا کیتے جسے زمیاں نے آسمان
 پکڑ لیا ہو اوہاں نوں میرے کول شتاب
 موسے تائیں دیکھ کے لیا فرعون پہان
 جیونکر وچہ قرآن دے وئی خیر خدا

اَلَمْ نَرْبِّکَ فِیْنَا وَلِیْدًا ۚ اَوَلَمْ یَتَّخِذْ فِیْنَا مِنْ عُمَرٰٓئِکَ سِنِیْنًا ۚ وَفَعَلَتْ فَعَلٰٓتُکَ الَّتِیْ

فَعَلَتْ ۚ وَاَنْتَ مِنَ الْکٰفِرِیْنَ ؕ

کیا میں نہیں سی پالیا تینوں کتنے سال
 کتنی مدت موج وچہ رہیوں ساڈے کول
 کیتا تیرا اوہ کم جو کر کیوں ساڈا خون
 قدر نہ پائیوئی اساندا ہو یوں بہیر مان
 اُلٹا ساڈی نال توں پاوے آیوں شور
 حضرت موسے آکھیا اوسنوں کراقبال
 کوئی ارادہ قتل دامیرا نا ہا مول
 ماریا سی میں اوسنوں مکار ہک ضرور
 ایسے اوس قصور والازم نہیں قصاص

بیٹا کر کے اپنا رکھیا اپنے نال
 اوڑک لگوں ساڈے بول اوڑکے بول
 ہیں وڈا بے شکر توں کہن لگا مخران
 قبلی ساڈا مار کے نہووں کراقتضان
 کریں نصیحت سانوں ہو کے ساڈا جور
 بیشک میں تھیں خون اوہ ہو یا غلطی نال
 نائیں اوسنوں جانکے کیتا سی مقول
 مر گیا اوسے نال اوہ ہو یا ایہہ قصور
 کیتا اوسکے جرم تھیں مینوں بخصاص

بخشدنی تقصیر اوہ مینوں رب غفار
 نٹھاساں اس شہر تھیں تاں جلدی نال
 ہن اوہ میرا رب نے دتا خوف ہٹا
 تالے مینوں بخشیا اوس نے حکم حکام
 پچھیا پھر فرعون نے کون تیرا رب
 پالہنا رہاں واسے اوہ رب حمان
 مشرق مغرب تک ہے اوصا پالہنا رہا
 خالق رازق خلق واسے اوہ رب غفار
 اوسے باجھوں ہو رہے ہوں کوئی معبود
 توں بھی اوسے رب دی مینوں توں توحید
 سنی جدوں فرعون نے موسیٰ دی تقریر
 ہے ایہہ کوئی باولا پاگل تے بے کار
 جو کچھ اگے تساں نوں مسلم میرا دین
 نا ایہہ کوئی رسول ہے نا کوئی ہو رہا
 جو ایہہ آکھے منہ تھیں جانوں سبھ اہیت
 جیکر ہوندا بنی ایہہ دل وچ کرو دہیان
 دولت عزت مرتبہ ہوندا اس کمال
 کچھ فوقیت ایسی نظر نہ آوے مول
 موسیٰ نوں پھر آکھدا اوہ پلید بلا
 بندی خانے تڈھ نوں کرساں بندیوان
 موسیٰ کہیا بات ایہہ ہرگز ہوگ نہوں
 اوپر رسولاں کسے دامول نہ چلدا زور
 پاؤ خوف خدا بیدار کھن اوہ مدام
 میں بھی تینوں رب دے آیا حکم سان
 کلمہ میرے نام واسے پڑھ نوں نال یقین

بخشوالا اوگناں ہے اوہ بخشنہار
 ہیسی میرے قتل واکیتا تڈھ خیال
 مرسل کر کے بھیجا مینوں پاک خدا
 داخل وچ پیغمبراں کیتا میرا نام
 حضرت موسیٰ آکھیا جسدی خلقت سب
 جاری جسدا حکم ہے وچہ زمین آسمان
 اوسے دا محتاج ہے کل عالم سنسار
 تیرا میرا سبھ واسے اوہا سر جہنار
 لائق صریک واسطے اوسنوں کرن سجود
 آئے تیرے واسطے کرن آیں تاکید
 مجلس اندر اپنی لگا کہن شہیر
 متکے اسی بات نوں کرو کوئی اعتبار
 اوسے اوپر آپنا رکھنا تساں یقین
 میرے باجھوں کس نے دتا بنی بنا
 مٹن لائق ایسی مولیٰ کوئی بات
 میرے نالوں ایسا ہوندا اچا شان
 نالے فوج فرشتیاں ہندی اسے نال
 مونہہ تھیں گپاں مار کے بن واکوں رسول
 جیکر میرے باجھ تڈھ پھریا ہو رہا
 نہیں تاں نال یقین دے مینوں بت بچان
 کیتا مینوں رب نے اپنا خاص رسول
 مولا باجھوں انہاں تے غالب کھئی نہ ہو
 دس اپنے رب دے رات دن احکام
 مٹن لے وحدت بدی اوسنوں بکت بچان
 مٹن رسالت مجھ دی پکڑ اس ادا دین

ایہہ گل سُکر آکھدا اوہ کافر مجہول
 کلمہ تیرا پڑھاں میں نال یقین صفا
 حضرت موسیٰ آکھیا نال جلیم زبان
 چار چیزاں بَدھ نوں ویسی اسن جہان
 دو جا کل جہان تے مشرق مغرب تیک
 تریجا تیری عمر نوں ویسی رب دے دھا
 جتنی عیش اوس عمر وچہ کر سیں ہوشاوا
 چوتھا اندر آخرت تینوں رب عظام
 جسکرا ایہہ سب نعمتاں ہوں تینوں منظور
 سُکر اگوں آکھدا اوہ مرد و خراب
 رہن دیہو موقوف ارج ہملت کرو عطا
 سُکر اتنی بات نوں موسیٰ تے مارون
 پچھوں اوس فرعون نے سد ہان وزیر
 کہندا مینوں ہو رکچہ حاجت ناہیں ہول
 بھاری خواہش ایہو ہے ہوواں پھیر جوان
 سُکر اگوں آکھدا اوہ ہان تباہ
 اکے رہیوں سدا وندا آپ خدا مہمود
 رب سدا کے پھیر ہن بندہ لگوں سدا
 نالے تیرے ملک وچہ پوسی وڈا فتور
 جیکر تینوں شوق ہے ہوواں پھیر جوان
 لے جوانی تہہ نوں ایسی کراں دوا
 ایسی اوہ ترکیب ہے میر تائیں یاو
 سن کہیا فرعون نے ایہو مینوں کھوڑ
 راتیں اوس ہان نے یک حصہ بنا
 فحری جاں فرعون نے کیتی اٹھ نگاہ

جے میں تیرے رب دی وحدت کراں قبول
 کیا دیوے کا مجھ نوں تیرا پاک خدا
 جے توں میرے رب تے لے آویں ایمان
 اول مردیاں تیک توں رہی سدا جوان
 کر سی تینوں بادشاہ واحد لاشریک
 سو پر ساں دی زندگی کر سی ہو ر عطا
 روز قیامت اوسدا ہو سی نہیں حساب
 ویسی وچہ بہشت دے سوہنا عجب مقام
 نال تنہا بی ہن توں وحدت رب غفور
 نال وزیراں سوچ کے ویاں کل خواب
 بھل کے میں سببات داویاں جواب سنا
 پڑ آئے گھر اپنے جیوں کہیا ملھوان
 آپس وچہ مشورہ لگا کرن شیراز
 صرف جوانی واسطے وحدت کراں قبول
 اس کارن میں تے لے آواں ایمان
 میں تینوں سببات دی دیندا نہیں صلاح
 ہن توں اگے غیر دے کر سیں کوں سجود
 کیا پوسیں خلق وچہ ٹھٹھے کرے جہان
 شوکت شان جو تہہ واسطے ہو جاسی دور
 کر دیاں اک رات وچہ میں ایہہ سچ ہان
 نال جواناں پھیر توں چہرہ لبیں ملا
 جاں میں کرو کھلا دساں ہو جائیں توں شاد
 جے ہو پواں جوان میں پھیر نہ کوئی لوڑ
 داہڑی تے فرعون نوں سنتیاں دتی لا
 داہڑی ساری اپنی پانی اوس سیاہ

راہنی ہو یا دیکھ کے حاصل ہوئی مراد
شائبش تیرے عقل نوں کیتو خوب جوان
سہی سی لوڑ شباب دی اوہ ہو گئی وصول
جاں ہن موسیٰ آئی کے کرے سوال جواب

سہ ہا مان شیطان نوں کہندا آفرین باد
ہن مینوں کچھ مول نہ لوڑ رہی ایمان
ہن میں کا ہنوں مٹا ہیگا رب سول
جھوٹا کر کے اوسنوں کر ساں مار خراب

مہولہ مصنف علیہ السلام

ہر مٹ کر دایہ ہو ہے دنیا تے دستور
جستوں وچہ جہان دے دیوے ب آرام
مطلب دنیا واسطے ہر گل کرن قبول
جاں کوئی مشکل اُنہا نون آجاوی و پیش
اللہ اللہ کر دیاں گزروئے دن رات
جسویے اُس سختیوں دیوے ب کمال
ہو یا وانگ فرعون دے مطلب حصول
گذر گیا طاعون جاں بچ رہے بیمار
آکھن نال علاج دے سانوں ہوئی شفا
پاؤ نہ آوے اُنہا نون اللہ و احسان
جدا تک اوسدی طرف تھیں صادر حکم نہو
جے کر اوس جناب تھیں ہوو نا فرمان
کیتا سی فرعون نے دل وچہ ایہو خیال
اس کم اندر رب داخل نہیں کچھ مول
ایہو طریقہ اُنہا ندا ہون جو دو لقمہ نہ
جان ساڈے کول ہے وافر دولت مال
چیز کسے دی مول نہ گھر ساڈے وچہ ہتھوڑ
پرہن نمازاں لمباں جو ہوون محتاج
ایسے لوک فرعون دے نال برابر جان

امن اسائیش دیکھ کے ہو جاوون مغرور
ذکر عبادت رب دی دیندا چوڑ تمام
ہو جاوے جد کم اوہ پھیر نہ مٹن مول
تسبیح پکڑ مسیت دے بن بہندے درویش
باجھوں ذات خدایمک بھاوے کوئی نہ بات
اوسویے اُنہا نون آون پرے خیال
پاؤ نہ رہیاں تسبیاں بھلا رب سول
پھیر سیتی وڑن تھیں کرن نامے عار
نہیں تاں ساڈی مرض ایہو بندی نخم اٹھا
نال عنایت اپنی دتی جس امان
باجھوں امر خدایمک دے کم نہوندا کو
کوئی چیز نہ کسے نوں بندی کف زبانی
ہو گئے نال خضاب دے میرے کالے بال
ہن میں کاہدے واسطے مٹاں رب سول
رب نبی دے حکم نوں کرے نہیں پسند
طرف عبادت رب دی مول نہ کرن خیال
روزے اتے نماز وی کیہڑی سانوں لوڑ
سانوں گھر وچہ اپنا ڈھیا حکومت راج
تو بہ باجھوں اُنہا نون دوزخ ملے مکان

چھوڑ پڑا انہاں نوں کرے ہدایت ب | موسیٰ تے فرعون دا حال سنا دین جھب

آمدن حضرت موسیٰ و ہارون علیہ السلام روز دیگر نزد فرعون
و ظاہر کردن معجزات خود و جمع کردن فرعون بہیون ساحران

خود را برائے مقابلہ اعجاز موسیٰ

آیا پاس فرعون دے لے کے نال بھرا
کیا ہے اپنے رب دی تیرے پاس دلیل
جے توں سچا نبی ہیں صرگز ویر نہ لا
دتا او پر زمین سے اپنا عا صا ڈال
اوسے ویلے ہو گیا اوہ ثعبان مہین
اڈیا منہ ڈراوناں ڈاڈھی دشت نال
پوندا شور جہان وچ جہاں اوہ کرے آواز
نیریاں و انگول کھڑے اوہ قدرت ب غفار
صورت اوسدی دیکھ کے ڈر جاوا انسان
دیوے ساڑ زمین نوں جیوں لکڑی نال اک
لگے جس انسان نوں مردا اوسے سول
ہرگز اوسنوں فائدہ کرے علاج نہ کہ
طرف مکان فرعون دی ہویا دور روا
ہیٹھاں اوسے نظر کے مر گئے ست ہزار
نگلن لگا اوسنوں سنے محل مکان
دوچار کھیا ہوٹھ اوس اوپر محل سر
آکھن لگا نبی نوں کر کے عجز کمال
یا آفت مجھرا میکے آیوں اساں کھپان

دو جے دن پھر فرعون موسیٰ نبی جدا
دیکھ شتابی نبی نوں کہت داوہ بیل
پہلوں اپنا معجزہ مینوں کوئی دکھا
سنیاں نبی کلیم نے اوسدا جدوں سوال
سٹیا عا صا نبی نے جسم او پر زمین
لماں اسی گز اوہ ہو یا سب کمال
ست سو دند ڈراونے وڈے بے انداز
گردن او پر وال جو آہے ست ہزار
ہا تھیاں و انگول اوسدے پیر بہتر جان
جتنے سڈے منہ تھیں پوندی آہی جھک
گھاہ انگوری کدی نہ ہوندا اوتھے مول
یا بیماری برص وی جاندی اسنوں ہو
جسویلے اس شکل دا بنیاں اوہ ثعبان
راہ وچ جو سن آدمی بھی حیوان شہما
پھر تخت فرعون دا لگا منہ وچ پان
ہک لب ہیٹھاں تخت دے اُسور کھی آ
دیکھ فرعون لعین نے تختوں ماری جہاں
آیا ہیں توں اسانوں بے احکام سان

جیکر سانوں دسنا ہے تہہ حکم خدا
 رکھیا ہتھ اوس سب تے پیغمبر فی الفور
 ویکھ نبی دا معجزہ حق ہوئی حیران
 بیٹھا اوپر تخت دے جا فرعون بکار
 سورج نالوں چانٹا ہویا دون سوا
 طاقت رہی نہ کسے نوں ویکھ اٹھیں کھول
 کہندا نبی کلیم نوں منت نال ہزار
 تاں پھر لیا کلیم نے ہتھ کڑے وچہ پا
 ویکھ تماشہ اکھدا اوہ فرعون پید

ڈک لے آفت اپنی تحسم نہ ساوا چا
 اوسے ویلے ہو گیا عاص کا پہلے طور
 ایسر مٹن کوں اوہ جو بھارے شیطان
 کیستاید بیضا پھر پاک نبی اظہار
 محشر وانگوں خلق وچہ شور ہویا برپا
 آن پیا فرعون نوں دلوچہ ڈاڈا ہول
 جلدی ہتھ چھپا، ایہہ خلقت نوں نہ مار
 اگے وانگوں ہو گیا اوسدا بیضا
 جیوں کر آئی خبر ایہہ وچہ قرآن مجید

قَالَ لِلْمَلَائِكَةِ وَهَوَّلَ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ فَفَنَّا ذَا
 تَامِرًا قَالُوا ارْجِعْ وَآخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ يَا تُوَكُّلُ بَلِّ سَحَابٍ عَلِيمٍ

مجاہدس وچہ فرعون دے آہے جو سردار
 ہے کوئی جادو ساز ایہ صاحب عقل شعور
 چاہندا ہے تسانوں دیسوں دیئے نکال
 کیا ہن سداے اسطے نشیں کرو فرمان
 کہن لکے فرعون نوں کل وزیر امرا
 نالے قاصد اپنے شہرں بھیج ضرور
 ہر یک جادو ساز جو کال تے ہشیار
 آئے ڈر کے اونہاں تھیں ہوسن ایہ زبون
 ایہ تجویز فرعون نوں آئی بہت پسند
 رخصت ہو فرعون تھیں بدلا خاص سول
 پچھوں اس مردود نے قاصد تر تہجا
 جمع کیئے فرعون نے ساحر چار ہزار
 کیتا حکم تمام نوں سکے وچہ حضور

آکھن لگا اونہاں نوں اوہ مردود مکا
 بیشک جادو گر یا اسنوں علم ضرور
 کھستے ملک تسادڑا اپنے جادو نال
 وسمیوں سورج کے کہندا بے ایمان
 دوہاں بھراواں نال توں نہلت کچھ ٹھہرا
 جمع کرن ہر ملک تھیں ساحر جو شہور
 کر کے جمع تمام نوں لیا ون وچہ سرکار
 نس جاونگے ہار کے موسے تے ہارون
 نہلت نبی کلیم تھیں لئی دہارے چند
 وچہ عبادت رب دی ہو یا جاشغول
 ساحر اپنے ملک دے لئے تمام سدا
 پاک دوجے تھیں سب اوہ جادو وچہ ہشیار
 تن سو برسوں تسانوں لکھیا میں مسرور

پرورش کیتی تہاں دی تہا خرچ تمام
 آج ہن میرے سرے تے بنی مصیبت آ
 موسے ساٹوں آئیکے کیتا بہت خوار
 ہوندا وڈی بلا اوہ سب عظیم کمال
 جیکر او سنوں روک کے شہرں دیو کمال
 سکر کہیا ساحراں تیرے ایسے علام
 ایسر جادو گری وا چاہیئے کچھ اسباب
 دتا حکم فرعون نے سد وزیر اصرار
 جتنا خرچ ضرورتی لین خزانوں سب
 قصہ کوتاہ ساحراں جادو چار ہزار
 خبر دتی فرعون نوں صاف کرو میدان
 ہنسی بڑا میدان ہاک چوڑا بے انداز

آج تک ناہیں تہاں نوں سیا کوئی کام
 نال کسے تجویز دے او سنوں دیو ہٹا
 جادو واکہ سپا اوہ کردا وڈا تیار
 سانوں نت ڈراوندا آکر اوسدینال
 دیوانگا میں تہا سنوں بہتے اوک نال
 کرساں ایہہ تجویز سب لوڑ نہیں انعام
 جے اوہ لے دیو اسانوں کرساں کشتیا
 کل خزانہ اُنہا سنوں حاضر کریو چا
 جادوگ سامان دی کرن تیار ہی حبیب
 اندر چھیاں پھینیاں کیتا سبہ تیار
 موسے نال تھا بلہ ہووے جس مکان
 جمع ہوئے اس جگہ تے سارے جادو

مقامہ ساحراں با حضرت موسیٰ علیہ السلام

ہویا آن متا بلہ وقت دو پہر تیار
 موسے تے ہارون بھی آئے وچہ میدان
 اگے جادوگراں نے طلسم کئی بنا
 ظاہر وچہ سپا اُنہا ند دین سیا نوانگ
 موسے اتنا میں ویکھ کے کہیں لگے سچا
 توں ڈالینگا زمین تے عاصا پہلے پو
 حضرت موسیٰ اُنہا سنوں کہیا نرمی نال
 تاں پھر اُنہاں ڈالیاں رسیاں چمیدان
 اپن جیتی سب اوہ بن گئے جادو نال
 ورن لگا کچھ دے وچہ موسیٰ ہی خدا
 غالب ہیں توں اُنہاں تے عالی تیر شان

سچے کھتے کھڑے سن شکر کئی ہزار
 کہو عاصا کول سی ہو نہ کچھ سامان
 چار ہزاراں سب وار کھپا ڈھیر لگا
 ڈالن جدوں زمین تے بند باشتا ناگ
 پہلوں سے اپنی کرنی ہے گی وار
 یا پھر ڈالال اسیں جو ہے ساڈا وڈو
 پہلوں سے اپنے تہیں دکھا ہو ڈال
 نالے اینیاں لاھٹیاں طلسم دے سامان
 طرفے بنی کلیم دے وڈر بہنے لجال
 ہو یا حکم جناب اقصیٰ صرگز خوف نہ کھا
 سرٹ دے عاصا اپنا جلدی چمیدان

جو کچھ کیتا انہاں نے جادو نال کلام
 شکر حکم خدا پیدا حضرت نبی کلیم
 ستر ہزار اُس سب نے بنیاں فی الحال
 چار ہزار اوہ سب جو کیتا انہاں تیار
 ہو رہا سبب جو انہاں دے آئے اُس مکان
 بھکھا چلے آجے اوہ پیٹ نہ بھریا مول
 فکر پیا فرعون نوں سخت ہو یا بیتاب
 نہٹا جاندا دیکھ کے کر دے لوک خیال
 جیسے سچا ہو ونداں کیوں مچول
 کرن روایت سب جاں آ یا طرف محل
 اوچا کر کے اوسنوں سٹیا وجہ ہوا
 نام نشان مکان و باقی رہیا نہ کر
 شور پیا وجہ مصر دے نہی خلق تمام
 ناں پھر نبی کلیم نوں کیتا حکم خدا
 جے ہک ساعت ہو رہا یہ اسے حال
 کھا جاسی کل ملک دے آدم تے حیوان
 سچا کیتا رب نے تینوں نال دلیل
 شکر حکم جناب تھیں موسیٰ نبی خدا
 دیکھ نبی دا مجسزہ جادو ساز تمام

عاصا تیرا اُنہاں نوں جاسی نکل تمام
 سٹیا عاصا اپنا بنیاں سب عظیم
 ستر ہزار اں ہونہ سی ہر ہر سر دے نال
 کچے لقمے سب نوں نکل گیا یکبار
 کوئی چیز نہ اوسنے چھوڑی وچہ میدان
 طرف محل فرعون دے ٹریا اوسے سول
 دہشت کھا کے سخت تھیں چلیا نشتاب
 جھوٹا رب سدا وندا ہے سی ایہ خیال
 معلوم ہو یا ایسوں طاقت کچھ نہ مول
 دھرتی سنے مکان نوں مٹھوں لیا اول
 کندھاں کوٹھے ننگے دتے سبہ اوڈا
 خلعت ساری دیکھ کے رہی تعجب ہو
 جتول جاوے دوڑ کے کر دیندا قتل عام
 لے ہن عاصا اپنا جلدی پکڑ اوٹھا
 پلوچہ سارے مصر دی دیسی بیخ نکال
 اندر مصر نہ چھوڑ سی باقی کوئی مکان
 جھوٹے جادو ساز اوہ ہوئے سبہ دلیل
 پکڑ لیا اوس سب نوں ہو یا تیرت عصا
 اگے نبی کلیم دے نیوں نیوں کرن سلام

وَأَلْقَى السَّكْرَةَ سَاجِدِينَ هَ قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ط رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ

ڈالے گئے سچو وچہ ساحر بے فرمان
 موسیٰ تے ہارون دا جو ہے پاک خدا
 خبر ہوئی فرعون نوں ساحر تیرے سب
 موسیٰ تے ہارون نوں جاتا انہاں نبی
 تہ فرعون نے اُنہاں نوں ایہہ گل کہی بُلا

کہندے سچے رب تے آندا اسال بیان
 منی وحدت اوسدی نال یقین صفا
 ہو گئے مسکرتہ تھیں من لیونے رب
 پیش انہاں دے رب دے سجدہ کرن سہی
 سجدہ کریو مجھ نوں میں ہاں تساں خدا

اونہاں کہیا رب ہے ساڈا رب غفار
 کر پیغمبر بھیجا جس نے وچہ جہان
 اوہ ساڈا رب ہے حق اتے تحقیق
 ایہہ گل سنکر انہاں نوں کہند ادا انجام
 تاں پھر کہیا انہاں نے نال یقین صفا
 زوری سا نوں تہہ جو کیتا سی گمراہ
 شالہ پھر اُس کفر دے جائے نہ نزدیک
 غصے ہو کے انہاں نوں کہند اپھیر پلید
 دیوانگیاں میں تساں دے ہتھ تے پیر کٹا
 جانو گے پھر کون ہے کرداشت عذاب
 سنکر اگوں آکھدے سب کچھ ساں قبول
 جو کچھ مرضی تہہ دی کر لے ساڈے نال
 دنیا دے وچہ کریگا لاج حکومت توں
 اوڑک بعد فرعون نوں ہویا پاک یقین
 سد جلا دکھا وندا اونہاں دے ہتھ پیر
 سولیاں اوپر چارٹ کے دئے سارے تنگ
 پڑھ تکبیراں آکھدے رہنوں حمد ثنا
 موتوں خوف نہ کھا وندے جو ہیں طالب
 موسے تے ہارون بھی گھراپے نوں جا

جو ہے سارے جگہ دار ازق سرچہنار
 موسیٰ تے ہارون نوں ظاہر بخش نشان
 اُس دے باجھوں کسے نوں کچھ نہیں فوق
 موسے وار رب تسانوں ویسی کیا انعام
 بخشیکا اوہ اسانوں سارے عیب خطا
 ہن اوس جاو گری تھیں منگاں اسیں پناہ
 من لیا ہن اسانے واحد لاشریک
 جب کرساں خدا میدی من لئی توحید
 الٹا کر کے سبہ نوں سولی دیاں پڑھا
 معلم ہو سی تسانوں سارا عیب صواب
 تیرے پیچھے لگ کے نہ ہوواں بھول
 پرلہ تیرے تسلیم دالے سی جل جلال
 سانوں دے جن کے روز قیامت نوں
 ہن ایہہ نہیں قبول دے میرا باطل دین
 پھیر انہاں دے قتل واطالم جایا ویک
 بولن وحدت رب دی جیون جیون تنگ
 وانگوں شاہ منصور دے ہویا عین لست
 کلمہ پاک الایکے گئے بہشتیں سب
 اندر یاو خدا میدے شامل ہوئے آ

حالات فرعون

استیعاب بعد فرعون وادساں کچھ حوال
 سمجھ اولاد یعقوب نوں کیتا اوس لاچار
 حضرت موسے اوسنوں بہت ہے سمجھا
 الٹا بنی کلیم نوں کہندا اوہ بیک داد

جیونکر اُسے جگ تے کیتا ظلم کمال
 مشکل کاراں انہاں تھیں لیند نال وگا
 ایسپراوس پلیدنوں سمجھ نہ آوے کا
 پایا میرے ملک وچہ آ کے تہہ نساو

کھٹنا چاہیں مجھ تھیں تخت حکومت چاہ
جاواں گا میں فلک تے رب تیرید گول
جھوٹا سچا تہہ دا محکم کر کے حال
ہکدن پھر ہامان نوں کہن لگا مکار
ہو دے بہت بلند اوہ اوچا بے انداز
چڑھ جاواں آسمان تے اوچا محل بنا
مینوں ہے اوہ جا پدا جھوٹھا تے کذاب
سنکر حکم فرعون دا اوس زیر ہامان
اٹاں خوب پکا ئیکے رکھ دتی بنیاد
سہیں اسے اوس تھیں کچے سہیں مکان
اتھا اوچا لے گیا اوہ بیتار اوسار
راج اتے مزدور جو اتے لگے دا جا
جس کر کہیں کھلویکے لگدے اٹ لگان
ست برس ساں مینار اوہ ہوندا رہیا تیار
ہو یا جدوں تیار اوہ کیتا حکم خدا
جنہاں کار یکراں اوہ کیتا سہی کمور
کیتا جنہاں تیار سی اوسدا سبھ سامان
ایسر اوس مردوؤں سمجھ نہ آوے مول
چار اس گل نوں بیتیاں گذر گویں سال
ڈگ پیئی کنگھی ہتھ تھیں کیتی بُری دعا
سن لئی اوس ملعون نے بی بی دی ایہ بات
شاید ہیں توں آسید وچوں مسلمان
بی بی نے فرمایا اسوچہ شک نہول
اتنی مدت تہہ تھیں لکھیا بھید چھپا
ایہ گل سنکر آکھدا اوہ فرعون رعبین

جادو سحر دکھائے کے خلق کریں گمراہ
کل حقیقت اوسنوں ساں تیری کھول
پھریں آئے آئیکے سمجھاں تیرے نال
کر توں میرے واسطے ہک محل تیار
جستھیں میں آسمان دا ہواں وقف راز
موسیٰ بن عمران دا آواں دیکھ خدا
دیکھ آواں جد اوسنوں معلم ہوگ کتاب
محل بناون واسطے تر ت کیتا سامان
اوسے کیتی جگ وچہ پکی اٹ ایجاد
پخت عمارت اوسدن شروع کیتی ہامان
ٹھیر نہ سکدا اوستے کوئی استکار
کھڑا نہ بیرون دیوندی اوسنوں محل ہوا
سخت ہوا دے زور تھیں اڈ جانہ ٹرکان
خرچ کیتی فرعون نے دولت باہجہ شمار
ماریا پر جبریل نے واسبہ اوڈا
ہو گئے سب ہلاک اوہ راج اتے مزدور
زندہ رہیا نہ انہاں تھیں کوئی وچہ جہان
کہ داسم جہان وچہ اوہ کافر جھول
ہکدن بی بی آسید بیٹھ چھوڑا وے وال
یارب توں فرعون دا تختہ پٹ اوٹھا
غصے ہو کے اوسنوں کہندا اوہ بد ذات
موسے تے ہارون تے آندا تھیا کان
کیتا چالی برس تھیں میں سلام قبول
ہن میں اپنے دین نوں ظاہر کیتا چا
موسے تے ہارون دا چھوڑ شتابی دین

سوئے وا گھر تہہ نوں دیساں میں بنوا
کہیا بی بی آسیہ تو بہ استغفار
لعل اتے یا قوت واسو ہنا عجب مکان
اگوں اوس پلید نے ونا ایہہ جواب
بی بی نے منہ پایا کر بھاویں مقتول
ناں پھر اوس ملعون نے تر ت جلاو بولا
ننگا کر کے بدن نوں کپڑے سہہ اوتار
کر چومینا اوسنوں کہندا پھیر لین
چھوڑ عقیدہ اپنا تینوں لواں بچا
دے لے میرے بدن نوں توں تکلیف نہرا
وہ عذاب سریر و اتینوں سب مباح
استغیں بعد فرعون پھر اوہوں ہو گیا دوا
حضرت موسیٰ وانگ ہک آیا کوئی جوان
کہن لگائے آسیہ تینوں قرب کمال
کھولے در افلاک دے تیرے کارن رب
جو کچھ ہن اسوقت توں بھتیں کریں دعا
تا پھر بی بی آسیہ رہنوں کرے سوال

چھوڑا نہا ندے دین نوں مینوں من خدا
سوئے وا گھر تہہ تھیں نہ مینوں درکار
دسی وچہ بہشت دے مینوں رب رحمان
کر ساں تینوں قتل میں کر کے سخت عذاب
موسے دے میں دین تھیں ہرگز مٹاں نہول
وتا اوپر زمیں دے بی بی نوں لٹوا
ہتھیں پیریں اوسنوں میناں دتیاں مار
کر لے میری بات تے ہن بھی لوں لہجہ
کہیا بی بی آسیہ ہکو سچ خدا
دل میرے دی بات داناہیں توں مختار
رکھساں دل دی واگ میں میری جویں صلاح
اندر قصص الانبیاء جیونکر ہے مذکور
بی بی تائیں دیوندا ایہہ خوشخبری آن
ہے اسوقت حضور تھیں بخشیا جل جلال
تینوں کھلے اوڈیکدے ہیں فرشتے سب
دسی حاجت تہہ دی خالق پاک خدا
جیونکر خبر قرآن وچہ وئی رب جلال

اِذْ قَالَتْ رَبِّ اِنَّ لِيْ عِنْدَكَ بَيِّنَاتٍ مِّنْ فِرْعَوْنٍ وَعَمَلِهٖ وَنَجَّيْنِيْ مِّنْ

الْقَوْمِ الظَّالِمِيْنَ ۝

کہندی بی بی آسیہ یا رب پاک خدا
بخش نجات فرعون تھیں جو ہے اہل جہنم
ترت دعا منظور ایہہ ہوئی وچہ جناب
ڈٹھا وچہ بہشت دے اپنا عجب مکان
ہو گئی بی بی آسیہ وانگ حسین شہید
چالی سال فرعون نوں موسے تے پارون

اپنے کول بہشت وچہ میری جگہ بنا
ستگراں دی قوم تھیں مینوں آپ بچا
اکھیں اگوں رب کیتا دور جناب
کلمہ وحدت بول کے رب نوں دتی جان
لعنت اوپر فرعون دے رہی وانگ یزید
رہے کفر تھیں موسے دے نہ مٹیا ملعون

ایک دن حضرت اوسنوں آئے وعظ سنان
 غمگین ہوئے آکھدا اوہ مردود و پلید
 چھوڑوینوں کراں میں موسیٰ نوں قتل
 یا اوہ وچہ زمین دے پاسی وڈا فساد
 چاہیے اوسنوں پکار کے کرنا قتل ضرور
 حضرت موسیٰ آکھیا جو ہوون کمرہ
 میرے اوپر کسے دامول نہ چلے زور
 مال و زبیراں جڈں اوس کیتی ایہہ تجویر
 نام اوسدا خرقیل سی بندہ نیلوکا
 بعضے کہن صندوق اوہ گھڑیا جبرائیل
 کہن لگا فرعون نوں رب دا اوہ مقبول
 قتل کرن دی اوسنوں تیری نہیں مجال
 بہتر ہے توں اوسدا کرے دین قبول
 ایہہ گل آکھ فرعون نوں ہویا ترے سان
 استخیں بعد فرعون دی اندر قوم بھیان
 کرے نصیحت اونہانوں اوہ مقبول جناب
 جیونکر نوح دی قوم تے بھیجا رب صفاں
 یا جیوں عاد و ثمود دی ہوئی قوم ہلاک
 وانگ انہاندے تیں بھی ہوو مت مقہور
 جبکہ ہو یا تساں تے رب دا تہ نزول
 نا کوئی باجھ خدا دے سنے تساں بچا
 جڈں نصیحت اوسنے خوب سنائی کھول
 اوڑک جاں پھر انہانوں عطا کلام سنا
 قبطنی سارے اوٹھ کے گئی بنی نوں گھیر
 بدھے رہندے شیر جو آہے اوس مکان

بیٹھے ہیکسن اوسدے سبہہ وزیر ارکان
 نت اسانوں آئیکے دسا ایہ توحید
 نہیں تے مذہب تساندا ویسی بل تمام
 جادو کر کے ملک نوں کر دیسی برباد
 جبکہ زندہ چھوڑیا پاسی وڈا فتور
 دایم مینوں اونہاں تھیں دتی رب پناہ
 بھاویں اتنی فوج توں کریں اکھٹی ہور
 حاضر سا اسوقت ہک مومن اہل تیسر
 موسیٰ دا صندوق سی کیتا جس تیار
 بعضے کہن بنایا ہے سی اوہ خرقیل
 حضرت موسیٰ رب دا ہے برحق رسول
 اوسدا مددگار ہے قادر عل جلال
 نہیں تاں کرے ہلاک اوہ تینوں مندھول
 آکھ نہ سکيا اوسنوں کجھ اوہ بے ایمان
 سنی ہک بندہ رب دا مومن اہل ایمان
 خوف کراں میں تساں تے آوے متاں غدا
 ایویں متکے تسانوں غرق کرے حمان
 یا جیوں پیچھے اونہاں تھیں لوک ہوئے بیباک
 چھوڑو رستہ ظلم دانا ہوو مت سرور
 پھیر خدا دے حکم تھیں نس نہ سکھول
 پکارو دین کلیم دا منوں ہک خدا
 چپ ہوئے مردود سب کوئی نہ سکدا بول
 آون لگا گھرانوں موسیٰ بنی خدا
 کارن قتل کلیم دے ہوئے سب دلیر
 جیونکر پیچھے انہاں دا کیتا ذکر بیان

چھٹ گئے اوہ شیر سب قدر تنال خدا
حضرت موسیٰ سے انبیج کے گھروں آئے دو
نو کر تیرے پکڑ کے شیراں کھا دی پاڑ
اسے کارن چھوڑا تیرا دھ او سنوں آزاد
دیون گے اوہ جگ تھیں تیرا نام مٹا
ابہ گل سن فرعون نوں آیا جوش کمال
اسرائیلی قوم تھیں جو کوئی لڑکا ہو
عورت کوئی انہا ندی قتل کر ساں مٹل
اگے بھی فرعون نے کیتی اہو کار
وچلے سنہ کچھ قتل تھیں پانی اوس تھنڈیر
بیٹے اسرائیلیاں لگا قتل کران
ہک دن نبی کلیم نوں کردے عرض تمام
جیکر تیس نہ مصر وچہ اونڈے یا مقبول
نال تساڈے آوندے ایہ ظالم پیداو
حضرت موسیٰ انہا نوں کہیا نرمی نال
دیکھاں کسینوں ملک اوارث کرو خدا
کر سی دشمن تسانڈے جلدی بھلاک
صبر تھل انہاں نوں دسیا نبی کلیم
کتنی مدت انہاں نے کیتا صبر کمال
مظلوماں دا صبر جاں ہو یا آن قبول

قبطیاں نوں اوہ پاڑ کے گئے تمامی کھا
پوہتی خبر فرعون نوں ہوئی تری چوڑ
موسے تیچھے خلق دی ہوئی آن او جاڑ
نالے اوسدی قوم نوں پاندے پھرن فساد
نالے تیرے بتاندی پوجا دیہن چوڑا
کہندا بیٹے انہا ندے کر ساں مار حلال
قتل کراواں انہا نوں مٹل چوڑاں
جتنے بیٹے انہا ندے سب کر ساں مقبول
قتل کرایا ظلم تھیں لڑکا شتر ہزار
پھر ہن اوسے ظلم تے بدھا لاک شریہ
سب اولاد یعقوب نوں بنی مصیبت آن
تیرے تیچھے آسیں بھی ہوئے بے آرام
اتنا سخت عذاب نہ سنانوں ہوندا مٹل
اگے نالوں اسان تے کردا ظلم باو
یاری منگوربت دی صبر کرو صبر حال
وعدہ میرے رب وانیڑے ڈھکا آ
ملک حکومت تسانوں دسی خالق مال
صبروں شکروں تسانوں دسی اجر عظیم
ھرگز ناں فرعون نوں آیا ترس خال
کیتا اسڈے ملک تے رب تے تہر نزول

بیان آیات بیانات مطابق اس آیت شریف

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ قِسْمَ آيَاتِ بَيِّنَاتٍ

اول عاصا بخشیا دو جا پد بیضا
نازل تہر نشانیاں کیتیاں ب تہا

موسیٰ نوں نو معجزے کیتے رب عطا
کیتا انہاں دو ہاں تھیں بد فرعون انگا

پہلوں بھیجیا مصر وچہ رب نے قحط و بال
 میوے باغ زراعتاں سبہ ہو یاں دین
 ہو گئی خشک زمین سب ریش ہو گئی بند
 شاغل رب دی یاد وچہ مومن نیلو کار
 بے صبری تھیں کافران کھل آئی جان
 اورک قوم فرعون دی حضرت موسیٰ پاس
 اے موسے توں اپنے رب تھیں منگ دعا
 لے آوانگے اسیں پھر نال تیرے ایمان
 حضرت موسے رب نوں کیتا عرض سوال
 بارش ہوئی مصر وچہ تن سو کوہاں تیک
 اوہا جے مرد و داوہ رہے بے ایمان
 پھر اوہ آکر اکھڑے حضرت موسے نوں
 تیرے رب نوں نالے تیرا دین
 حضرت موسے رب تھیں منگی پھر دعا
 کہیا نبی کلیم کریمو دین تبول
 ٹڈیاں دی پھر رب نے غیبوں بھیجی ہاڑ
 سنبری اوپر زمین دے نظر نہ آوے کاد
 ٹڈیاں ہتھوں آئے کے سخت آئے لاچار
 جے ہن ٹڈیاں ملک تھیں تسس کر او دو
 حضرت موسے عرض پھر کیتی وچہ جناب
 پھر بھی کافر کسے نے نہ آندا ایمان
 چو تھی واری رب نے بھیجی ہو رہا
 برتن بھانڈے کپڑے جتول کرن نگاہ
 ہڈے ہڈے کھاؤن کافراں جیسے نیل و نیل
 پھر آ نبی کلیم دے ہوئے منت زار

کوئی جنس زمین دی نا ہوئی تن سال
 مرگے آ بھکھہ تھیں بندے تے چوان
 ہر اک چیز پیاس تھیں پھرے نکالی دہ
 صبر دتا رب انہا نوں جنو نکر وڑے دار
 گئے وانگوں ہو کدے پھر دے بے ایمان
 رور و نال فریب دے کرن لگے ارداں
 جے توں دیویں اس تھیں قحط بال مٹا
 دیکھ تیرا ایہہ معجزہ ہو ساں مسلمان
 دور ہٹا یا رب نے سارا قحط و بال
 ایسر انہاں نہ بنیاں واحد لا شریک
 بھیجیا پھر خداے نے اوپر تنہاں طوفان
 جے سا تھیں طوفان ایہہ دور ہٹاویں توں
 اوپر رسالت تہدہ و کر ساں اسین یقین
 دور ہو یا طوفان اوہ قدرت نال خدا
 ایسر پھر بھی دین تے کوئی نہ آیا مول
 باغ زراعت انہاں دے سب اجاڑ
 پتر شاخ درخت سب کیتے او نہاں صفا
 تہاں پھر نبی کلیم نوں کہندے رل کھار
 دلوں بجانوں کساندا دین کراں منظور
 ٹڈیاں رب جہاں تھیں کیتییاں وچہ شتاب
 ہتھوں جادو گری دی الٹی تہمت لان
 چھڑیاں نے جگ وچہ دتا شور مچا
 کندھاں اتے زمین بھی آوے نظریا
 ہوئے اس عذاب تھیں ڈاڈھے تنگ بیل
 آئیے تیرے دین نے چھڑیاں نوں توں مار

کیتی پھیر جناب وچہ موسے عرض دعا
 جاں پھر قوم کفار نے پایا امن آرام
 موسے تائیں اکھڑے رمل اوہ مجھول
 جادو کر کے اسانوں دسین اپنا دین
 ناں پھر ہو رذاب ہک آیا پنجویں وا
 پیر دھرن دی جگہ نہ خالی دسے مول
 برتن آٹے روٹیاں نال ڈڈاں بھر پو
 جے ہک مارن ڈڈاں پیدا ہون ضرار
 اگے وانگوں آٹے کے کہن لگے بذات
 کر ساں تیری پیروی ہو سکے سلمان
 کرے دعا جناب وچہ موسے نبی کلیم
 ملیا جدوں آرام پھر کرن لگے انکار
 چھویں واری تھر پھر بھیجا رب علام
 خون ہو یا دریکے بھی چشمے تے تالاب
 جو کوئی قوم فرعون تھیں پانی پیندا جا
 اسرائیلی قوم تھیں جیکر پیوے کوہ
 دیکھ اُنہا نمون آوندے جد کافر ملعون
 قدرت دیکھ خدایہ دی بہت ہوئے حیران
 کر کوئی تجویز توں پانی صاف کرا
 سنکر اگوں اکھڑا اوہ فرعون جمال
 اہکھو جا کر اوسنوں پانی کرے صاف
 اورک سارے آیکے حضرت موسیٰ پاس
 قصہ کوتاہ نبی نے کیتی پھیر دعا
 پھر بھی اُنہاں بددی منی نہ تو جمید
 رب دی طرفوں تھر جاں نازل ہوندا آ

حکم رب تھیں چڑیاں ہو یاں سب فنا
 ہو گئے اپنے عہد تھیں منکر اوہ تمام
 بیشک تیرے سحر وچہ شک نہیں کچھ مول
 اوپر تیری بات دے سانوں نہیں یقین
 پیدا ہو یاں جگ وچہ ڈڈاں باہجہ شما
 کافر اس عذاب تھیں ہوئے سخت بلوں
 لذت کھان پکان دی ہوئی اُنہاں تھیں
 اورک پاس کلیم دے آٹے ہو لاچار
 جے ہن اس آفات تھیں سانوں ملی نجات
 مناں صدق یقین تھیں جو تیرا فرمان
 ڈڈاں سب موقوف اوہ کیتیاں باریم
 منکر ہو گئے عہد تھیں اوہ مردود کفار
 جتنا پانی مصر دا ہو گیا لہو تمام
 ندیاں نالے وگرٹ کے ہو گئے سب خراب
 ہوندے خون تمام اوہ چشمے تے دریا
 اوہا جیہا صاف اوہ پانی معلم ہو
 اگوں پانی سب اوہ ہوند اخنوں خون
 رمل آفرعون نوں کہندے بی ایمان
 پانی باجھوں اسان دی ہو سی جان ہوا
 موسے لہو بنایا پانی جادو نال
 پھر نہ تیرے دین دا کریے سب خلاف
 رور و عرض گزار دے گل کپڑا منی گھاس
 پانی سارا مصر دا کیتا رب صفاء
 اگے وانگوں سخن تھیں مڑ گئے سب ملید
 ڈر کے نبی کلیم دے پیریں وگرے جا

کرے کلیم دعا جاں زحمت ہو دور
 کتنی واری واقعہ ایوب بن بنیاں آن
 موسیٰ نے صا روں نے کیتی پھیر دعا
 امن اسائش دیکھ کے ہو گئے ایہہ مغرور
 مہیٹ اُنہا ندے مال نوں کر کے قہر نزل
 جد تک سخت عذاب نہ رہے اُنہا نوں مل
 لے آون ایمان نہ صرگز او تھوں تیک
 وچ جناب خدائے ہوئی قبول دعا
 سونا چاندی اُنہا ندا ہو جو مال اسباب
 بھانڈے برتن کپڑے میوے ہو راناج
 مرغی حبیکر اُنہا ندی آندے ونیدی کو
 سخت مصیبت اُنہا نوں آئی پور پیش
 جیکر ہن ایہہ اساندی سختی دیہو مال
 کر کرنتاں زاریاں بہت ہوئے بچال
 کراں دعا ہن متاں ایہہ ہوون مسلمان
 ایہہ گل سوچ کلیم نے کیتی پھیر دعا
 ایہہ پھر بھی کافراں نہ آندا ایمان
 دیکھ تمام نشانیاں جاں اوہ ڈرے مول
 لے چل راہیں کدھ کے اپنی فوج تمام
 اُس قہیں بعد فرعون بھی لیکر فوج مزید
 تینوں تیری قوم نوں دیساں پاراوتا
 سن فرمان جناب تھیں موسیٰ نبی خدا
 کرو تیاری کوچ دی چھوڑو مصر مکان
 دشمن ساڈے دین دے جتنے ہینگے سب
 اوں قہیں پچھ مصر وچ آواں ہونو شمال

اوسے طور کفار پھر ہو جانڈے مغرور
 ایہہ قوم فرعون دی نہ آندا ایمان
 یارب توں ہن اُنہا نوں دے کوئی ہو سزا
 اپنے دولت مال دا کردے ہن غرور
 اس دولت دامن نہ پھیر دکھاؤن مول
 جد تک یارب اُنہا ندے سخت رکھیں توندل
 جد تک سخت عذاب ایہہ دیکھن نہ کو لیک
 نازل اوپر کافراں کیتا طمٹ خدا
 سب کچھ پتھر ہو گیا قدرت رب تاب
 پتھر کیتے رب نے سخت ہوئے محتاج
 اوسے ویلے تر ت اوہ پتھر جانڈے ہو
 اوڑک نبی کلیم نوں کہندے آبدیش
 تر ت ایمان لیا دساں آس تساوے نال
 تاں پھر نبی کلیم نوں آیا دلوں خیال
 نہیں آپے اُنہا نوں کرسی رب دیران
 صر شے اگلے حال نے کیتی پھیر خدا
 لگے نبی کلیم نوں حادو گر پھیران
 موسے دے ول رب نے کیتا وحی نزول
 اوپر کنارے نیل دے ونج کرو آرام
 مگر تساوے پھرن توں دھاوا کرے پلید
 فوج سنے فرعون نوں کرساں غرق خوا
 اندر اپنی قوم دے دیندا حکم سنا
 اوپر کنارے نیل دے چل کرے گھڑان
 اندر دریا نیل دے غرق کرے سی رب
 کراں عبادت رب دی اسائش نال

نالے ظلم فرعون یقین سانوں ملے نجات

آکھ پندیرا کوں اوہ غرق ہو یا بذات

غرق شدن فرعون علیہ اللعنت بمعہ قوم بہ دریاے نیل

اندر قصص الانبیاء راوی کرے بیان
رہل اسرائیلیاں لپیتی ایہ تجوینر
دے کچھ سانوں مانگواں زیور درم دینار
بعد ویاہوں دیوساں صرشتے تینوں موڑ
راضی ہو فرعون نے حکم دانی الحال
حاجت اپنی ٹور کے دینا پھر برتاء
نال جو اصرال جڑے جو زیور قیمدار
نالے نقدی بہت کچھ آندا قرض اٹھا
پھر ہامان وزیر نوں لاگو ہوئے آن
آندے سب دگھراں تھیں ہتے زیور منگ
کے تو نگر انہاں تھیں نہ کیتا انکار
حاضر کیتا سب نے کر کے اوصا خیال
سبہ اولاد یعقوب دی چھ لکھ مرد بچیان
نانوین ماہ محرموں ہوئے سبہ تیار
اوسے راتیں مصر وچ ہوئی شروع وبا
موسے تائیں رے موقعہ دتا خوب
کر دتا ہارون نوں لشکر واسر دار
اوپر کنارے نیل دے مہیسی اک میدان
فجر ہوئی تاں قبلیاں ڈٹھا جاں احوال
نفس گئے سانوں ٹھگ کے ہوئی کو بیلے سا
لٹیا اسرائیلیاں سانوں لا کے لگات
سنکر خیر فرعون نے کیتا بگل دراز

حضرت موسے کوچ واکیتا جد فرمان
اول جافرعون نوں کہندے اہل تمیز
کارن اکس ویاہ دے سانوں ہر درکار
اک دودن دیواسے ہیکل سانوں لوڑ
جتنی حاجت تسانوں ہو غزانیوں مال
کھول خزانہ اُنہا ندے اگے رکھیا چا
چن چن وچوں انہاں نے آندے باجھ شمار
دولت دنیا مال دی کسہر چھوڑی کا
نالے قبطی شہر دے مہین جوار کان
نال بہانے سبہ نوں خوب کیتوئے تنگ
اگے بھی لیجاوندے مہین کتنی وار
بہت اکٹھا کر لیا اسرائیلیاں مال
باجھوں لڑ کے عورتاں راوی کرے بیان
ادھی راتیں اوٹھ کے ہوساں سہیں فرا
رؤھے اندر ماتاں قبطی اہل جفا
کدھ لیا ندے مصر تھیں سبہ اولاد یعقوب
راتو راتیں نیل تے لٹھ ڈیرے مار
اوترے اوس میدان وچ سار اہل ایمان
اسرائیلی مصر تھیں کر گئے سبہ اوچال
جاء گئے فرعون دے رے ڈٹھا ہیں مار
مال اسا دے منگ کے نٹھے راتو رات
پاراں کوہ تک اوسد جا ندا سی آوا

سُن آوازہ بگل دا جمع ہوئی سب فوج
 ست لکھ فوج فرعون دی ہوئی تڑت تیار
 ہر سپاہی دی ست سو فوج بچیان
 ایہہ سب شکر جوڑ کے اوہ فرعون لعین
 تن منزل دا پندھ سی مصر دے اوہ میدان
 دھاوا کر کے فوج دا اوہ مردود خدا
 دیکھ اُنہا نوں آکھدا فوجاں نوں لکھا
 نظریہ جد اُنہا نوں آوندی فوج کھا
 دشمن ساڈے آگے لکڑوں کر کے زو
 سن دی کوئی واہ سائوں اھوں مول
 حضرت موسیٰ آکھیا نہ کر نہ کر یو کا
 اوہ وقت جناب تھیں آ یا جبرائیل
 اے موسیٰ دریائے عاصا اپنا مار
 مار یا عاصا نبی نے پاٹ گیا دریا
 موسیٰ دی سب فوج سی باران قباں جان
 ساری فوج کلیم دی لنگھ گئی جد پار
 نکران وچہ فرعون بھی کر دالکھ دیل
 کہندا اپنی قوم نوں مکروں اوہ بیدا
 جادو نال اس نیل وچہ رستے لئے بنا
 مڑ مڑ ایویں قوم نوں کہندا اوہ شیطان
 آپ دلیو چہ خوف تھیں سوچاں کسے مضر
 ایہو دلیلاں سوچدا ہیسی اوہ ملعون
 بن صورت اک مرد دی آ گیا جبرائیل
 ہیسی ہیٹھ فرعون دے گھوڑا وڈا شریہ
 داخل کیتی وحی نے گھوڑی وچہ دریا

پاس فرعون لعین دے شکر ماری موج
 سو امراد وچہ فوج دے کیتا سپہ سالار
 کیتا ساری فوج دا سپہ سالار ہامان
 پکڑن چلیا اُنہا نوں دوجے دن بیدین
 شکر نبی کلیم دا بیٹھا جس مکان
 دوجے دن اوس جگہ دے تیرے پوتھا جا
 ملو جوانوں دوڑ کے پکڑ وچہ زرار
 موسیٰ تائیں آکھدے رمل سا یار
 اکوں نظری آوند اے دریا دا شور
 پکڑ لیجاسن اسانوں اوہ کا فر جہول
 سانوں اوپر اوسد ویسی فتح حرا
 موسیٰ تائیں حکم ایہہ بھیارے جلیل
 تینوں تیری فوج نوں اسیں لنگھاواں پار
 باران رستے ہو گئے قدرت نال خدا
 لنگھیاں راں ایاں تھیں اک اک قوم بچیان
 ہتھ ملیندے رہ گئے دشمن سب اورار
 بے وانگوں دیکھدا اوپر کنارے نیل
 دیکھو موسیٰ کبڈے جادو وچہ استاد
 لے کے اپنی قوم نوں لنگھ گیا دریا
 تنکے معجزہ جان کے لے آون ایمان
 ڈب مراں مت نیل وچہ جیکر لنگھاں پا
 کیونکر جا کے پھڑاں میں موسیٰ تے ہارون
 گھوڑی تے اسوار ہوا اوپر کنارے نیل
 گھوڑی نوں اوہ دیکھ کے مگر بھنا بے پیر
 گھوڑا بھی اوہ نیل وچہ لگے آ یا دھا

کس کس واکاں زور تھیں ہوڑ رہیا فرعون
 زور و زور فرعون نوں لے وڑیا وچہ نیل
 لکڑوں ہوڑ فرشتیاں جلدی ہوا سوا
 ڈال وٹا وچہ نیل دے سب نوں زور و
 پہنچ رھے وچکار اوہ جدوں دھکیندے آ
 آ فرعون لعین جاں لگا غوطے کھان
 موسیٰ و امجدو میں منیاں نال یقین
 محکم ہو یا درگاہ تھیں لے مرد و پلید
 اگے نہ آج تیک توں متے رب رسول
 نالے جبرائیل نے کیتی دلوں وچار
 متے توبہ ایس دی رب چا کرے قبول
 چکڑ تھوہ اوکے موٹھ وچہ وٹا تن
 نالے اوٹھوں دب کے وٹا ہیٹھ بھار
 ڈب موٹے سب خارجی باقی رہیا نکو
 اوپر کنارے نیل دے مومن اہل سلام
 ایسے راجے نہ مومن آوے پک یقین
 نہیں اوسدے ظلم تھیں ڈر دے بہت کمال
 یارب لاش فرعون دی باھر کڈھ دیکھا
 نالے لاشاں ہو رہی دنیاں سب نکال
 صرہاں مومن رب دا ہوندا شکر گزار
 وارٹھی پٹ فرعون دی موسیٰ نبی خدا
 پھر ہان پلیدی کیتی بہت تلاش
 موسیٰ تے ہارون پھر لبیک اپنی فرج
 چھوڑ گئے کھنار جو باغ محل مکان
 قبضہ اسراہیل اں ہو یا ہر ہر حباد

ایسے پرا دی دیکھ کے مڑے پڈیا کون
 تان جاتا مرد و دے ہو یا کم ذلیل
 و صک اندا فرعون و الشکر چاک مار
 باقی کوئی نہ چھوڑیا رب نبی واپور
 پانی سارا مل گیا پاک ہو یا دریا
 کھندا میں ہن رب گئے آندا ایمان
 سچا اوسدے رب سچا اوسدے دین
 ہن توں ڈر کے موت تھیں مندا ہیں توحید
 ہن تیرا ایمان ایہہ ہرگز نہیں تبول
 کرن لگا مرد و ایہہ توبہ مردی وار
 ہووے تال ایہہ لعنتی توبہ کرے نہ مؤل
 بولن جوگا رہیا نہ قابو ہو گئے کھن
 سنے تمامی فرج دے عرق ہو یا مردا
 دتے رب کے تھرنے دوزخ دے دل ڈھو
 سبہ دیاں لاشاں لڑھ دیاں دیکھن کھلے تھم
 ہووے مت کے جیوندا اوہ فرعون لعین
 حضرت موسیٰ رب نوں کیتا عرض سوال
 حکم ربے تھیں لاش اوہ کڈھ کسئی دریا
 اسراہیل دیکھ کے بہت ہو خوشحال
 دشمن ساڈے رب نے پل وچہ دتے مار
 گھوڑے اپنے واسطے لیندا واگ بنا
 ایسے اوس مرد و دی مول نہ لدھی لاش
 آئے اندر مصر دے رحمت ماری موج
 سب اولاد یعقوب نوں بخشے رب حمال
 سا بنہ لے فرعون دے سالے تل سزار

حضرت موسیٰ ملک نون خوب کتیا آباد
اندر قصص الانبیاء راوی کرے بیان
نس آیا فرعون تھیں شاید اوہ مچھول
آوڑیا اوہ مصر وچہ غرق ہوئے جاں سب
عاجز ہو کے در بدر کردا پھرے گدا
کیتی عرض کلیم نے پیش خدا رحمان
حکم ہو یا درگاہ تھیں دیکھو اسد خال
جیونکر اسنوں جگ تے کیتا اہاں خوار
سنگر نہی کلیم نے آندا شکرت بجا
کرن روایت مصر وچہ جد ہو یا آرام
نال شکی گئے پھر وچہ میدان کوہ طور
نالے کچھ غلام بھی بکریاں تے مال
کیا دیکھن جو بکریاں کھلے چراون شیر
بی بی تے فرزند بھی بیٹھے خوشیاں نال
سارا مال اسباب جو آہا اوس مکان
زندہ مہیسی مصر وچہ آج انہاندی ما
حاضر کیتا مال بھی زن فرزند غلام
وعظ نصیحت خلق نون کردادن تے رات

شہر مصر تھیں کفر دی رب پٹی بنیاد
مہیسی جو فرعون دا خاص وزیر ہامان
تاہیں اسدی لاش دا بیت نہ لگا ہول
اوسد تاہیں اوندیاں انہاں کتیا رب
ہک دن اوسنوں پنڈیاں ڈٹھانی خدا
یارب ایہہ کیوں غرق نہ ہو یا بے ایمان
انہاں ہو کے در بدر کردا پھرے سوال
دب مرنا اس حال تھیں بہتر وہ سے وار
دشمن ساڈے رب تے کیتے مار فنا
قبضے نبی کلیم دے آ یا ملک تمام
چھڈ آئے سن جس جگہ بی بی اہل شعور
جا کے حضرت اونہاندا معلم کیتا حال
اگے نالوں دونیاں ووہ ووہ ہو یاں صیر
امن سلامت نصر بھی امن سلامت مال
سب کچھ اوتھوں مصر وچہ آندا امن بان
خدمت اندر انہاندی سبھ کچھ رکھیا آ
کیتا نبی کلیم نے مائی کول مقام
اگوں سنوں اپنی تھیں جیوں اتری تورا

ذکر نازل شدن تورات پر حضرت موسیٰ علیہ السلام

جاں کچھ مدت مصر وچہ حضرت نبی کلیم
اسرائیلیاں نبی نون کیتا عرض سوال
جسوچہ تیری شرعے ہوون کل احکام
حضرت موسیٰ رب تے ہو یا عرض گدا
حکم ہو یا میں تہ تے نازل کراں رات

لوکاں میں دین دی آ کیتی تعلیم
رب تھیں منگ کتاب نوں سانوں جدی کمال
معلم ہووے اسانوں سب حلال حرام
یارب کوئی کتاب توں میں تے جلد تار
روزہ رکھ کوہ طور تے آر ہو تریہ دن رات

تاں پھر حضرت قوم نوں دتا ایہ جواب
 ترہیم دن اوچھے رہن داکینا حکم خدا
 امر نصیحت اوسدا سناناں متھین
 سنکر کہیا قوم نے بیشک منظر
 ہو سی رب دی طرف تھیں جدل کتا نقل
 تاں پھر ستر آدمی لے کر اپنے نال
 ہبسی بڈھا اوہنا نوچہ یوشع جو بن نوں
 سبہناں تا میں نبی نے وضو غسل کرا
 ترہیم دن راتیں رکھیا روزہ دن بھر
 ستر بندے ہو رہا آہے نال کلیم
 چھپ کر دا دن جدوں پھر آندیا پاک خدا
 موسے نوں فرمایا خالق پاک کٹ غفور
 چتھے پتر تہاں نے ہو کے روز دار
 کیتی عرض جناب وچہ موسے نبی کلیم
 اتنے روز زبان تے چیر نہ لائی کو
 چتھے ہیں اسوا سطر پتر منہ وچہ پا
 تاں پھر رب فرمایا حضرت موسیٰ نوں
 روزیدار دے منہ تھیں بیٹھری آوے بو
 دس دن اگے ہو رتوں روزہ رکھ دن رات
 سنکر حکم جناب تھیں موسے نیک خصال
 دس دن روزہ رب نے دتا ہود و دھما
 سنکر اگوں آکھدے موسے نوں اوہ یار
 جد تک آسین ویکھے اکھیں نال خدا
 سنانوں بھی کوہ طور تے لیچل اپنے نال
 حضرت موسے اوہنا نون آکھ سپاہی رسول

چلیا میں کوہ طور تے رب تھیں لین کتاب
 چھٹ چلیا میں تہاں وچہ اپنا خاص بھرا
 کیتا میں ہارون نوں اپنا جانشین
 ایسپر توں کچھ آدمی لیجنا نال ضرور
 دیکھن اکھیں اپنی شک نہ رہی مول
 آئے طرف کوہ طور دی موسیٰ نیک خصال
 باقی سب جوان سن بند گونا گوں
 لے آندا کوہ طور تے پاک لباس پہنا
 جیونکر حکم کلیم نوں کیتا رب دی ذات
 ترہیم دن روزہ انہاں بھی رکھیا با تقیم
 پت درختاں توں کٹے چتھے منہ وچہ پا
 پا دتا ایہ تہاں نے روزے وچہ قصور
 با جھوں میرے حکم دے کیوں کیتی ایہ
 ترہیم دن روزہ رکھیا یارب اسماں مقیم
 کیتا ولوں خیال مت منہ تھیں آوے بو
 تاں جو اوہ مسواک دے ہوون جا بجا
 قسم مینوں ہو اپنی سن لے موسیٰ توں
 مینوں عنبر مشک تھیں چنگی لگدی سو
 اوس تھیں پتھے تہہ نوں دسیاں تہہ رات
 یاراں نوں فرماؤندا جیہڑے ہین نال
 اوستھیں بعد تورات پھر نازل کرے خدا
 اوپر تیری بات دہیں سنانوں اعتبار
 تہہ تک ہرگز اسماں نوں مول یقین آ
 دیکھاں اوسنوں سارے من لواں خصال
 تیس خدادی ذات نوں دیکھ نہ سکد مول

کر لو میری بات تے تسبیں تمام یقین
 رہیا نبی حیدر ایدہ ہر چند زوہ لگا
 تاں پھر بجلی اُنہاں تے بھیجی غفار
 سترائ وچوں ہک نہ زندہ رہیا مول
 کیتی عرض جناب وچہ یا خالق و ہاب
 بھیجے میرے نال اوہ کر کے اُنہاں گواہ
 جے ہن میرے نال ایہہ واپس پیر نہ جان
 کہن کدھرے اُنہاں توں آیوں مارکا
 کہ توں زندہ اُنہاں توں یارب جل جلال
 ہوئی نبی کلیم دی عرض دے منظور
 وہ دن روزہ ہو پھر رکھیا با تعظیم
 چالی روز کلیم نوں ہوئے جدوں تمام
 باہجہ ویلے وحی دے قادر ذوالجلال
 سنی کلام خدا میدی جسدِ ستر وار
 اوسے لذت عشق وچہ اوٹھیا شوق تھا
 نال محبت رب نوں کردا عرض سوال
 دیکھاں تیری طرف میں نظر کراں کھوا
 سن ایہ بات فرشتیاں کہیا موسے نوں
 ہو کے بشر خدا سبدا منگیں توں دیدا
 حکوہ ذات خدا میدا جھل نہ سکا کو
 اس تھیں بعد جناب تھیں ہو یا ایہہ زبان
 ڈٹھا طرف زمین دی موسے جاں آوار
 ڈٹھی تختِ شرا تاں ساری مخلوقات
 کر کے حمد خدا میدی ہو یا عرض گزار
 دیہہ اپنا ویدار توں مینوں شوق کمال

ڈٹھے باجھوں مریا پساوا دین
 ایہہ اُنہاں کلیم دی بات نہ منی کا
 سبھناں نوں اوہ ساڑ کے گئی اچانک مار
 حضرت موسے دیکھ کے ہوئے بہت ملول
 میں وچ اپنی قوم نوں دیساں کیا جواب
 آئے لین کتاب ایہ نال میرے ہمراہ
 کر سن میرے اوپر اوہ سارے برا گمان
 آندی ہے توریت تھہ اپنے دلوں بنا
 تاں جو پھیرا یہ گھرانوں جادو میر نال
 زندہ اوسے وقت اوہ کیتے رب غفور
 جیونکر حکم جناب تھیں کیتا رب رحیم
 جا اوپر کوہ طورے کیتی پھیر کلام
 شربا تاں کیتیاں حضرت موسیٰ نال
 لذت نبی کلیم نوں آئی باہجہ شمار
 دل وچہ شوق ویدار دا غالب ہو یا آ
 یارب مینوں بخش توں اپنا پاک جمال
 رب آرینی آکھدا یارب دیہہ ویدار
 اے بیٹے عمران دے ایہہ کی آکھیں توں
 ایسی طاقت کسے نوں ناہیں اس دربار
 اے موسیٰ ایہہ طمع توں دل اپنے تھیں دھو
 اے موسیٰ توں زمیں دل کر آوار دین
 آئے نظر زمین دے جتنے سب اسرار
 دیکھ تعجب ہو وندا نبی علیہ الصلوٰۃ
 یارب تیری خلق دا ناہیں انت شمار
 تاں پھر حکم جناب تھیں کیتا جل جلال

دیکھ طرف آسمان دی اپنا دل پرچا
کل پیدائش فلک دی نگارنگ اسرار
دیکھ تمام اسرار اوہ موسیٰ نبی کلیم
یار رب تیری خلق ہے بجاویں لکھ کر وڑا
دیہہ اپنا دیدار توں جس دی مینوں چاہ
اس تختیں بعد آسمان تختیں طرفوں خالق پاک
گھیرا گھٹ کلیم نوں لکے اوہ دوران
آکھن لکے اوسنوں سن اے ابن نساء

تاں پھر نبی کلیم نے ڈھٹا نظر اٹھا
ہوئی عرش مجید تک سب مدت اٹھا
کر دعا عرض سوال پھر گے رب رحیم
ایسپر مینوں اوس دی مول نہیں کچھ لوط
آرینی آرینی آکھدا موسیٰ وچہ درگاہ
ستر ہزار فرشتے آئے ہتیناک
مت اسنوں دیدار واجا و بھل پھل وین
چاہندا ہیں توں دیکھنا پاک جمال خدا

يَا اِبْنَ النَّسَاءِ الْخَيْضُ اَنْطَمَعَ فِي رُؤْيَا رَبِّ الْمَرْزُوقِ

حالیض ہاں دے پیٹ تختیں ہو کے پیداوا
جد ایہہ سخن فرشتیاں کہیا سخت ورا
ساعت پچھوں پھیر جاں دلنوں آیا جوش
پھر فرشتے ہو رہے رب بھیجے ستر ہزار
اوسے طور کلیم نوں اوہ بھی گھیرا پا
سنگر نبی کلیم کچھ ساعت جاوے جاں
ست واری ایہہ نبی نے کیتی عرض پکا
ستے وار فرشتیاں کیتا ایویں شور
ایسپر حضرت عشق بھی جس دی پوے خیال
اوڑک ستر ہزار پھر خرقہ پوشش جوان
تختیں عامے سب نے پکڑے وانگ کلیم
حضرت موسیٰ انہا نوں کیتی جدوں نگاہ
میرے وانگوں آگے موسیٰ کئی صہرا
یار رب ہے کوئی ہو بھی باجہ تنہاں مقبول
حکم ہو یا درگاہ تختیں سخن اے ابن عمران
تدہ جاتا مخلوق وچہ میرے جہہ داندہ کا

رب جلیل جبار و اطلب کریں دیا
حضرت موسیٰ خوف تختیں دے کے بیٹھ گیا
آرینی آرینی بول دعا عشق کیتا بہوش
شیراں وانگوں انہا مذی شکل ورا و نہا
اوہ لفظ پوکار کے ہر چند رہے ورا
اوسے دلموں جوش جاں کر واپھر سوال
یار رب خالق اپنا دیہہ مینوں دیدار
بہت ڈرایا اوسنوں کر کر شکلاں ہو
نال ڈراویاں اوسدا جاوے بہت محال
ڈھٹے اپنی شکل دے موسیٰ اوس مکان
آرینی آرینی بولدے سارے سردہم
ہو متعجب آکھدا ایہہ کی ستر اکہہ
کر دعا عرض سوال پھر موسیٰ لے دے دربار
میرے وانگوں جنوں ہووے قرب عمل
میرے قرب حضور تختیں بلیا مینوں شان
تیرے جہے ہزار ہیں پل وچہ دیاں بنا

سُن ایہ بات کلیم پھر بیٹھ گیا کچھ دیر
وجہ درگاہِ خدائیدے لگا کر ن پوکا
تاں پھر خالق پاک نے کتنا ایہ فرمان

ساعت بچپوں عشق نے پکڑا اٹھایا پھر
رَب آری مالکِ مینوں دیہ دیدار
جیونکر شاہِ حال ہے آیتِ وجہ قرآن

قَالَ لَنْ تَرَكَنِي وَلَكِنْ اَنْظُرْ اِلَى الْجَبَلِ فَاِنْ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرَكَنِي

یعنی حکمِ جناب تھیں ہویا ایہ نزول
جب کہ تینوں شوق ہے غالب ہویا
جب کہ مینوں دیکھ کے قائم رہیا پیار
جاں پھر طرفِ پیار دی جلوہ بختار
ذرہ و تدر و کھا لیارت نے اپنا نور
حضرت موسے دیکھ کے ڈکا ہو پیوش

دنیا وچہ توں مجھ توں دیکھ نہ سکیں مول
کر کے نظر بہار دل پہلے توں آنا
تاں پھر توں بھی مجھ دا دیکھ سکیں دیا
جھل نہ سکیا تاب اوہ ٹوٹے ہو یا سب
ریزہ ریزہ ہوئیے اڈ گیا کوہ طور
اوستھیں بعد دیدار واپس نہ آیا جوش

مقولہ شاعر

دیکھو اچکل دوستو بہت فریبی پیر
وجہ جہالاں بیٹھ کے آکھن اوہ مکار
پی پی بھنگاں اپنی رہی نہ ہوش اس
نعرے اتے ناز دے نیڑے جان مول
وجہ زناہ شراب دے رہن سدا مشغول
ظاہر پوئے نشہ اوہ باطن ہوندا شیر
بعضے پیر بتاوندے جائز اسماں زنا
اوس منزل وچہ اسانوں ہوندا قرب حضور
ہوون کول مرید جو جاہل تے بیدین
جیکر ہووے عقل کجہ انہاں مریدان س
موسے نوں جد رب دا نہ ہو یا دیدار
باجمہ فرشتے جدوں اُس کیتی آپ کلام
کتنی داری رب نوں کیتا عرض سوال

کیاں لاغاں مار دے شرم نکرن شریر
سانوں ضرور رب دا حاصل ہے دیدار
واہل بنن خدائیدے جہاں دین گاس
آکھن قرب حضور و اسانوں سدا حصول
کہن مرید جو اساندا پیر و ڈاقتبول
کر دا وودھ شراب نوں ایسا ساڈا پیر
سُن دوجہ بیٹھیاں ہوندا خاص لقا
جو کجھ موخہ تھیں آکھئے سب ہوندا منظور
سُن اوس کو اس نوں کر دے سہہ لقمین
سمجھن اہلی بات نوں کر کے دلوں قنایس
ست لکھ جس کلام بھی کیتی وچہ شمایا
خواہش طلب دیدار تھیں ہو یا بے آرام
یارب مینوں بخش توں اپنا پاک جمال

کَنْ تَرَانِي اوسنوں کیتا حکم خدا
موسیٰ توں جد حکم ایہہ کیتا رب غفا
ہاں البتہ اونہا ننوں مد کو کرے شیطان
تاہیں بے فرمانیاں کر دے ہو مغرور
جیکر ہوندا اُنہا ننوں رب داقرب حصول
غیر شرع جو ہو یکے پھیر سداوے پیر
خارج دین ایمان تھیں ہو اوہ پیر شیطان
روز قیامت دوزخیں دھکے کھان پید
چھوڑ پئی اس بات نوں نہ کر طول کلام

دنیا اندر تددھنوں ہوندا نہیں لہتا
دسو بھنگی پوستی پان کوں ویدار
اپنی شکل دکھائیکے کروا ہے ایمان
پوست بھنگ شراب چم رہن سد محمور
ھرگز باہر شرع تھیں پیر نہ دھرومول
جانوں اوسدا پیشوا ہے شیطان شریر
سنجھے حق جو اوسنوں سو بھی بے ایمان
کھوتیاں وانگوں مہنگیں ایسے پیر مرید
حق دا ہودے پیر جو اوسدا سیں غلام

روح بہ قصہ لاک

جاں پھر ہوش سنبھالیا حضرت نبی کلیم
یارب توں سبحان ہیں پاک تیری ہوندا
اوس وقت جناب تھیں جلدی رب جلیل
لے آ اوٹھوں جائیکے تختی ستر ہزار
تاں پھر جبرائیل نے مال شتابی جا
قدرت والی مسلم نوں حکم دتا رحمان
لکھی او پر انہاں دے سورت ہک ہزار
ہر اک آیت اوسدی اتنی لمبی جان
اندر ہر ہر آیت دے سو جان و عبید
لکھی مدح محمدی رب کے وچہ تورات
چار ہزار فرشتیاں اوہ توریث اٹھا
دکھا جد توریث وچہ حضرت نبی کلیم
کیتی عرض جناب وچہ موسیٰ نبی خدا
ہو یا حکم جناب تھیں طرفوں رب رؤف

تو بہ کردارویکے اگے رب مدحیم
میں تو بہ اس بات تھیں دیہہ ننوں تورات
بھیجا طرٹ بہشت و حضرت جبرائیل
ہو دے خاص نہ مردوں نیت باجہ شہما
ستر ہزار ان تختیاں حاضر کیتیاں آ
لکھ توریث ہن انہاں تے جو میرا فرمان
پھر سورت وچہ آیتاں اسے قدر شہار
جنی سورت بضر ہے لمی وچہ قرآن
دے سو وعدہ لکھیا تورت رب مجید
عالماں دی تشریف لپی جو ہن مکینات
اگے نبی کلیم دے دتی آن طکا
عالماں دی تشریف ہے لکھی رب رحیم
یارب کسدی امتوں ہو حسن ایہہ علما
امت نبی محمدوں ہو حسن ایہہ موصوف

بہتر تیری اُمّتوں اوسدی اُمّت کل
کیتی عرض کلیے نے یارب پاک خدا

ہو سی رہبر جہاں وا حضرت ختم رسل
اندر میرے وقت دے غیراں کریں عطا

اَلْوَقْتُ وَقْتِي وَالْعَطَاءُ لِعَائِرِي

ایہہ تاں میرا وقت سی لینے دا انعام
میری اُمّت وچہ اوہ کرتوں یا رحمان
حکم ہو یا درگاہ تھیں سُن اے نبی کلیم
تیرا شان کلیم ہے اوسدا شان حبیب
جد تک اوسدا اوپر توں آنے نہ ایمان
سُنکر حکم جناب تھیں موسیٰ بن عمران
اس تھیں بعد کلیم پھر لے توبیت کتاب
نالے ستر شخص اوہ ہکسین جہڑے نال
اگے جیونکر قوم دا ڈھٹا اکر حال

کیا باعث جو ہورتے کیتا تہہ اکرام
جیندی تہہ توریبت وچہ کیتی صفت بیان
تیرے اوسدا شان وچہ ہیکا فرق عظیم
تیرے نالوں اسانوں ہے اوہ بہت قریب
تد تک وچہ پیغمبری تینوں ہے نقصان
اوپر ختم المرسلین لے آیا ایمان
رخصت ہوا کوہ طور تھیں آیا مصر شتاب
آئے اوہ بھی مصر وچہ سارے ہونو شحال
سنوں پندیر فقیر تھیں اوہ بھی سبہ احوال

احوال کو سالہ پرستی قوم موسیٰ علیہ السلام

جسدن طرف کوہ طور دی گیا کلیم خدا
چھپھل اوستھیں ہو گئی خلقت بے فرمان
وچہ اونہا ندے سامری آہا ہک سنبار
وچھے وانگوں اوسدی آہی شکل تمام
گائیں وانگوں بولدا جسد کرے آواز
غرق کرن فرعون نوں جسدن جبرائیل
جتنے قدم ٹکا دندی گھوڑی اوہ یکبار
دیکھ کرامت سامری کیتا دلوں قیاس
موسے دی امداد نوں بھیجا پاک الہ
کر کے دلوں قیاس ایہہ سامری مرد چالاک
رکھی اپنے کول اوس مٹی اوہ چھپا

چھوڑ گیا ہارون نوں اپنا جاجبا
کوئی نہ سندا اوسدا وعظ کلا بیان
سونے دا ہاک اوسنے کیتا بت تیار
اُس وچھے نوں پوجدے لوک خواص عوام
بولن اندر اوسدے ہیکا سی ایہہ باز
گھوڑی اوپر سوار ہو آیا اوپر رسل
تازہ گھاہ اوس جگہ تھیں ہوندا پیداوا
شاید جبرائیل ایہہ جائے بیوسواس
تاہیں اُسدے کھوج تھیں پیدا ہوا گھاہ
اس گھوڑی دے کھوج تھیں پکڑ لئی کچھ خاک
کسے دیہاڑے ایس تھیں جادو لوں بنا

جاں موسے کوہ طور تے لین کیا تورت
لوکاں تائیں آکھدا ویہہ دن گئے ویا
سنے تمامی دوستاں مویا اوپر کوہ طور
ایہہ گل سن کے لوک سبہ بہت ہو گئے غم
تاں پھر جھب جھب سامری وچھا ہک بنا
اوس مٹی دے زور تھیں بدی قدر تال
اسوچہ حکمت رب دی آہی ایہہ پھان
کیہڑا اوپر تو حیدے رکھدا صدق یقین
اسے حکمت واسطے و تار رب بولا
جاں اوہ وچھا سامری کیا سب تیار
جے موسے دے مرن وچہ شک تسانوں کا
اوس کو لوں اس امر دی کر لو آ تصدیق
لوکاں تائیں گھیر کے آندا آسنے ان
گائیں انگوں بولدا اوہ وچھا مردود
موسے داتے تسانا ہوسی ایہو خدا
قبتہ کوتاہ سب آندا دلوں یقین
کر کر وعظ ہارون بھی رہیا بھیرا ہوڑ
جاں پھر آیا مصر وچہ موسے و تورات
باراں مومن رہ گئے اندر مصر تمام
وچہ عبادت بدی جاہوئے مشغول
حضرت موسے اُنہا ندا ڈٹھا جاں احوال
چنگا میری جگہ توں ہو یوں جانشین
عقے ہو کر اوسے سر دے پکڑے مال
ویرا امیری جاسیا نہ ہو ایڈ خفا
اپنی طرفوں بہت میں کیا وعظ بیان

ویہہ دن تیچوں سامری شروع کیتی ایہہ بات
ہن تک موسے اپنی خبر نہ بھیجی کا
مینوں اوس دی خبر سب دتی رب غفور
آکھن حالت اُنہا مذی کوں کراں معلوم
اویا مٹی اوسے منہ وچہ دتی پار
گائیں انگ آواز اوہ کرن لگانی الحال
دیکھاں ایٹھے کون ہن ہوند بے بیان
کیہڑا اوسنوں دیکھ کے ہو جاندا بے دین
نہیں تاں کدی نہ بولدا با جہوں حکم خدا
لوکاں تائیں آئے کے کہن لگا مکا
آؤ اوسدار میں دیواں تسان دکا
تاں پھر میری بات بھی جانوں حق تحقیق
کدھ دکھایوس اُنہا نول وچھا بے بیان
سنکر کہیا اُنہاں نے ہے ایہو مہبود
ایہو موسے بھل کے اوتول گیا سدھا
پو جن لگے اوسنوں چھڈ موسے دا دین
ایہو وچھا اُنہاں نے پکڑ یا زور و زور
ڈھٹے آکر قوم دے بہت برے حالات
اونہاں بھی کوہ قاف لے کیتا رنج و آقا
باقی ہو گئی قوم سب مشرک تے بھول
سد بھائی ہارون نوں کہندا غصے نال
تیری وچہ موجودگی خلق ہوئی بے دین
تاں حضرت ہارون نے کہیا نرمی نال
پکڑ نہ میرے وال توں یوں وچہ دوس نکا
ایہو زور و زور ایہہ ہوئے ناسرمان

صرگز میری بات نہ کہتی نہاں قبول
 جو کچھ کہندا سامری کر دے اوہ منظور
 اوسے ساری قوم نوں کیٹا ہے گمراہ
 ایہ گل سن ہارون نوں موسیٰ دتا چھوڑ
 کیوں تدھ میری قوم وچہ پائاشور و
 لین گیا توریت میں اوپر طور پہاڑ
 وچھا رب بنائیکے رہیوں پوجاندا توں
 سنراگوں سامری کیتا حال بیان
 مینوں اپنے جیونے دتی ایہو صلاح
 قصہ کوتاہ سامری وسیا جدا حوال
 یا رب میں اس بات وچہ بہت یاریران
 بھاویں ہے ایہہ سامری مٹھیں لیا بنا
 ایہہ کوئی تیری طرف کھیں ہوا زبانی سب
 جسنوں چاہیں آپ توں کر دیویں گمراہ
 تو ہاں میرا یار نہیں دوست مددگار
 حکم ہو یا درگاہ نہیں حضرت مہک توں
 میرے با بھوں غیر نوں جاتا تدھ رکھوال
 تاہیں تیری قوم سب ہوئی بے فرمان
 سنکر حکم جناب نہیں موسیٰ نبی خدا
 بیشک میں کھیں ہو گیا بھارا ایہہ قصور
 حکم ہو یا منظور ہے تیری عرض سوال
 رہن نہ اوہو مصر وچہ کوئی بے ایمان
 جیکر شہروں سکنا کرن نہ اوہ قبول
 یک وجہ توں کرن اوہ آپس وچہ قتل
 سنکر حکم خدا پیدا موسیٰ نبی کلیم

بڈھا مینوں جانکے خوف نہ کرے مول
 اوسے وچھا ساز کے پایا سب فتور
 اوسے بت پوجا یکے کیتی خلق تباہ
 سامری نوں پھر سد کے کیتے لعن گمراہ
 وچھا بت پوجا یکے دین کیتا پر باد
 پیچھے میرے خلق نوں دتا تدھ دگار
 کدی مرصنی نال ایہہ کیستاکم ہون
 کیتا جویں تیار سی وچھا اوس شیطان
 وچھا یک بنائے کے لوک کراں گمراہ
 حضرت موسے رب نوں کردا عرض سوال
 اس دیکھے بیجان نوں دتی کس زبان
 کیا قدرت سی اوستوں لیندا آپ بلاء
 تو ہاں ہر یک امردا مالک ہیں یا رب
 جنوں چاہیں مالکا بخشیں سدا راہ
 بخش میرے حال تے کراے بخشہا
 کیوں سوچتی ہارون نوں امت اپنی توں
 اوپر توکل رب دی آیا نہ خیال
 جیکر مینوں سوچیدوں نہ ہوندا نقصان
 تائب ہو کر اکھدار با بخش خطا
 ہن توں میرے صاحبا کر تو بہ منظور
 ایسر اپنی قوم نوں شہروں دیونکاں
 جنہاں وچھا پوجیا ہو کے بے فرمان
 قتل کراؤ سبہ نوں یک نہ چھوڑا مول
 ایہو سنا ہے سبہ دی جو کفار تمام
 اندر اپنی قوم دے کیتی ایہہ تقسیم

جذبات ہو و تیس نہ آپس پہ مقتول
ایہ گل سُنکر قوم نے نہ کیتا انکار
پھر تلواراں سنگیاں کھینچے دل دھا
بیو پتراں وچہ آئیکے شور ہو یا برپا
ستر ہزاراں ہو گئے کافر اوہ قلام
تو بہ کیتی انہاں نے پیش نبی دے آ
استخیں بعد کلیم نے تختیاں اوہ قورات
حکم کیتا ایہ تختیاں رب دی پاک کلام
پڑھو تیس سبہ سنوں دی ایہ کتاب
سُنکر اگوں آکھدے دو کم ہوں ہوں
جبکہ پڑھاں کتاب نوں علوں ہاں کنا
موسیٰ نے فرمایا دونویں کرو ضرور
تاں پھر جبرائیل نے حکمے نال خدا
تنبو وانگوں مہرے دتا آ کر تان
جاتا دل وچہ سبکہ نے ہی ایہہ نشان
ڈر کے ساری خلق جاں بہت ہوئی حیران
پڑھو کتاب قزیت نوں نالے کمر و سہل
ایہہ گل سُنکر بعضیاں آندا صاف یقین
بعضیاں مارے خوف دے موہوں کیتا اقرار
جاں خلقت اس طور تھیں ہوئی مسلمان
جنہاں دل تے جان تھیں کیتا دین قبول
صرف جنہاں استرار سی کیتا نال زبان
حضرت موسیٰ انہاں نوں کہندا پاس بلا
ہو یا رب دی طرف تھیں موسیٰ نوں فرمان
گمان غلامی قسم دا جلدی حسبہ صبح کرا

تد تک صرگز تساندی تو بہ نہیں قبول
آپس یوچہ لڑن نوں ہوئے سبہ تیار
آپس اندر سمجھنے دتی تیغ چلا
کرے لحاظ نہ کسے دا کوئی بھین بھرا
باقی جہیرے رہ گئے آئے سلام
کیتا نبی سوال پھر بخشی رب خطا
رکھیاں اگے انہاندے نبی علیہ الصلوٰۃ
لکھے اوپر انہاں دے اللہ دے احکام
نالے کر یو عمل بھی پاؤا جبر ثواب
پاک کم بیشک دو ہاں تھیں کرساں قبول
جیکر کیتا عمل تاں پڑھنا ہے دشوار
ایسر انہاں دو ہاں نوں کیتا نا منظور
آندا اوپر انہاندے پاک پہاڑ اٹھا
خلقت ساری دیکھ کے لگی دہشت کھان
آیا اوپر ڈگ کے ساڈی بیخ اٹھان
حضرت موسیٰ انہاں نوں کیتا ایہہ فرمان
تاں ایہہ رب کے حکم تھیں آفت جاسی نال
دلوں زبانوں ہو گئے امون صاحب دین
ایسر وانگ منافعناں دلوں سہیا انکار
ہو یا دور پہاڑ اوہ دتی رستہ ایمان
وچہ عبادت پڑی ہوئے اوہ مشغول
یو جن لکے پھیر اوہ وچھا بے ایمان
قسم خدا دی تساندا وچھا دیاں جلا
جیونکر بن مستود تھیں راوی کرے بیان
وچھے اوپر رکھ کے دیہواگ لگا

جاں اوہ وچھا اُنہا نذا جل جاوے پھر سب
 سنکر حکم کلیم نے جمع کرا یا گھاہ
 ذرہ ذرہ کراوے کدی خوب اڈائی خاک
 بلو جن والے اوسدے آپے جو شیطان
 نال محبت پیوندے پانی اوسدا جا
 جو اوہ پانی پیوندہ نال محبت سیاہ
 مرد اوہ سے مرض چہ دو تین بوزاں تال
 سامری اوپر رب دا ہویا تھر نزول
 نا کوئی بلدا اوسنوں نا اوہ بلدا آپ
 اسے کارن پھرے اوہ نہٹا وانگوں چور
 باقی زندہ رہے جو مومن مسلمان
 لکھو پڑھو کتاب نوں منوں نال یقین
 جلدی جلدی مومنناں لکھ لکھی تورات
 اگے ہن قارون دا آکھ سناواں حال

سٹ او نا وچہ نیل دے لٹے کر کے جھب
 جا کر وچھا اوہ سا نذا کیتا ساڑ سواہ
 جا دریاے نیل وچہ کیتا روہر طحلاک
 جتھے وچھا روہر یا آئے اوس مکان
 بھر بھر بھانڈے اوسدے رگن گھریں لیا
 اوسے ویلے ہو وندا اوک دا بدن سیاہ
 اسے طور پید اوہ ہوئے سب ہلاک
 دور دراز شہر تھیں رہندا اوہ محل
 جے اوہ ملے کسے نوں چڑھو دھات پ
 بندہ مٹھے اوسدے کوئی نہ لگ دا ہور
 حضرت موسے اُنہا نوں کیتا ایہہ فرمان
 عمل کرو سب ایستے قائم رکھو دین
 مرد زناں سبہ اوستے عمل کرن دن رات
 جیونکر ہو یا غرق اوہ ہیہ کران مجال

بیان قارون ملعون

نقل ہوئی تورات جاں کہیا نبی کلیم
 رکھو اپنے گھراں وچہ اسنوں زینت نال
 جمیکر دولت مال کچھ ہو وندا ساڈی گھر
 دولت باجھوں کس طرح زینت کراں کتاب
 موسے نوں آکھدا یا محبوب الہ
 ہے اوہ پیدا ہو وندا وچہ دریاے نیل
 تانبے نوں اوس گھاہ تھیں سونا کر سبی
 ہے اوہ تینوں کہیا جتھنی رب کریم
 موسیٰ نے جبریل تھیں جوں سنی ایہہ بات

لو کو ایس کتاب دی بہت کرو تعظیم
 لوکاں کہیا یا نبی ساڈے کول نہ مال
 کر دے خزانچ کتابے اسیں بہتری زر
 تاں پھر جبرائیل نوں گھلایا رب ہاب
 وچھے نوں تڈھ ساڑیا لے کے چڑھا گھاہ
 اوسنوں جلد منگا توں کہیا جبرائیل
 جے پیل تے پاوسیں چاندی ہو سی سب
 رکھو ایس کتاب نوں سارے کر تعظیم
 خدمت وچہ منگا وندا جلدی قلم دوات

یوشع تے قارون وں کیتا خط تحریر
 ہے دریائے نیل وچہ قسم طمانی گھاس
 سہی حضرت کالوت ایہہ خاوند مریم جان
 یوشع پیت کالوت دلہے سی قدر بلند
 تابعدار کلیم دے دونویں صاحب دین
 سنوں حقیقت دوستو دل چہ کرو تیس
 پڑھیا مطلب پایا حال ہویا معلوم
 نال نجوم اوس گھاس و معلوم کیتا حال
 معلوم ہویا اوسنوں ہے ایہہ کھیا خالص
 سو مارے بناوند اصر دم لیل ہمار
 باغی ہو گیا نبی تھیں اوہ کافر بذات
 کرد اسی توریت تے پہلوں عمل تمام
 اتنی دولت ہو گئی وافر اوسے پاس
 کل خزانے اوسدے اتنے آہے جان
 بعضے راوی آکھدے سٹہ شتر و اجھا
 دو مارے دے وزن وچہ آہی ہک گلید
 شتر خزانہ کھولدے ہک ہک کھنچ نال
 بھریا نال غرور دے ہویا جدوں میر
 کرنا عمل توریت تے اوس نے ونا چھوڑ
 ہک دن نبی کلیم نول کیتا حکم خدا
 دیوے صدقہ مال و اچھوں میرا فرمان
 جا کر اوسنوں آکھیا سن توں میری بات
 عامل ہو توریت و اچھوڑ نہ میرا دین
 سنگی بنے نہ توڑ و ایہہ دنیا و مال
 نہیں تال اگلی دولتوں رہ جاسیں مجرم

بھی حضرت کالوت لکھی ایہہ تحریر
 جلدی اوہ منگوا یکے بھیجو میرے پاس
 ہو گئی جو بھین سی راوی کرے بیان
 تے قارون کلیم دے چاہے وافر زند
 یوشع بعد کلیم دے ہویا تخت نشین
 جد اوہ خط کلیم دا کھیا اناہد سے پاس
 آہا اوہ قارون کچھ واقف علم نجوم
 ہے ایہہ کس کم آؤندا کردا دلوں خیال
 اوس وقت شتاب اوس ٹھوڈ منگایا گھاس
 ایہو گھر وچہ بیٹھ کے رہے کر نیدا کار
 نہیں تال اگے اوسنوں یاد آہی تور
 سکھ لئی جد کھیا چھوڑ ونا اسلام
 جویں روایت دوستو کیتی ابن عباس
 کھیاں صرف جنہا ندیاں چاندے سٹھ جون
 آہا ستر اوٹھ دا وچہ توریت مشا
 ایدی دولت آنکے کیتی جمع پلید
 گنوں خزانے اوسدے کر کے آہ خیال
 منکر ہو یا دین تھیں دوزخ لیا شتر
 کوئی دین اسلام دی رہی نہ ہرگز لوڑ
 جا کے توں قارون نول و عطا کلام خدا
 حسن مؤست قارون دل ہویا اثر بان
 تینوں سب فرمایا دے نول مال زکوٰۃ
 دولت واکر خس نہ ثابت رکھ لیتن
 ہرگز مول نہ جاو سی دولت تیرے مال
 وچہ اندھیری قبر دے جا کر میں معلوم

کدھہ زکوٰۃ اس مال دی کر کے جلد حساب
 جانو ایوس قلعہ ہک کر کے ایہہ خیال
 باغی ہو کر تلے وچہ لیساں تدوں نہا
 آکھ دیہوتارون نوں جا کر اتنی بات
 گئے متا می مال نوں جتنے بنھنھن
 جبکہ حق خدائیدا مول نہ کریں ادا
 سنکر حکم خدائیدا حضرت موسیٰ پیر
 سنکر اگوں آکھدا حضرت موسیٰ نوں
 کہیا تہی کلیم نے سنکر اُسدی بات
 جتنا دیس اوس قصید ویاں تیناں مال
 ایہہ گل سنکر ہی نوں کہندا اوہ ذات
 اتنا کہہ کر ہی نوں اوٹھ گیا گھر ول
 دیساں دودھوا شرفی تینوں میں انعام
 مجلس وچہ کلیم نوں جا کے کر بدنام
 عورت سی بدکار اوہ من لئی اوس گل
 جتنے نبی کلیم سی کردا وعظ بیان
 ہنسی اگے وعظ وچہ شروع ایہو مذکور
 سن اگوں فرعون نے کہیا مجلس وچ
 مال بیگانیاں عورتاں کرنا آپ نہا
 ثابت تیرے اوپر جے ہووے ایہو خطا
 حضرت نے فرمایا جے میں کراں حرام
 کہیا تدقارون نے کیتا تدھ زناہ
 سدعوت نوں اکھلا اوس تمام حال
 عورت تائیں نبی واما علم ہو یا شان
 میرے مال قارون نے کیتا ایہہ اقرار

سنکر حکم قارون ایہہ نہٹھا اٹھ شتاب
 جنگ کر سی اجدائے موسیٰ میرے مال
 پھر موسیٰ نوں حکم ایہہ کیتا پاک لاه
 دیسے ہزار دینار تھیں ہک دینار زکوٰۃ
 اتنے کسے غریب نوں دیسے دینا
 ہو سی اوپر تدھ دے نازل تھیں خدا
 جا کہیا قارون نوں مول نہ کیتی ویرہ
 میرے مال زکوٰۃ دا ضامن ناہیں توں
 ہے ایہہ حکم خدائیدا کدھ شتاب زکوٰۃ
 بھی جنت دیاں نعمتاں دیسی جل جلال
 سانوں ایہہ منظور ہر گز تیری بات
 ہک عورت نوں سد کے ایہہ کھلانا گل
 نالے زیور کپڑے مفت کراں اکرام
 کیتا میرے مال ہے اسنے فعل حرام
 آندی اوہ قارون نے حضرت موسیٰ ل
 لے آیا قارون اوہ عورت اوس مکان
 بچتیں زناہ تھیں پھوڑ و فسق فجور
 کیوں تدھ آکے خلق نوں ناحق کیتا زچ
 لوکاں تائیں اکھنا ہے ایہہ بڑا گناہ
 تاں پھرتیرے اسطے کیہڑی ہوگے سزا
 واجب تیرے واسطے کردینا قتلام
 لے آیا ہاں مال میں عورت ایہہ گواہ
 موسیٰ جو کچھ فعل ہے کیتا تیرے مال
 مجلس اندر اوسنے کیتا ایہہ بیان
 موسیٰ نوں بچے کریں توں مجلس وچہ چوار

ویساں تہ سوا شرفی تینوں میں انعام
 ایسپرینوں قسم ہے جھوٹ نہ آکھاں مول
 عورت ایہہ گل آکھ کے او تہو نگے سدا
 یارب میرے مال دی تینوں خبر تمام
 سجدے تھیں سر جک توں کہیا رب عفار
 حکم تیرا سب نشی نال ادب زمین
 کہندا پھیر قارون نوں موسے نیک صدا
 سناں جد قارون نے ہویا اٹھ روان
 پکڑ تشابی ایسوں حکمے نال عفار
 نکل گئی قارون نوں گلیاں تیک زمین
 کرن لگا قارون پھر روروز اڑ پکا
 غصے ہو پھر زمین نوں کیتا ہی خطاب
 یاراں سکے زمین وچہ دھیا گودیاں تک
 اے موسے توں زمین نوں کرانا فرمان
 حضرت موسیٰ نہیں نوں کہیا ترجی واد
 دہنی تابین پھیر اوہ دے کل ملعون
 لالچ میرے مال واپینوں ہویا آن
 مال خزانے دیکھ کے میرے پیوں حال
 ایہہ گل سنکر نبی نوں آیا خوش کمال
 پکڑ تشابی ایسوں ہووے غرق لعین
 اپراں نوں جبریل نے حکمے نال حسدا
 کیتا سکم زمین نوں موسیٰ آخر وار
 دوست بلی لکیدی ہووے جو محل مکان
 اوہ وقت زمین نے اسم اندا حکم بجا
 نگھر گیا زمین وچہ سب کچھ لیکے نال

نالے زیور قیمتی ہووے پو شا کاں عام
 میرے مال زناہ نہ کیتا اس مستبول
 سجدے وچہ کلیم نے کیتی زار پوکار
 یینوں اس قارون نے مفت کیتا نام
 تیری اساں نہیں سب کیتی تابعدا
 پاوے سنا نہ میں تھیں ایہہ قارون لعین
 جھوٹا لابی سناوے لکھیا وچہ تورا
 حضرت موسیٰ نہیں نوں کیتا ایہہ فرمان
 ہووے کامی اوہ دے جو ہیں تابعدا
 ہووے کامی اوہ دے تا بعدا لعین
 جے ہن چھٹاں پھیر نہ کر ساں ایسی کار
 چھوڑیں نہیں پلید نوں چنگا کریں سب
 موسے نوں پھر آکھ اوہ مردود کو لبک
 چھوڑے جندوں ساڈیوں ہوگے تیرا حسدا
 کچھ سٹھا ہاں انہاں نوں نکلیں نال مردا
 تاں پھر نبی کلیم نوں کہن لگا قارون
 تاہیں یینوں زمین وچہ لگوں غرق کران
 کر کے اسنوں غرق ہووے لبت ال سنہال
 کیتا حکم زمین نوں جلدی غصے نال
 تاں پھر موہیاں تیک اوہ دے پھر زمین
 سارا مال قارون دا اوہ دے کھیا آ
 کر لے غرق قارون نوں سن دو گھر بار
 دنیا اوپر البسدا پھوڑ نہ کچھ نشان
 دنیا نے قارون دی چیز نہ چھوڑی کا
 گندی مجلس سب نوں لے گدی ہر حال

فشر تکبر رست نول صرگز نامنطور
حاجت نہ کچھ کہن دی جانے سارا جگ
سمجھاں والے سمجھ سن تیری ایہہ متعزیر

ڈگا سر دے بھارا وہ جو ہویا مغرور
اوچا نام سدا تیا بیٹی موہیں وچہاگ
ہن عامل مستول دی کر حالت تحریر

قصہ عامیل مقبول

اسرا سیلی قوم تھیں آہا ایک جوان
دولت مال بے اور کا آہا اوسد پاس
سی ہک لڑکا اوسد بھائی وافر زند
رات دنے اوہ ولیوچہ کر دا ایہو خیال
اوڑک اکدن اوسنے رائیں موقعہ پا
لاش اوٹھا کر اوسدی جلدی راتورات
گزر گئی اوہ رات جاں بھئی فجر عیان
آکھے دوجے روز وایں نہیں ڈٹھامول
ہر ہر پاسوں ڈھونڈ کے کر دے پھر نیشن
نیٹھے اوس مکان و رہند جو سن لوگ
چاچا بیرا انہاں نے مار کیتا قتلہام
یا موسیٰ تو عرض کر اللہ دے دربار
جب کہ معلوم ہو گیا کیتا جس قتلہام
منکر اوسے دین تھیں آہے او مجہول
اس تہمت وچہ جدوں اوسکے وچا پچھاں
اس تہمت تھیں اسانہوں جیکر لوں نکال
حضرت موسیٰ آکھیا جو رست نول منظور
جاں پھر وقت دعا دا ہو یا آن قریب
یا رب توں عامیل و قاتل کریں ظہور
کیتا جسکے کلیم نول تاں پھر رب جلیل

نام اوسد عامیل ساراوی کرے بیان
ایسر بے اولاد سی ولوچہ کریں قیاس
اوہ چاچے دے مال دار ہند انخوا شہند
مارشٹاں میں سینوں دولت لواں سمہال
چاچے تائیں جائیکے دتی تیغ وھا
شہر وں باہر جائیکے سٹا یا بدوات
پچھدا پھرے فریب تھیں اوسدا پتہ نشان
ڈھونڈن کارن آدمی بھجھدے ہر سول
اوڑک باہر شہر تھیں کڈی اوسد لاش
جھوٹا دعوائے انہاں تے قتا اسنے ٹھوک
تاں پھر نبی کلیم نول کہدے لوگ تمام
ماریا جس عامیل نول ہو جاو اظہار
دین تیرے دی پیروی کر ساں اسیں نام
جدم سرتے آہنی کرنا پیا قبول
آ اقرار ی ہووند حضرت موسیٰ پاس
سبہہ ایماں لیا ساں اسیں تساوے نال
اسیں تساوے واسطے کر ساں عرض ضرور
کیتی عرض کلیم نے اگے ب مجیب
جھٹن ایہہ جو آدمی بکڑے باجھ قصور
قدر تھیں میں کر گز زندہ ایہہ عامیل

آپے اوہ بتلا دسی جسے کیتا خون
 آکھ اوہانوں جائیکے گاں ہک کرن جلال
 حضرت موسے اہانوں تاحکم سنا
 آکھن لگے گاں اوہ ہوو کپھرے رنگ
 پچھیا بنی کلیم نے حکم ہو یا ایہہ تاں
 نا بڑھی ناریکر اوہ ہووے عین جوان
 نا کوئی اوسنوں داغ ہو نہ کوئی ہو رقصو
 کھول سنا یا اہانوں جلیہ بنی تمام
 رکتھوں ایسی شکل دی لہجے سائوں گاں
 او سے ویلے آگیا حضرت جبرائیل
 آکھن لگا اہانوں نہ کر نہ کریو کا
 اندر اسرائیلیاں جو سے شخص فلاں
 جے ہے خواہش تسانوں ہو اوسد کول
 چمڑا او سے گاں دا جتنا سرتا پا
 جیکر ہووے تسانوں قیمت اہن منظور
 ایہہ گل کہکھ اوہانوں ٹر گیا جبرائیل
 سی ہک بندہ رب اعابدیکو کار
 گھر اوسد ہک پت سی لڑکانیک نصیب
 جنگل وچہ اوہ گاں اس جا کے دتی چھوڑ
 یارب میری گاں ایہہ رطیں امن مان
 کر رہیا جد سو پنی حاضر ہوئی موت
 چر دی رہی او جارتو چہ کچھ مدت اوہ گاں
 ہو یا جدوں جوان اوہ عابد وافر زند
 چرن لے آوے لکڑیاں جنگل وچوں جا
 قہنی قیمت اوسنوں ہوو روز و صول

طاہر ہو سی اوسدا قائل اوہ عین
 مارن او پر لاش دے اوسدی جہ نکال
 فوج کرو پاک گاں نوں کیتا امر خدا
 بیچھہ سائوں پتھیں کرساں فوج ننگ
 گوہرے پیلے رنگ دی ہوو سوہنی گاں
 نا کھوہ جوئی سکے نے نہ اوہ مالن جان
 رنگت اوسدی لیکھ کے لوکھ وں سرور
 سنکرا گوں آکھدے ہی ایہہ شکل کام
 جد تک ہووے خبر ناں صوفیاں کپھرے
 شکل دتا انبیان دی بھیجا ب جلیل
 گاں ہک اسے سم دی دیواں میں بتلا
 چاہندا ہے اوہ پتی ایہو سگوں گاں
 قیمت بھی میں اوسدی کہاں تسانوں
 مال روپیاں تساں تھیں لسی اوہ بھرا
 جا ہو جلد خرید کے کریو فوج ضرور
 اگوں سنوں پد میں نہیں گائیں دی تقبیل
 اسرائیلی قوم تھیں صالح بزرگوار
 نالے گاں نول ہک موٹی قسم عجیب
 سونپ خداوند پاک نوں عرض کئے ہتھ جوڑ
 دیویں میرے پت نوں ہو سی جدل جان
 گھر دے اندر آئیے ہو یا شرابی فوت
 مال حفاظت سے رکھی بے نقصان
 خدمت اپنی ماں دی کردا حسب مند
 ویچے آکے شہر وچہ سرتے بالن چا
 حصے تن بنا ورا اللہ دامت برکاتہ

ایک حصہ اوہ ماں نوں دیوے نت ہمیش
 تریجا حصہ کھائیکے آپ کرے گزراں
 ایک دن اوسنوں ماں نے آکھ سنانی گل
 اوسوچہ تیرے پاس چھوڑی سی ہکاں
 جاتوں اگے رب و کریں سوال دعا
 جنگل وچہ اوس جائیکے کیتا جدوں سوال
 سورج وانگوں چمکدا اوسدا بدن صفا
 مانی اسدی دیکھ کے کہندی اُسوں بول
 ایسر طاقت مول نہ خرچوں ماں لاچار
 ویچن کارن جدوں اوہ آیا طرف بازار
 پچھن لگا اوستھیں دس گائیں داخل
 کہیا فرشتے اوسنوں سُن اے نیک جوان
 دسیا اوس عامیل واسارا جو مذکور
 اس گائیں دی اُنہا ننوں حاجت سخت کمال
 چمڑا بھر دینار توں قیمت دینیں سنا
 سُن ایہہ بات جوان نے گاں آندی پتا
 گاں اوسدی اوہ دیکھ کے بہت ہوشاداب
 کہیا اوس جوان نے جو ہے اسدی کھل
 سُنکے قیمت اُنہاں نے گاں لائی مہول
 چمڑا لاه کے اوسدا مال دیناراں بھر
 لاش منگا عامیل دی موسیٰ نبی خدا
 رکھی اوپر لاش دے جاں اوہ جہہ کلیم
 مجلس اندر بول کے کہندا اوہ مقتول
 خاص بھتیجے ظلم ایہہ کیتا بیرے مال
 لالچ پیچھے مجھ نوں کیتا اس قتل نام

دو جاربے نام تے کھا جاوے دیویش
 کرے عبادت رب دی ہویا نیک جوان
 ونجہ فلانی جوہ وچہ مشکل ہووے حل
 تیرے کارن رب نعل سوئپ گیا اُس تھاں
 اوسھا امانت تدھ نوں دیسی موڑ خدا
 حاضر ہوئی گاں اوہ حکم خداوے نال
 پکڑ شتابی اوسنے آندی گھڑیں ہلا
 جے ہندی توفیق تاں لکھدے اپنے کول
 تریں دیناریں جائیکے ویچدیں بازار
 آدم شکل فرشتہ بھیجا رب عفار
 کہیا اوس جوان نے تن دیناراں کل
 اتنی قیمت نال توں مول نہ ویچیں گاں
 حضرت موسیٰ تیرے کول ضرور
 دسی تینوں اُنہاں تھیں بہتا اسدا مال
 آپے تینوں دین گے ہو کے خوشی صفا
 اچرا ننوں اوہ لوگ بھی ملے ڈھونڈی آ
 پچھن لکے ایس دی قیمت بول شتاب
 نال دیناراں بھر دیوایہو مکیندی گل
 کیتی ذبح لیا کے حضرت موسیٰ کول
 دتی قیمت اوسدی اوس مالک گھر
 گائیں دی جہہ کدھ کے دیندا اوپر کا
 زندہ ہوئی لاش اوہ قدت رب رحیم
 مینوں کسے غیر نے قتل نہ کیتا مول
 تاں جو اسنوں مار کے دولت لواں سہاں
 ناحق ہو ری کسے نوں کرو نہیں بنام

اتنی بات سنائی کہ فوت ہوا پھر جب
بر لے اوس عا میل دے موئے نبی خدا
مال اسباب جو اوسدا حضرت نبی کلیم
اس فقیر تپچھے لوک اوہ ہوئے مسلمان
ویکھ نبی دا معجزہ منی وحدت رب
اس فقیر اگے عوج وا آکھ سناواں حال

اس جیلے اُس تہمتوں چھٹی خلعت سب
پکڑ بھیتجا اوسدا و تافیتیل کمر
وچہ فقیراں عا جزاں کیتا سب سیم
اوپر نبی کلیم دے آئے ایمان
نہیں تاں گاؤ پرست اوہ بن اگے سب
اندر قصص الانبیاء جو ذکر ہے احوال

رفیقِ موسیٰ علیہ السلام پیرِ شام و قتل کروں عوج بنِ عنق راو

اسپر شدن قوم آلِ داؤد میدانِ تہمیدت چہل سال

ہک دن نبی کلیم نوں رب کیتا فرمان
پھر میں کیتا تسانوں ٹک مصر شاہ
کوچ کرو جب مصر تھیں جاہوشام دیار
سنیا جدوں کلیم نے رب دا ایہ فرمان
جسم نیڑے شام دے سارے پوہتر آن
بیجھے طرفے شام دی جا سونڈے طور
وہ کھپڑے حال وچہ اوہ کافر منحوس
پوہتے نیڑے شہر دے جاں اوہ سب جوان
سی اوہ پتر عنق واراوی کرے بیان
لےجے اوسدی ماں دا ناواں عنق تباں
وڈا قداور عوج سی ویکھ ڈرن انسان
جدوں مانے نوح دے آیا سی طوفان
سوچ کرو پھر جدا ایڈا ہووے قد
کل سمندر اوسنوں آون گٹیاں تیک
ہتھاں مال سمندروں مچھیاں لے نکال

وطنِ قدیمی تساندا آہا ملک کنعان
ہن ایہہ مرضی اساں دی کھیا پاک الہ
کرو حکومت اپنی مارو قوم جبار
لیکے اپنی قوم نوں ہویا ترستوان
کڈھے حضرت قوم تھیں بارانِ مرچوان
سانوں حالت ملک دی آن سو فی الفور
ہوئے روانہ شام ول اوہ بارانِ جاسوس
ڈٹھا انہاں عوج انوں بیٹھا ہک مکان
نام صغورا ماں دا دوتھا آدم جان
آدم دی اوہ دھی سی یاب ہویا سحبان
سارے تریہہ ہزار گز لمبا سی شیطان
بچیا قوم کفار تھیں ایہو بے ایمان
تن سو گز طوفان وچہ اوہ ڈب سکدا کہ
چوٹی اوسدی ہووندی سورج دے نزدیک
اوپر کر کے بھلی بھنے سورج نال

تن ہزاراں برس بھی اوپر پینچ سو سال
لیکر حضرت آدموں حضرت موسیٰ تک
سنوں حقیقت شہر چہ جہوں گے جاسوس
پاکر تے دی باہنہ وچہ آند و عورت پاس
مینوں پکڑن واسطے آئے ایہہ جوان
عورت کہندی انہا ننوں ہرگز مول نہ مار
عوج انہا ننوں چھوڑیا تھے لیکر جان
موسے کہیا قوم نوں نا ایہہ دسنا حال
چوری انہاں قوم نوں کیتا حال بیان
کہندے حضرت شام وال سیں نہ جاندمول
حضرت موسیٰ آکھیا ساڈی سخت ہمیش
اپنا حکم چلا دساں زیر کراں ملعون
آخر ساری قوم نے تا عاف جواب

اوسدی عمر بتاوندے لوچہ کریں خیال
اوپر اس جہاں دے زندہ ہیا کو لیک
عوج انہا ننوں دیکھ کے پکڑ لیا منجوس
کدھ دکھایوس اسنوں لوچہ کریں قیاس
گھٹاں جے وچہ ہتھ دے سبھے ہی مزن
کر سن تیرے زور دا جا ملکیں اذکار
موسے اگے عوج دا دسیا کل بیان
مت اوہ ڈر کے شام ول جان ساڈینال
سکر ساری قوم دے بھل گئے اوسان
کا ہنوں زوری جائیکے کریے موت قبول
ساڈے نال کفار دا زور نہ جاندا پیش
جیونکر اگے زیں وچہ نکھر گیا قارون
جیونکر خبر قرآن وچہ دتی رب صاحب

قَالَ اَيُّ مَوْسَىٰ اِنَّ فِيْهَا قَوْمٌ جَبَّارِيْنَ وَاِنَّا لَنَدَّخُلُهَا حَتّٰى يُخْرِجُوْا مِنْهَا اَيُّ اَنْ يُّخْرِجُوْا مِنْهَا اَيُّ اَنَّا دَخَلُوْا

یعنی کہیا قوم نے اے موسیٰ سردار
دانشل ہو واں آسین ہرگز اوہتے جا
جیکر اوہتوں نکل اوہ جاوے لوک تمام
یوشعے کاوت دو آسے وچہ سردار
موسیٰ تے ہارون جاں دونوں گوسہا
آکھن گے قوم نوں دونویں ایہ مقتول
حملہ کر درازیوں پھووانہاتے دھا
کرو توکل رب دا چھوڑ وضہ فساد
کر کر کوشش انہا ننوں بہت رہے سمجھا
موسے تاہیں آکھدے ہو کر بہت مول
ہے اوہ قوم عمالہ صاحب زور کمال

رہندی ہے اس شہر وچہ ڈاڈھی قوم جبار
جد تک اوہتوں نکل نہ جاوے قوم جفا
تاں پھر داخل آسین جا ہوساں اندر شام
اندر ساری قوم دے وڈے نیوکار
اونہا ننوں پھیر لیتی رب عطا
مار و قوم جبار نوں کنڈ نہ کریو مول
اوپر انہاندے تسانوں دیسی فتح خدا
جب کرتساں یقین ہو چکے کرو جہاد
ایسر ہرگز قوم نے بات نہ مٹی کا
جد تک اوہتے رہن اوہ آسین جاواں مول
توں تے تیرا رب جالڑ و انہاند کمال

قصہ کوتاہ قوم نے دتا جدوں عذاب
حضرت موسیٰ انہاں تھیں ہو کہ بہت خفا
یار رب میری قوم ایہہ قابور ہی مول
ہک بھائی ہاروں ہے میرا فرماں دار
نازل کرتوں انہاں تے یارب کوئی سزا
حکم ہو یا وچہ شام دے کر نادخل مقام
پھر سن اندر جنگلاں سرگردان بلوئل
سنگر حکم جناب تھیں موسیٰ نبی خدا
دونویں بھائی شام دل ہوئے اٹھ روان
موسے تے ہارون جاں چلے شام یار
فجروں لے کر شام تک کیتی واہو واہ
ڈیرا کیتا رات نوں اندر اک میدان
کیا ویکھے اوہ قوم سب قدرت نال خدا
اوٹھ ٹرے پھر مصر دارستہ اوٹھوں بھال
ہوئی جسم صبح پھر اوٹھی قوم تمام
کر کر سوچاں دے وچہ بہت ہوئے حیران
سارا دن وچہ جنگلاں بھج بھج ہوئے خوار
خبر ہوئی تاں اٹھ کے کیتا جدل دہیان
کتنی مدت حال ایہہ رہیا انہاں دنیاں
کر کر پیٹدے جدوں اوہ پان دوائے جہاں
آخردل وچہ سب نوں آئی ایہہ چار
حضرت یوشع آکھدا ایہو بات ضرور
کر یو اگے رب دے توبہ استغفار
اندر اس میدان دے ہوو سب مقیم
اُسکے باجھوں تسانوں رستہ ملے نہ کو

اسیں نہ صرگز شام وچہ ہوئے وچہ خراب
اگے رب یحیم دے کیتی بری دوسرا
صرگز میرے نال ایہہ جان نہ کسے سول
دو جا اپنی جان سے ہو نہ کوئی یار
بے حکما مذے سنگ تھیں سانوں کریں جدا
چالی برسوں انہاں نوں کیتا اسان عرام
بے فرماناں اوپر توں کر افسوس مول
لے کے نال ہاروں نوں ٹریا پکڑا عصا
بعد انہاں تھیں قوم دا مٹھیں سنوں بیاں
قوم تمامی مصر نوں ہوئی اٹھ تیار
کر کر پیٹدے سفر وچہ ہوئے حال تباہ
گذر گئی اوہ رات جاں ہوئی فجر عیان
جتھے موسے چھوڑیا بیٹھے او سے جا
رات پئی تاں پھیر اوہ ستر خوشیاں نال
نظری آیا انہاں نوں اوہا پھیر مقام
آخر تر تھے روز اوہ ہوئے پھر روان
تھکے ماندے راتوں سستے وچہ اجاڑ
نظری آیا انہاں نوں اوہا پھیر مکان
خرچ تمامی سفر واکھا اسے حال
اوہا ترنگر گلیاں اوہا کالی رات
بری دعا کلیم تھیں ہوئے اسیں خوار
تساں جو اسدے حکم وچہ کیتا ایڈ قصو
متکے ایہہ تفصیر جا بخشنے رب غفار
جد تک مار نہ عوج نوں آوے نبی کلیم
انیویں بھج بھج رات نوں مہل ملاک نہو

آخر اوس میدان وچہ بیٹھے ڈیرے مار
 چھتی کوہ میدان اوہ لہاں مہیسی جان
 چالی برساں رھے اوہ اندراوس میدان
 چھوڑ پدیرا انہاں نوں اندر اسے حال
 ٹریا جسد قوم تھیں موکے نہی غفار
 بیٹھا باہر شہر تھیں کر کے ربدی اس
 غصے نال کلیم نوں کہندا اوہ شیطان
 مارن آئوں مجھ نوں جاپے نال دہل
 ایہہ گل آکھ پہاڑ ہاک آندا اوس اٹھا
 سٹن لگا نہی تے جاں اوہ جاک پہاڑ
 کھو عاصا مار یا اوسنوں نہی کلیم
 ڈہ گز تہ کلیم دا راوی کرے بیان
 ڈہ گز اوپر اوچھلیا موسیٰ نہی خدا
 ہو بیہوش زمین تے ڈگا اوسے نال
 لاش ڈگی جد عوج دی اندراوس اجاڑ
 کتنی مدت رہی اوہ اندراوس میدان
 کھو ہڈی پشت دی آہی ایڈ بلا
 چالی برساں بعد جاں یوشع نہی امام
 اوہا ہڈی عوج دی یوشع نے منگوا
 کتنی مدت پیل تے بنی رھی اوہ پیل
 حضرت موسیٰ عوج نوں ہویا مار روان
 ڈٹھا آکر قوم نوں بیٹھی امن امان
 آکسن لگا آہانوں نال بان پوکار
 ہن تے چلو شام ول ماراں قوم جہا
 تاں پھر کہیا قوم نے اے بدے مقول

اگے رب یم دے کر دے استغفار
 عرض اٹھاراں کوس سی تیہ نام بھیان
 چھ لکھ آہا آدمی راوی کرے بیان
 موسیٰ بنی کلیم دا آکھ سنا احوال
 منزل منزل چل کے آیا شام دیار
 خبر سنی جد عوج نے آیا موسیٰ پاتس
 کس ارہے اوپر توں پھپھوں اس مکان
 جیوں اگے فرعون نوں قرب تو دچھیل
 حملہ کر کے زور تھیں آیا موسیٰ دا
 حضرت موسیٰ اوسنوں لیا شہابی تاڑ
 ڈکا منھ دے بھار اوہ قدرت رب یم
 ڈہ گز لہاں انہاں عاصا ہے سی جان
 تاں گئے تے عوج نوں عاصا لگا جا
 اندراوسے ساعتے مویا ہو بے حال
 نظری آوے دور تھیں وانگ بلند پہاڑ
 گل گیا اوتوں ماس جاں ہو پڑ عیان
 لکھیا جسدا ذکر ایہہ وچہ قصص الانبیاء
 ملک جباراں فتح کر آیا مصر مقام
 اوپر دریائیل دے دتی پیل بنا
 لنگھ کر اوستھیں آدمی آون جاون کل
 جتھے اوسدی قوم سی آیا اوس میدان
 حضرت موسیٰ دیکھ کے بہت ہویا حیران
 حکم رے تھیں عوج نوں آیا ہاں میں
 کراں حکومت اپنی دور ہوون کفار
 سانوں اس اجاڑ تھیں رستہ ملے نوں

جان نہ ہو یا مصروں ہوئے اتھائیں قید
 اندر اس اُجاڑ دے گزرے کتنے سال
 سنکر نبی کلیم نے پیش جناب خدا
 موسیٰ تائیں رب نے کیتا ایہ مان
 ڈر کے اوپر جہاڑ دے گئے نہ تیر نیال
 راوی کہندا جگہ اوہ سی ایسی ویران
 تنگ نہایت بھگہ نے کیتی ساری قوم
 سانوں ڈاڈھا آئیے کیتا بھگہ ہلاک
 حضرت موسیٰ رب نوں کیتا عرض سوال
 ہوئی وچہ جناب دے ایہ مقبول دعا
 من ہک میوہ عجب سی دھنیاں قدر چھان
 چن چن فجرے آونوں کھاوے قوم تمام
 سلوئی بھی ہک قسم دے نکھی مہین یار
 دیگر ویلے بہن اوہ قوم دوا لے آ
 رات پوئے تال اتھانوں پکڑن بوشاب
 کتنی مدت رہے اوہ کھاندے ایہ طعام
 کہندے نبی کلیم نوں سایہ رب تھیں منگ
 کیتی عرض کلیم نے ثروت ہوئی منظور
 دھپ دے ویلے اتھانوں سایہ کرے دم
 ہک دن نبی کلیم نوں کر دے پھر سوال
 کیتی عرض کلیم نے وچہ رب ہی درگاہ
 جا اوں پتھر اوپر توں عاھا اپنا مار
 اوں پتھر تے مار یا عاھا نبی کلیم
 پانی ملیا قوم نوں بہت ہوئی مشکور
 جدوں انہاں دے کپڑے میل ہوں خراب

بیٹھ رہے اسجگہ تے ہو کے نا امید
 جھکھاں آسماں جالیباں خراج ہو یا بہہ مال
 خاطر اپنی قوم دی کیتی عرض دعا
 چالی برسوں قید ایہہ حسن اس میدان
 حکم عدلی کرے جو ایہہ اسدا حال
 کھاؤں دی کوئی چیز نہ تھئے اوں مکان
 پھیر نبی نوں آکھدے جاں گزری کچھ قوم
 لے دے کھانا اسانوں طرفوں خالق پاک
 یارب کھانا بخش توں قوم ہوئی بجاں
 من سلوئی اسمان تھیں کھجے نت خدا
 راتیں وانگ تریل دے برے وچہ میدان
 بہتی لذت دیوندا شیریں عجب طعام
 وانگ کہو تر انہاں واگوشت لذت آ
 بیٹھے رہندے شام تک قدرت مال خدا
 کھاؤں مال آرام دے کر کے خوب کھاب
 آپھر تالیش دھپ تھیں ہوئے آرام
 گرمی سانوں دھپ ہی بہت کرنیدی
 بدل سائے واسطے بھیجا رب غفور
 پانی باجھوں پھیر آترے نوں گاما
 پانی سانوں لے دیو کو لوں رب مال
 تاں پھر نبی کلیم نوں کہیا پاک الہ
 جاری ہوئی اوں کھنیں پانی باجھ شمار
 باراں چشمے اوں تھیں کھتے رب رحم
 دسار ہزار اک تسانوں قدرت رب غفور
 گلوں لاہ کے اک وچہ دیون ڈال شتاب

خوب سفیدی پکڑ دے میل ہووے کل دو
 لڑکا لڑکی اُنہاں داپہ ہوندا جو
 جیوں جیوں وڈے ہووند اوہ اُنہاں بال
 ہک دن عرض الاوندے اگے نبی خدا
 اسد بد لے ہو رکھ دے دوسرے عفار
 ساگ ہووے تے کھکھڑیاں بھی سراندی وال
 غصے ہووے قوم نوں کہیا نبی عفور
 اگے اپنی خواہشوں پایا کیا نقصان
 جے اسجائی تساندی نہ ہووے گزراں
 جے ہر طاقت تسانوں چھڈ ویکھو یہ جا
 شہر کسے وچ جائیکے ڈیرا کرو تمام
 ایہ گل سنکر نبی تھیں چپ گوسہ ہو
 گذر گئے تریہ سال جاں اندر اوس میدان
 اگے ذکر وفات داکر ساں حل اظہار
 جتنی قوم کلیم دی آہی اوس مقام
 باقی جیہڑی اُنہاں دی رہی تیکھے اولاد
 نکلے اوس میدان تھیں فضل خدا دے نال

نہ سڑوے نہ پاڈے قدرت رب عفور
 کپڑے گلوچہ ہووندے رنگا شے نہ کو
 ودھ ودھ جاوَن اُنہاں دے کپڑے نالوال
 مَن سلوی جو اسانوں دتی رب غذا
 اوہ شے جیہڑی زمیں تھیں ہووے پیداوا
 ہووے کنک پیاز جے کھاواں ہو خوشحال
 اچے تساڈیاں خواہشاں مول نہویاں دور
 مرضیاں اپنیاں پھیر ہن گے تسین جتان
 جاہو اس اجاڑ تھیں ہووے کسو مکان
 ایسی وچ اجاڑ دے کیوں بھاتے ہو آ
 جو کجھ اوٹھے منگسوٹے تسانوں عام
 پھیر مخالف امر دے چیز نہ منگی کو
 موٹے تے ہارون نے چھوڑ یا ایہہ ہما
 پر ہووے تے خضر نوں میل لواں ہک وار
 اندر چالی سال دے ہو گئی فوت تمام
 چالی برسوں بعد اوہ کیتے رب آزاد
 ہن موسیٰ تے خضر دا اکھ سناواں حال

ذکر ملاقات حضرت موسیٰ و حضرت خضر علیہ السلام

ہے سی کم کلیم داکرنا و عظماء
 ہک دن اوس میدان وچ کردا و عظیم بیان
 دیکھ فضیلت نبی نے کیتا فخر عیان
 سبہ تھیں بہتر مجھ نوں علم دتا رحمان
 یادینوں تو ریت ہے ساری نوک زبان
 پہونچی ایہہ گل نبی دی اندر پاک جناب

دے اندر خلقت کجور رب و احکام
 سرتے ابر سفید نے سایہ کیتا آن
 دنیا اندر کون ہے جو میرا ہم شان
 سینوں فضل سبہ تھیں کیتا وچ جہان
 ایڈی وڈی حسینوں چالی اوٹھا مٹھان
 غیرت پاروں بے کیتی جھڑک شتاب

اے موسیٰ ایسے بات توں صرگز بول نہ آگ
 جابل حضرت خضر نوں کیتا حکم خدا
 کیتی عرض کلیم نے وچہ ربدے دربار
 حکم ہویا جس جگہ تے ملن دے دریا
 مجمع البحرین سے اوسجا کہہ دانام
 حضرت موسیٰ رب بھیں سنکے یہ نشان
 کھاؤن کارن لے لئی چھٹی ہک بھنوا
 چلے چلے آگے اوپر اوس دریا
 وضو کر دیاں انہاں تھیں ڈکا قطرہ آب
 تھیلی وچوں نکل کے بھج وڑی دریا
 اوسجا کہ تھیں جدوں کچھ گئے اگیروں
 پوشع تائیں آکھدا پھیلی جلد نکال
 سنکر موسیٰ آیا واپس اوسے جا
 ماری نبی کلیم نے وچہ دریا دے چھال
 اکوں قدرت ربی ڈٹھا وچہ دریا
 اوس گنبد وچہ کھڑا سی خضر علیہ السلام
 فارغ جدوں نماز تھیں ہویا اوہ مقبول
 پچھیا بعد سلام دے موسیٰ تھیں احوال
 اپن چیت اک جانور قدرت نال خدا
 چونج بھر اوس دریا تھیں پتیا اُسے آب
 اے موسیٰ جو علم ہے مینوں تینوں سب
 اینویں ہے اوہ علم سب اے علم خدا
 تدہ جاتا میں سبہ تھیں خانان علم وہیگ
 ہک مینوں ہک تدہ نوں تہا علم خدا
 خضر کہیا ہے باطنی علم جو پایا میں

بندے میرے تدہ تھیں چنگ چنگیرے لاکھ
 علم فضیلت اوسنوں کیا کیا ہوئی عطا
 کتھوں ملسی خضر اوہ مینوں سب غفار
 او تھوں تینوں ملے گا اوہ مقبول خدا
 جا کے مل توں اوسنوں اندراوس مقام
 پوشع تائیں نال لے ہویا نرت روان
 حضرت پوشع چالی تھیلی اندریا
 کیتی وضو ساز کے دوہاں نماز ادا
 پھیلی تائیں ہو پچیا زندہ ہوئی شباب
 اسپر نبی کلیم نوں صرگز خبر نہ کا
 آئی یاد کلیم نوں پھیلی والی نکل
 تاں اوس نبی کلیم نوں وسیا سارا حال
 اوہا پھیلی تاریاں لیندی وچہ دریا
 تاں جو پھیلی پکڑ کے جاری لواں نکال
 پانی اوپر کھڑا ہک گنبد اوسے جا
 شاغل وچہ نماز دے اندراوس مقام
 کہیا سلام کلیم نے کیتا اوس قبول
 تاں پھر نبی کلیم نے اکھول سنایا حال
 اوڈوا اوڈوا آیا اوپر اوس دریا
 حضرت خضر کلیم نوں لگا کہن شباب
 ہو رہا تمام جہان نوں جو کچھ شیار رب
 چونج بھر پتکھی لیکیا جیوں قطرہ دریا
 توں تے میں دی جا رہے اللہ دے نزدیک
 موسیٰ کہیا اپنا مینوں علم سکھا
 جے دکھلاواں تدہ نوں صبر نہ کرنا میں

موسیٰ کہیا ہے کہ میں چاہیہاں رہتا ہوں
 کہیا حضرت خضر نے ہتر موسیٰ نوں
 بھاویں تیرے عقل و چہ جائے اوہ قصور
 آخر دونویں ٹر پئے کر کے استرار
 کشتی اوپر کلیم نوں خضر ہیا جد چار
 حضرت موسیٰ دیکھ کے کیتا جھٹ سوال
 خضر کہیا میں کہیا سی صبر نہ کرنا تیں
 جاں پھر اوھتوں چل کے گئے اکاھاں
 پھر موسیٰ نے آکھیا ایہہ کی کیتی کار
 کہیا سی میں نہیں تدہ کرنا صبر قرار
 دونویں اوھتوں ٹر پئے آیا ہک گراں
 کسے نہ ہرگز اُنھانوں کھانا دتا مول
 پھر دیاں پھر دیاں اُنھاں نے ڈھی لکھیا
 لک پیا آپے کندہ اوہ ہتر خضر بنان
 حضرت موسیٰ دیکھ کے کہنہ اتیرجی وار
 جیکر اجرت نال توں کردوں ایہو کام
 خضر کہیا اس کم داتینوں نہیں شعور
 منع کیتا اس بات اچھیں تینوں کتنی وار
 سن تینوں ہر بات دا دساں کھول بیان
 بہت بچارے آدمی کشتی اوہ چلان
 ظالم سی اک بادشاہ پیا اُنھاندے پس
 اس کارن میں اوسنوں دتی پنج لگا
 دو جا اوہ جس بال نوں کیتا میں قلام
 جے اوہ وڈا ہو وندا پھر داکھر ضرور
 ماییاں نوں بھی ڈوبدا ہوندا آپا خوار

صبروں ہوساں مول نہ تیرا بے فرمان
 بھاویں جو کچھ کراں میں پرست نہ بھینوں
 دخل نہ دیویں مول توں جے سکھنا منظور
 اول دونویں جا ہوئے کشتی تے اسوا
 تختہ پٹ کے خضر نے کشتی چھوڑی پاڑ
 بوڑن لگوں خاق نوں ایہ کی گیا خیال
 حضرت موسیٰ آکھیا بھل گیا ہا نہیں
 اپن چیت ہک خضر نے لڑکا چھڑیا مار
 خضر کہیا توں اپنا بھل کیوں استرار
 حضرت موسیٰ آکھیا معاف کرو ایہ وار
 لوکاں کولوں اُنھانے کھانا منگیا تاں
 داخل ہوئے شہر وچہ دونویں اوہ مقبول
 بہت پرانی کندہ اوہ ڈکنے اوپر تیار
 خوب مرمت اوسنوں کیتا ناں بیان
 اجرت باجھوں پھیر توں لک تیں کس کار
 اوہا پیسے خرچ کے لیندے مل طعام
 تیرے میرے وچہ ہمن پیا فراق ضرور
 علم اساڈا دیکھ کے چرنا ہے دشوار
 کشتی پہلی وار جو کیتی میں مقصد سان
 محنت کر کے اوستھیں کتنے عاجز کھان
 ثابت کشتی دیکھ کے زوری لیندا جس
 بجل تک کے بادشاہ مول نہ لسی آ
 مایے اوسے نیک سن اوپر راہ اسلام
 واقف کیتا مجھ نوں پہلے رہے غفور
 اس حکمت دے واسطے میں ہچھڑیا مار

بچن باپے اوسدے پاؤن نیک جزا
اوسدی نسلوں ہوو سن مستزنی عیان
اسدے مفت بنال چہر حکمت ایہو کلیم
باپ انہاں دامر گیا بزرگ نیکو کار
ڈگ پوندی اوہ کندھ تال ضائع جاندا مال
وڈے ہو کر اپنی دولت لین مہال
تدھ کیوں اپنے دے وچ کیتا خرمال
باد رکھیں پھر کدی نہ ایسا کریں خیال
دو جا رب بن کے نوں نا کوئی کریں سوال
دو تن ہو ریتھیاں موسیٰ نوں سمجھا
آیا نبی کلیم پھر اندراوس میدان
آدھ سکے نبی وی کردے استقبال
جو کچھ سکھیا علم ہے تساں انہاں تھیں جا
حضرت کہیا علم اوہ ہے ہنسا دشتوار
چھوڑ پندیرا نوکرا ایہہ نہ کر لمتی بات

دھی ہک اسدے عوصن وچ ویسی انہاں خدا
ترپجا اوس دیوار دا میں تھیں سنیں بیان
مالک اوس دیوار دے آہے دو شمیم
آہی مہیچہ اوس کندھ دے دولت باجھہ شمار
اساں بنا یا اوسنوں حکم خدا دے نال
باطن ساڈا علم ایہہ سمجھن بہت محال
ون پوئے آدمی کیتے جیل جلال
مستکے کسے غور تھیں آویں مہیچہ وبال
جہیڑے مڑے حضور تھیں ہوئے انما دے حال
ہتر حضر کلیم تھیں غائب ہوئے رگیا
حقے اوسدی قوم سب مہیچی سرگردان
پچھن لگے آئیکے حضر ہو راندا حال
اوہ بھی حضرت اسانوں سارا دیہو سنا
باجھ پیغمبر کسے نوں ہووے نہ اظہار
دس مجلس نوں نبی نے پائی جویں وفات

نوکر وفات حضرت موسیٰ و صہارون علیہ السلام

لائق ہر ہک صفت دے واحد ذات خدا
نا کوئی رہیا جگ تے نا کوئی رہی مدام
سے برساندے جیویکے آخر ہونا فوت
سنوں حقیقت دوستو راوی کرے بیان
ترپہ برساں چہ قوم دے کیتا وعظ کلام
موسیٰ نوں فرماؤندا حضرت جہراہ سل
روز فلانے اوس وقت وچ غلامی جا
ایہہ گل سنکر نہی نوں ولوچہ رہی اوڈیک

اوسدے باجھوں کسینوں ہرگز نہیں لیا
آخر سبہم نے موت دا پناہک وان ہام
جو گھڑیا تن بھناں جو جہیاں لٹس موت
موسے تے ہارون جاں اندراوس میدان
لکھن جبرائیل نے آندا ایہہ پیغام
بھیجا ایہہ پیغام سہیسیوں رب خلیل
دنیا تھیں ہارون نوں لیناں اسان اٹھا
اڈرک وعدہ جدوں اوہ آپو ہننا نزدیک

لے کے نال ہارون نوں موسے نبی خدا
 ہے سی او سے باغ دار رب کیتا فرمان
 کیا اوہ سوہنا باغ سی زینت تھیں پھر پور
 ڈٹھا جد ہارون نے آیا بہت پسند
 موسیٰ نوں فرما وندا ایہ کیا جگہ عجیب
 اتنی بات ہارون جاں کیتی نال بھرا
 نال پیار ہارون دی تھیں کیتی اوں جان
 بعضے کہن زمین وچ لھتی تخت سمیت
 دیکھ حوالہ باغ تھیں موسے ہو یا روان
 کہندا اج جہان تھیں فوت ہو یا ہارون
 سنکر اگوں قوم نے نہ کیتا اعتبار
 حضرت موسے آکھیا جانے پاک خدا
 کہندے جے تڈھ آپ نہ کیتا اُس نوں خون
 تاں پھر گے رب دے کیتی نبی دُعا
 ملک حضوری لاش نوں آکے کھن تہ تاب
 سانوں کجھ اس لاش تھیں پتہ نہ لگا مول
 جد تک سانوں لاش نہ دے آپ پوکا
 حضرت موسے رب تھیں منگی پھیر دُعا
 او سے وقت جو آیا اُس نوں رب غفور
 بھیجی اللہ پاک نے میرے اوپر موت
 اتنی گل جاں کر رہیا ہوئی جند ہوا
 دیکھ حوالہ قوم نوں آیا تدول مستین
 ہو یا فوت جہان تھیں جاں حضرت ہارون
 کرے خلیفہ اپنا اوس نوں نبی کلیم
 تن برساں اس بات تھیں تیجھے عزرائیل

دور مکان ہک باغ وچ آئے دوہیں بھرا
 تاہیں لے ہارون نوں آیا اوں مکان
 دھریا اوسوچہ تخت ہک قدرت رب غفور
 اوپر او سے تخت دے بیٹھا قدر بلند
 بہنا چاہیے اس جگہ آکے نال نصیب
 بھیجا ملک الموت نوں او سے وقت خدا
 تخت سے پھراش اوہ اوڈ چڑھی سماں
 اگوں حکم رب نوں کیونکر صلی بھیت
 آکے اپنی قوم وچ کیتا حال بیان
 گھت وچھوڑا کر گیا میرا حال زبون
 کہن لگے ہارون نوں آپ آیوں نوں مار
 میں نہیں صرگز مار یا اپنا ویر بھرا
 چل دکھا اوہ اسانوں لاش کتھے ہارون
 یارب توں ہارون دی لاش انہاں دکھلا
 تاں پھر لوکاں دیکھ کے دنا ایہ جواب
 کیونکر جانا تڈھ ایہ کیتا نہ مہت مول
 تد تک تیرے اوپر نہ مول کراں اعتبار
 پکاری ہارون نوں یارب پھیر ہوا
 بولیا میرے ویر دا ہرگز نہیں قصور
 ختم حیاتی ہو گئی تاں میں ہو یا فوت
 ملک حضوری لیکن پھر اوہ لاش اٹھا
 باقی حالت تسانوں عرض کرے مسکین
 موسے دا ہک بھانجا سی یوشع بن نون
 موسے وانگوں اوسدا آہا خلق عظیم
 آ یا پاس کلیم دے ملک الموت وکیل

پچھن لگا اوس تھیں موسیٰ نبی خدا
 کرن زیارت مجھ دی آیوں میرے کول
 تاں پھر نبی کلیم نول کہیا ملک الموت
 پچھیا میری جان توں کہہ میں کہہ لے اہ
 کہیا نبی کلیم نے اس اساڈے وات
 سنکر عزرائیل نے کیتا پھیر بیان
 تاں پھر عزرائیل نول کہیا نبی غفور
 تاں پھر عزرائیل نے کہیا ہتھاں و راہ
 حضرت موسیٰ آکھیا سنکر ہدی بات
 سنکر عزرائیل نے کیتا پھیر بیان
 تاں پھر عزرائیل نول کہیا نبی غفور
 سنکر عزرائیل نے کیتا پھیر ہتال
 غصے نال کلیم نے دتا پھیر جواب
 رہندا اچے جناب وچہ میرا پاک سوال
 ایہہ گل سنکر ہو گیا واپس عزرائیل
 یارب اگے تدھ دے حاجت نہیں بیان
 تاں پھر نبی کلیم نول کہہ کیتا فرمان
 کیتی عرض کلیم نے یارب پاک خدا
 ایسراک سوال ہے میرا وچہ حضور
 اوکھے جا کے تدھ دی بولاں حمد ثنا
 ہو یا حکم جناب تھیں عرض تیری منظور
 گیا اوپر کردہ طور دے ہو یا پاک تھا
 یارب میرے بعد جو ہو میری اولاد
 تنگ نہ رکھیں رزق تھیں یارب پاک غفور
 دہیں پناہ حرام تھیں کھا دن رزق حلال

کیونکر آیوں دوستا ینوں حال سنا
 یا میری جند لین نول دس حقیقت کھول
 آیا میں جند لین نول ہو میں تونج فوت
 کہندا مونہہ دے راہ تھیں جتھوں نکلے ساہ
 کیتی نال خدا یدے پوری چھ لکھ بات
 اکھیں دے راہ تساندی قبض کریاں جان
 انہاں اکھیں کوہ طور تے دھڑا بدانور
 جان نکالاں تساں دی سن لے نبی الہ
 انہاں ستھاں نال میں لکھی ہے تورات
 پیراں و راہ تساندی قبض کریاں جان
 انہاں پیراں نال میں گیا اوپر کوہ طور
 جان نکالاں تساں دی حکم خدا و نیال
 اچے نہ دیندا جان میں جاتوں پر تشاب
 جد تک کراں نہ عرض اوہ تیری کیا مجال
 کیتا حال بیان سب اگے رہے جلیل
 ینوں دوست تساند لین دیندا جان
 رہنا چاہیں اچے توں اوپر ایس جہان
 میں راضی ہر امر تے تیری جو میں رضا
 چاہندا ساں اکوار میں جاواں پھر کوہ طور
 دیکھاں تیرے نور دا پھر کس وار کھا
 آ اوپر کوہ طور دے ٹیکھ اساڈا نور
 ہتھ اٹھا جناب وچہ لگا کرن دعا
 فصل کر م تھیں آپ توں صوم رکھیں شاد
 کریں انہاں لے اندر کل کدورت دور
 ہو میں آپ رفیق توں امت میری نال

سُنکر عرضِ کلیمِ نول کہیا رت غفار
ماریا اوپر زمیں کا عاصا نبی خدا
حکم ہوا ہن مارتوں عاصا اوپر آب
اسدے پیٹھوں نکلیا پتھر اک سیاہ
پتھرتے جاں ماریا عاصا نبی کلیم
کردا ذکر خدا نال زبان فصیح

اے موسے توں نہیں تے عاصا اپنا مار
جاری ہوا قدرتوں او سبجائی دریا
پانی اوپر ماریا عاصا نبی شتاب
اوستے عاصا مارتوں کیتا حکم الہ
کیڑا اوستھیں نکلیا قدرت رب رحیم
موٹھ وچہ ساوا گھاس تے پڑ عدا ایہہ تسبیح

سُبْحَانَكَ رَبِّي وَتَعْلَمُ مَا كُنْتُ فِي قَلْبِ حَجَرٍ

سبحان اللہ پاک ہے یارب تیری ذات
جلنے میری جگہ توں نالے سنیں کلام
کیڑے دے ول دیکھ کے موسیٰ نبی کلیم
اے موسیٰ کس بات تھیں پیا ولیدیں جا
کیڑے جو وچہ پتھراں اوہ بھی مینوں یاد
باقی اُمت تہہ دی سیری سپداوار
راضی ہو کوہ طور تھیں موسیٰ بن عمران
رستے اندر اوس نے ڈٹھے ست جوان
حضرت موسیٰ دیکھ کے گیا اُنہاندے ول
سمکھن لگے نبی نول کر کے ڈاڈھی غور
توں بھی کراہدا وکھ پاسبین بہت ثواب
ہوئی قبر تیار جاں موسے نول فرمان
داخل ہو کے دیکھ کھاں پوری ہے کہ ناں
دیکھن لگا لحد نول ہو کے وچہ دراز
ربا میرے واسطے ہوندی ایہہ گور
سبب بہشتی قبر وچہ آندا ملک الموت
وٹا غسل فرشتیاں حکموں رب رحیم
پوہتا وچہ جناب دے موسیٰ عالی ذات

میں عاجز نا چیز نول دیکھیں توں دن رات
روزی ہیں پہنچا وندا پتھر وچہ دمام
لگا کرن قیاس کچھ کہیا رب رحیم
میں رازق ہر چیز نول توزق دیاں پہنچا
بھکی رہے طعام تھیں کیوں تیری اولاد
میں پیالیش اپنی دیواں کیوں و سار
واپس اپنی قوم ول ہویا پھیر روان
نہیں قبر نکال دے اوپر اک مکان
پچھدا کس دی قبر ہے مینوں دسو گل
مے اک دوست رہدا سدی ہو ایہہ گور
نال اُنہاندے لگ پیا موسیٰ نبی شتاب
مالک ہے اس گور و اتیرے جیہا جوان
حضرت موسیٰ گور وچہ داخل ہویا تاں
چنگی لگی جگہ اوہ کہتے نال نیاز
اوسو یلے ایچی رب نے دتا ٹور
سنگھیا جدوں کلیم نے اوتھے ہویا فوت
کفن پہنا اس گور وچہ کیتا دفن کلیم
وٹرھ سو برساں عمر سی پائی جدوں وفات

کہ تک رہنا جنگ تے آخر ہونا فوت
کی ہو یوں جے چار دن آہویوں شہر ہور

وکیہ پناہ دے تے کھلی تکیندی موت
توں بھی اک دن جنگ تھیں کرنا کوچ ضرور

ذکر خلاص شدن قوم موسیٰ علیہ السلام از میدان تہیہ و جنگ
پھر ذکر دن یوشع علیہ السلام با قوم جبباران و غیرہ

موسیٰ دی بہن قوم واسنوں تمامی حال
پورے چالی برس جاں اوتھے کئے وہا
یوشع نول پھر حکم ایہہ کیتا رب قدیر
جاؤ شام دیار نول مارو قوم جببار
یوشع لے کو قوم نول ہویا تروت روان
غازی تیغ چلاوندے قتل کرن گمراہ
جوانان لیا وندا اوسنوں دیون چھوڑ
فتح ہوئی اسلام دی اندر ملکہ شام
اوسد وچہ بھی بہت سی رہندی قوم جببار
بہتے کافر دریاں لے آئے ایمان
اوتھوں بلغا شہر نول آئے مسلمان
پوہتی اوسنوں خبر جاں آیا کوئی غنیم
خوب دکھایاں طاقتاں کل یوشع دی قوم
نت شکستاں کھا وندا اوہ بالحق کفار
فوج تمامی اوسدی ہوئی بہت ذلیل
چھ ماہ پورے اُنہا ندا ہوندا رہیا جنگ

بعد بنی تھیں اوسجگہ بند ہے ست سال
یوشع نول پیگیری کیتی رب عطا
میں ہن تیری قوم دی بخشش تھی تقصیر
فتح ملے گی تسانوں کافر جاسن ہار
اندر شام دیار دے داخل ہوئے آن
جو نہ مسلم ہو وندا کردے مار فغاہ
باقی ہر کفار دی گردن دیندے توڑ
ہور آگے اک شہر سا ایلیا اوسدا نام
اوسجا گہ بھی مہناں جا ماری تلوار
فتح تمامی مہناں دتی رب حمان
اوتھے ہے سی بادشاہ بالحق نافرمان
کر دا آن مقابلہ لے کے فوج رحیم
کافر مال مفت ایلہ رہیا کستے یوم
پھر دوڑے دن آئیکے کردا جنگ تیار
ایسپر مسلمان سب تکرے وچہ دلیل
آخر کیتوس کم ایہہ ہک دن ہو کے تنگ

پہر دعا کردن بلیم بن با عور و حق یوشع علیہ السلام

زاہد عابد پار صاحب بر مسلمان

رہندا سی ہک آدمی اندر اوس مکان

پیشتر اوہ با عورتا بلعم اوسدا نام
جو کچھ کرے سوال اوہ وچہ جناب خدا
سے ویریاں بادشاہ آیا اُسدے کول
کرتوں میرے واسطے ربدے پیش دعا
بلعم کہندا ہے اوہ رب اخاص سول
بھلا کرتاں تیں بھی ہو و مسلمان
سنگرا کوں آکھدا بالقی شاہ لعین
جے توں میرے واسطے کرہیں نہیں دعا
بلعم کہیا کہی نہ مٹاں تیری گل
کہندا اسنوں جائیکے اوہ بالقی شیطان
دیواں گا میں تہہ نوں دولت درم دنیا
کرے اساڈے واسطے وچہ حضور سوال
عورت جا کر آکھدی اے بلعم با عورت
کرتوں اُسدے واسطے ربدے پیش دعا
عورت دی بھی بات نہ کیتی اوس منظور
خدمت اندر آیا بالقی شاہ شریہ
جمع کرو کچھ شہر تھیں عورتاں صومند
شکر وچہ غنیم دے بھیجیونی الحال
جد اوہ فعل حرام وچہ جاہوون مشغول
اس حیلے تھیں تسانوں ہوسی فتح نصیب
اوس یو یلے پنجسو عورتاں جسد منگا
یوشع والی قوم وچہ کیتیاں جلد روان
غازی کسے نہ اونہا نوں کیتی مول نگاہ
بعض روایت اُنہاں تھیں کیتا ہکی زنا
ستر ہزاراں آدمی مویا نال طاعون

اسم اعظم داورد اوہ کردار ہے مام
کر لیندا منظور سی اوسدی رب دعا
نال اوب دے آکھدا بلعم نوں اوہ بول
یوشع کو لوں تسانوں دیوے فتح خدا
برمی دعا اسواسطے میں نہیں کردا مول
اوپر یوشع نبی دے لے آوایساں
ایس نہ ہرگز اوسدا کہیں قبولان دین
اسیویلے تہہ نوں سولی دیاں چڑھا
تاں پھر بالقی آیا عورت اُسدی دل
خاوند تیرا من دا نہیں میل فرمان
میری خاطر اوسنوں توں جاہو ہوار
رب اساڈے سراں تھیں یوشع دیوے مال
کیوں بالقی دی بات توں کردا نہیں منظور
یوشع کو لوں اوسنوں دیوے فتح خدا
آخر بالقی شاہ نوں سدا بلعم بعورت
تاں پھر بلعم بعورت نے دسی ایہہ تدبیر
خوب سنگار و اُنہا تھیں حسن ہو و وچہ
اوہ بدکاری کرنگے اونہاں زناں دنیاں
حملہ کر کے اونہا تھیں تہہ کر و مقول
آئی بہت پسند ایہہ بالقی نوں ترکیب
گاہنا گٹا اونہا تھیں خوب طرح پہنا
ایس تہاں زناں تھیں دتی رب امان
کل تجویراں اوسدیاں کیتیاں بٹ تباہ
اوسے ویلے اُنہاں تے بھیجی رب وبا
ساعت اندر قوم دا ہویا کم زبولن

حضرت یوشع ربؑ توں کتیا عرض سوال
ہویا حکم جناب تھیں شامت ہو نہ کا
جد تک عورت مرد اوہ ہوں نہ مقول
سکر حکم جناب تھیں یوشع نبی امام
مارے گئے اوہ جدوں پھر زانی مرد نسا
اکس نہا دی شامتوں ایڈ ہو یا نقصان

ربا سا دی قوم توں ایہہ کی پیا وبال
شخص فلانے تہاں تھیں کتیا فضل نہا
تہ تک ایویں قوم تے رہسی تہر نزول
اوسو پلے دوہا توں پکر طکیتا قلام
دور ہو یا طاعون اوہ کتیا فضل خدا
کیوں نہ ہن طاعون تھیں جگ ہو ویرا

مقولہ مصنفؒ

اکثر مرض طاعون دی ہندی نال نہا
جیوں جیوں آن نہا تے لوکاں پایا زور
نہیں تاں سے بیماریاں ہو یاں وچ جہان
اجکل وچ جہان دے دیکھو مہر ہر جا
کتے شہر جاڑ کے کیتے اس بر باد
اگے جیکر ملک تے پوندا کدی وبال
اوہ بھی نت نہ آوندانہ ہوندا ہر تھاں
اگے وچ جہان دے پوندی کدی وبال
اگے کدی بخار بھی ہوندا عرصے نال
تھوڑی بہتی مرض جے اگے ہندی کو
ہن ایسی اس مرض دی ہوئی علیک سلیک
ایہہ سب شامت جگ تے ورتی نال زنا
ایسی نڈر ہو گئی خلقت بے فرمان
رائیں وے حوام وچ رہن سدا مشغول
جیکر اوہ کرے بھی کوئی نال زبان
یا ونہ رہندی کسے نوں ہرگز پھلی گل
اسے کارن پھیر رہا کردا تہر نزول

حتھے پاوے پیر ایہہ دیندا بیچ اکھا
تیوں تیوں مرض طاعون بھی آن مجا یا شو
نہیں سی اسدا کدی بھی سنبھا نام نشان
لاکھاں خلق طاعون نے کیتی مار فنا
چاروں طرف جہان وچ ہو یا شروع فساد
ورے ورے آدمی مرے ہسے نال
چھوڑیا نہ طاعون ہن خالی کوئی گراں
ہن خالی طاعون تھیں سالخ گذرے کا
کھر کھر ہن طاعون دا ہو یا آن سو کال
جھب جھب پھیرا پائیکے رخصت جاہزی ہو
موڈے اوپر ڈنگور ٹی نت سلام ولبیک
ایہہ پھر بھی کسے نوں ناہیں شرم جہا
سب کچھ اکھیں دیکھ کے پھر بھی خوف کھا
ویکھ عذاب زناہ تھیں تو بہ کرن نہ مول
گذرے بچے طاعون جاں پھیر اوہا کم جان
کیا کچھ بدلے پاپ و دھمت ڈھٹی گل
مت ہن زحمت دیکھ کے عبرت کرن قبول

ایسپر پھر بھی انہاں نوں آوے نہیں شعور
 نیک بندے طاعون وچ جے ہوں بیمار
 آنکھن جیکر اسپیں بھی ہوندے نیکو کار
 ایسپر پیرے ساندے مول نہ ڈھکدا آ
 ظاہر کرن ہاوی اپنی بے فہمیاں
 اس دے اندر ہوندی حکمت پاک خدا
 ناں جو تکے انہاں تھیں ہوتے کوئی قصور
 اسے حکمت واسطے خالق پاک جناب
 نا لے چھڑے ربدے بندے نیکو کار
 دنیا وچ جے انہاں نوں جانے کچھ تکلیف
 کسے بہانے انہاں نوں سدا وچ حضور
 اصلی حکمت رب دی جاننا ہیں مول
 بریاں نوں اس واسطے مہلت دینا رب
 یا اس کارن اوہاں نوں کپڑے نہیں شتاب
 جسویں ہو رہن اوہ پورے بے فرمان
 کسے واری انہاں نوں ایسی ملے سزا
 دیکھو اندر مشنوی عارف مرد خدا

جیوں جیوں رب راونداتیوں تیوں کرن مقصود
 فاسق فاجر دیکھ کے الٹ کرن تکرار
 سانوں بھی طاعون ایہہ کر داماں رخسار
 دُورں سانوں دیکھ کے جاندا کنڈولا
 جانن نہ اس بات وچ ساڈا ہے نقصان
 نیکاں نوں اب پیار تھیں لیندا جھب بھابھا
 اگلا عزت بھرم بھی کر بیٹھن سب دور
 دنیا اتوں انہاں نوں لیندا سد شتاب
 ناں انہاں دے رب دا ہوندا بہت پیار
 رہن نہ دیندا انہاں نوں اتھے رب لطیف
 نا اہلاں دی صحبتوں کرے انہاں نوں دور
 بے سمجھی دی شامتوں طعن کرن مجھول
 کر دے ہوں مٹاں ایہہ تو بہ کسے سبب
 تاں جو عیب کماٹیکے ہوں ہو خراب
 آ جاوے پھر انہاں تے ربا قہر طوفان
 جیوں سرعون پلید دا چا پانچم خدا
 حضرت رومی معنوی سچ گئے فرما

تو مشو مغرور بر حاکم خدا
 دیر گیر دست گیر دگر ترا

جتنا چہر کا پکڑ سی سخت کرے مقصود
 آیا اوسدا قہر جاں آکر دیسی بھن
 آئے لیکھا ہووسی جل کے اوس جہان
 اور شک اکدن ہونا حاضر پیش حضور

دیکھ سہارے رب دنا ہوویں مغرور
 کی ہویا جے چار دن تازہ کبیتو من
 کرے موجاں غافل کوئی دم ایس مکان
 جے سے برسوں کریں توں اسے فخر غرور

چھوڑ پڑ پر نصیحتاں نہ کر طول مقال
 یو شعواتے جنگل آکھ سنا احوال

رجوعِ قصیدہ

سنوں حقیقت جدوں اوہ زانی نامتقول
 دور ہوئی سب مرض اوہ ہو یا امن ارام
 پھر ن دوائے عورتاں لاکے ہار سنگار
 آخر بے امید ہو واپس آیاں سب
 جے توں یوشع واسطے کریں نہ بُری دعا
 عورت تھیں سن بات ایہہ بلعم ہونا چار
 یوشع دے حق جدوں اوس کیتا برا خیال
 حملہ کر کے جدوں اوہ دوڑے بلعم ول
 اکھن لگا آئیکے عورت توں فی الحال
 اوہ پیغمبر رب دا ہے مستبول خدا
 عورت اگوں اکھدی جے نہ کریں سوال
 ایہہ گل سنکر پھیر اوہ چلیا حجرے ول
 بلعم نوں اوہ دوڑ کے لگے ڈنگ چلان
 عورت تائیں جائیکے اکھن لگا پھیر
 حضرت یوشع رب دا ہے مسل مقبول
 عورت اگوں اکھدی جے نہ کریں دعا
 ایسی عورت اوسدی صاحب حسن جمال
 رناں کارن ہاریاں سوسو مکرستان
 سنیاں جدوں طلاق دا بلعم اوسھیں نام
 اور اک اوسدے پیار تھیں بلعم ہولا چار
 عورت تائیں اکھدا نہو بہت خفا
 سی ہک جاگہ اوسدی اندر اوس پیار
 جاں اوہ شہروں نکل کے چلیا رخصت ہو
 بلعم اوسنوں مار کے ٹور رہیا ہر سول

حضرت یوشع پکڑ کے کر چھڈیا مقتول
 کھڑے ہوئے پھر جنگ تے مومن ہر سلام
 پھیر نہ کوئی اُنہا نذا بنیاں خواستگار
 پھر بلعم نوں آئیکے عورت کہندی حبیب
 تاں پھر مینوں چھوڑ دے توں طلاقاں پا
 حجرے دیو چہ جان نوں ہو یا اٹھ تیار
 حجرے وچوں شیر دوسکے قدرت نال
 ڈر کے ننھا جھریوں سخت ہو یا بیکل
 میں نہیں یوشع واسطے کردا برا سوال
 میں نہیں اوسدے واسطے کردا بُری دعا
 میں نہیں ہرگز بولنا اوکا تیرے نال
 اگوں کالے نانگ دور سے دتے گل
 دہشت کھا کے اُنہاں تھیں ننھا ہو حیران
 کرتوں خوف خدا بُدا نہ ہو ایڈ دلیر
 بُری دعا حق اوسدے کرنی روانہ مول
 مینوں دیہہ طلاق توں مکر نہ پیا بنا
 رکھدا بہت پیار سی بلعم اوسدے نال
 وڈے دانشمند ایہہ پلوچہ لیندیاں پاں
 کھاؤن ہون ہو گیا اوسنوں مثل حرام
 گدھا ہک منگائییکے ہو یا تر ت ہوار
 چلیا طرف پیاروی میں ہن کرن دعا
 جتھے جا کے چلہ اوہ کردا وچہ اُجاڑ
 رستے اندر جائیکے گدھا رہیا کھار
 ایسراوہ ہک قدم نہ چلیا اوتھوں مول

کر کر حیلے جدوں اوہ رہیا زور لگا
 بلعم تائیں آکھدا نال زبان فصیح
 کرن دُعا پہاڑ تے صرگز جانہ مول
 گدھے تھیں سن بات ایہہ بلعم بن عود
 اکوں راہ وچہ اوسنوں ملیا پشیمان
 اے بلعم کس واسطے کردا نہیں دُعا
 بلعم کہیا مجھ نوں گدھے آندا موٹہ
 نالے مینوں جا پدا ہے ایہہ بندی کار
 ایہہ کل سنگے آکھدا شیٹوں بد بخم
 معلوم ہوندا عقل تھیں ہے ایہہ خر شیطان
 آکھے لگ شیطان دے نہ توں عقل گوا
 جیکر بالق شاہ نوں ہوئی فتح نصیب
 ہوئی سارے ملک وچہ تیرا حکم احکام
 بھی تینوں پیغمبری کرسی رب عطا
 جاں ایہہ باتاں کیتیاں ایں شیطان لعین
 پیر پیادہ چل کے آیا طرف پہاڑ
 پوہتا جدوں پہاڑ تے لگا کرن دُعا
 حضرت یوشع قوم دا ڈٹھا جدوں حوال
 یارب سانوں فتح دی آہی دلوچہ آس
 اسے کارن لڑویاں گذر گئے چھ ماہ
 اٹا ساڈی قوم آکھا دن لگی ہار
 حکم ہو یا اک شخص ہے بلعم اوسدا نام
 پڑھ کے اعظم اسم اوس کیتا عرض سوال
 حضرت یوشع عرض پھر کیتی وچہ جناب
 عمل جو اعظم اسم دا ہووے اوستھیں دور

اوترک گدھا بولیا قدرت نال خدا
 تینوں اگے جان وچہ ہے نقصان صریح
 نہیں تاں دوزخ جاویں مرینوں جہول
 واپس ہو کے گھرانوں چلیا پرت ضرور
 آکھن لگا اوسنوں بن صورت انسان
 نیکی والے کم تھیں چلیوں مکھ بھنوا
 کہندا کریں دُعا نہ جیکر رب دی لوڑ
 تاں میں پچھاں پرت کی چلیا ہولا چا
 گدھے نے بھی اس طرح کیتی کدی کلام
 جسے چنگے کم تھیں تینوں انداران
 بیشک یوشع واسطے کرتوں بری دُعا
 تابع ہو سن تدھ دے سب امیر غریب
 بالق بھی خود ہووسی تیرے پیش غلام
 نالے عورت تدھ دی رہی خوشی رضا
 بلعم تائیں آگیا دل دے وچہ مستین
 گدھا مول نہ آیا چھوڑیا وچہ احباط
 آئے وچہ سگست دے مومن اہل صفا
 رونا اگے رب دسر سجدے وچہ ڈال
 رل مل قوم کفار دا اسیں کرانگے ناس
 جباراں دی قوم نوں کرساں مار فناہ
 ایہہ کی قدرت ہوگی تیری یا غفار
 اوسے تائیں یاد ہے اعظم اسم کلام
 ہوئی فتح کفار دی اُسدی برکت نال
 ربا اوسا مرتبہ اوستھیں کھس شتاب
 ہووے پھیرنا اوسدی کوئی دُعا منظور

کیتا حکم جناب تھیں خالق پاک غفار
 سن فرمان خدا پیدا یوشع نبی خدا
 او دھروں فوج کفار بھی آئی وچھیدان
 لگا کرن دعایاں بکسم بن باغور
 دوہیں دھریں مقابلہ رنوجہ ہو یا آ
 دھوڑ چڑھی میت ان وچہ آپھکی تلوار
 ڈر کے اندر قلعہ دے داخل ہوئے جا
 داخل ہوئے قلعہ وچہ زوری اہل سلام
 حضرت یوشع دے وچہ کیتی تروں چار
 کل ہفتے داروزہے داخل ہونا آ
 ابنویں سی توریت وچہ پٹ واکرم نزول
 جیکر بھلے لڑن نوں آئی قوم کفار
 کر کے منہ اسحان ول یوشع کرے دعا
 او سے ویلے رب نے کیتی عرض قبول
 اتنے تائیں مومناں پھیر دئی شمشیر
 کافر سارے پکڑ کے کیتے مارتباہ
 فتح ہوئی اسلام دی اوپر قوم جبار
 مال غنیمت اُنہاں سارا جمع کرا
 اندر قصص الانبیا لکھیا ہو رہیاں
 قدرت بدی اوسنوں آگ نہ لگی مول
 ہمیں حکم توریت وچہ جتنا ہووے مال
 رہا وے اُس مال تھیں جیکوئی چیز الگ
 معلم ہوندا تروں ایہہ سا مانا ہیں مال
 جاں اوہ مال کفار نہ سڑیا آتش مال
 اسدے وچوں کسے نے رکھیا کچھ چھپا

بلعم تیرے سامنے کرساں آسیں خوار
 کر کے تیاری جنگ دی فوج تمام بلا
 روز آھا اوہ جمعہ داراوی کرے بیان
 ایسے اُسدی مول نہ ہوئی دعا منظور
 اللہ اکبر آکھ کے مومن پوند دھا
 بھاج بیہ کفار نوں نہی قوم جبار
 حضرت یوشع تعلقہ نوں وتا توڑ گوا
 لڑ دیاں لڑ دیاں اُنہاں نوں شیر ہوئی شام
 جے کر ہوئی فتح نہ آج اجو کے وار
 ہفتے دے دن اسانوں جنگ مول روا
 ہفتے دے دن جنگ تے مومن جان مول
 اساں نہ تیج اٹھا وئی سانوں لیس مار
 یا اللہ آج دو گھڑی دیویں دن دھوا
 دو گھڑیاں بھور بھی دن لاہیا مول
 قبضے اندر کر لیا شہر تہا ہی گھیر
 بت خانے سب انہاں دے کیتے ڈھانٹا
 بالی تائیں رب نے کیتا مار خوار
 موجب حکم توریت دے وتا سب جلا
 مال غنیمت اُنہاں آگے جڑوں جلاں
 حضرت یوشع دیکھ کے ہویا بہت مول
 سارا جمع کرا لیکے آگ وچہ دینا جال
 باقی وا اوہ مال بھی مول نہ سارے آگ
 اسدے وچوں کسے نے رکھیا کچھ نکال
 حضرت یوشع دیکھ کے کیتا داووں خیال
 تائیں اسنوں آگ بھی اثر نہ کردی کا

نال ذریعے قرعے دے نکل پیا ہک چو
یوشع نے منگوائیکے و تاسبہ جلا
سانوں مال حلال ایہہ کیتا رت تمام
آکھ سناواں تسانوں بدی برکت نال

لگا کرن تلاش پھر یوشع صاحب نور
رکھیا سی کچھ مال اوس اپنے پاس لوکا
مال غنیمت ورتنا ہمیں اُنہاں حرام
استہیں تپکے گذریا بلعم دا جو حال

باقی حال بلعم بن باعور

یوشع تائیں دستم جاں دتی رت غفور
کرے سلام آئیں نوں کر کے ادب کمال
یا حضرت میں تہاں حق کیتی بُری دعا
یوشع نے فرمایا میں بھی وجہ حضور
تائیں تیری بزرگی دتی رت ہٹا
ہک گل تینوں ہو بھی دیواں اسیں سنا
با جھ اُنہاں دے ہو جو کر میں عرض سوال
بلعم نوں اسبات تھیں لگا ڈاڈھا غم
اے بد بخت نکارے ہیں توں وڈی ہکار
پنہیر دے حق وجہ کیتا بُرا سوال
دور کیتی سب بندگی میری رت دود
ایہہ گل شکے آکھ دی عورت بلعم نوں
اُس دے بدلے کچھ بھی پاسیں نہیں ثواب
تن دعا میں سیریاں کر سی رت قبول
عورت نے پھر اوسنوں کہیا ہو مسرور
کر توں میرے واسطے ہک ضرور دعا
کہیا بلعم بعور نے ایہہ گل ہوگ محال
روز قیامت کرا نکا عرضاں پیش خدا
عورت نے پھر آکھیا اوسنوں کر تائیہ

پاس اُنہاں دے آیا بلعم بن باعور
اوستھیں پچھے روئیکے کردا عرض سوال
بخش مینوں تقصیر اوہ یا مقبول خدا
کیتی تیرے واسطے ہک دعا ضرور
ہن کچھ تیرا مرتبہ تائیں پیش خدا
باقی تیریاں حاجتاں ہو سن تن دا
کر سی مول قبول نہ قادر جل جلال
عورت تائیں آکے کہندا اوسے دم
مینوں وجہ جہان دے کیے تاتہ خوار
تیرے آکھے لگ کے سب کچھ بیٹھا گال
کر کر زہد عبادتاں انت ہو یا مردود
تن سو برسوں بندگی کردا بیوں تن
بلعم اگوں اوسنوں دیندا ایہہ جواب
با جھ اُنہاں دے ہو نہ ہو سی کچھ مقبول
تن دعا میں تیریاں ہو سن جو منظور
دو باقی دیاں رکھ توں اپنے کارن چا
رکھساں اپنے واسطے تنے اوہ سوال
تاں جو مینوں لوے اوہ دوزخ کنوں بچا
میرے اوپر تہہ دا ہوگ احسان مزید

سیرے کارن رب نون کرتوں عرض سوال
 بلعم کہیا حسن دی تا ہو خواہشمند
 ہر عورت تھیں مجھ نون جا پس توں غم شر
 آخر ہولا چار اس کیتی عرض دعا
 اوسے ویلے ہو گئی عورت پھیر جوان
 ایسر بلعم بعور دا ہو یا رُو سیاہ
 وچ موضع القرآن دے لکھیا ایہ بیان
 چونکہ وچ قرآن دے دتی رت مثال

ملے جوانی مجھ نون نالے حسن جمال
 اگے تیرا حسن ہے سب کولوں دو چند
 ایسر عورت اوسدی بات نہ منے کوئی
 یارب سیری نار نون کرتوں حسن عطا
 حسن عجائب اوسنوں بخش کیتا جان
 صورت اوسدی غضب تھیں کیتی تباہ
 کتے وانگوں اوسدی لٹکی پیٹھ زبان
 سکوں آیت لکھ کے تینوں دیاں کمال

فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَثْ

لکھیا بہت منسراں آیت ایہ شریف
 یعنی بھیران دی کتے وانگ مثال
 اینویں بلعم بعور تے ہو یا تھر خدا
 پھرے نما نا ہو کدا لٹی جہنہ نکال
 عورت اوسنوں دیکھ کے سخت ہوئی بزار
 دیہاں رانیں کرے اوہ اوسدے مال نہ ماہ
 غیرت دے وچہ آئی کے رہنوں کرے سوال
 جیہڑے مونہہ تھیں حسن دی کیتی اگے دعا
 کتیاں وانگوں اوسدی ہووے شکل تمام
 اوسے ویلے ہو گئی کتی اوسدی نار
 تالے خلعت اُنہا نون آکھن لگی آ
 سن سن باناں خلق تھیں تنگ ہوئی اولاد
 بابل تائیں آئی کے کندے منگ دعا
 تالے لوکاں اوسنوں کیتا آ لاچار
 آہی جیہڑے حال وچ پہلوں مسیری نار
 خالق نون بد لاندیاں مول نہ لگدی دیر

بلعم دے وچہ حق دے پیچی رب لطیف
 چکو چھوڑ و اوسنوں ہوئے ہر ہر حال
 کتے وانگوں اوسنوں لگی ہو کن واہ
 بدل گئی رو اوسدی ہو یا مندا حال
 اوسے دکھرا اپنا رکھ لیا پاک یار
 سڑوا اوسنوں دیکھ کے بلعم رو سیاہ
 یارب کر دے دود توں اسدا حسن جمال
 اوسے مونہہ تھیں آکھدا اوسدی شکل و طما
 جیونکر میں تھیں نس کے لگی کرن حرام
 پیٹھ دھیاں دیکھ کے روون زار و زار
 دیکھو کتی ہو گئی ایہ تھاکاڑی ما
 ڈب ڈب مروے شرم وچہ کون سنو فریاد
 صورت اصلی مانو نون بخشے پھیر خدا
 لگا کرن دعا پھیر بلعم توبہ بھی وار
 اونویں کر دے پھیر توں یارب پاک غفا
 ہو گئی پہلے حال تے عورت اوسدی پیر

تے غرض اسدیاں ہونیاں سن قبول
جسکے اسدے اپنے ہوندے بخت بجا
ایسے خالق پاک نوں ایویں سی منظور
گھر وچ دولت مال جے ہووے باجھ شمار
وانک سکندر جہناں دا ہووے نامعلوم
کر کر زہد عبادت بلعم تن سو سال
دنیا اندر ہو گئی صوٹ وانگوں سک
جو کوئی رب دے حکم تھیں ہو سی سرگردان
چھوڑ پڈیا ذکر ایہہ نا کر طویل طوال
فتح ہوئی جاں بنی دی اوپر قوم جبار
داخل ہووے شہر وچ سجدہ شکر منا
اگے آتھیں رہے سن وچہ اجاڑ ویران
چالی برسوں بعد جاں ہوئی فتح حصول
خطہ کہہ کے شہر وچہ داخل ہووے جا
یعنی خطہ آکھ کے داخل ہووے جا
خطہ آکھ کنک توں سن توں نکھصال
چالی برسوں رہے سن اندر جس میدان
ہمیں اوہ اناج دے ڈاڑھے خواہشمند
حکم آہی انہاں جاں کر دتا تبدیل
اوس و با تھیں آدمی ہو یا ستر ہزار
یعنی کہن آسمان تھیں آتش بھیجی ب
لکھیا بہت منسراں راوی کرے بیان
حضرت موسیٰ آپ سی زندہ وچہ سفیدار
پچھوں یوشع ملک تے قبضہ کیتا جبار
اوستھیں پیچھے آیا طرفے کوستان

تے جگہ اکار تھی ہو یاں خرچ فضول
اپنے کارن رب تھیں بخشش منگدا چا
رحمت کولوں اوسنے رہنا ہیسی دور
جد تک ہون نصیب نہ جاوے سبہہ بیکار
جا کے آب حیات تے رہ جاوے محروم
ہی بنیر مانیوں سب کچھ بیٹھا گال
روز قیامت دوزخیں کھلی تکندی اک
ایہو حالت دیکھ سی رب بے فرمان
باقماندہ آکھ توں یوشع دا احوال
یوشع تائیں حکم ایہہ کیتا رب غفار
نملے بخشش واسطے کر د سوال دعا
شہر وڈن دا نہیں سی حکم انہاں نوں جان
شہر وڈن دی واسطے ہو یا حکم نزول
معنی اسدے بچھ توں رہا بخش خطا
بعضیاں خطہ آکھیا دتا لفظ و طما
بخشش بے کنک داکیتا انہاں سوال
صرگر کنک نہ کھان نوں لدھی اوس مکان
تائیں انہاں کنک نوں کیتا بہت پسند
سخت و با اوس قوم تے بھیجی رب جلیل
تاں پھر رمل قوم نے کیتی استغفار
ویکھ عذاب خدایدا تاب ہوے سب
جسویے ایہہ واقعہ ہو یا وچہ جہان
اوسے کیتی فتح ایہہ جا کے قوم جبار
متل کیتا کفار نوں دتے جبت اوڈا
فتح کیتا پھر انہاں ملک تمامی آن

شہرِ عمادِ صیقلوں دو آنے طرے شام
کر کے دینِ اسلام دا اسجا گہ وچہ زو
حاکم جو اوس جگہ دا بارق اسدا نام
خدمت اندر آئے کے ہو یا مسلمان
اوتھوں مضرب طرف پھر یوشع آیا چل
جنجے ہین بادشاہ کرن لگے اوہ جنگ
جاں یوشع دی فوج نے کچھ لئی مصم
حضرت یوشع دھا پیا اندر غار پہاڑ
اندر بعض روایتاں ایہہ بھی ہے منقول
حضرت یوشع ست برس جنگ کیتا وچہ شام
اوپر اسرائیلیاں ملک کیتے لقمہ
لوکاں نوں سکھایا حکم احکام تورات
عمر انہاں دی پاک سوہور اوہتر سال

اوتھے بھی جا اوسنے پانی فتح تمام
اروی سلم پہاڑ ول قوم لیا یا ٹور
یوشع دی جاں اوسنوں ہوئی خیر تمام
نالے اوس دی قوم سب لے آئی ایمان
پنج شہر اُس ملک دے آئے مضرب دل
آخر یوشع انہاں نوں کیتا وادھا تنگ
نس کے غار پہاڑ وچہ چھپے وچ تمام
پنج شاہ اوہ پکڑ کے سولی دتے چاڑ
اندر اوسے غار دے پھاس ہوئے مہول
مار اکتیہ بادشاہ پانی فتح تمام
جاری کیتا ہر جگہ دین اسلام کلیم
نائب کر کالوت نوں پانی پھیر وفات
اگے ہن کالوت دا آکھ سناواں حال

ذکر حضرت کالوت علیہ السلام

وچہ جامع تاریخ دے لکھیا ایہہ بیان
اوہ حضرت شمعون دا ہیگا سی فرزند
یوشع بعد کالوت نوں مرسل کیتا رب
جویں وصیت کر گیا یوشع بنی حنا
جنہیں شہریں گیکاناں یوشع پاک امام
ملک سلم دا بادشاہ بارق جس دا نام
پچھوں پھیر اوہ ہو گیا دین کنوں مرتد
خبر سنی کالوت نے ہو یا تر تروان
نالے ستر آدمی اوس دے خویش وزیر
ہوئے قتل جہاد وچہ کافر دے ہزار

سی حضرت کالوت دا باپ یوفا جان
اوہ بیٹا یعقوب دا عالی مرتد بلند
رکھیا اوس تو ریت نے عملد رابر سب
کل نہاں اوسنے سرتے لیاں چا
جا حضرت کالوت نے کیتی فتح تمام
یوشع دے جو وقت وچہ لے آیا اسلام
کل رعیت اوس دی کافر ہوئی اشد
بارق تائیں جائیکے کیتا بند یوان
بارق سنے تمام نوں کیتا پکڑ اسیر
باقی طرف پہاڑ دے نس گئے مردار

بارق نوں کالوت نے کیتا جدوں اسیر
سبھ کے ہتھوں انگلیاں دتیاں کپٹ تمام
ٹکڑے کر کے روٹیاں دیہن اُنہاں نوں ڈال
اسے حالت ہے اوہ سدا خوار خراب
فتح کیتا کالوت نے جاں اوہ ملک تمام
قوم جو اسرائیلیاں راوی کرے بیان
چالی برس اجاڑ وچہ رکھے قید خدا
اس تھیں تہجھے مصر وچہ آئے اہل اسلام
آرپیا وچہ مصر دے پیغمبر کالوت
اسدے تائیں اپنا کر کے جبک نشین
بعد اوہ تھیں خرقیل پھر کیتا رب علام

سنے وزیراں اوسنوں ایہہ دتی تعزیر
عاجز ہوئے کھان تھیں تھیاں مال طعام
کتیاں وانگ اٹھان اوہ ٹکڑے موہاں مال
بدلے اپنے کفر دے پاؤن نت عذاب
آکے اندر مصر دے کیتا پھیر مہم تمام
نٹھ برسوں تھیں بعد پھر آئے مصر کمان
دیہہ برساں وچہ شام دے لڑ دیاں گئے وکام
کچھ مغرب دل جا رہے کچھ رہے وچہ شام
نام یوشاوش اُنہاں داسی ہک پت سپوت
فوت ہو یا کالوت پھر کنیا عرش برین
ہے ذوالکفل قرآن وچہ آیا چہدا نام

ذکر حضرت خرقیل بن ثوری علیہ السلام

نقل کرے تفسیر تھیں وچہ قصص الانبیا
عیسیٰ وانگوں معجزے اسدے بھی مشہور
بخشی جاں پیغمبری اوسنوں بے حمان
شام ولایت کفر دا ہو یا پھیر فساد
سکر اسرائیلیاں دتا صاف جواب
کر انکار جہاد تھیں نیٹے جدوں تڑا
سخت مرض طاعون دی بھیجی رب تبار
باہر شہروں نکل کے سو کوہ آئے دور
ایسی رب آواز ہک بھیجی دہشتناک
رہن وچہ اجاڑ دے مردے باجہ شمار
آخر مردے سبھ اوہ یکج ڈھیر لگا
وہ پ لگی جد اُنہاں نوں سڑ کر ہوئے سواہ

شان وڈا خرقیل نوں دتا پاک خدا
نال دعا خرقیل دے جیون اہل متبور
اندر اسرائیلیاں کردا ایہہ کفر مان
چلو نال کفار دے کرے چلن ہساد
اسیں نہ ہرگز جنگ تے ہو وانج خراب
قہر آہوں شہر وچہ ہوئی شروع دہا
نکل گئے پھر شہر تھیں ڈر کے کئی ہزار
اوتھے بھی رب اُنہاں نوں پکڑ کیتا مقہور
ہیبت اسدی کھائی یکے ہوئے سبھ ہلاک
دفن کرن تھیں اُنہاں نوں آن ہوئے لاچار
چار چوہرے اُنہاں دے دتی کندھ بنا
ڈر کے نہٹے موت تھیں کیتے رب فناہ

وچہ جامع تاریخ دے راوی کرے بیان
چار حضرات آدمی مویا وچہ شمار
ہو روایت وہب تھیں آئی وچہ انبار
بیٹھا وچہ اختکاف دے سی حضرت خرقیل
باہر آخر قیل نے جدوں سنی ایہہ گل
وٹھی حالت انہاندی ڈاوی جیترناک
خالی ہڈیاں دیکھ کے کہتی نبی دعا
اوسے ویلے رب نے زندہ کیے سب

حضرت ابن عباس تھیں کرے روتا جان
بصری حسن بتاؤندا مویا اٹھ ہزار
مویا سی اوہ آدمی وہاں چار ہزار
دن ستویں اختکاف تھیں اٹھیا مرقیل
آیا اوس اُجاڑ وچہ طرف انہاندی چل
گوشت پوست بدن تھیں جھکڑ ہو یا خاک
یارب خالق انہانوں قدر تال جو اُ
چو نکرو چہ قرآن دے آیت بھی رب

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِي خَرَجْنَا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ اَلُوْنَ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللّٰهُ
مُوتُوا ثُمَّ اَحْيَا لَهُمْ اِلٰهٌ تَرْجُمُوهُمْ كَيْفَا نَهَيْتُمْ اَنْتُمْ اَنْ تَدْعُوْهُمْ اِلٰهًا فَاَنْتُمْ تَدْعُوْهُمْ اِلٰهًا
پہنیاں تھیں (آج) اوہ ہزاراں ڈمکتے تھیں ایس کہیا واسطے انہاں کہ اللہ نے مر جاؤ (موت گئے) پھر اُٹھا اوہناں (اللہ نے)

قصہ کوتاہ جدوں اوہ دے رب جوا
قبضے کیے آئیے اپنے تھا تو مکان
کدی کدی خرقیل دے ہوون تا بعدار
آخر بت بنائیکے پوہن گئے آ
کر ن روایت جدوں اوہ آ دے زندہ ہو
بھی اولاد جو انہاں دی ہوئے پیداوار
آخر بت پرست جاں ہوئی قوم ذلیل
ہے سی بابل شہر یک اندر شام دیار
دجلے کوئے سنہ وچہ ہوئی انہاندی گور

زندہ ہوئے شہر وچہ داخل ہوئے آ
آپو اپنے گھر انوچہ و سن گئے آن
کدی انہاں دے امر تھیں کر جاون انکا
رفتہ رفتہ سمجھ نے دتا دین بھلا
پھر بھی آوے انہاں تھیں مردیا نوالی پو
اونہاں تھیں بھی آوندی گندی بویرا
ہجرت کر کے مصر تھیں کوچ کیتا خرقیل
اوتھے ہوئے فوت اوہ مدت کچھ گزار
کتنی مدت نبی پھر کوئی نہ ہو یا زور

قصہ حضرت الیاس علیہ السلام

سنوں تساں الیاس و آکے سناواں حال
کچھ مدت خرقیل تھیں پچھے کوئی رسول
بھاویں و غطا نصیحتاں عالم رہے سنا

جیوں وچہ قصص الانبیاء لکھیا ہے احوال
ہرگز مول نہ ہو یا خلق ہوئی مجہول
ابیر لوکاں جا ہلاں دل تے پوے نکا

اوسو پلے جو شام وچہ ہے سی شاہ آبا
اوس بُت دیو چہ آئی کے وڑ بیٹھا شیطان
بُت وچوں شیطان اوہ ویندا ترے آواز
اس سبتوں سپہ نے چھوڑ دتا اسلام
رکھیا نام اس بت والو کاں لعل بچان
بعضے آکھن رن ہک آہی خوش رخصا
بُتاں تھیں بھی اوسدی آہی شکل و وہیک
بعل اوسے وانا مہی آہی بہت حسین
پو جا اوسے رن دی لوکاں پکڑی آ
تاں پھر رب العالمیں لائق حمد پاس
سی اولاد ہارون تھیں ایہہ رہا مقبول

پو جا کارن بُت ہک اس کیتا ایجاد
جدوں مراد اس بُت تھیں کوئی منگدا آن
اے بندے میں تدھدی سن لئی عرض نیاز
پو جن لگ پیٹ بُت نوں پھوٹے بڑے تمام
اوسکے تائیں پو جکے ہوئے بے ایمان
اندراسرائیلیاں سوہنی باجھ شہار
آوردے بھی بُت من کیا اوسد نزدیک
صورت اوسدی دیکھ کے لوگ ہوئے مدین
وحدانیت بدی دتی اونہاں بھٹکا
کر کے مرسل اپنا بھیج دتا الیاس
آکھن لگا قوم نوں کیوں نہیں وردمول

اَلَّذِیْنَ یُعْلَمُونَ تَذَرُونَ اَحْسَنَ الْحَاقِقِیْنَ

کیا تپیں اگے بعل دے کر دیو زار پوکا
جدوں نصیحت خل نوں بستی نہی لاہ
رکھیا اس الیاس نوں اپنے پاس زیر
کیتا پھر الیاس نے رب نوں عرض سوال
اوسو پلے رب نے کیتی عرض قبول
چیز نہ کوئی جت دی روڑا لگا آن
لوک تمامی آن کے لگے کرن قیاس
جے ہن ملیا اسانوں مار کراں مقتول
لوکاں تھیں الیاس نے جاں سنیاں اہل
سنیاں جاں پھر کافراں ہئے اوہ وچہ پہاڑ
سہناں اوس پہاڑ تھیں کیتی بہت تلاش
دوست ہک الیاس واپڈھا مسلمان
اوس بڈھے والا ڈلا ہے سی اک فرزند

چھٹ کے خالق اپنا سوہنا سہنار
سنے تمامی قوم دے مسلم ہو یا شاہ
کچھ دن چکھے پھیر اوہ کافر ہوئے شریر
نازل کر اس ملک تے یار ت خط و بال
بند ہو گیاں بارشاں ہو یا قحط نزول
اکے آکے بھکھہ تھیں بندے تے حیوان
کیتی ساڈے حق وچہ پوی دغا الیاس
ایہہ سبھ شامت اوسدی ہو یا قحط نزول
جاگے کسے پہاڑ وچہ چھپ ہیاست سال
چلی اُسے پھرن نوں سکھئی ہو کے دھاڑ
مول نہ لدھا کسے نوں پرت گئے بدعاش
اوہ بھی وچہ پہاڑ دے کر واسی گذران
یکسے اوسدا نام سی سوہنا صورت مند

رکھدا بہت پیارا وہ نال نبی الیاس
اندر اوس پہاڑ جاں گذر گئے ست سال
تاں پھر حضرت شہر و چہرہ داخل ہوا جا
توبہ کرو کفر تھیں سارے اہل یقین
بتاں کولوں تسانوں نفع نہوگے و آل
ایہہ گل سنکے بتا نول اٹھ بھنے کفار
کر پا کر یو اسان تے اے ٹھاکر ہالاج
کر کر عرضاں تھک رہے سارے آخر کار
اور تک سارے کوک و کچم کر حضرت یاس
تینتھے تیرے رہتے لے آئے ایمان
فضل کیتا رب ملک تے بارش ہوئی نزول
اکٹا اوسرے قتل نول ہوئے سب تیار
حضرت گئے پہاڑ و چہرہ ڈھکی قدرت کار
اوسے ویلے یسوع نول سدیا اپنے پاس
اپنی جگہ اوسنوں کرے خلیفہ چا
اتھوں تک الیاس واسی احوال تمام
ایہہ بھی کسے کتاب و چہرہ ڈھکے اذکار
رہے اوپر زمین دے خضر تے الیاس
اگوں معلم رب نول جیونکر اصلی بات
استحیہ تیجھے کچھ میں یسوع و احوال
جدوں خلیفہ کر گیا یسوع نول الیاس
یسوع ہمیشہ خلق نول کردا وعظ بیان
بہت دکھائے مجھڑے کوئی نہ منے مول
جد تک رہیا جیوندا کردار ہیا پسند
آخر گیا جہان تھیں ہکدن رخصت ہو

خدا متکاراں وانگ اوہ ہر دم رہندا پس
حکم ہویا الیاس نول شہر و ونی لجال
جا کر اندر خلق دیے دے حکم خدا
انشاء اللہ قحط نہ رہی اوپر زمین
جے ہک رہنوں پوچھو جاسی قحط پال
کیتی اگے انہا ندے جا کے زار پوکا
دور ہٹاؤ قحط نول رکھو ساڈی لارج
نفع نہ ہو یا کچھ بھی صنایع گئی پوکا
جیسا جیوے قحط ایہہ ہے حضرت الیاس
عرض کیتی الیاس نے پیش خدا رحمان
پھر بھی نہ اسلام نول کیتا انہاں قبول
پھر فرمان پہاڑ دا ہو یا دودھی وار
سوہنا گھوڑا کھلا ہک سازاں نال تیار
حکم آئی اوس نول وس وٹا الیاس
چڑھ گھوڑے تے آپ اوہ غائب ہو گیا
لکھیا مجھل طور نہ کیتی بہت کلام
ہن تک زندہ جگ تے ہین پیغمبر چار
عیسیٰ تے اور میں دو چڑھ سکے اپرا گاس
فوت ہوئے اوہ جگ تھیں پاکہ ہن حیات
آکھ سناواں تسانوں حکم خدا دیال
پچھوں ٹی پیغمبری اوسنوں ہیو سوال
ایسر کوئی نہ ادا کتے لے آوے ایمان
کسے نہ ادا سکے امر نول کیتا مول قبول
ایسر پڑھیا کافراں ہکو سبق انس
ست سو برس ساں تیک پھر نبی نہ ہو یا کر

اگلا حال شباب ہن کرو پذیر رقم یاری نال خدائی دی مگدا تھتو سے کم

قصہ حضرت خظلہ علیہ السلام وحوالہ قوم ان

جاں سب خلقت ملک دی ہو گئی مجہول
آکر اوسنے خلق نوں دستیاراہ خدا
پھوڑ و بت پرستیاں حق پرست بنو
جس بنایا تسمان نوں اوسدی پوجا پھوڑ
ایہ گل سنکے نبی نوں کہن لگے مجہول
حضرت کہیا تھیں بے پوجوت بنا
وچہ انہاں طیفور یک آٹھا شاہ منحوس
اوس طیفور دے کول سن پارہ ہزار غلام
اند اپنی فوج دے آکھ وٹا طیفور
خظلہ نوں جسوقت ایہہ معلوم ہوئی بات
بامہر کدیں نہ نکلیا ڈروا بنی خدا
آکھ سناوے خلق نوں نال اواز بلند
متوں وحدت بدی بت نہ پوجو مول
رائیں یہاں خلق نوں کہندا اسے طہ
رائیں ساری خلق دی ہووے نیند حرام
چھوٹھا جانن اوسنوں نبی نہ سمجھن مول
اسے کارن انہاندے ہو گئے قلب سیاہ
جس بوٹے نوں ملے نہ پانی نالو نال
بارش کردی اثر نہ سڑجاون جد کھیت
ایہو مثال ہے بندیاں سنتوں اہل شعور
کچھ مدت جدا انہانوں پڑجاوے وچہ بوڑ
مدت بعد جے ردا آوے کوئی رسول

تاں پھر حضرت خظلہ بھیجا رب رسول
آن سنائے سبھ نوں جو احکام خدا
اوس واحد بت پاک نوں نال یقین ملو
پوجو آپ بنائیکے رت و لوں مکھ موڑ
برا کہیں جے ٹھاکراں پکڑکراں مقبول
اوپر تساڑے بھیجی تھر عذاب خدا
ناواں سکے باپ دا ایسی طغیانوس
باقی فوج تے مال دانہ سی کوئی انجام
جھٹوں ملے خظلہ کرنا قتل ضرور
رہندا مارے خوف و گھرائے دنرات
رائیں وعظ سناوندا کوٹھے اوپر جا
جیکر لوڑ نجات دی سنوں ساڈی بند
نہیں تاں اوپر تھیں دے ہوئی قحط نزل
بھانویں اسدے وعظ ول کوئی نہ کروا غور
کیونکر منن جنہاندے ہووون بدک ایام
کیوں جو ست سو برس نہ ہویا کوئی رسول
اتنی مدت کسے نہ دستیار پاراہ
سڑجاوے تاں پھیراوہ سبھ نہوون ڈال
ہرے نہوون مکھ جو سکھن جڑاں سمیت
سکد رہن جے وعظ اوہ رہند نرم ضرور
دانگ بے آبی چھوٹ دے ہو جاون بھنگا روڑ
اوپر لگے انہانوں کرن یقین نہ مول

جیو نہر حضرت خنظلہ کہہ کر داو غطابان
 حضرت آکھے موت تھیں نہو و بپاک
 ست سو برس نہ انہاں تھیں مہیا کوئی بدین
 رہیا حضرت خنظلہ بہت انہاں سمجھا
 یک دن اپن چیت پھر آیا قہر خدا
 باقی جا طیفور نوں کردے زار پوکار
 سنکر شاہ طیفور نے مول نہ منی موت
 لگا کہن او نیندے آکھے اوہ تمام
 درو پو چا پو انہاں نوں جا کے میخانمال
 ضروریاں نوں اوہ جلیکے میاں دین چہو
 و شیا جا طیفور نوں لوکاں ایہہ احوال
 تدواں انہاں دے مرن دا کیتا اوں یقین
 باراں ضرار اس قلعہ دا کیتا برنج تیار
 لوہے دی اک کوٹھڑی کیتی وچہ بنا
 برجاں والیاں نوکراں کردا ایہہ فرمان
 بھیجے اکٹھے ہوئی کے اونوں جاناں گہر
 ایہہ گل کہہ کے انہاں نوں کہندا اوہ مچھول
 راکھے میرے کھڑے ہیں اتنی چوکیں دار
 باغی ہو کے موت تھیں اندر بیٹھا جا
 وچہ قلعے دے روشنی کیتی باجھ شمار
 بیٹھ رہیا جاں تخت تے اندر اس مکان
 ویکھ اچانک ڈر گیا اوہ مرد و وحشا
 پچھن لگا اوستھیں ہے توں کوئی جان
 کہیا ملک الموت نے میں ہاں عزرائیل
 ایہہ گل سن مرد و اوہ ہو یا عرصہ گزرا

سنکر قوم طیفور دی ہوئی بے فرمان
 اپن چیتی تے انہوں مت رب کر و ہلاک
 اس کارن نہ موت دا آوے انہاں یقین
 ایسر صرگز قوم نے بات نہ منی کا
 کئی ہزاراں مر گئے کافر حبان گوا
 اج اساڈے مر گئے بندے کئی ضرار
 کیوں جو ست سو برس چہ کوئی نہو یا قہر
 شاید انہاں نیند وچہ کیتا ہوگ اکام
 جے ہوئے وچہ نیند دے اٹھ بھسن فی الحال
 اوہاں وچوں اکٹھیا ہرگز مچھول نکو
 زندہ کوئی نہ ہو یا صرگز میخانمال
 اپنے کارن قلعہ ہک کرے تیار یقین
 ہک ہک نوکر سب تے قتا اوں کھلا ر
 لے کے اپنا تخت اوہ اسوچہ بیٹھا جا
 آوے ملک الموت جاں لین اسادی جان
 مال نشانی پکڑ کے واہ دینی شہر
 ہن اسجا کہ موت دا خطر رہیا نہ مچھول
 ہن یوں سب قلعہ وچہ کیوں کر سکد مار
 ہر اک نعمت کھان دی او تھے لمی مرگیا
 غافل رہن نہ موت تھیں صرگز پھر پھار
 ڈکھا اپن چیت ہک ہینا ک جوان
 ہے سی عزرائیل اوہ آیا شکل وٹا
 مال اجازت کس دی آیوں اس مکان
 جان تیری دین نوں بھیجا رب جلیل
 کرے عرصہ احسان توں اج نہ یوں مار

ہمت دے کر زدی مینوں یا مقبول
 ٹر گیا غرا پہل پھر یک دن ہمت یا
 پچھوں اوس طیفور نے چوکیدار بلدا
 کیوں تساں ملک الموت نوں اندر ناجان
 سکر اگوں آکھ دے ساتھ خفا نہ ہو
 خبرے کتھوں لنگھ گیا ساتوں خبر نہ مول
 دیکھن لگا تیلے نوں نظر جو فیروں مار
 جاتیں اس سویرا خ تھیں وڑیا غرا سبیل
 جا بیٹھا پھر تخت تے ہو بنیوت دلیر
 دوجے دن پھر دیکھیا جاں اس نظر اٹھا
 پچھن لگا اوستھیں ہو طیفور حیران
 ملک الموت نہ اوس نوں دتا کوئی جواب
 نالے چوکیدار جو آئے کھی ہزار
 غرق ہویا اوہ تیلے بھی برج محل مکان
 سک گئے سب انہاں دے چشمے تے ریا
 جے لکھ کوٹ بنائیکے اندر پھٹے جا

بھلکے جو توں آکھیں غدر نہ کرسان مول
 بدن اُس دی عمر سی رہندی اسے بقا
 آکھن لگا انہانوں ہو کے بہت خفا
 اسے کارن تسانوں کیتا سی نگہبان
 اوتھوں اندر لنگھ داساں نہ دھٹا کو
 سن طیفور اس بات نوں ہویا بہت مل
 نظر پیاسویرا خ باب اوس نوں دچہ دیوا
 بند کیتا سویرا خ نوں اوس مرد و بخیل
 ہن کوئی ملک الموت نوں ستے پھر
 اوہ ملک الموت پھر حاضر ہویا
 کیہڑے راہوں لنگھ کے آیوں اس مکان
 چپ کر اُس دی جان نوں کیتا قبض شتاب
 ہک پل اندر سبھ توں مار کیتا مردار
 باقی رہیا نہ انہاں تھیں ہرگز نام نشان
 قہر خدا نے سبھ دا دتا ختم اٹھا
 موت نہ ہرگز چھوڑ دی آوے جدں قصا

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى - أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكُكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي رُوحٍ مُّشِيدَةٍ -

رب فرماوے ہر جگہ ملے تسانوں موت
 دُنیا تھیں پیوند جاں کیتا رب فناہ
 اسرائیلی دیکھ کے بہت ہوئے حیران
 کہندا حضرت خطنہ چھوڑ و شرک فساد
 سکر اسرائیلیاں دتا ایہ جواب
 جیکر ساڈے وچہ توں مول نہ رہندوں آ
 ایہ گل کہہ کے تر ت اوہ کرن ارادہ جنگ
 پچھوں رب نے انہاں تے کیتا قہر نزول

بھاویں کوئیں وڑ ہوتاں بھی ہو موت
 ملک حکومت اوس دی ہوئی سب تباہ
 اتنی خلقت رب نے مار کیتی ویران
 نہیں تاں ایویں شیں بھی ہو جا سویرا باد
 تیری پاروں اسانوں ہوندا قہر عذاب
 ہرگز ساڈے اوپر نہ آوندی کوئی بلا
 کل گیا پھر خطنہ اوتھوں ہو کے تنگ
 سب دواہک بھیجا چھتی کوہاں طول

چار چو فیروں شہر نوں گھٹیا اونو آن
 اٹھیا دھواں غیب تھیں قدرت خالق پاک
 ہوا حضرت خنظلہ دنیا تھیں پوشیدہ
 نس گئی سی شام تھیں بعضی قوم طیفور
 نسن ویلے انہاں نے چھوڑیا ہنٹا مال
 قبضے کیتا انہاں دامک مکان تمام
 سنیا قوم طیفور نے جدوں انہاں دا حال
 نا لے حضرت خنظلہ سنیا گیا کدھا
 ہوئے وچہ پرویس دے استیں نہایت تنگ
 اوڑک اوٹھوں ٹپے کر کے ابہ تہ سیر
 ہین اسرائیلے غافل نہ معقول
 مال بیگانہ دیکھ کے کردے فخر عظیم
 سنیاں اسرائیلیاں آئی قوم طیفور
 دوہاں طرفاں زور تھیں جنگ مچا خوب
 کھا کے بھاج میدان تھیں گئے نامی نس
 قبضہ کر کے شہر وچہ داخل ہوئے آ
 اسرائیلیاں کول سی ہک صندوق پھیان
 اوہ بھی قوم طیفور تھیں بیٹھے ایہہ کھسا

ہو گئے اوپر انہاں دے ڈاڑھے تنگ مکان
 ہو گئے دھواں دھار تھیں اکثر لوگ حیران
 وچہ ہشتاں اونوں بھیمار ب مجید
 مضرب دے دل جارہے ہوئے اوہ مشرور
 بچھوں اسرائیلیاں اوہ سب لیا سنبھال
 جاری کیتا اپنا سر جاحکم احکام
 سنبہ اولاد یعقوب دی ہو گئی کالا مال
 چلے اپنے ملک تے قبضہ کرے جا
 چلے اپنے دیس تے مرے کر کے جنگ
 کھس لوٹ گئے انہاں تھیں چل اپنی جاگیر
 اندر عشق فجور دے رہن سکد مشغول
 مستی اندر سرے تے وجے آن عنیم
 ساتھ انہاں دے لڑوں لڑن نکلے مال غرور
 آخر اسرائیلے ہو گئے منکوب
 ملک مکان طیفوریاں لے انہاں تھیں کھس
 مال اسباب جو انہاں دے بیٹھے سنبہ وبا
 تابوت سکینہ نام نس آیا وچہ قرآن
 سنتوں اور ماجر اتبنوں دیاں سنا

کیسیت باب اول صلیب

جاں موئے دی قوم سی ہوئی بندیاں
 حضرت موسے رب تھیں کیتی تندوں دعا
 حکم ہو یا صندوق ہک کر کے جلد تیار
 بھی دستار ہارون دی اسوچہ دیہہ ٹکا
 نا لے اسوچہ رکھ توں تختیاں دو تورات

وچہ میدان اجاڑ دے چالی برس حیران
 یارب میری قوم نوں نسخہ دیہیں ہر جا
 رکھ دے اسوچہ اپنا عاصدے دستار
 ہو رہو من اسمان تھیں کھانا اوں داسا
 نا لے ہو رہو پیڑاں جو ہیں تحفہ جات

لین گیا توریت جاں موسیٰ نبی خدا
 ڈٹھا آکر قوم دا موسیٰ نے جد حال
 اوس ویلے دو تختیاں ٹٹ ہویاں ونیم
 رکھنا اوس صندوق نوں لکھ کر سپہ سالار
 موسیٰ نبی کلیم نے سنکر حکم خدا
 آہا اسرائیلیاں ایہہ دستور ہمیش
 لیجاوے صندوق اوہ اپنے نال اوٹھا
 کتنی مدت رہیا اوہ پاس تہاں صندوق
 جاں پھر اسرائیلیاں چائے فسق فحور
 لے گئے اپنے ملک تے اوہ صندوق اٹھا
 بتجانے دے بت جو آپ اوس مقام
 دو جے دن جاں لکھدے بتجانے وچہ جا
 آن لکے صندوق نوں ساڑن اوہ مچھل
 دل مل آخر اوسنوں توڑن لکے سب
 لوہے دا صندوق سی راوی کرے بیان
 دو گز اچا آکھدے ہنسی اوہ تابوت
 آخر اوسدے اوپر آگے کرن پیشاب
 سخت مرض ناسوردی اوسنوں جاندی ہو
 اوڑک اوسے مرض وچہ مرد اوہ مرد
 آخر جاں صندوق تھیں پھونک کمال
 چھوڑ گئے صندوق نوں جاں اوہ شہروں دور
 پکڑ فرشتے گڈ اوہ حکمیں نال خدا
 ہو یا جاں شموئل پھر مرسل وچہ جہان

پو جیا لکروں قوم نے وچہا ہک بنا
 سٹیاں اوپر زیں دے تختیاں غصے نال
 حکم ہو یا صندوق وچہ رکھ اوہ با تعظیم
 نسخے لے صر جنک تھیں اُسدی برکت نال
 دتا اپنی قوم نوں اوہ صندوق بنا
 جاں کوئی مشکل انہاں نوں آجائے دیش
 بھاویں کوئی غنیم ہوئے کسے کسے
 اُسدی برکت انہاں تھیں ڈوہی کلی مخلوق
 کھس لیا صندوق اوہ آکے قوم طیفور
 بٹ خائے وچہ اپنے رکھ دتوئے جا
 اوپر اوس صندوق دے رکھے جو تمام
 سارے بٹ صندوق تھیں ہٹھاں ڈکے آ
 ایسر اوس صندوق نوں اک نہ لگی مچھل
 پھر بھی اوہ صندوق نہ ٹٹا کسے سبب
 دو گز چوڑا بجھ توں لماں تن بچیان
 ڈاڈھے پختے آہنی قفل لکے مضبوط
 جیہڑا اوستے موترے پاند اترت عذاب
 کرے دواہیں سینکڑے کٹ نہ کردی کو
 اسے حالت لعنتی بہت ہوئے نابود
 گڈے اوپر لد کے شہروں گئے نکال
 نوری ملک جناب تھیں بھیجے رب غفور
 اسرائیلی حدود وچہ گئے صندوق پہنچا
 اوسنوں اوہ صندوق وچہ بلیا امن امان

حالت ہن شموئل دی تینوں دیاں سنا
 جیونکر ڈٹھا ذکر میں وچہ قصص الانبکیا

قصہ شہر یسوع علیہ السلام

اندر اسرائیلیاں سی ہک شخص غریب
 ہک عورت دے بیٹ تھیں ہوا ہک فرزند
 بیٹوں خالق پاک نے کیتا پت عطا
 ستر اگوں آکھدی دوجی مال نیاز
 کہناں نوں بن منگیاں بخشے اوہ فرزند
 جے تینوں بن منگیاں ہویا پت نصیب
 ایہہ گل کہہ کر اوسنوں عورت نیکی وفات
 عاجز ہو کر رب تھیں منادی رہی دعا
 ہوئی دعا قبول ایہہ وچہ سچی ستر کار
 رکھیا مانی باب نے نام اوسدا شمول
 بخش دتی پیغمبری اوسنوں رب غفار
 لوکاں نوں آئیکے لگا دین سکھان
 ہمیں اگے دین تھیں ہو گئے اوہ گمراہ
 بھیجا سی رب انہاں تے کافر پاک غنیم
 گرد انہاں دے شہر جو آہن پڑے شام
 آ پھر اسرائیلیاں لگا کرن اسیر
 بیت مقدس شہر وچہ جمع ہوئے اوہاں
 ساڈے کول صندوق ہک ہمیں پربرکات
 صر شکل وجہ سائنوں ویندا سی اوہ کم
 ہوندی صر میدان وچہ سائنوں فتح ضرور
 جیکر ساڈے منہ اوہ آجاوے ہن پھر
 کرتوں ساڈے واسطے کوئی مقرر شاہ
 لے آواں صندوق اوہ کر کے جنگ جہاد

گھراو سکدو عورتاں ہمیں نیات نصیب
 دوجی نوں اوہ آکھدی میرے بخت بلند
 تیرے وچوں مول نہ بیٹا ہو یا کا
 بے شک بے پرواہ ہے رب عزیز نیاز
 منگیاں بھی نہ دیوندا کہناں نوں ولایت
 بیٹوں بھی امیر رہے ویسی رب محبوب
 سر سجدے وچہ رکھ کے روئی ساری را
 یارب اپنے فضل تھیں میری آسن پوچھا
 بخش یارب نے اوسنوں بیٹا نیکو کار
 ہوئی چالی برس جاں اوسدی عمر جمیل
 اندر اسرائیلیاں ہویا اوہ سردار
 اسرائیلی اوسنے لے آئے ایمان
 تاہیں حالت انہاں دی کیتی رب تبار
 نام اوسدا جالوت سائنوں یار فہم
 اول اوہ جالوت نے کیتے قبض تمام
 باقی جھڑے رہ گئے تھیں گھٹ دھیر
 کہن گئے شمول نوں رطل سپر جہاں
 نام سکینہ اوسدا اوڈیا ندی سورج
 اوسدی برکت جنگ وچہ رہا رساں منہم
 ہن سائنیں اوہ کس کے لیگی قوم طیفور
 حکمے مال خدایاں دے دشمن ہوسن زبر
 اوسدے پیچھے لگا کے لڑاں خدا گمراہ
 پھر جا کے طاقت نوں لے کر الے ہر د

ایہہ گل سنکے آکھیا اوہانوں شمول
جنگ کرن وائسانوں جے ہو و فرمان
کہن گئے کیوں آسیں نہ کسیاں جنگ جدال
بال بچے تھیں اسانوں کیتا انہاں جدا
تاں پھر رب کے حکم تھیں پس نبی شمول
اوسکے نال برابری ہووے جسدا قد
نام اوسدا طاوت ہی کہیا جبرائیل
اندر اسرائیلیاں آہا یک چروال
ہک دن اوکھیں کسے واؤنگر گیا کھڑا
ہیسی بہت غریب اوہ غلس تے کنگال
پس نبی شمول دے آیا ہو لاچار
پچھیا حضرت اوکھیں کیا تیرا ہے نام
تاں پھر حضرت دیکھیا اسول کر کے غور
نالے اسدا قد بھی ناپ لیانی الحال
تاں پھر اپنی قوم نوں و تانہی سنا

ہے امید ایہہ تہاں تے نیوں نال دلیل
حصر گز تہیں نہ لڑو گے جا کے وچہ میدان
داسا نوں دشمنان وطنوں دور نکال
پھر کیوں نال مخالفان جنگ نکر سیاں جا
عاصا ہک بہشت تھیں آندا جبرائیل
اوسنوں شاہ بنا ونا کیتا حکم صمد
اوسدی کرن تلاش پھر لگ پیا شمول
اجرت اوپر چکا وندا لوکاندے اوہ نال
مالک و نگر اوکھیں قیمت منگی آ
قیمت بھرنی اوسنوں ہوئی بہت محال
نال سفارش متاں ایہہ دیون کم سنوا
کہن لگا طاوت ہر کس اے نبی کرام
ایہو ہو سی بادشاہ سمجھ لیا نے الفود
پورا عین برابری ہو یا عاصے نال
عجیونکر وچہ قرآن دے بھی خبر خدا

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا

یعنی ایہہ گل انہانوں آکھی نبی الہ
کہیا اسرائیلیاں دیہہ کجھ اساں نبوت
اوکھیں آسیں دوسیک ہاں شاہی دے تھدا
حضرت کہیا رہوں ہاں اوہ بہت پسند
جسوں چاہے اپنا تختے ملک خدا
جاں حضرت شمول نے کیتا ایہہ بیان
کہیا اسرائیلیاں آسیں نہ متاں مول
جیکر ظاہر اوسدا دیکھاں کوئی نشان
تاں پھر کہیا انہانوں پچھیا شمول

کیتا رب طاوت نوں اوپر تہاں شاہ
کیونکر ساڈا بادشاہ ہو سکدا طاوت
نا اُس پتے مال ہے نہ اوہ و نیادار
بخش کشائش علم دی کیتا طاقت مند
جانے علم تمام اوہ لوکاں خبر نکا
مٹوں شاہ طاوت واسب تہیں فرمان
باجھ نشانی اوسنوں کیونکر کراں قبول
جا تاں اوسنوں بادشاہ من لوآں فرمان
سنوں نشانی اوسدی ثابت نال دلیل

اوہ تابوت جو تہاں تھیں دشمن کیے پھینکے
نالے اوس وچہ پور ہیں کتنے تھنہ جاتا
اوسے اوہ تابوت جے لیا ون ملک اوٹھا
جانوں پھر طاوت نوں اپنا شاہ دلیر
تاں پھر سرد طاوت نوں نبی کیتا فرمان
اوتھے تینوں ملے گا اوہ تابوت صندوق
سنکے حکم میدان دل گیا جڈں طاوت
آندہ اپکڑ فرشتیاں اوسنوں اوس مکان
ڈٹھا جاں طاوت نے اوہ تابوت جھیل
اسرائیلی قوم نے ڈٹھا جاں احوال
اک اکلا جائیکے آیتا تابوت
سارے اوسدے حکم دے ہوئے تابعدا
سپہنا نوں طاوت نے کیتا ایہہ ارشاد
سنگر اسراہیلے ہوئے سبہ تیار
دتی ہک طاوت نوں زہرہ نبی شموئل
پوری ہوئی زہرہ ایہہ اوپر جس جوان

جس وچہ رب فی طرف تھیں ہر دلی لشکین
موسے نے ہارون جو چھوڑ گئے سوغات
ملے تہاں گھر بیٹھیاں حکمے نال خدا
کہیا اسرائیلیاں بیشک مئے پھر
جاتوں باہر شہر تھیں طرفے میدان
پکڑ لیا دیں شہر وچہ دیکھتے کل مخلوق
گردی اوپر دیکھیا اوسے اوہ تابوت
جھونکر پیچھے اوسدا کیتا ذکر بیان
دھاک لیا ندا شہر وچہ پاس نبی شموئل
کہن لکے طاوت بھی ہی صاحب اقبال
بیشک ساڈا بادشاہ ہو چکا طاوت
اپنے وچہ طاوت نوں کردا سردار
چلو نال جالوت دے کریں چل چلاو
نال شہابی غازیہاں ہیں لے ہتھیار
نالے کیتا حکم ایہہ اوسنوں نبی شموئل
مارے گا جالوت نوں اوہ اندر میدان

روانہ شدن بادشاہ طاوت همراه فوج ہشتاد ہزار بجانب جالوت کافر
لے جنگ و قتل شدن جالوت دے دست حضرت داؤد علیہ السلام

کوچ کیتا طاوت نے لیکر اپنی فوج
سنباجد جالوت نے چڑھ آیا طاوت
ہک لکھ اوس بھی اپنی کیتی فوج تیار
رستے وچہ طاوت نے کیتا ایہہ فرمان
آویگی ہک نہر ہن سانوں اندر راہ

اسی ہزار جوان سی لشکر ماری فوج
کرے تیاری جنگ ہی اوہ کافر جالوت
کھائے اوڈین لڑن نوں اوہ کافر مردار
اندر اپنی فوج دے سنوں تمام جوان
اوہ آندہ پیش تسماندی کر سی پاک لالہ

بیوے گا اوس نہر تھیں جو کوئی پانی راج
جس نہ چکھیا مول اوہ ہوگ میرا ہمراہ
جلد چلے نہر تے جہدم پوہتے آ
وانگوں آب حیات دے اوسدی کہیں مثال
اکثر لوکاں راج کے آب لیا اوہ پی
پیتا ہے سی جہاں نے رکھے او تھوں آب
اتھے ہی جدتساں ایہہ نامیاں فرمان
بعض روایت جہاں نے کیتا حکم عدول
پی پی پانی اُنہا ندے ڈٹے ہوگی پیٹ
نکل زبانیں مکھ تھیں لسط کن باہر فار
رہے نال طاوت دے چار ہزار جوان
نلے اوسدا باپ بھی نالے چھ بھرا
راہ وچہ ڈٹھے اُنہاں نے پتھر تن چچان
انہاں تلے آکھدے پتھر اوہ ناگاہ
چل اسیں جالوت نوں کرساں مار فدا
پوہتے جاں پھر آئیے پاس جالوت شریر
ڈر کے اوسدی فوج تھیں اکثر مسلمان
تن سو تیراں آدمی باقی رہ گئے سب
کہن لگے طاوت نوں مومن ہو دلیر
کی ہویا جے رہ گئی ساڈی فوج تلیل

میرے دوچوں نہیں اوہ آکھد تائیں ارج
ایسر ہک دو گھٹ دا ناہیں کوئی گناہ
پانی اسدا فوج نے ڈٹھا خوب صفا
فوج تمام پیاس تھیں آہی تنگ کمال
بعضیاں پیتا مول نہ نیاں حکم صحی
کردتے طاوت نے رخصت اوہ شتاب
اگے چل کے لڑو گے کی اندھیاں
ہو کے سب بیمار اوہ موئے مندے رسول
اوترے مول پیاس تھیں ترن پئے نیٹ
اوترک اسے طور اوہ موئے ہو خوار
پک حضرت داود سی نال اُنہا ندے جان
آخر او تھوں ٹر پئے کر کے اس خدا
دتی رب نے اُنہا ننوں قد نال زبان
سانوں نال اٹھائیے لے چلو ہمراہ
تا حضرت داود نے پتھر لے اوٹھا
ڈھکی آکر مومناں اوسدی فوج کت شیر
دیکے کنڈ طاوت نوں ہوئے نس روان
پک لکھ اوسدی فوج سی دیکھو قد رب
اسیں خدادے حکم تھیں دشمن کرساں زیر
بھانویں اوہ بکسار ہیں کرساں مار ذلیل

کَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ۝

غالب ہوئی کثیر تے حکم خدا دے نال
صابر لوکاں نال اوہ ہوندا آپ سدا
ڈال اساتھے صبر توں یارب پاک خدا
بخش فتح امداد تھیں اوپر قوم کفار

اکثر فوج تلیل واگدیر یا ایسا حال
تصوریاں تائیں بہت تے دیندا فتح خدا
آئے جاں میدان وچہ لگے کرن دعا
ثابت رکھیں جنگ وچہ سانوں کر ہتھیار

ڈھٹی جاں جالوت نے تھوڑی فوج طاقت
 اتنی بھاری فوج ہے میرے پاس تیار
 تھوڑے لوگ طاقت کو تن سو چند جوان
 ایہہ گل سُن جالوت ول بھیجا اوسن پیغام
 بہتر ہے جو چھوڑ ایہہ باطل وہم خیال
 ہو جا میری تابع مَن میرا فرمان
 ایہہ گل سُن طاقت بھیجا یرت خواب
 جلدی رن وچہ اپنا بھیج کوئی اسوار
 تاں پھر اُسدی طرف تھیں نکلیا کج جان
 ہتھان اندر اوسدے نیرہ تے تلو
 آؤ میرے سامنے میں ں خود جالوت
 ایہہ گل سُن طاقت نے کہا ہو دلیر
 جا کے اوس مرد و داکٹ لیاوے سیس
 نالے اوسنوں اپنی بیٹی کراں عطا
 لڑنے وچہ جالوت سی وڈا زور آور جان
 جاتا جاں طاقت نے قوم ہوئی سبست
 اچھاں توں ہک مرد نے کیتا آن سلام
 لڑساں اوسد نال میں فکرنہ کرتوں مول
 تاں اوس تھیں طاقت نے پھپھا ہو کے شاد
 کہندا نسل مخفیو پیاں نام میرا داؤد
 رہی حضرت داؤد دا قد مبارک نہ جان
 ڈھٹا جاں طاقت نے اُسول کر کے غور
 چھوٹی تیری عمر ہے نالے چھوٹا قدر
 اگے بھی توں کہیں میں لڑیا وچہ میدان
 دو بھائی داؤد دے حاضر سن اوسجا

ہو متعجب شرم تھیں سوچ کرے جالوت
 ہک لکھ پورا آدمی ہیکہ وچہ شمار
 نال اُنہاندے عار ہے لڑنا وچہ میدان
 لایق ساڈے لڑن و نہاں تھیں تمام
 کچھ نہ کھٹسیں جنگ تھیں لڑکے ساڈی نال
 نہیں تاں کریں مقابلہ آکے وچہ میدان
 غالب کرے تھیں تے سانوں کج جناب
 غازی ساڈے لڑن تھیں مول نہ کھاؤں عار
 کھوٹے وانگوں ہینگیا آکے وچہ میدان
 گھوڑے اوپر سوار سا لگا کہن ونگار
 ڈھیری کرے ساں پلاک وچہ ساری فوج طاقت
 اندر میری فوج دے ہی کوئی ایڈ دلیر
 ادھی شا ہی اوسنوں کرے ساں میں شیش
 دُردا اوس مرد و تھیں مول نہ بولیکا
 تاہیں اوسد سامنے کوئی نہ ہوندا آن
 چاون لگا آپ پھر اوسول ہو کے جیت
 کہندا میں جالوت توں درج کراں تلام
 ہو سی میرے ہتھ تھیں اوہ کافر مقبول
 کیا کچھ تیرا نام ہے کسدی ہیں اہلا و
 ہیں گے میرے ہو بھی چھ بھائی مر جود
 ملی نہ اے پیہ میری چھوٹی عمر کچیاں
 کہندا نال جالوت و کڑسیں توں کسٹو
 باجھ تجربے کس طرح ماریں گا مُرتد
 کہندا نال درتیاں لڑیا ہاں میں جان
 کہندے ہرگز ایسے جنگ نہ کینا کا

ہے جالوت میدان داؤد اُختبہ کا
ایہہ گل سن طاوت نے جلدی زہرہ منگا
پوری ہند سے بدن نے آئی زہرہ پھیان
ہو رہے زہرہ اوہ پوری ہوئی نہ مول
پوری ہوئی داؤد نوں کہیا تد طاوت
ایہویں سی کر مایا پیچیدہ شہر
عمل کیتا طاوت نے موجب اس فرمان
نالے کیتا عہد ایہہ پکا اسدے نال
راضی ہو کے تدھ نوں بیٹی دیاں دیاہ
سنکے اس اقرار نوں زہرہ لئی اوس پا
رستے وچوں اوہ دیاں لدھے ہین چو
اوساں اندر جنگ دے سپن تیاوے کم
جہناں پتھراں لوط دی کیتی نوم ملاک
پتھراں نے جد بول کے کہی حقیقت کہول
اوہا پتھر پکڑ ہن چلیا طرف کفار
آن کھڑا میدان وچہ جاں حضرت داؤد
وسدا پتھرے کول نہ مول کوئی ہتھیار
کہیا اوسس ہتھیار دی بیٹوں لوط کا
کہیا پھر جالوت نے چٹکا ہین دانا
اوہ شاہاں دے نال جے کرنا ہو و جنگ
کہیا نبی داؤد نے سن اسے نافرمان
پتھراں دے شک مار واکتیا نوں ہر کو
جیکر اپنی زندگی تینوں سہے منظور
نہیں تاں ماریا جاو سپن ناخو وچ میدان
کہیا نبی داؤد نے نہ کر ایہہ خیال

کیونکر اسدے نال ایہہ لڑسی ہوشیا
بدن اوپر داؤد دے ڈھٹی اوہ پہنا
کھندا قتل جالوت نوں کرسی ایہہ جوان
سبھناں نوں ہنایکے دیکھ رہیا ہر مول
تیرے ہتھوں جنگ وچہ قتل ہوئی جالوت
جسنوں آئی زہرہ ایہہ پاسی فتح جیل
زہرہ پوا داؤد نوں بھجیا وچہ میدان
ماریں جے جالوت نوں رن وچہ کزیمال
نالے اوہے ملک واکر سائینوں شاہ
نالے پتھر تن اوہ ہتھ وچہ لے اوٹھا
کہیا ہسی انہاں نے سانوں چک لہو
ماراں گے جالوت نوں چل اسیں یکدم
اوہناں وچوں اسانوں سکھیا خالق پاک
چک حضرت داؤد نے رکھے ہین کول
باچھ اوہناں دے ہو نہ لیا کوئی ہتھیار
ڈٹھا جد جالوت نے کہن لگا مردود
کر سپن گسے نال توں میرے اوپر واد
پتھر تینوں مار کے دیساں بس اوٹھا
شاہاں نال مقابلہ پتھر آیوں چا
پتھراں نال نہ اتھاندا لاہیے ہرگز لنگ
ہیں ساڈے نزدیک توں کتابے ایمان
ایہہ گل سن جالوت نے کہیا غصے ہو
نال شتاب میدان پھیں ہو چا میتھے دور
وسدا ہیں کمزور توں لڑ کا غمناوان
آیا ہاں میں لڑن نوں حکم خدا نال

بخشی مینوں اوکسنے قوت باجھ شمار
ایہ گل آکھ داؤد نے پتھر جلد اوٹھا
گھوڑے اوٹوں کنپ کے ڈگا اوپر مین
ہک روایت ہو رہے وچہ قصص الانبیا
لگا اوہ جالوت نوں سینے دے وچکار
لگی جاں جالوت نوں اوس پتھری چوٹ
ہک ٹکڑا جاپیا اوہ سجے طرف کفار
دو جا ٹکڑا فوج دے اندر ڈگا جسا
لجھنے کہن جوڑن پتھر آپے پاس داؤد
ہک پتھر تھیں ماریا اوہ جالوت حرام
ویکھ ایہہ حال داؤد نوں کہن لگا طاوت
عالی قوت تہہ نوں بخشی رب غفور
استحقیق چکھے دوستوراوی کرے بیان
کہن لگے طاوت نوں اسرا ئیلے آ
جھپڑا شخص جالوت نوں مار کرے قتلام
نالے اوسنوں اپنی بیٹی دیاں ویاہ
دے شاہی داؤد نوں ادھی نال صلاح
سن کہا طاوت نے ہو ایہہ بات محال
پیارنگ داؤد و نالے کورا بھی
کہن لگا داؤد جے اوہ نہیں دیندا مول
ٹوٹھا جڈا طاوت نے لشکر تے سردار
بادشاہی دا اوسنوں خوف پیا وچہ دل
ہوگتاں داؤد نوں ماراں کسے سبب
سنکے خبر داؤد ایہہ آیا طرف پہاڑ
ستر بندے نال سن جا بد نیکو کار

کرساں پتھر نال میں تینوں مار خوار
ماریا اوس جالوت نوں سروچہ لگا جا
اوسے ویلے مر گیا اوہ مردود لعین
پتھر رکھ عنیل وچہ ماریا نبی خدا
اوتھے ہی مردود اوہ ڈگا ہو مردا
لگ کے اوسنوں ہو گیا اوہ پتھر دوٹ
اوس پاسے دی فوج بسہ ڈگی ہو مردار
کچھ ہوئے کچھ خار جی ننھے بھاجر گھا
تنے وکھو دکھ اوہ مارے نہی وودو
دو جیاں دون تھیں سدی ماری فوج نام
ماریا تہہ اکلیاں فوج سنے جالوت
نیرے باجھوں نہیں سی ایہہ میر افتدو
فتح حدوں طاوت نوں دنی رب حنان
نال اساڈے تہہ جو وعدہ کیتا سا
ادھی شاہی اوسنوں دیساں میں انعام
اوہ وعدہ ہن اپنا پورا کر اسے شاہ
نالے بیٹی اپنی کر دے اوس نکاح
ہے گی بیٹی مجھ دی صاحب حسن جمال
ہرگز ایسے شخص نوں میں نہیں دیندا دھی
میں بھی بیٹی اوس دی کروا نہیں قہر
نال نبی داؤد دے رکھدے ہن پیار
مست میں تھیں کس لین اوہ نال داؤد نل
پر کی چنٹا اوسنوں جھپدار اکھار ب
مسجد ہک بنائیکے بیٹھا وچہ او جاڑ
وچہ عبادت ربی رہندے لیل نہار

دستیا ایہہ طاوت نوں اسرائیلیاں حال
 منگن ساڈے واسطے جے کر بری دغا
 اوسے وقت طاوت نے جد سقیاں چل
 جا ماراں داؤد نوں عابد کراں تباہ
 کر دے اوس مسیت کو بیٹھے کھیر پیا
 ساتھیاں سنے داؤد نوں مارٹاں فی الفور
 ایسا پندرا نہا نہوں غلبہ کیتا
 جدوں عباد و گاہ تھیں نکلیا نہی شتاب
 ہتھال و چٹاوت دے سی ٹنگی تلوار
 پتھر اوپر نہی نے ماری غصے ہو
 ٹکڑے اوہ اٹھا کیے نالے اوہ شمشیر
 بیٹ اوپر طاوت دے رکھیا نہی خدا
 کا غزنے تخریر ایہہ کیتا نہی غفار
 پتھر اوپر مار کے ٹکڑے کیتے دو
 تینوں خبر نہ ہو وندی دیندا کون امداد
 واپس کس جانا تھہ نوں لائق ہی ہر سول
 دنیا آخر وچہ توں ناہو اوکھنہ سار
 کیا دیکھے جو بیٹ تے پیاں چیزاں چار
 نال شتابی اوٹھیا بہت ہو یا حیران
 پھر کچھ بندے اوسے بھیجے کنوں سپاہ
 مارن کارن انہا نہوں آئے اوہ مردود
 باقی عابد انہاں نے قتل کیتے فی الحال
 سارے عابد اسان نے کر چھڈے مقتول
 غم لگا طاوت نوں جوں سنی ایہہ بات
 سد کھلیوس داؤد نوں آخر ہولا چار

ستر عابد ل کے گز نہی دے نال
 ہو جاساں برباد سب شاہی بہاں کھسا
 چلیا طرت داؤد دے لشکر لے کے نال
 راتیں پوتھا جائیکے پس عباد و گاہ
 کرن خیال مسیت وچہ داخل ہواں جا
 قدرت بدی سب نوں نیندہ کیتا زو
 سن لشکر طاوت نوں دنا رب سوا
 کیا ویکھے طاوت ہے سن لشکر وچہ خواب
 کھسی اوہ داؤد نے اوسنوں خبر نہ سار
 پتھر وچوں پاٹ کے ٹکڑے ہو یا دو
 بھی ہک کاغذ نہی نے جھٹ کیتا تخریر
 نالے دیوا انہاں داوتا جلد ہو جا
 اے طاوت داؤد نے ایہہ تیری تلوار
 جیکر تینوں مار دا چند نوں بہندوں دو
 کون تیرا غنوار سی جو سندا فریاد
 نال اسادے لڑن دا قصد نہ کر قتل مول
 دن چڑھے طاوت جاں پھر ہو یا بیدار
 پتھر دے دو ٹکڑے کاغذ تے تلوار
 بیت مقدس طرت بھرا دھتوں ہو یا دان
 ساتھیاں سک داؤد نوں کریو مار فناہ
 نہیں سی وچہ مسیت دے اوس راتیں داؤد
 پھیر انہاں طاوت نوں جاد سیا احوال
 بچ رہیا داؤد ہک اوہ نہیں لدا مول
 جنوں آہا مارنا اوہا رہیا حیات
 جو کچھ میں تھیں ہو گیا معاف کرے سرکار

جد قاصد داؤد نوں جا دتا پینام
 کیتا ہے طاوت نے پڑا عظم گناہ
 مینوں بھی مروان داسی اوس دانتکھو
 مہر عابدے عوض وچہ جد توڑی اوہ مول
 تہ تک میں نہیں آؤندا ہرگز اسد کول
 سنبیاں جد طاوت نے قاصد کنوں بیان
 موجب حکم داؤد دے چڑھیا طرف کفار
 مال کفار متا بلہ کیتا اوسنے آن
 اپن جیت کفار دی طرفوں چھٹا تیر
 اوس وقت طاوت دی ہوئی جان ہوا
 جد اسدے مرجان دی خبر سنی داؤد
 عقد کیتا داؤد نے بیٹی اوسدی مال
 ایہہ سبھ دتا ہی نوں صبروں اجر خدا
 بیشک مولے صبر تھیں دیندا اجر ضرور
 شان خلی صبر تھیں پایا ابراہیم
 حضرت یوسف صبر تھیں ہویا ہر شاہ
 لکھ پندیر صبر تھیں توں بھی بل دھیا

کہیا تہ داؤد نے سکر حال تمام
 شتر عابد اوسنے کیتے مار فناہ
 جا کے سٹخوں اکھ دے نہیں آؤندا داؤد
 ہک ہک کافر فوج تھیں نہ کر سکی مقبول
 دوستی قاصد جائے کل حقیقت کھول
 اپنے کو جھے عمل تھیں بہت ہو یا پیشمان
 شتر کافر جیسے کے کیتے ا مار خوار
 دونوں طرفاں لڑن نوں آیاں وچہ بیان
 نکل گیا طاوت دے سینے وچوں چہر
 باقی لشکر اسد انٹھا بھا جھڑ کھا
 گھر اندر طاوت دے آیا ہون خوشنود
 قبضے اندر کر لیا ملک تخت تے مال
 شاہی تے پیغمبری کیتی رب عطا
 آدم دارے صبر تھیں کیتا عفو قصور
 نوح نوں آپ بچایا صبروں رب حمیم
 یعقوب لے نوں صبر تھیں مہیا پتہ ہالاہ
 نیری بھی رب کرے گا ہر مشکل آسان

بیان نبوت و خلافت حضرت داؤد علیہ السلام

سنوں حقیقت دیکھو دل تھیں ہوسرور
 سی حضرت یعقوب داؤد اچو فرزند
 آبا اوسدی نسل تھیں پیغمبر داؤد
 ملی حکومت ملک دی ہویا تخت نشین
 وشداد نام لکھ کہیا وچہ قرآن خدا
 یعنی اوسدی سلطنت مہل صاحب نور

جیوں وچہ قصص الانبیاء لکھیا ہے مذکور
 نام یہود جس دا بحالی قدر بلند
 سوہنا بوٹا جگ وچہ لایا رب دود
 رب خلیفہ اوسنوں کیتا وچہ زمین
 ملک اوسدے نوں اکساں کیتا زور عطا
 کوئی شاہ مقابلہ کرے نہ اُس راہو

جدوں حکومت اسنوں بخشی رب جلال
کابل مرسل اپنا کیتا رب غفور
خوش الحاشی اُنہا ندی کی میں کراں تم
راوی کہندا پڑھن وچہ ایسے سن استا و
خوش آواز سے نال اوہ پڑھکے جدوں بول
اڈ دے پنکھی اُنہا ندا اس کے جدوں آواز
پت درختاں سُندیاں ہوندر زرد کام
پڑھدے جدوں زبور اوہ نال باں فصیح
کمرن روایت جدوں اوہ لگدی پڑھن بول
سنکے اوسر آواز نوں مومن ہون تیار
ایہ سی پہلا معجزہ اگوں سینوں دوم
ایسی طاقت اُنہا ننوں بخشی پاک خدا
آتش سندی اُنہا ننوں حاجت ناہیں کو
کرن وائت سب تھیں پہلے وچہ سنسار
وَعَلَّمَآلَ الْهَيْهَاتِ لَوْنِ لَکُمُ الْہِیَا پاک خدا
تاں جو کارن تساندے کری لباس لہجہ
راوی کہندا زردہ جاں کری داؤد تیار
اتنے ملوں و تیج کے درم کری تقسیم
باقی دو سو درم جو سنتوں نال قیاس
اوسے ہک سو درم تھیں آپ کری گزران
تن طر چہر اپنا صرف کرن اوقات
وچہ عبادت رب دی رہند کچھ ایام
کچھ دیہاڑے خلق دا عدل انصاف کمان

لی پیگیری اوتھیں پنکھے چالی سہاں
نازل ہوئی اوستے پاک کتاب زبور
وہندا پانی سُندیاں ہئیر ونبجہ یکدم
جہت تلاوت اُنہا ننوں طرح بہتر یاد
سنکے کارن آوندے سب و خوش طہور
ڈگن تڑپ نہین تے نال کمال نیاز
کنبن کل پہاڑ بھی سنکے پاک کلام
پنکھے بہتر جانور نال پڑھن تسبیح
چالی گوہاں جاوندا اوہ آوازہ دور
کافر ہوش بھلائی کے مرے ہو خواہ
لوہے توں جد پکڑ دے ہو چانداسی موم
نال مہتاں دے لوہے دی لیندی زرد بنا
نرم اُنہا ندے ہتھ وچہ لوہا چاندا ہو
زردہ لوہے دی جوڑ کے کپیتی اہتاں تیار
کار گیری داؤد توں دتی اساں سکھا
لوہے بچا چو تساننوں اندر جنگ جہاد
قیمت درماں چار سو پوندی وچہ بازار
دو سو درماں دیوندا چو محتاج یتیم
ہک سو خوشیاں دیوندا کھسوکھدا پاس
وچہ عبادت رب دی رہن سد اعطاف
ایہو طریقہ رکھیا جد تک رہے حیات
کچھ دیہاڑے اپنے کردے گھرے کام
جیونکر عدل کماوندے یتھیں سنوں میان

نوکر انصاف و عدل حضرت داؤد علیہ السلام

عدل اندر داؤد سے بہن کئی مذکور
 ہک دن بڑھی عاجزہ عورت ہک ضعیف
 خدمت کو روچ آئی کے کرن لگی فریاد
 میں بچاری عاجزہ بڑھی اہل عیال
 لئی آوندی ساں سر سے آٹا اوہ اٹھا
 بھکھے تھیں مرجان گے پیرے چھوٹے بال
 حضرت نے فرمایا سنکر سب بیان
 لے دیواں میں کس طرح آٹا کنوں ہوا
 آٹا لے کے بڑھری ہوئی چلے روان
 پیٹا اوہ داؤد واسے سی مرد خدا
 بڑھی تائیں دیکھ کے لگا اوہ فرمان
 تاں پھر بڑھی اپنا دسیا کل احوال
 جا حضرت داؤد نے کیتی میں فریاد
 اگوں انہاں سنبھلے کیتا ہے اس طور
 ایہہ گل سن سلیمان نے کہیا بڑھری نوں
 آٹا سنگن واسطے میں نہیں آئی مول
 لہو قصاص ہوا تھیں اسے اس نقصان
 ایہہ گل سنکر بڑھری مول نیتی دیر
 یا حضرت جی مجھ تے کیتا ظلم ہوا
 آٹا لیکر کٹا اندر راضی تھیاں نہ میل
 تاں حضرت داؤد نے کہیا بڑھی نوں
 وہ من آٹا تھ نوں دیندا ہائیں چا
 آخر وہ من اوکے آٹا لبیا تولا
 رخصت ہو دروازوں باہر نکلی جاں
 پڑھی کہیا بچھ نوں آٹا وہ من ہور

میں بھی اک دوا نہاں تھیں کراہاں مسکرا
 آئی پاس داؤد سے سن توں پار شریف
 کر میرا انصاف توں ہیں تھیں صاحب داؤد
 آٹا آٹا پس کے بڑھی مشقت نال
 پئی ہوا از غیب تھیں آٹا کئی اوٹا
 لے دے آٹا داؤد تھیں کر کے عدل کمال
 میرا اوپر ہوا دے نہیں چل دافران
 اوکے بدلے آپ میں آٹا دیاں چا
 رستے وچوں اوکے سنوں لی بیابان
 جسنوں بعد ولوہ تھیں شہابی ہوئی عطا
 اے مائی توں اپنا بیٹوں دس بیان
 آٹا میرا اوٹ گیا ہے سی داؤد نال
 لے دے آٹا داؤد تھیں توں ہیں صاحب داؤد
 کولوں آٹا بخش کے بیٹوں دتا تورا
 جا حضرت داؤد نوں آکھ دو بارہ توں
 کر میرا انصاف توں اے بے مقبول
 جویں عدالت تسامدی کردی ہو فرمان
 جا حضرت داؤد نوں ایویں کہیوں پھر
 موجب اپنے عدل سے اوکے سنوں دیر ہنر
 جد تک پکڑ ہوانوں بدل نہ کیتا تھیں
 چھوڑ تھانہا بڑھیے راضی ہو جا توں
 نال ہوا دے مجھ دا نہیں تعلق کا
 راضی ہو کر گھسراں نوں پئی قدم اوٹھا
 پچھیا پھر سلیمان نے ہو یا کوں نہاں
 بخش نہی داؤد نے اس دتا تورا

پھر کہیا سلیمان لے ایہہ گل کریں نہول
 جا حضرت داؤد نوں آکھ تریجی وار
 کرو عدالت مجھ دی جیونکر ہے دستور
 جذ تک پورے طور نہ اوسنوں ملے سزا
 بڈھی نے پھر جائیکے کہیا ایسے طور
 اسے بڈھی کس تددھ نوں بھیجا ہے سکھلا
 بڈھی نے پھر کھول کے دسیا کل بیان
 تاں حضرت سلیمان نوں پیئیر داؤد
 کراں ہوا دی کس طرح میں کوئی تجھیز
 شکل مجسم ہووندی جسے کدی ہوا
 ہن میں اوسنوں کس طرح حاضر کراں بلا
 تاں حضرت داؤد نوں کہن لگا سلیمان
 جبکہ وجہ حضور دے کریو تیس دعا
 تاں پھر حضرت رہنوں کیتا عرض سوال
 کہ مجسم داؤد نوں خالق پاک جناب
 تاں پھر بڈھی داؤد تے دعویٰ کیتا زود
 پیش عدالت داؤد نے کہیا یا سرکار
 حضرت نے فرمایا دس اسانوں حال
 تدوں ہوانے آکھیا سن اسے بنی خدا
 اوس کشتی نوں ہو گیا ہک سوراخ بچیان
 رل مل کشتی والیاں منگی ایہہ دعا
 دیساں تیرے نام تے اس کشتی دا مال
 تاں اوس یے مجھ نوں کیتا حکم خدا
 کشتی دے سوراخ نوں جا کر کیتا بند
 پیش عدالت داؤد نے کیتا ایہہ بیان

کیوں توں باجھوں نیلے آتا کریں قبول
 میں نہیں رضی ہووندی آٹے تھیں سرکار
 پکڑ منگوا ہوا نوں اپنے پیش حضور
 میں نہیں رضی ہووندی یا محبوب خدا
 سن حضرت داؤد نے چھپا کر کے غور
 کس تنیوں بات ایہہ دسی سچ بنا
 طرف تداوی بھیجا میںوں ہر سلیمان
 اپنے پاس بلائیے کہیا ہو خوشنود
 اوہ نہیں پکڑی جاوندی اسے فرزند عزیز
 تاں تے اوسدا پکڑنا مشکل ناسی کا
 اسدا کوئی وجود نہ کیونکر پکڑی جا
 حاضر کرن ہوا دا بالکل ہے آسان
 کہ مجسم داؤد نوں حاضر کرے خدا
 کیتی سی سلیمان نے آیں آیں نال
 خدمت وجہ داؤد دے دتا بھیج شاب
 آٹے اپنے واسطے پیش بنی داؤد
 امر خدا دے نال میں کیتی سی ایہہ کار
 کیونکر کیتا کم ایہہ حکم خدا دے نال
 کشتی ہکی قوم دی آہی وجہ دریا
 پانی وڑیا زور تھیں ڈبن لگی آن
 یارب جے ہن اسان دی کشتی لیئیں بجا
 نذر منی ایہہ انہاں نے اگے بت حلال
 اس بڈھڑی دا لیگی آٹا میں چرا
 رکھ لی رب ددہنوں لوک ہو خورند
 عدل بنی داؤد دا اگوں کراں عیان

گند گئے کچھ روز جاں اوہ کشتی اسجا
کشتی دی داؤد نوں خبر ہوئی فی الحال
اڈھا اوستھیں بخشا بڈھی نوں بٹوا

گندھے لگی آئی کے حکمے نال خدا
اوسے دم منگوا لیا کشتی واسب مال
باقی اڈھالے گئے عاجز تے فقراء

نکتہ حاصل کلام

کرن روایت ہلکے بن پیمبر داؤد
اتنی دولت تہہ نوں بخشی پاک خدا
بڈھی کہیا مجھ دا غسل نہ کوئی مول
ایسر ہک دن آیا ہک فقیر کنگال
اوسم میرے پاس سی ہک وٹی موجود
کھا کر اوسنے آکھیا اچے نہ رجیا میں
میں کہیا پھیر اوسنوں پھیر ذرا اسجا
تاں میں آٹا پیس کے آند بنی خدا
قدرت رب دی استدر گھلی سخت ہوا
مینوں اوس فقیر دا آہانکر کمال
کیتی مہر غریب تے اللہ جل جلال
کرن روایت آئی اوسم جبرائیل
یا نبی اللہ آکھدے توں ایں پٹھری نوں
اوس آٹے دے عوض ایہہ کیتا فضل خدا
روٹی اوس فقیر نوں دتی رہی جو تیں
اوس روٹی دے عوض وچہ ستر جنتی نان
جو ہک لقمہ کسے نوں دیوے نام خدا
دنیا وچہ بھی اوستے ہووے فضل کمال
ہک روٹی محتاج نوں دیتوس بدنام
وٹی چیر نہ کسے دی ضائع کردار رب

اوس بڈھی نوں سد کے پچھیا ہونو شنود
کیہڑا ایسا حکم تہہ اوسدا میناں
خبرے کیہڑی عاجزی کیتی رب قبول
روٹی دا اوس مجھ نوں کیتا آن سوال
میں اوہ نام خدا بندے دتی ہونو شنود
دے کچھ مینوں ہو رہی اجر ملے گا میں
وانے پیہہ کے تہہ نوں سوئی دیاں پکا
لئی آوندی ساں گھرانوں سرو اوپر اٹھا
رستے اند مجھ دا آٹا گئی اڈھا
پاس سیر انصاف دا کیتا آن سوال
مینوں تیرے ہتھ تھیں ملیا اتنا مال
کہن لگا داؤد نوں کہیا رب جلیل
ایہہ جواتنے مال دی مالک ہوئی توں
جیہڑا آٹا تہہ والے گئی داؤد اڈھا
رب فرمایا پھیر اوہ بدلا دیا میں
روز قیامت تہہ نوں ویسی بے رحمان
ستر لقمہ اوسنوں مل سی روز جزا
جیوں اوہ بڈھی عاجز ہو گئی مال مال
اوس بڈھی بیڑی مال دی رب کیتی اکرام
باقی نوکر داؤد دا آکھ پیل ہا جھک

ذکر و بیکر عدل بطور معجزہ

ہک دن اسرائیلیاں کیتا ایہ سوال
آکھن گئے آئیے پیش سول خدا
تاں جواکھیں دیکھئے محشر دا احوال
تاں حضرت داؤد نے کیتا ایہ بیان
بھلکے ہے دن عمید دا خلقت ہوئی عام
ہو یا دو جا روز جاں سنوں تمامی حال
پاس آسے ہک گال سہی خلی حدکا
نوب سجا کے اوسنوں لائے ہار سنگا
جنگل دے وچہ پھر دیاں کٹے روز تمام
سہی ہک عورت پار سا عاید بزرگوار
دونویں جنگل وچہ اوہ رہند سن اکجا
کھاؤن دی کوئی چیز نہ پاس انہاں مول
جاری کیتا رب نے چشمہ مسجد پاس
بھی ہک درخت انار دا کیتا رب غفار
اونہاں سنوں اوہ کھائیکے روز کرن گدنا
ہک دن بیٹے ماں نوں کہیا بال پیار
حکم کرو تاں شہرنوں جاواں میں احوال
مالی آئے فرمایا سن اسے پر خور دا
اسے اوپر رہو توں شاکر ہر ہر سول
ایہہ گل کر کے ویکھیا جڈں اناراں دل
بیٹے نوں فرماؤندی مائی قدر بلند
جبیکر اسے اوپر توں رہند اشکر گدا
القسمہ ہک لالت دن بھلکے ہے اوہاں

پیش نبی داؤد دے بہت محبت نال
حشر نمونہ اسانوں دُنیا تے دکھلا
روز قیامت اس طرح ہوئی ہر کیناں
بھلکے تھساں دکھاو ساں محشر دا میدان
محشر دا احوال میں طنا ہر کراں تمام
ہیسی شخص ریمیں ہک صاحب دولت مال
پیلوں آسدا ذکر میں تینوں لداں سنا
دیندا چھوڑ میدان وچہ اپو ہیشہ کار
مالک دے گھر آؤندی ہو چار وچہ شام
بھی ہک بیٹا اوسدا آہا نیب کوکار
کرن عبادت رب دی مسجد ہک بنا
وچہ عبادت رب دی رہن سکد مشغول
پانی اوسدا پیوندے ہوو سکد وچہ میں
بہر دن اوپر اوسد لگدے دو انار
ستر برساں انہاں سنوں ایویں گزری آن
رنگارنگ دکانیاں چیزاں وچہ بازار
کوئی چیز لیا نیکے کھاواں خوشیا نال
نت رب سانوں بخشدا نازے دوانا
لاچ ہوئی چیز دا چنگا ناہیں مول
غائب کیتا رب نے قدرت تھیں اوہ پھل
ناشکری تھیں ہو گئی روزی ساڈی بند
غائب کردا رب نا ہرگز اوہ انار
اچن چیتی رب نے بھیج دی اوہاں

پاس انہاں دے آئیے بولی قدر تنال
 بیشک بیٹوں کھا لو کر کے فوج شتاب
 ایہہ گل گل سٹکے آکھیا مائی بیٹے نوں
 چاندی ہوا سانوں دے گناہ وچہ پوڑ
 دوجی واری آئیے کہن لگی اوہ پیر
 پھر بھی اُتھاں خوف تھیں چکدی اوہ گال
 کیتی اُتھاں فوج پھر آخر ہو لاچار
 مالک دے گھر چلے اوہ مول آئی گال
 رہندی سی اس شہر وچ عورت پک لال
 مالک نوں اس جائیکے کیتی خبر شتاب
 مالک نے سبہ اوٹھیں لیکے پتہ نشان
 کوہ کھا وھی ہے مجھ دی شخص فلانے گال
 سن حضرت داؤد نے اوٹھیں سبہ نوکار
 چلے سپاہی اسوں لپاے پیش حضور
 پچھیا حضرت انہاں تھیں کوں کیتی ایہہ کا
 پا حضرت اس گال نے سانوں کیتا تنگ
 کھاؤ بیٹوں فوج کر بہت خوشی دینال
 چک رہے ہیں اسوں دونوں کتنی دا
 ترے دن بھکیاں اسانوں مہین گئے وھا
 کہیا مالک گال نے منکر ایہہ بیان
 حضرت نے فرمایا ایہہ کوئی عجب نکا
 بھانوں گال کرن تھیں میں جیوان لاچار
 قصہ گو تاہ اسوں بہت رہے سمجھا
 کہندا اپنی گال والوال غم و فدا
 حضرت نے فرمایا نہ کرتوں تکرار

اوپر تساڑے مجھ نوں کیتا رب حلال
 کیوں دن باتیں بھلکھیں رہند ہو شتاب
 ہرگز بیٹا اسنوں فوج نہ کرنا توں
 ایہہ گل گل کر کے انہاں نے گال وھی اوہ
 کھاؤ بیشک مجھ نوں مول نہ کر پیر
 تیجے دن پھر آئیے لیت ہی اس تھاں
 گوشت اسدا بھجن کے کھا وھا خوب سنو
 ڈھوٹن کارن آدمی بھجی تے تر تھاں
 دیکھ گئی اوہ اُتھاں نوں کسے پہلے نال
 کھا وھا تیری گال نوں کر کے انہاں کیاب
 پیش نبی داؤد دے دعوے کیتا آن
 کر کے تحقیقات ایہہ میرا کرو نبیاں
 او سپوتے اس شخص نوں سدا وچہ بار
 نامے اسدی ماں نوں سننوں اہل شہور
 ناں پھر بیٹا مانو اوہ چوڑے عرض گدا
 تن دن سانوں آئیے کہندی ہی سنگ
 اوپر تساڑے مجھ نوں کیتا رب حلال
 ایہہ رحمی نہ مول اوہ کھٹی ہو لاچار
 فافے کیتا تنگ جاں گئے امیں اوہ کھا
 جھوٹھی ہے ایہہ بات سب لہجہ جیوان
 بول سکے جیوان بھی جسے کسے مال خدا
 ہووے رہا حکم جے رل کرن گفتار
 ایہہ پر اسں قبول نے بات نہ منی کا
 دونوں میرے چور ایہہ جہنم سدا
 میرے کو لوں انشری لے لے لے لے

کہندا وہ سوا شرفی مینوں نام منظور
 پھر حضرت داؤد نے کہیں پادوچی دا
 چمڑا پتری گاں دا جس جوت منگا
 ایسر پھر بھی اوسنے کیتا تبت سال
 حضرت داؤد نوں رب دے کہ سلام
 یا حضرت شرایا تینوں رب جلال
 آکھ اہانتوں عید تے جمع ہوسن جد کل
 اسے طور داؤد نے کردتا سرمان
 ہو یا دو چار روز جاں آسے لوک تمام
 منبر اوپر کھڑے ہوئے پیغمبر داؤد
 خوش آواز سے نبی دے ماریا ایسا جوش
 تاں اوسو یلے آئیے حضرت جبرائیل
 سدو اوس امیر نوں حبیبی ہسی گاں
 جس لڑکے دے او پر ایہ دعوائے کرد شری
 نوکر کر کے لے گیا اس مودی نوں نال
 رستے اندر مار کے اوسنوں اس بدین
 پنجسو اوٹھ تے بکریاں ہو اسباب مزید
 شہر مصر پھر جائیکے دیچیا اسنے مال
 ہن ہک گائیں واسطے جھگڑا کرد شری
 ساری دولت اہنا ندی ہیگی اسد پاس
 جاں ایہ جبرائیل نے دسیا سبہ مذکور
 پچھیا اوستھیں حال ایہ کیتا اوس انکار
 اینویں کسے تسانوں دسی جھوٹ کلام
 تا میں دولت اوسدی آندی یا سرکار
 تاں اس ویلے حشر دا ہو یا حال عیان

گاں اپنی دا انہاں تھیں لوں قصاں ضرور
 جیکر کہیں معاف توں نال سلوک پیار
 شرفیاں تھیں تسانوں دیساں اس بھرا
 اتنے وچہ جبریل نوں پچھیا رب جلال
 بعد سلاموں اوسنے کیتی ایہ کلام
 چاہندے لوک جو دیکھنا محشر دا حوال
 حال قیامت انہاں تے اسد م جاسی کل
 جیو نکر اسے باب وچہ پچھے ہو یا بیان
 میلہ دیکھن واسطے اندر عید مقام
 لگے پڑہن زبور نوں لوک ہوئے خوشنود
 سنکر پاک کلام نوں لوک ہو بیہوش
 پیغمبر نوں آکھدا کہیا رب جبرائیل
 محشر والا حال سبہ ہو سی راج عیاں
 اوس لڑکے دا باپ سا بڑا امیر کبیر
 طرف ولایت شام دی دیچن کارن مال
 مال اسباب جو اسد لیا تمام چھین
 سارا اوسنوں مار کے لیا ایس یلپ
 بہتا نفع اوٹھائیے ہو گیا مالا مال
 باپ اوسدے مال تھیں بنیاں ایہ امیر
 پچھو اوستھیں بات ایہ ہو کے بیوسواس
 تاں پھر حضرت اوسنوں سدا پیش حضور
 تا میں کیتا قتل اوہ نا ایہ کیتی کار
 ہرگز اوسد باپ میں نہیں کیتا قتل
 عادی مٹھ قدیم تھیں ہاں میں دنیا دا
 حکم خدا تھیں اسدی ہو گئی بند زبان

ٹھکی آنی مونیہ نوں بول نہ سکے مول
ہتھ کہن جو اساں اوہ کیتا مار حلال
اسے حالت اوسدے بولے سپہ اعضا
مال اسباب جو اوسدا آندا اس تمام
سُن سن باتاں لوک سپہ بہت ہو جیران
ہتھ تے پیر گواہیاں دین ربد کول

ہتھ تے پیر گواہیاں دین لگے اتناں
پیر کہن جو چل کے گیا اسا دے مال
بے شک ساڈیناں اس کیتی ایہہ خطا
شہر مصر جا ویچیا اوسنوں کر قتل نام
ایہو حالت ہووئی اندر حشر مہربان
مہراں لگن موہاں تے مول نہ سکے بول

کَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى - الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَنَجْعَلُ لَهُمْ أَجْنَبًا -

ترجمہ - جیسے فرمایا اللہ تعالیٰ نے آج ہم ہر کر دینگے اُن کے منہ پر اور بولیں گے ہم سے اُن کے ہاتھ اور بتا دینگے پاؤں اُن کے جو کچھ کہتے تھے دنیا میں

قصہ کوتاہ اوسدے گزرے جدوں گواہ
بہوں شرمندہ خالق وچہ ہو یا جمل خوار
باجمہ گناہوں مار یا اسنے تیرا باپ
لے ہن بدلہ استھیں کر اسنوں قتل نام
ایہہ گل منکر اوسنے کیتا قتل شتاب
مال خزانہ اوسدا لیا تمام سببھال
ویکھ عدل داؤد داؤد گئے لوک تمام
چھپ کے بھی کوئی کرے نہ مندا کم ذلیل
ہو یا ایسا نبی واسائے وچہ جہان

بولن جو گوارہیاں نہ ہو یا رواسیہ
اوس لڑکے نوں سد کے کہیا نبی عفا
ساری دولت اوسدی لٹ لیا یا آپ
ہے گی دولت تسامدی اسدا مال تمام
قبضے اندر کر لیا جو اوسدا اسباب
بولے شکر خدا پیدا جس تا سپہ ہاں
پھر کوئی مارے خوف دے کر نہ ایسا کام
مت حضرت داؤد نوں دے جبرائیل
اوتے اعلیٰ کوئی نہ ہوندا بے فرمان

ذکر انکسیری و وفات حضرت داؤد علیہ السلام

سنوں حقیقت دستور دل قضیں ہو خوشنود
لے آیا صندوق پاک حضرت جبرائیل
کہندا سدو اپنے سبب فرزند عزیز
بیہرا بیٹا تساندا دیوسے ایہہ تبتلا

حسدول و ڈیری عیروا تو یا نبی داؤد
پاس نبی داؤد دے بھیجا رب خلیل
پتو اس صندوق رچہ ہیگی کیٹیری چیز
ہوگ خلافت اوسنوں تیرے بور عطا

سکن حضرت داؤد دے پندرہ کل فرزند
 دستو اس صندوق دے اندر ہے گا کی
 نالے اسنوں بادشاہ کرسی رب غفور
 ایسر ہرگز کسے نہ دتا مول جواب
 سمجھ بھائیائیں تھیں نگر اسی حضرت سلیمان
 خدمت اندر باپ دی ہو یا عرض گزار
 حکم دتا داؤد نے کہو فرزند عزیز
 تاں حضرت سلیمان نے کہا چیز ال تھے
 کھول دھوا صندوق جاں نکلتے تھوٹوک
 تاں حضرت سلیمان نول کہا جبرائیل
 جنتی ایہہ انگشتی بھیجی رب حمان
 بیشک سارے جاگ اہو جاسی او شاہ
 دیو پریاں انسان بھی ہوون تا بعد ار
 دو جا او پر انگشتی کرسی جدوں نگاہ
 بھلا برا مخلوق داملم کر سی سب
 چابک دی تعریف پھر دسی جبرائیل
 ہو سی جسدے تھو وچہ چابک ایتہ بچکان
 جیکر اسدے حکم تھیں باغی ہوو کا
 مارن والے شخص دی اوسنوں لوڑنگو
 استجییں بعد اس خطنوں جبرائیل نکال
 پترال کولوں چھ کے یوں دیہو جواب
 فرزند اں ول دیکھ کے کیتا نبی خطاب
 چپ رہے فرزند سب کسو دسیا مول
 پنج مسئلے اس خط وچہ لکھے رب حمان
 ایہہ پنج گوہر رب نے عالی قیمت دار

سمجھناں نول سدائیکے کہند اقدر بلند
 جو دے سے اوہ ہوو سی میرے بعد نبی
 سنکر سوچیں پے گئے سارے اہل شعور
 آخر پھر سلیمان نے کہا اٹھ کتاب
 اندر قصص الانبیاء لکھیا ہویں بیان
 حکم کرو تاں صاحب دے تالعدار
 ہیکلی اس صندوق وچہ کپڑی کپڑی چیز
 چابک خط انگشتی ایہہ کچھ اسوچہ ہے
 ہوئے تعجب دیکھ کے جہڑی حاضر لوک
 ایہہ تن تینوں محجرے نختے رب جلیل
 رکھ سی اسنوں تھو وچہ جو کوئی انسان
 وحش طور بھی اوسدے تابع کرے الہ
 نالے اوسدی داؤد بھی ہو سی فرماندا
 کل دنیا دے حال تھیں ہو جاسی آگاہ
 اس انگوٹھی وچہ ایہہ حکمت پائی رب
 دوزخ تھیں ایہہ بھیجا چابک رب جلیل
 کوئی نہ ہرگز اوستھیں ہو سی بفرمان
 آپے چابک اوسنوں کرسی مار فتا
 آپے لگ سی دھڑ کے جسوں لکنا ہو
 پیش نبی داؤد دے کیتا ایہہ سوال
 کی کچھ ہے اس خط وچہ لکھیا رب ہاب
 اس خط و امضمون جو دسو کھول کتاب
 بولیا پھر سلیمان جو سن توں یا مقبول
 شرم محنت عقل بھی طاقت تے ایمان
 بخش کیتے انسان نول خالق بخشدار

پنجے دشمن انہاں دے اوہ بھی دیاں سنا
 اول دشمن شرم واکرنا جان سوال
 خاص محبت رب دی دوجا گوہر جان
 دونویں جمع نہون ایہہ ہرگز کسے اصول
 تریجا دشمن عقل و اغصہ سمجھ ضرور
 چوتھا دشمن خوف ہو طاقت کارن کجہ
 پنجواں گوہر قیمتی ہیکل نور ایمان
 جو کوئی ناں خدا میدے شرک لری جہول
 شرک ایمان نہ ہک جا ہرگز کرن رام
 ہر اک اوگہار نوں بخشے انت خدا
 سنوں حقیقت جدوں ایہہ مسلوب پنج بیان
 پچھیا پھیرا یہ پنج جو گوہرین تمام
 کہیا پھر سلیمان نے حب اے ایمان
 سر و چہرہ ہند عقل ہی ایہو اسی جا
 ہڈیاں وچہ ہر بشر دی ہووے طاقت نور
 جاں حضرت سلیمان ایہہ کیتی حل سوال
 اویس وقت انگشتی دتی اوہ پہنا
 دونویں چیزاں اُسوں بخش نبی داود
 اپنی ہتھیں تخت تے دتا جلد ہسا
 بیٹھا اوپر تخت دے جاں حضرت سلیمان
 جاں پھر گوشے بیٹھیاں گندے برسن بنجاہ
 ویکھ نبی داود نے پچھیا ایہہ فرما
 کہیا ملک الموت ہے ہاں عزرائیل
 تان پھر حضرت اکھیا پھیر ذرہ توں یار
 کہیا عزرائیل نے سنتوں یا مقبول

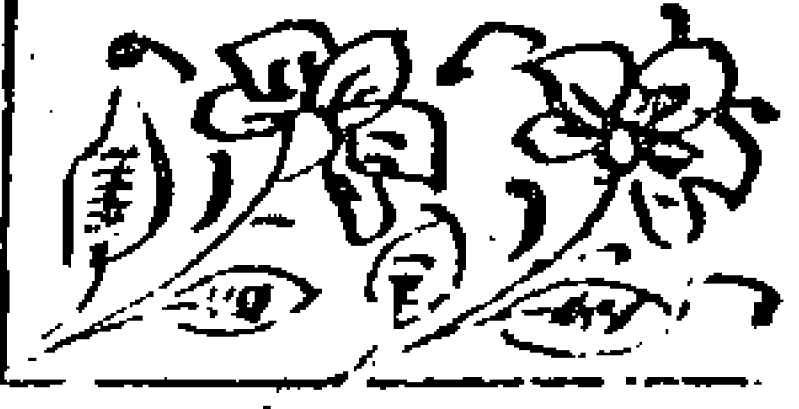
جے اوہ آون انہاں دی مول نہ رہندی جا
 جیکر کرے سوال کو شرم نہ رہندا مال
 دنیا دی حب اوسدی دشمن غارتن بھان
 ہک محبت کرے جو دوجی رہے مول
 جس دم غصہ آوے آوند عقل ہووے سب دور
 ڈر جاوے جو کسے ہتھیں نور نہ رہندا کجہ
 دشمن اسدا شرک ہر سمجھو ناں ایمان
 اوسے کوں ایمان نہ ہرگز رہندا اول
 چارن اتے انہیر جیوں رہن نہ اک مقام
 مشرک نوں بن دوزخوں ہووے کوئی جا
 پیش نبی داود دے کردے سلیمان
 ہر گوہر واد بن وچہ ہیکل کون مقام
 دوہاں دا وچہ دل دے ہیکل اک مکان
 اکھیں وچہ انسان دے رہندا شرم جیا
 ایہو پنج مقام ہیں جسک نہ کوئی کہور
 مس حضرت داود نوں ہوئی خوشی کمال
 نالے چاک ہتھ وچہ دتا اوہ پکڑا
 نرت خلیفہ اپنا کیتا ہو خوشنود
 آپ کنارہ پھڑکے گوشے بیٹھا جا
 ہک سوویہہ داود دی آہی عمر بچیان
 آ یا ملک الموت پھر بکدن عالی جاہ
 کون کوئی توں کس طرح آویں ہیں اسجا
 جان تسادی لین نوں بھیارے جلیل
 در رکعات نماز میں جلدی اوں گزار
 اتنا ٹھیران واسطے مینوں حکم نہ مول

ایہہ گل آکھ داؤدی قبض کیتی اوس جان
 اے اللہ آکھیا فاتحہ خیر الاء
 اگے ہن سلیمان دا آکھ سناواں حال

کفن دفن سب باب اکتا شاہ سلیمان
 وچہ ہشتاں پہونچیا روح مبارک جا
 جیونکر رب نے اوسنوں بخشیا جاہ جلال

قصہ حضرت سلیمان علیہ السلام

بنیا بنی داؤد داسی حضرت سلیمان
 پنج دیہاں داؤد دے سہین حرم تمام
 پہاڑوں اوریا نال سی اسدا پہونچا ویاہ
 اوریا واسب ذکر میں اگے تفصیل
 حسنوں اوسدے پڑہن عاشوق ہوو لسیا
 بطشاناں نکاح جاں کیتا بنی داؤد
 جاں حضرت سلیمان نول تخت بہایا باب
 وارث سلیمان داؤد کہیا رب جان
 ورثہ ڈھیا بنوتوں ہويا خاص بنی
 کل خلقت سلیمان دی ہوئی تابع کدا
 صبر بولی تھیں و سنوں واقف کیتا رب
 بہر نہمت موجود سی رہندی وچہ حضور
 تابع اوسکے حکم دی کیتی رب ہوا
 جس قسم دی بات کو کردا وچہ جہان
 جس جاگہ سلیمان دا ذکر کرے جے کا
 جے کچھ مال زمین وچہ ہووے نیڑے دو
 دیواں تائیں بھیج کے لوکڈھا اوہ مال
 جتنے موتی ہووندے وچہ شکی دیا
 تخت سلیمان جدوں سی اوڈ دا وچہ ہوا
 سبھی طرفے آدمی نو جاں رہن کھلو

بنی بنی بطشاناں دی مہیسی مان پچان
 پچھوں کیتی عقد ایہہ جدا بطشاناں نام
 ہويا جدوں شہید اوہ کیتی بنی نکاح
 یوسف دی گلزار وچہ کھیا کر تکمیل
 ویسے قصص الحسین یوسف دی گلزار
 اوس وچوں سلیمان ایہہ جمیاں پاک ہوڈ
 وچہ عبادت جائیکے گوشے بیٹھا آپ
 وارث بنی داؤد دا ہو گیا سلیمان
 نالے ہويا بادشاہ ملکا ملک سبھی
 آدم جن پرند بھی ہوئے لکڑیاں دار
 جو کوئی بولے جانور معلوم کر دے سب
 کوئی چیز جہان دی کدی نہووسے دور
 جتول کر دے امر اوہ لیندی تخت اٹھا
 تر ت ہوا سلیمان نول خبر پہنچا و آن
 اوسے ویلے آئیے دیندی داؤد سنا
 اوہ بھی آسلیمان نول دیوے دس ضرور
 اپنے بیت المال وچہ جمع کرے فی الحال
 اوہ بھی دسے آن اوہ لیندے تر ت کڈھا
 سبھ پرندے اوستے سایہ کر دے آ
 کھتے پیریاں ہونڈیاں تپتے ہونڈے دیو

گر دگر دے تخت دے چلن حلقہ مار
جن انسان پرند بھی لشکر اوسد سب

ہو پرندے جانور ہوں کئی صغیر
جیونکر وچہ قرآن دے کہیا خالق رب

وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ
ترجمہ اور اکٹھے کئے گئے واسطے سلیمان کے لشکر جنوں سے اور ان لوگوں سے اور جانوروں سے
پس وہ مثل پیش کھڑے کئے جلتے ہیں

نخست سلیمان اتنا چوڑا ہے کسی جاں
نکرتو جاں اوستے جائدیاں سبہ سما
ہک ہینہ پندہ سی شاموں میں کچان
اوسے دن وچہ جائیکے واپس اوسے پھر
مولے دے انعام تھیں سنتوں یا غریز
بھانڈے برتن اوستھیں بند بہت آسان
پھر گالن دی اوسنوں حاجت رہنے کو
سچے دے وچہ ڈھال کے جلدی لین بنا
جس وچہ کھانا فوج داپک وکے یکبار
سارا لشکر اوستھیں رچکے لیندا کھا
کرن تمامی کم اوہ خدمت سجد اٹھان
ڈر دے اوہ سلیمان تھیں دکھ نہ کسے پو جان
جن فلانا کسے نوں ویندا دکھ ضرور
اوسے ویلے اوسنوں قید کریندا چپا
یا پھر جگر زمین وچہ اوسنوں کرا کر
جمیرے اپنے وقت وچہ قید کیتے سلیمان
کم عمارت ٹوبیاں کروے سن شیطان
اتنا بڑا مکان ہک نبی کیتا مہمور
سوہنا باجہ حساب تھیں کی میر کرا بیان
نال زمر و جڑے سن بی یا قوت کثیر

انکسبیا وچہ تھیں دے راوی کر بیان
جان اوہ سدے حکم تھیں چلدا وچہ ہوا
اتنا تیر ہوا وچہ چل واسی اوہ جان
اوسنوں وچہ ہوا دے اتنی لگدی دیر
بھی حضرت سلیمان نوں ہو رہی ہک چیز
تانبے وارٹ بخشیا چشمہ ہک وان
اوس چشمے تھیں نکلا پانی تانبا ہو
جس بھانڈے دی انہا نوں پوسے ضرورت
اتنی وڈی دیک اوہ ہک ہک کرن تیا
کو دیک پکائیے جڈں اتارن چپا
تابع کیتے رب نے دیوائے شیطان
جناں نوں بھی رب نے کیتا وچہ فرمان
سے کدی سلیمان جے اس گل دانکور
دیواں تابیں آکھ کے لیندا اوہ پکڑا
یا دریا وچہ اوسنوں سٹے مار زنجیر
ہن تک بعضے دیوہیں اوسد بند دیوان
خبر قرآن کریم وچہ پیش نبی سلیمان
اندر قصص الانبیا لکھیا ایہ مذکور
چھتی کوہاں وچہ اوہ چوڑا لماں جان
سوئے چاندی کنوں اوہ ہویا سبہ تمیر

ست سواوسوچہ ہورسی کیتا محل بنا
تن سوحرماں واسطے کیتا محل تیار
اتنی قوت نبی نوں کیتی رب عطا
ست سواوس کینرکاں تن سوحرماں کمال
ہک جاگہ دربار دی اندراوس مکان
باراں کوٹاں تیکسی لمی چوڑی اوہ
سب ماضی دے دندھن بنیاں اوہ مقام
ہور زمرہ خالصوں نالے مروارید
رکھ عجائب قسم د چاندی تھیں بنوا
نال رکھانڈے لکڑے سوہنے سب ڈال
لعل اتے یا قوت تھیں خوشے جیوں انگور
اوپر صحر شاخ دے طوطے مور بنا
عنبر تے کستوریوں پیٹ کیتے بھر پور
تخت وچھایا اپنا اندراوس دربار
اوپر انہاں کرسیاں بہن وزیر تمام
سجے کھتے تخت دے دتے شہر کھلار
نالے دو یا قوت تھیں کیتے کھڑے ستون
کرن روایت دیو جوہیں خد متگار
شیر کبوتر ہور جو طوطے مور چکور
تخت مرصع ہور جو بڑے بڑے اسباب
جدول سلیمان تخت دے قدم کھاوے آ
پنکھی کھنکھ کھلار کے سر تے جان کھلو
اوہ دو شیر بناوٹی پیش نبی سلیمان
جوڑا ہور کبوتر اں جو سی ہو یا تیار
نبی سلیمان تخت تے بیٹھ پڑہن تورات

جنہاں وچہ کینرکاں سہندیاں جدا جدا
ہک ہک بی بی جنہاں وچہ ہندی نیو کا
وچہ خلاصے ذکر جیوں آبادیاں سنا
کرے جماع ہر رات نوں جا کر سہنہ نال
کیتی نبی تیارسی وکھری عالی شان
اوسوچہ جاگہ تخت دی ہور نبی تن کوہ
لعل فیروزے قیمتی اوسوچہ جڑے تمام
سوئے اٹاں گرد سب لایاں قابلدید
چاروں طرف مکان دے دتی نبی لوا
پنکھر سبز زمرہوں لٹکن ڈالاں نال
پنکھراں وچوں چمک د دس باو ستور
لولو تے مرجان تھیں دتے سبہ بہا
بولن حکمت نال جاں خوشبو جاوے دور
سجے کھتے چاندیوں کرسی دھری ہزار
پنکھلے پاس کھلو وند پریاں دیو غلام
خاص زمرہ کنوں اوہ دونوں ہو تیار
عجب کبوتر انہاں تے بیٹھے دو موزون
طلسم تھیں ہر چیز ایہہ کیتی انہاں تیار
بولن چلن انہاں سب طلسم دے زور
دیواں دی سب مدد ایہہ لکھیا وچہ کتاب
نکھر نکھر کیتے تخت بھی جاندا ہیبت کھا
عنبر تے کستوریوں دُور وچے خوشبو
سیس جھکا کے کھڑے اوہ ہردم وچہ فرمان
اوپر ستوناں لاوند بازی وار ووار
پڑھدے کدی زبور بھی سندی مخلوقات

سب دی بولی سمجھ دے سن حضرت سلیمان
اندر اوس مکان دے عابد رہندے جو
بدلاں تائیں حکم جاں کرنے ہی سلیمان
لنگر خانے وچہ جو ہوندا خرچ طعام
جیکر کسے روز واکریئے نک حکم حساب
مرغ جو اندر فوج دے کر دے روز کتاب
صرف اُنہاندے پراں دابند است سو بھا
اتنی وافر ہوندیاں ہر نعمت موجود
اپنے کارن نت پک کرے زنبیل تیار
جتنی قیمت اوس دی کوئی دیندا پچا
اپنی ہتھیں پیس کے روٹی کرے تیار
اوتھے روزیدار جو ہون ہور غریب
کدی اکلیاں اوس نہ روٹی کھا دی مہل
جسدم کھانا کھائیکے فارغ ہوندا سا
یار میرے اوپر جو تدمہ کہتے احسان
دردیشاں دوجہ میں ہاں درویش کنگال
نبیاں وچہ پک نبی ہاں تیری طرفوں میں
ہو دے کدی زبان جے میرا ہر یک ال
عاجز او گنہار ہاں بستہ پور تقصیر
ایہو نبی سلیمان دارہیاس را ورتو

دنیا دی مخلوق جو سب تے حکم حلان
وچہ عبادت رب دی شاغل رہندے اُسو
پانی اوہ برساتیکے سب دیکھاں بھر جان
ہو دے نہیں حساب اوہ کی میں اں کلام
ہوندا خرچ تھزار من لکھیا وچہ کتاب
وقت فوج جو اُنہاں تھیں اوترن کسبہ غراب
اکے گوشت ماس واکر لو آپ شما
آپ نہ ہرگز اوستھیں کھاندا پاک وجود
اوسنوں ہتھ وچہ پکڑ کے ویکھے وچہ بازار
اوستھیں دانے جو اندے مل کر دے آ
جاوے ویلے شام دے کجے طرف سدھا
نال اُنہاندے ل کے کھاندا نیک نصیب
ایویں کرے ہمیش اوہ اللہ دا مقبول
نال فقیراں ل کے کردا ایہہ دُعا
شکر اُنہاندا مجھ تھیں ہوندا نہیں بیان
بادشاہاں وچہ بادشاہ شکر تیرا ہر حال
بج میرے حال تے فضل کماے میں
تاں ہی ادا نہ ہو ورتا تیرا شکر کمال
توں ہاں بخشیں مالکا تیرا رحم کثیر
لوکاں دیو نعمتاں آپ پکاوے جو

ضیافت کروں نبی سلیمان علیہ السلام ہر اے ہر مخلوقات

کرے روایت وہب جو حضرت اوصحاب
جدوں سلیمان ہو گیا سارے ہک داشا
یار رب وچہ جہان دے جتنی مخلوقات

رحمت رب دی اُنہاں تے ہوو باجھ شتا
پاک دن اوسنے عرض ایہہ کیتی وچہ درگا
جل قتل کوستان وچہ جتنی موجودات

صاحب روح ہر چیز جو پیدا کیتی تیں
حکم ہو یا میں سمجھ دا رازق جل جلال
کل خلقت نوں پالنا ہے ایہ میرا کم
خلقت میری بہت ہے باجھ حساب شمار
عرض کیتی سلیمان نے یارب پاک خدا
بینوں بھی تہہ بہت کچھ نعمت کیتی دان
ہو یا حکم جناب تھیں دعوت و رنج پکا
یارب اجتنا کراں میں کبھی تیار طعام
ایہ بھی وجہ درگاہ دے ہوئی دعا قبول
تاں حضرت سلیمان نے دیواں نوں فرما
ست کوہاں میدان اوہ سی دریا کنار
اندر اوس میدان دے جمع ہوئے اسباب
ست لکھ دیگاں دیواں نے کیتیاں تہ تیا
نالے وڈے لگن جو وانگ تالاباں جان

ہک دن کل مخلوق دی کراں ضیانت میں
روزی ہر ہک چیز نوں دیواں میں ہر حال
توں ہک عاجز بشر ہیں مار نہ اتنا دم
تیں تھیں کھانا سبھدا ہو سی نہیں تیار
بے شک تیری خلق واحد حساب نکا
ہے ایہ میری آرزو چوں تیرا فرمان
تاں اوس دم سلیمان نے کیتی ایہ دعا
باسی ہو وے مول نہ تازہ رہے دم
تازہ رہی چیز سب کچھ نہ وگڑے مول
بڑا وسیع میدان ہک صاف کرایا جا
جھاڑ و دیکر دیواں نے کیتا صاف ہنجا
کھاؤں پیوں واسطے باجھ شمار حساب
چوڑی ہک ہک دیگ سی سترگزاں شمار
جیونکر خبر خدائے نے دتی وجہ قرآن

يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَّحَارِبٍ وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَ
قُدُورٍ رَّاسِيَتٍ ۝ ۲۲ ۝ وَالسَّمَاءِ

جو چاہے سلیمان اوہ کر دے دیو تیار
لگن تالاباں وانگ سنگاں ایدیاں جان
وجہ جامع تاریخ دے راوی کرے بیان
چوڑی ہر ہک دیگ اوہ آہی گزاں ہزار
گاہیں فوج کرایاں باویہ جان ہزار
اندر اٹھ مہینیاں جمع ہو یا سامان
وانگ پہاڑاں نعمتاں نظری و ن کل
ہو یا یک تیار جاں گوناگون طعام
کھڑا کرایا اپنا تخت جو وجہ ہوا

دیگاں لگن نے موتیاں ہو رقلے ہتھیا
چایاں مول نہ جانیاں رہندیاں اکس مکان
دو ہزار تے ست سو آہی دیگ کچھان
لگن تالاباں وانگ سنگاں چوڑے باجھ شمار
بانی چیزاں ہو رجوناہیں انت شمار
رنگارنگ طعام تھیں بصریا سبھ مہینیاں
کھانے ہر ہک قسم دیواں کیتے دل
حکم سنایا واؤ نوں سد ہی خلق تمام
تاں جو اویکھے اوسنوں ہماری خلقت آ

پچھلی ہک دریا تھیں پہلے ظاہر ہو
 لگی مینوں بھکھہ ہے یا محبوب خدا
 حضرت نے فرمایا کرتوں ذرا آرام
 مچھی کہندی مجھ نوں لگی بھکھہ کمال
 ناں پھر حضرت اوسنوں دتا حکم سنا
 جتنا اوس میدان وچہ سی موبو طعام
 بھونگا ہک نہ چھوڑیا اے نہ رچی مول
 ڈٹھا جاں سلیمان نے صاف پیا میدان
 کھانا ساری خلق دارکھیا اسال پکا
 اتنا تیرے پیٹ وچہ ہو یا غرق طعام
 مچھی کہیا اے میں لقمہ ہک لیا
 اتنے لہتے ہو ر دو جیکر دیویں آن
 نت مینوں رب دیوندا ایڈی لہتے ترے
 جیکر ایسے طور شدہ کرنا سی سیراب
 ایہہ گل سن سلیمان نے کہیا تائب ہو
 میرا سارے جگ دا تو ہاں رزق سناں
 میرے کولوں ہو گیا یارب ایہہ قصور
 کرن روایت جس دن سی دعوت سلیمان
 جس مچھی دے کندھے تے طبق زمین دسب
 طبق زمین دے رب نے رکھے اوپر ہوا
 بعض روایت اس طرح لکھیا ہوندا کور
 اکثر دا ایہہ قول ہے وچہ قصص الانبیا
 کھا دا سب طعام اوس کسے لقمے نال
 جہاں مطالب ایہو لگی گیا جو طما ہر ہو
 جیکر رب نہو ندا سب دا پانہ ہار

پیش نبی سلیمان دے کردی عرض کھلو
 سب تھیں اول مجھ نوں کھانا لکھو کھوا
 آون دے میدان وچہ جو مخلوق تمام
 کرنا اتنی دیر تک مینوں صبر محال
 جتنی مینوں طلب ہے اول لے توں کھا
 لکو لقمہ اوسنے کیتا اوہ لقمہ کام
 آکھے مینوں ہو ر کچھ بخشو یا مستبول
 نال تعجب اوسنوں کہندا ہو حیران
 ہکی لقمے نال تدمہ سارا چھڈ یا کھا
 اے نہ مینوں بھکھہ تھیں آیا کچھ آرام
 کسے لقمے نال توں ہو حیران گیا
 ناں میرے ہک روز دی ہو لگی گذران
 روزی دینی اوس بن کسنوں طاقت ہے
 کیوں پھر لوک سدائیکے کیتے مفت خراب
 تیرے باجھوں مالکا ہو ر نہ رازق کو
 دو جا کرے کھام جو سوا حق نادان
 بخش معافی مجھ نوں تیرا نام غفور
 اوس دن بھکھا رہیا سی ہر کوئی وچہ جہاں
 اوس مچھی نوں اوس دن بھیا ہسی رب
 مچھی آ سلیمان دا کھانا کھی نکلا
 کئی مچھیاں دریا تھیں بھیاں ب غفور
 آیا سی ہک جا اور نکل کنوں دریا
 معام ہوئی خلق نوں قدرت تائب طلال
 اللہ با بھول کرے نوں نہیں رجا ندا کو
 کون پلیر فقیر دی دم دم لیندا سا

ذکر شاہ موال شاہ مندود و حضرت سلیمان علیہ السلام

دچہ خلاصے ہو رہا یہ دٹھا عجب بیان
کرتیاں اوپر ساہنے ہک ہزار وزیر
رواد یو وزیر جو آصف اسدا نام
گرد گردے تخت د پریاں دیو غلام
سردے اوپر پندیاں سایہ کیتا آ
پڑھ سبیاں بدی پالی کرن بیان
دنیا وچہ نہ کسے دا ایسا جاہ جلال
حکم ہو یا درگاہ تھیں ملکوسنو بیان
شاہی ہفت اقلیم دی اوسنوں ہو کی نصیب
اتنی عزت ہوندیاں کبر نہ کر دا مول
جیکر ذرہ فخر اوہ کر دا کبر غرور
کھٹے جائدے اوستھیں کل حکومت لاج
سن حضرت سلیمان نے آندا شکر بجا
اوڈ دا اوڈ دا تخت جاں آیا اوس مکان
آدم جنس نہ اوسجا نظری آوے کو
ہک کیڑی سی بادشاہ رعیت سن سب
اند سبھناں کیڑیاں سبھی اوہ سردار
اوس کیڑی نے دیکھیا جاں حضرت سلیمان
جیونکر وچہ قرآن دے دتی خبر خدا

اڈیا لکدن واڈے تخت نبی سلیمان
خدمت وچہ سلیمان دے بیٹھے باتدبیر
اوہ بھی بیٹھا ساہنے ہو رہا سب تمام
نال ادب د کھڑے سن بچھ کے ہتھ تمام
ہک آواز فرشتیاں سنیا نبی خدا
یارب تدھ سلیمان نول دتا ایسا شان
جیسا تدھ سلیمان نول دتا رحمت نال
لائق اسے شان دے سی حضرت سلیمان
نالے ملی پییری بنیاں خاص حبیب
تاہیں اوسنوں اپنا کیتا میں مقبول
اوڈ دا تخت زمین تے سٹ کر بند چور
ایسر بندہ اساندا ہے اوہ نیک مزاج
سجدے اندر جائیکے کر دا حمد ثنا
رہندے کیڑے کیڑیاں اندر جس میدان
کیڑیاں دا ایہ ملک ہے ایویں محکم ہو
شاہ مندود اس نام سا بعض کہن شاہ امور
منن اوسدا حکم سب رہندے تابعدا
رعیت اپنی سد کے کیتا ایہ فرمان
آیت سورت نمل دی تینوں دیاں سنا

حَتَّىٰ إِذَا تَوَلَّوْا دَارَ الْغُلِّ قَالَتْ نَسْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّاسُ ادْخُلُوا مَسَاكِينَ كُمْ لَا
يُخْطِئُكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ - سورہ نمل

کیڑیاں دے میدان چلکر پہنچے آن
آپو اپنے گھراں وچہ داخل ہوو جا

پہنچے تان جسوقت جو فوج سنی سلیمان
ہک کیڑی نے آکھیا کیڑیاں سبہ بلا

مت شکر سلیمان دا جاوے تےساں تشار
 کیری دی سن باتا یہ ہنس پیا سلیمان
 پکڑ شتابی اوسنوں تلی اوپر ٹکنا
 کیوں تہہ اپنی فوج نوں کیتا ایہہ فرما
 کیا میرا تہہ دیکھیا ایسا جور جفا
 کہیا اوس شاہ مورے سنتوں یا مقبول
 ایسپر میں اسواسطے کہیا اونہاں بلما
 ہر یک شاہ دیواسطے ہے ایہ فرض ضرور
 اپنی رعیت فوج دا جسٹوں نہیں خیال
 جو کوئی رعیت اپنی راضی رکھے شاہ
 ایہہ گل سن شاہ مورے تھیں کہن لگا سلیمان
 جیوں توں راج سنبھالیا لشکر اپنے نوں
 عرض کیتی شاہ مورے ایویں کراں مدام
 جے ہوون عنناک اوہ میں بھی ہوواں نال
 اسے کارن رب نے کیتا مینوں شاہ
 جے مر جاوے اوہناں دا گھر تھیں باہر کا
 انا اپنی فوج دا مینوں فکر دھیان
 دس کھاں اے شاہ مور توں مینوں اہوال
 کہیا اوس نقیب ہیں میرے چہل نہار
 پھر پچھیا شاہ مور تھیں بنیم سلیمان
 کہن لگے شاہ مور اوہ سن میرے ستر راج
 کیوں جو تیرا تخت ہے اوڈ دا وچہ ہوا
 دشمن وال آساں توں پہنچیں رنج شباب
 جیکر ایسی مجھ نوں بنے ہم آ کو
 بد کوئی چٹے کم تے جاندا اوکھ اٹھا

بے خبری وچہ آئیے اندر اوس اجاڑ
 نالے دل وچہ اپنے بہت ہو یا حیران
 پچھیا اوس شاہ مور تھیں مینوں پیج بتا
 وڑ جاؤ وچہ گھر اندرے آوندا ہی سلیمان
 وڑ کے جسدے خوف تھیں اہ گل اکھی جا
 مہر گز تیرا طم میں کوئی نہ ڈھٹا مول
 مٹاں اچانک مران اوہ پیراں تلے آ
 خطرے والی جگہ تھیں لشکر رکھے دور
 ہوندا اوپر اوسدے ربد اختر و بال
 راضی رہندا اوستے خالق پاک الہ
 دس کھاں اے شاہ مور توں مینوں پیج بین
 ایویں شفقت اونہاں تے کردی ہر نیت توں
 نال اُنہاں دی خوشی دے میری خوشی مدام
 ہے عنخواری اُنہاں دی فرض میچھے ہر حال
 دکھ سکھ دے اُنہاں دے ہوواں میں ہمراہ
 چک اوسنوں گھر اوسد دیواں میں پہنچا
 تاں پھر اوس شاہ مور تھیں پچھیا شاہ سلیمان
 کتنی ہر دم فوج ہے رہندی تیرا نال
 ہر ہر نال نقیب دے اتنے ہور شمار
 تیرے میرے راج تھیں اچا کسدا شان
 تیرے نالوں مجھ واسے گا جنگا راج
 جیکر مینوں جنگ دا نیچے حکم خدا
 اسد پیش خدایہ تھوڑا ملے ثواب
 پیر پیادہ چل کے جاواں اوکھی ہو
 اجر زیادہ اوسنوں کردا رب عطا

دو جا تیرا تخت ہے واؤ دا محتاج
تینوں تخت اٹھاؤندا اوس اوٹھاوے واؤ
کہیا پھر سلیمان نے سُن اوسدی تقریر
عرض کیتی شاہ مور نے توہاں نہیں دانا
جیکر ہووے حکم تاں پچھاں جیند سوال
تاں پھر اوس شاہ مور نے کہیا مقابل ہو

توں محلج ہیں تخت دا ایہہ کی تیرا راج
ایہہ کتنی تکلیف کر و خیر سال ذرا
کس نے تینوں بات ایہہ دسی پرتا شیر
سانوں بھی کجھ رب نے کیتا عقل عطا
حضرت کہیا پچھ توں بہت خوشی دنیاں
تساں جوائے رب دیکھتی ایہہ آرزو

قال رب اغفر لی وھب لی ملکاً لا ینفخ لہ احد من بعد انک انت الوھاب

یعنی بخشش منگ کے کیتی ایہو دعا
جیہڑی لایق کسے دے میں تھیں بعد ہو
کیڑی کہیا تساں جو کیتا ایہہ سوال
پیغمبراں دے واسطے ایہہ گل نہیں روا
جسنوں چاہے کرے اوہ وچہ زمیند شاہ
نہیں سی لایق تسناں ایہہ گل مقبول
سن حضرت اس بات تھیں ہوئے کجھ خفا
دستو مینوں ہو رہا مسئلہ تسنیں شباب
کی اُس دے وچہ بھید ہے دسو کر اظہار
حضرت کہیا مجھ نوں معلم نہ ایہہ حال
تاں پھر اوس شاہ مور نے کیلا حال بیان
تاں جو معلم تدھ نوں ہووے دُنیا کُل
کیوں جوائے وچہ ہوساری حکمت جان
ہک تھیوے دنیاں تدھ لیا جہان نوا
اوس تھیں پچھے دوسرا کیتا اوس سوال
حضرت کہیا دس توں مینوں خبر مول
ایہو اشارا اسوچہ رکھیا پاک خدا
ایہہ گل سُن سلیمان پھر روئے باجھ شمار

یا رب ایسی سلطنت مینوں کریں عطا
میرے ورگا دوسرا شاہ نہوے کو
اسد وچوں حسد دی اوے بو کمال
کیوں جو سارے ملک امالک آپ خدا
جسنوں چاہے نہ کرے کی اوسنوں پروا
میرے جیہا بادشاہ کوئی نہوے مول
عرض کیتی شاہ مور نے کاوڑ کرو نہ کا
مندری جیہڑی تسناں توں بخشی رب باب
کس کارن اوہ تسناں توں بخشی رب غفار
جیکر ہیں توں جاندی دس شتابی نال
ایہہ مندری اسواسطے تینوں ہوئی دان
اونے تے ناچیز ہے اک تھیوے رامل
اسدی خوئی نال توں بنیا شاہ جہان
مکلم ہو یا مول ایہہ دُنیا چیر نہ کا
کیوں اتیری دا تابع کیتی رب جلال
کہیا پھر شاہ مور نے سننوں یا مقبول
مکلم کر سیں قبر وچہ دُنیا مثل ہوا
بیشک کہیا سچ توں اے کیڑی سردا

تہیجی داری پھیراوس کیتی ایہہ کلام
 سنکر کہیا بنی نے ایہہ بھی تو ہاں بنا
 کہیا پھیر شاہ مور نے معنی ایہہ سلیمان
 اس حیاتی اوپر نامہ گز کریں ساہ
 کہیا بنی سلیمان نے ہیں توں بڑی انا
 ایہہ گل سنکر بنی دی عرض کیتی شاہ مور
 ملی نبوت تہہ نوں نالے ہو یوں شاہ
 ظلم نہ کرنا کسے تے کرنا عدل مدام
 میر ظالم اے ظالم تھیں دے مظلوماں دا
 دیکھاں اک ضعیف ناں کھیری میں مسکین
 پھیر بھی عیت اپنی شاد رکھاں ہر حال
 جے کوئی میری فوج وچہ ہو جاو بیمار
 سنے پیا سلیمان ایہہ اسی قال مقال
 آخر او تھوں کوچ جاں کرن لکے سلیمان
 کھانا کھا کر جاو ناں یا حضرت مقبول
 نال اساڈے فوج ہے کئی کروڑ ہزار
 کھیری کہیا سب دارازق ہیکار رب
 رب داوتا بہت کچھ کھیرے موجود
 بیٹھ گیا سلیمان جاں کھانا لیا منگا
 حضرت اوسنوں دیکھ کے کہیا تعجب ہو
 عرض کیتی شاہ مور نے شروع کرو کھان سب
 کھاو ن لگ پئے اوسنوں جتنے لوگ تمام
 سارا شکر جے اوسنوں بیٹھا پھوڑ
 واہ واہ تیریاں قدرتیاں واہ توں پائیا
 اوسدن کھانا جگ ڈاگئی چھٹی ہک کھا

کیا معنی سلیمان دے جو ہے تیرا نام
 کیا کچھ معنی اسدے بیوں خبر نکا
 دنیا فانی وچہ ہے جھٹ پل دی گدبان
 نیرے ویلا موت دا آخر سب فنا
 نیک نصیحت ہو بھی بیوں کچھ سنا
 بیوں رب کے بادشاہ کیتا صاحب زور
 سارے جگ تے حکم ہے تیرا عالیجاہ
 ملک عیت اپنی رضی رکھ متام
 شاد رکھیں جے خالق نوں رب کھسی شاد
 میرے جیہا ضعیف کو ہور نہ وچہ زمین
 لواں انہا ندی خبر میں ہرون کوشش نال
 پہچھاں جچر تیک نا آوے نہیں قرار
 سن سن سب نصیحتاں بہت ہو یا خوشحال
 عرض کیتی شاہ مور نے اے نہو روان
 حضرت کہیا کچھ نہ کرو تروڑ و مول
 اتنا کھانا تھیں مشکل ہوک تیار
 اتنے ہوون ہور جے کھا کر جاو ن سب
 حاضر کراں لیا ٹیکے بیٹھو ہو خوشنود
 مٹری دی ہک ٹنگ سی اگے رکھی آ
 ایہہ ٹنگ میری فوج نوں کیونکر پوری ہو
 اسے ہک ٹنگ وچہ برکت پائی رب
 ودھ رہی اوہ ٹنگ بھی قدرت رب غلام
 بنی سلیمان دیکھ کے بولے حمد کروڑا
 بہتے نوں چاکھٹ کریں تھوڑے نوں بسیار
 آج مٹری دی ران تھیں دتی فوج رجا

حکمت قدرت تدبیر دی آوے نہ ہتھ و ت
آخر رخصت ہوئی کے اوتھوں ہوئے روان
اگوں مہن بلقیس دادیواں ذکر سنا

عقل فکر دی پہنچ نہ ہیں توں عالی ذات
وچہ ہوا دے اڈ پیا تخت نبی سلیمان
جیوں کر صد صد آندیاں خبراں شہر سبا

قصہ ہندوستان بلقیس شاہراوی

کرن روایت ہک دن تخت نبی سلیمان
دیو پری سب آومی حاضر وچہ حضور
سب پنکھی سلیمان دے ہسین تابلعدار
ڈٹھا طرف پکھیراں جدوں نبی مقبول
کہیا حضرت مجھ توں ہند نظر نہ آ
کیتا حکم عقاب نوں اوسنوں ڈھونڈ شتاب
آندا ڈھونڈ عقاب نے جلدی ہند نوں
کہندا ہک خوشخبر میں آندی یا مقبول
حضرت کہیا خبر اوہ مینوں جلد سنا
بیٹھاسی ہک باغ وچہ اوتھے ہند ہور
آیوں کھڑے شہر تھیں تواج ایس مکان
نالے حالت تساندی کیتی سبہ اظہار
بچھیا میں پھر اوتھیں دس توں اپنی بات
کہیا میں شہر داینوں نام سنا
بچھیا میں اس شہر دا کون کوئی ہے شاہ
اوسد ہتھ اس ملک دا تخت حکومت راج
تابع اوس سردار ہیں باراں جان ہزار
چل تینوں بلقیس میں لے آواں دکھلا
میں پھر کہیا اوسنوں مت ہو جاو دیر
تنگے پیچھے کسے نوں پانی ہو درکار

اودا وچہ ہوا دے جاندا کسے مکان
سایہ کیتا پنکھیاں سر تے بادستو
جو کچھ دیکھن کسے جا آکر دے اظہار
ہند اندر انہاں دے نظر نہ آیا مقل
یا اوہ ساتھیں کسے جا غائب ہو گیا
لے آوے کوئی خبر اوہ نہیں ناں کراں غلاب
حضرت پچھیا ہند ہرا کھتے رہیوں توں
جبیر ہی اگے تسانوں مسلم نہیں سی مول
کہندا میں آج گیا ساں اندر شہر سبا
مینوں اوسنے دیکھ کے پچھیا ایہ فی الفور
میں پھر حالت اپنی کیتی سبہ بیان
خدمت وچہ سلیمان دی رہندا ماں میں بار
کہندا اسے شہر وچہ رہندا میں دنرات
کہندا نام اس نگر دا ہے گا شہر سبا
کہندا ہک بلقیس ہے عورت عالی جاہ
ساری گردنواح وچہ ہے اوہ صاحب تاج
تابع ہر سردار دے ہک ہک لکھ سوا
کیا کچھ عزت اوسنوں کیتی رب عطا
اگے مینوں نکلیاں ہو گئی بہت اویر
پھرن ڈھونڈ ہند کے مجھ نوں لشکر دے اسوا

پانی تارن واسطے بیٹوں شاہ سلیمان
 ایہو میرا کم ہے لشکر و چہ سدا
 ایسی اوسنوں نظر سی بخشی تیر خدا
 دوروں اوسنوں تار کے دیندا دس ضرور
 تاں پھر حضرت دیوانوں بھیج دیوں اسجا
 ہڈ کھنڈا جدول اوس بیٹوں کیتا تنگ
 ڈٹھا جا بلقیس دا تخت عظیم الشان
 تریہ گز اوسدا عرض سا تریہ گز اوسدا طول
 چارے پاوے اوسدے سرخ یا قوتوں بچھ
 اوپر اوسے تخت دے بھیجی اوہ بلقیس
 نالے ہیگی بکر اوہ صورت چند مثال
 ایسیر دین ایمان دی اوسنوں خبر نول
 جاں ایہ ہڈ ہی نوں دسیا کہوں بیان
 ایسی خلعت مجھ نوں کر یو کوئی عطا
 حضرت کہیا خط میں کردا ہاں مرقوم
 ہڈ کھنڈا یا نبی سچا ایہہ مذکور
 تاں پھر حضرت اوسنوں تاج کیتا ہک دان
 ہن تک ہڈ اوپر ہے کلغی اوہ بقا
 لکھیا پھر بلقیس دل خط نبی سلیمان

اندر اپنی فوج دے رکھیا ہو یا حبان
 نیڑے دوروں تار کے پانی دسنا آ
 اندر جس زمین دے پانی ہوندا سا
 وچہ نلانی زمیں دے پانی ہے بھر پور
 چاہ تالاب کھٹا ئیکے پانی لین منگا
 تاں میں اوتھوں چل کے آیا اوسد سنگ
 خوبی اُسدے تخت دی کی میں کران بیان
 جڑیا نال جواہر اسنوں یا تخت بول
 ہور نہ برجد لعل نقیس جڑے زبرد مجھ
 اندر حسن جمال دے بہت لطیف نقیس
 شادی اچے نہ اوسدی ہوئے کسویں نال
 سورج تائیں پوجدی قوم اوسد جھول
 کھنڈا اسد عوض کچھ بخشو بیٹوں دان
 جو میری اولاد وچہ باقی رہے سدا
 ہن تیرا ایہہ کوڑ سچ ہو جاسی معلوم
 کیا طاقت جو جھوٹھ میں آکھاں پیش حضور
 جا تیری اولاد وچہ رہی سکدا نشان
 جو حضرت سلیمان نقیس اوسنوں ہوئی عطا
 لکھیا اوسد وچہ سا ایہہ مضمون بیان

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اَنْ لَا تَقْلُوْا عَلَیْکُمْ اَتُوْنِیْ مُسْلِمِیْنَ

بسم اللہ نقیس بعد ایہہ لکھاں بائال و
 دو جا اندر خط دے ایہہ لکھیا فرمان
 ایہہ سب کچھ مضمون سی تھوڑا حسب سند
 ہڈ تائیں حکم پھر کیتا نبی حبش را
 شاہراوی بلقیس نوں جاکے دین شتاب

اول میرے سامنے تھیں نہ آئے ہو
 آجا میرے پاس توں ہو کے مسلمان
 ہر لگا کے اپنی خط نوں کیتا بند
 لے جا میرا خط ایہہ اندر شہر سبا
 دیکھاں اوہ اس خط دا دیو کیا جواب

ہڈے کے خھانوں آیا شہر سبا
 چھاتی اوپر اوسدے رکھ دتا فرمان
 سرد امیر وزیر سب کہے تعجب ہو
 ڈکھا جاں میں پھول کے لکھدا ہی سلیمان
 نالے لکھیا اوسنے خط و چہ ایہ فرمان
 دستو ہن اس خط دادیے کیا جواب
 ایسے بہادر بڑے ہاں صاحب زور مزید
 نہیں تاں جو نکلتا تسانی اپنی مرضی ہو
 کہن لگی بلقیس جو لکھیا ہے سلیمان
 جے ہن اسد حکم نہیں آسے کراں انکار
 باوشہاندے نال نہ لایق جنگ فساد
 بڑے بڑے سردار جو رکھن بڑی دلیل
 ایویں جبکہ اسوں ول پیا سلیمان دھا
 ہے اوہ بڑا سنیو ندا شانشاہ جہان
 نالے ہی اوہ آکھدا ہاں میں نبی خدا
 نبیاں نوں اسلام دا ہوندا شوق کمال
 جے اوہ سچا نبی ہے ہدیے لے کر منول
 پہلوں اسدی کرا نہیں ایہ آزمائش سب
 کہیا وزیراں ٹھیک سے ایہ وصال حاکم
 تاں پھر اس بلقیس نے تحفے کر تجویز
 ست اٹاں سونے دیاں ست چاندی داں جان
 رواں ہوئے جدا اپنی چیزاں ایہ اوٹھا
 ایہ چیزاں بلقیس نے بھیجاں طرف حضور
 جدوں ہوا تھیں خبر ایہ سنی نبی سلیمان
 جو شاہی دربار دی اگلی ہے دیوار

مستی سی بلقیس اوہ مونہہ تے پلو پا
 جاگی تاں اوس دیکھیا بہت ہوئی حیران
 میری طرف نے خط ایہ سٹ کیا ہے کو
 میرے نال مقابلہ تاں نہ کرنا آن
 آہو میرے پاس سب ہوئے مسلمان
 تاں اوہ اگوں بول کے لگے کہن ثناب
 جبکہ دیو حکم تاں کر ساں جنگ شدید
 سانوں جو نکرا آکھسو عذر نہ کر ساں کو
 آہو میرے دین تے ہوو مسلمان
 شک نہیں جے اسانوں کرے دلیل خوا
 دھا پوندے جس ملک تے کر دیند بر باد
 ہتھ آون جے اُنہانوں کرے باز دلیل
 عزت عظمت اسان دی دیسی سب اوڈا
 اسدے نال مقابلہ نہیں اسکا ڈاشان
 پہلوں اوسنوں بھیجے ہدیہ کوئی بنا
 رخصتی اوہ نہووندے ہرگز ہدیے نال
 نہیں تاں رخصتی ہویکے ہدیہ کرے قبول
 پچھوں آپے دیکھے جہیڑی کر سی رب
 جیوں کر مرضی آپ دی ساڈا کی انکار
 طرف نبی سلیمان دے بھیجی ایہ ایہ خبر
 ست پردے زربفت دے کینتر تران
 پہلوں جا سلیمان نوں دتی خبر ہوا
 لیکے اوسد اپنی آوندے میں گے دور
 سد کے اپنے نوکراں کیتا ایہ فرمان
 جتوں ہر کوئی لکھ کے آندا ہی دربار

او تھوں اٹاں سرت سرت آنوں تسین بٹا
آہی چاندی سونیوں اوہ دیوار تمام
موجب حکم ملازماں تررت کیتی تعیل
ڈٹھی اوہ دیوار جاں اونہاں ٹکیلاں آ
آکھن گئے اس جا کی ساڈا مقدور
جسویہ اوس جگہ تے نظر پڑیوئے جا
وکیہ اُنہاں نوں دے وچہ فکر پیا ایہہ دور
جینیاں اس مکان تھیں اٹاں ہو یاں دور
شاید ساڈے واسطے ہو یا ایہہ فریب
آخر سوچاں سوچدے حاضر ہوئے جا
تھئے نظر اں کھول کے رکھیاں پیش حضور
حکم سنایا اُنہاں نوں میں نہیں چاہنداں

بھی پردے زربفت دیا دست اوٹھا
سی شاہی دربار اوہ عالی شان مقام
اچراں نوں بلقیس دے پونے آن وکیل
خالص سونے چاندیوں ہوئی کل بناد
ہے ایہہ سونے چاندیوں کل جاگہ معنور
جھٹھوں اٹاں نبی نے لیاں سن پٹوا
ست کے ساتوں بادشاہ پکڑے کر کے چور
اوتنیاں ساڈے کول ہیں بنے چور ضرور
جیکر ہوئی بات ایہہ مول نہ رہی ریب
وچہ خدمت سلیمان دی آندا ادب بجا
وکیہ نبی سلیمان نے کیتے نامنظور
چونکہ خیر شرآن وچہ دئی رب حلال

قُلْنَا جَاءَ سُلَيْمَانُ قَالَ أَتَيْتُكُمْ بِمَالٍ فَمَا آتَيْنِيَ اللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا أَتَيْتُكُمْ
بَلْ أَنْتُمْ مَجْهُدُونَ ط

بہنی جاں بلقیس دا ایچی پونہا آ
کیا تسین مینوں مال دی گروے ہواما
جاہوا اپنے تحفوں آپ ہونو شحال
لے آونگے اُنہاں ول شکر اپنے دہو
دلت دیکے اُنہاں نوں شہروں یاں نکال
واپس ہو گئے ایچی سنکے ایہہ فرمان
جیونکر اُنہاں نبی دا ڈٹھا شوکت شان
سونار دیا اوسجا قدر نہ رکھے خاک
ڈٹھا جاسلیمان واجدوں اساں دربار
کتنے کوہاں وچہ اوہ عالیشان مقام
چوداں اٹاں جیسے اسیں بنا سونمات

پاس نبی سلیمان دے کہیا نبی خدا
بہتر مینوں تسن تھیں رت کیتا آباو
پر ت اُنہاں نوں جا کہو اوہ نہیں لینداں
جنہاں مال نہ اُنہاں تھیں کوئی مقابل ہو
ہو سکے بہت خوار اوہ سخت ہمیرتی مال
جا اگے بلقیس دے کیتا سبہ بیان
سجھ اگے بلقیس دے کیتا حال بیان
اتنی دولت اوسنوں بخشی خالق پاک
عقل و فکر سب اسان تھیں نہٹھے ہو میرا
لعلال تے یا قوت تھیں ہو یا جبروت تمام
ایسیاں اوٹھے رلدیاں ٹھیاں واپیاں

لعلیاں دی بھی اوسنوں ہرگز نہ پرواہ
 موڑتی ہر چیز اوس دل تھیں جان حقیر
 سنیا جاں بقیس نے ایہہ سارا مذکور
 ہن آزمائش واسطے بھیجاں چار سوال
 بیشک اسدے نال بھریاواں ایمان
 ایہہ گل کر بقیس نے کیتی ایہہ تجوین
 مرداں والا سبہہ نوں پاک لباس پہنا
 ایلچیاں نوں سد کے کیتا نال تیار
 کہنا جاسیماں نوں ایہہ جوہن غلام
 دوجا باجھوں چھیک دے موتی ہک منگوا
 ایس موتی نوں چھیک اوہ کرے دھوپا
 تیجا گھوڑیاں کندے ہونا کند چھان
 کیتا حکم جو انہاں تھیں کنڈاں کری جدا
 چوتھا شیشہ سکھنا نال کیتا ارسال
 جو پانی نہ زمیں تھیں نکلیا ہووے مول
 قاصداں نوں سمجھائیکے چارے ایہہ سوال
 جاں قاصد بقیس دے پہنچے وچ حضور
 حکم دتا سلیمان نے سُنکر ذکر تمام
 حاضر ہوئے آن اوہ جدوں نبی دے پاس
 نوکر اپنے سد کے کیتا حکم نبی
 لگے ہتھ دھوان جان نوکر نظر کھلو
 کسے انہاں تھیں دھوتیاں تلبیاں تھیاں جان
 جہناں دھوتیاں انگلیاں اوہ ہیں کب غلام
 عادت عورت مرد دی ایہو جان ہمیش
 ڈٹھا جاں سلیمان نے موتی پیش منگا

ایسیاں چیزاں طرف اوہ کردا کدوں نگاہ
 باجھوں مسلم ہون دے نہیں کوئی تدبیر
 کہندی جے اوہ نبی ہے معجزہ کرے ظہور
 کر دیوے جے حل اوہ ہیگانی کمال
 چھوڑاں مذہب اپنا ہوداں مسلمان
 ہکسو لونڈا سد کے نالے ہو رکنیر
 ہکو جی تمام دی دتی شکل بنا
 حکم سنایا انہاں نوں کرنی ایہہ نروار
 انہاں وچوں لونڈیاں کردے جدا تمام
 ڈبٹی دے وچہ پائیکے دتا بند کرا
 باجھ کسے ہتھیار دے تاں آوے اعتبار
 رلیاں تلبیاں کھجیاں طرف نبی سلیمان
 جو ہوون نا کند اوہ دیوے جدا بست
 بصر دیوے سلیمان ایہہ ایسے پانی نال
 نہ اسماں نوں برس کے ہویا ہوگ نزل
 طرف نبی سلیمان دے بھیجے جلدی نال
 کیتے پیش سوال اوہ چارے با دستور
 کروا ساڈے پیش اوہ لونڈیاں اتی غلام
 پہنے ہین سبہہ نے ہکو جی لباس
 ہتھ دھواؤ انہاندے جتنے ہین سبہہ
 سر انگشتاں کسے نے لئے انہاں تھیں دھو
 ویکھ حوالہ نبی نے سارے لئے بچھان
 تلبیاں دھوون والیاں لونڈیاں ہین تمام
 ہو گیا حل سوال ایہہ موتی ہو یا پیش
 اوسے وچہ سوراخ دا نام نشان نکا

ہک کیڑے باریک نوں کیتا حکم شباب
اوسے ویلے اوسنے دتا چھیک انکال
پھر اوہ گھوڑیاں کندے ہوڑنا کندہ سنگا
وانہ پٹھا اُنہاں دے اگے لکھیا آن
لے کیتا دیر تھیں دانے طرف خیال
جلدی کیتی جہاں نے اوہ ہیں کندہ چھان
پھر اوہ شیشہ قاصداں اگے لکھیا آن
سن حضرت سلیمان نے ترے کیتا فرمان
دوڑے گھوڑے خوب جاں چھٹا پسینہ آن
حل کر دتے بنی نے چارے جدوں سوال
دسیا بلقیس نوں سارا اُنہاں بیان
سچے شرطیں اوسنے کیتیاں خوب ادا
سن حالت بلقیس نے دیر نہ کیتی مول
کر ساں دین قبول میں حل اسدے دربار
ہک سو عجب کنیزکاں نالے بہت سپاہ
ہے سی ہک وزیر جو وڈا قابل کام
رخصت ویلے اوسنوں بہت کیتی تاکید
ایہہ گل آکھ وزیر نوں ہوئی جلد روان
آمد ہے بلقیس دی کہہسا آن ہوا
پنیاں تے بلقیس دے ہینگے ہتے وال
بیٹی ہے اوہ پری دی پریاں عقل قلقل
ایہہ گل کر کے دیاں نوں خوف پیدا چل
سن حضرت سلیمان نے دیواں دی تقریر
رستے وچ بلقیس دے ہک تالاب بنا
چھیاں نے مرغابیاں اُسو پتیاں چھوڑ

کر اسدے وچ چھیک توں بکت بکتاب
کسے نہ جاتا کوں ایہہ حکمت ہوئی کمال
اگے پچھے بنی نے دتیاں سبہ نہا
بعضیاں دانہ اُنہاں تھیں جلدی لکھیاں کھان
حضرت کہیا ہو گیا ایہہ بھی حل سوال
جہاں کیتی دیر ہے اوہ ناکندہ عیان
باجھ زمین اسماں دے آبول دلو کسر
گھوڑیاں نوں میدان وچہ خوب طرح دوراں
شیشہ اوس پسینوں دتا ترے بھر
خلعت دیکے ایچی ٹور دتے فی الحال
ہے وڈا ذی شان اوہ پیغمبر سلیمان
عزت برکت معجزے کیتے رب عطا
کہندی بیشک بنی ہے اوہ رُبداء مقبول
ایہہ گل آکھ زبان تھیں ہوئی ترے تیار
خوب لباس پینا تیکے نال لئی ہمراہ
تخت حوالے اوسدے کیتا قیمتدار
کریں حفاظت تخت دی کوشش نال مزید
ترت ہوائے بنی نوں خبر پہنچائی آن
نالے دیواں بنی نوں ایہہ گل آکھی آن
نالے اوہ کم عقل ہے دونوں نقش کمال
پنیاں تے جو وال میں ایہہ بھی راہ لکھیاں
جے ایہہ ہو یا جھوٹ تال چھا ہی جاساں
اس آرائش واسطے کیتی ایہہ تدبیر
وتا اُس تالاب نوں پانی نال بھرا
بدستی اوپر اسدے شیشہ دی پل ہوڑ

اگے اپنے تخت دے کیتا ایہ سبھ کام
جیکر ہے کم عقل اوہ مول نہ سمجھ سکے
اسنوں جھاگن واسطے تہ بند لہو اوٹھا
اسے کارن بنی نے کیتی ایہہ تجویر
پھر وزیراں واسطے کیتا ایہہ فرمان

آویگی بقیس جاں اوپر اس مقام
دھوکے دے وجہ آئیے پانی سمجھے کل
پنیاں والے بال بھی نظری جاسن آ
معلم سب ہو جاوسی اوسدی عقل تیر
جیونکر خبر خدا دے نے دنی وجہ قرآن

قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِي قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ هـ الخ

یعنی اے درباریو کہیا بنی سلیمان
جیڑا اوس بقیس دالیا وے تخت اوٹھا
کہیا ہکی دیو نے جہاں وچوں بول
اتنی جلدی کراں میں یا حضرت مقبول
ہے تساوے بٹھیاں لیاواں تخت اوٹھا
لفظ امانت اوسنے کیتا تدوں بیان
استخیں پیچھے بولیا دو جاہور وزیر
اعظم اسم خدا پیدا ہو سی اسنوں یاد
کہندا اوہ سلیمان نوں میں اوہ تخت اوٹھا
ایہہ گل کر کے اوسنے اعظم اسم پکار
حکم دتا سلیمان نے اوسے وقت نشان
دیکھاں اپنے تخت نوں لہو بقیس بھیان
سکر حکم طارباں اوسے دم فے الفور
روپ سجاوے تخت دا دتا سبہ داتا
ڈٹھا اپنا تخت جاں مڑ مڑ کرے نظیر
ایہو جیہا تخت ہے تیرا بھی بقیس
اگے ہی ایہہ اسماں نے معلم کر لیا حال
حکم کرے جس چیز نوں حاضر ہووے آن
لیا جدوں بقیس نے اپنا تخت بچیان

ہے کوئی اندر تساندے ایسا مرد جوان
پہلے اُسدے اوں تھیں حاضر کرے لیا
میں آ حاضر کرانگا تخت تساوے کول
اُٹھن دیاں نہ تسانوں اس مقاموں مول
ہاں میں بڑا امانتی کراں زیاں نہ کا
لگے سن اوس تخت تے گوہر عالی شان
اصف جہا نام ہے لکھیا وچہ تفسیر
برکت اعظم اسم دی ہر کم دا استاد
اکھ جھمکن تھیل پشتر حاضر کراں لیا
حاضر کیتا تخت اوہ اندراک پکار
بدل دیو اس تخت دا جو اتلا اسباب
یا اوہ نہیں بچیان دی ہر حق نادان
پٹ جڑا و مال سب جڑیا ہو ری طور
اچرانوں بقیس بھی حاضر ہوئی دھ
آکھن لگا اوسنوں اصف مرد وزیر
کہندی گویا ایہو ہے میرا تخت نفیس
ہے حضرت سلیمان تے رب افضل کہاں
تا ہیں آئے اسیں بھی ہو کے مسلمان
معلم ہو یا بنی نوں نہیں ایسی نادان

لے گئے پھر بلقیس نوں اندر شیش محل
ڈکھا جاں بلقیس نے اوہ شیشے دا پیل
تہ بند اپنا اوتارنوں چاہی جس جلدی نال
دیکھ شتابی نبی نے کیتا ایہہ بیان
شیشے دا ایہہ فرش ہے اندر صحن تمام
سن بلقیس سب بات حقین بہت ہوئی نشان

جسوچہ اوہ تالاب دی متھر رکھی سی گل
پانی اوسنوں جانکے گئی عقل تھیں بھل
پنیاں تھیں سلیمان نوں نظر پئے اوہ مال
پانی ناہیں مھول ایہہ ہرگا کچ عیان
زینت کارن جڑے ہیں شیشے اس مقام
آخر ایہہ گل آکھ کے ہوئی مسلمان

رَبِّ اِنِّی ظَلَمْتُ نَفْسِیْ وَاسْکَمْتُ مَعَ سُلَیْمَانَ لِلّٰہِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ ہ

یارب کیتا ظلم میں اوپر اپنی جان
ساری عمر اس شرک تھیں نفع نہ پایا مھول
انداہن ایمان میں ساتھ نبی سلیمان
قصہ کوتاہ جدوں اوہ مسلم ہوئی نہ صفا
اگے اوتھیں نبی واسنت سو حرم بھجان
ہو یا اس سمیت ہن ہئی اوپر ہزار
ہمیں جو بلقیس نوں پنیاں اوپر وال
شکم پری تھیں اوسنوں پیدا کیتا رب
کیتی نبی تیار پھر نورہ ہک دوا
کیتا ہو ر تیار ہک بڑا عجیب مکان

کر کر پوجا دیوں دی میں ہوئی ناوان
اولٹا گھاٹا عقل دا بنوں ہو یا مھول
نال خداوند پاک دے جو ہے رب جہان
نال اسے سلیمان نے لیا نکاح پڑھا
نالے تن سو بنی بیاں وچہ تفسیر بیان
سمجھناں تے بلقیس نوں کردتا سردار
پریاں والا اثر ایہہ چلے آیا نال
تاہیں اتنے وال سن پنیاں اوتے سب
والاں اوپر لائیکے دتے سب اوڈا
اوسدے وچہ بلقیس نوں آ رکھیا سلیمان

رفیق بلقیس ہر اکے سیر جزائر ہمراہ حضرت سلیمان علیہ السلام

لکھیا وچہ کتاب دے ڈکھا ایہہ بیان
سیر کرن نت تخت دا جاؤ اوپر ہوا
وچہ فلا نیاں ٹاپواں قدرت رب جلال
تاں پھر حکم ہوا نوں کیتا نبی خدا
ست دریا وال وچہ ہک عجب جزیرہ سا
ڈکھا جاں بلقیس نے کنبہ آب و ہاں

ہک دن اوس بلقیس نے کہیا نبی نوں جان
میںوں بھی ہک روز تاں لیجیو ہمراہ
میں بھی ہک دن جیکے دیکھ ہو وال شحال
اندر انہاں جزیریاں لے چل تخت اوڈا
لے گئی تخت اوڈا جیکے اوتھے تریت ہوا
بہت ہوئی مسرور اوہ باہر حد بیاں

بھی دریائی گھوڑیاں لائی عجب بہار
 اُسنائوں بھی دیکھ کے بہت ہوئی مسرور
 حکم سنایا دیاں نوں پیغمبر نے بول
 سنکر اگوں دیاں نے کہیا یا مقبول
 وڈا بہادر دیو ہو یک سمندوں نام
 ڈوگھے وہ سمندراں رہندا اوہ ہمیش
 جیکر ہووے حکم تاں اکھاں اُسوں جا
 ایہہ گل سنکے کل سی باہر اوہ شتاب
 جیکر اوسنوں حکم ایہہ کیتا تساں حضو
 سنکر حضرت اُنہاں نوں حکم دتاںی الفور
 تاں پھر رمل دیاں نے اوپر سمندر جا
 نکل سمندوں آب تھیں نہ کر خوف خطر
 بہتی واری اُنہاں نے کیتی جدوں پکا
 تاں پھر اگے اوسکے کیتا اُنہاں بیان
 ایہہ گل سنکے اوسنوں آئی بہت پسند
 مشکاں باہیں بگھے کے حاضر کیتا آ
 دیکھ نہی نوں ڈر گیا کہتا دیو امان
 تاں پھر حضرت اوسنوں کیتا ایہہ منشو
 جاتوں اوس جنیریوں گھوڑے پکڑ لیا
 عرض کیتی اوس دیو نے ہر ایہہ مشکل کا
 حضرت کہیا کس طرح ہووے پھر تجوینر
 کہندا اوہ جس چشمیوں پانی پیون آ
 اپنے دیو وزیر کچھ بھیجو میرے نال
 خالی ہووے جدوں اوہ بھرے نال شہر
 حضرت نوں تجوینر ایہہ آئی بہت پسند

نال پراندے اڈ کے جاوَن پار اورار
 ڈٹھا گھوڑیاں تخت جاں اڈ گئے اوہ دُور
 پکڑ لیا و اُنہاں نوں جلدی میرے کول
 ساڈے کولوں سپ اوہ پکڑے جان بول
 باغی ہو کے آپ تھیں چھپیا رہے مدام
 حد تک زندہ تھیں ہو سکے نہ بد کیش
 دُنیا تھیں سلیمان نوں کیتا فوت خدا
 تاں پھر اوسنوں پکڑ کے لیاے پیش جناب
 اوہ دریائی گھوڑیاں لیاوے پکڑ ضرور
 جیوں پکڑیوے پکڑ کے لے آدھر طور
 نال بلند آواز دے کیتی ایہو ندا
 فوت ہو یا سلیمان اوہ جس داتینوں در
 سنکے اوہ سمندرون نکلیا چھالال مار
 چل ہن تخت سمھالے فوت ہو یا سلیمان
 نیڑے ہو یا جدوں اوہ ڈالی اُنہاں کند
 نال غضب دے نبی نے ڈٹھا نظر اٹھا
 تابع رہساں تساندے کرو کوئی فرمان
 جیکر جان بچاؤنی تینوں ہے منظور
 جیہڑے کھنہاں نال ہیں اوڈ دے وچہ ہوا
 باجھوں کے فریب دے پکڑن اوہ دشوار
 جو کچھ تینوں لوڑ ہے منگ اساتھیں چیر
 مینوں اوہ معاوم ہے ہو راں خیر نکا
 اوس چشمے تھیں جائیکے پانی دیاں نکال
 پیکے ہوون مست جاں پکڑیے اسین شتاب
 بھیجے اوسکے نال پھر دیو بہادر چند

کرا یہو تجوز پھر بہناں جلدی نال
 ویلے عصر نماز دے حاضر ہوئے آن
 ویکھن لگے اُنہاندی خوبی نہی خدا
 اوسے ویلے وحی نوں بھیجا پاک جناب
 حُب دینا وچہ ہو گیوں ایسا توں مشغول
 سنکر جھڑک خدائی دی رونے باجھ شمار
 بنیاں جدوں نماز تھیں جھڑک ملے اسطو
 کہیں کا جس رُجھ کے کراں نماز قضا
 دُنیا مگر نماز نوں جو کوئی دے بھلا
 اوس ویلے پھر جاو سن پتے تمام آ
 جہاں مگر نماز نوں صنایع کیتا سا
 لوہا لون کو ٹیندیاں عمر اں گئی وھا
 چھوڑ پئی ہوا غفلتاں سستی دلوں گوا
 کرن روایت جدوں پھر پیغمبر سلیمان
 سورج ڈب دارے دتا کچھ ٹھہرا
 گھوڑیاں دے پرکٹ کے دتے سبھ اتار
 گھوڑے تازی اُنہاندی نسلوں میں تمام
 اوس سمندوں دیونوں کھیا اپنے کول

چالی گھوڑے پکڑ کے آندے فی الحال
 عجب لطافت اُنہانوں بخشی ربے جان
 تاں جو وقت نماز دالگا ہون قضا
 طرفوں خالق پاک دی آندی ایہ عتاب
 ویلا وقت نماز دایا نہ رہ گیا مول
 سرسجدے وچہ ڈال کے کیتی استغفار
 کیا پھر حالت سازی سمجھو کر کے غور
 ایسے مومن سست نوں کیوں نہ ملے سزا
 اندر دُرخ ویل دے اوسنوں ملی جا
 کیوں اوہ کیتے مے عیب قصور خطا
 اج اوس کاروبار نے نفع نہ دتا کا
 کردی نہ دل دے خوف تھیں کیتا یا خدا
 ہر کم تائیں چھوڑ کے کریں نماز ادا
 کیتا تائب ہو عینکے طرف نماز وہیان
 کر لئی تاں سلیمان نے عصر نماز ادا
 پیدا ہوئے نہ پھیرا وہ ہرگز دوجی وار
 اندر قصص الانبیاء جیونکر ہے ارتام
 جس اوہ گھوڑے پکڑ کے آندے ہین ٹول

فتح گردن حضرت سلیمان علیہ السلام شہر صید وں

ہک دن اوسے دیونوں کہیا نہی خدا
 کسے جزیرے وچہ توں چیز عجائب کو
 کہندا میں ہک شہر ہے ڈٹھا پور بُل
 بہت بڑا اوہ شہر ہے صید وں اسدا نام
 سوگزا بھی نہیں تھیں ہیگی اوہ دیوار

توں جو وچہ جزیریاں رہیوں ہر ہر جا
 آکھ سناویں سانوں جبیکر ڈٹھی ہو
 وچہ جزیرے مغربی سینوں اُسی گل
 پتھر دی دیوار ہے اسدے گرد تمام
 باراں اُسوچہ بروج ہیں دُڑے باجھ شمار

اوپر سر ہر یک برجہ سے ہر یک پہ بل بچھان
 ڈٹھا وچہ اوس شہر دے دڑا ہر میدان
 سنگ مرمر تھیں سببہ اوہ ہویا مکان تیار
 اوپر اوس بنار دے شیر کھلوتے دو
 پتھر وادہ شیر سن دہشتناک کمال
 نالے گردے اُنہا ندے کئی جناور ہور
 اندر اوس مکان دے دھریا تخت زرین
 چار نہار لونڈیاں صاحب حسن جمال
 ہر لونڈی تھیں تہوں میں چھیا موقعہ پا
 نالے ایہہ جو شیر ہیں دونوں ہو عقاب
 کیوں ایہہ برجیاں اوپر ہیں رکھے بل نشان
 لونڈی کہیا ایہہ جو عورت تخت نشین
 عنکبوت اوس شاہ و امیکا اصلی نام
 بیٹھے ہیں ایہہ جانور چہرے شیراں کول
 اوہ آوازہ اونہاں دا جاندا دور دراز
 دوجا ایہہ جو شیر ہیں سمجھیں نال قیاس
 گھل دیوے شاہ دوٹا نول انہاں شیراں کول
 جھوٹا ہووے شخص جو پاڑن اسنوں شیر
 اس خوفوں نہ کسے تے ظلم کر نیدا کو
 باقی برجاں اوپر جو رکھے بل بچھان
 جنگ کرن نوں جے کدی آوے کوئی غنیم
 اوچا غنا اونہاں واسطے لوک تمام
 خبر ہو باوے شاہ نوں آیا کوئی غنیم
 اوس لڑی نے مجھ نوں دیا ایہہ حال
 ایہہ حالت اوس شہر دی میں خود ڈھلی جا

نالے اوپر سبہد ہر یک پہ ڈٹا نشان
 اندر اوس میدان دے عالی شان مکان
 اوپر اوس مکان دے اوچا ہر بنار
 نالے ہر عقاب بھی بیٹھا آدم و
 سونے کنون عقاب اوہ بنے طلسم نال
 بیٹھے حلقہ مار کے سوہنے مورچہ کور
 بیٹھی اوپر اوس عورت ہر حسین
 بیٹھیاں گردے اوس بڑی لیاقت نال
 ایہہ ہے عورت کون جو بیٹھی تخت سجا
 اوپر منارے کاسنوں رکھے دس شتاب
 مطلب کیا بتاوراں میںوں کس بیان
 ہے ایہہ بیٹی شاہ دی صورت مند حسین
 رب سداو خلق تھیں پوجن لوگ تمام
 شاہ دی پوجا وقت ایہہ سدا پوندی بول
 پوجا کارن آوندی خلقت سن آواز
 دو بندے جد جھگڑ دے آون شاہ دی پاس
 شیراں نوں اوہ دے کل حقیقت کھول
 سچا جان بچا لیکے واپس آئے پھیر
 کل رعیت شاہ دی وکدی راضی ہو
 نالے جوا نہاں تے کھلے بل نشان
 آئے وجد سے بل ایہہ پاؤں دند عظیم
 اوڈن کھڑے نشان وچہ دیکھے خلعت عام
 ایہہ بھی لے کے فوج نوں کروا جنگ عظیم
 کہیوس ایہہ سامان سب بنیا جادو نال
 ایسا عمدہ شہر میں ہور نہ ڈٹھا کا

جاں ایہہ قصہ دیو نے کیتا سب بیان
دیو پریاں انسان بھی ہو کوں سب تیار
سب لشکر نے نبی دا آندا حکم بحسب
تخت جدوں اس شہر دے بیڑ پہتا آن
دشمن کوئی آگیا جان لیا اوس شاہ
اوپر زمین اوتار یا تخت نبی سلیمان
دیواں نوں فرمایا دھاوا کرد شباب
دیو تلواراں کھچکے نکالے وچہ میکھان
آخر دیواں ہار یا جت گئے کھنار
آخر اوہ بھی ہار کے چھوڑ گیاں میدان
لڑو تیس بھی رل کے دیواں پریاں نال
اٹھے سارے جمع ہو سکے ایہہ فرمان
سپہناں کیتا رل کے حملہ کسے وار
دیکھ شجاعت فوج دی اٹھیا شاہ صید و
لشکر تیرا ساں اج کر دتا پامال
تاں پھر حضرت واؤ نوں دتا حکم سنا
اکھیں دے وچہ واؤ نے دتی مٹی ڈال
چھوڑ دتا اک شیر نوں نبی خدا دے پھیر
نہیے کہندے ٹڈ نے اکھیں لیاں کھا
لشکر پھر سلیمان دا کردا مار و مار
لٹ کے سارا شہر اوہ کیتا مار ویران
اوہ لڑکی تے اُس دیاں لونڈیاں چار ہزار

سکر حضرت فوج نوں کیتا ترت فوج
میں اج شہر صید وں وچہ جا ماراں کفار
بیٹھے اوپر تخت دے اوڈی گھن ہوا
وجہ لگے طبل اوہ اوڈے اوہ نشان
جنگ کرن نوں نکلیا یکے بہت سپاہ
لایا ڈیرا اپنا اندر ہک میدان
فوج تمام کفار دی کریو مار خراب
کفار اں دی فوج وچہ جا پایا گھمسان
پریاں وچہ میدان دے آیاں دوجی وا
آدھیاں ٹوں نبی نے پھر کیتا فرمان
فوج تمام کفار دی مار کرو بے جال
آئے وچہ میدان دے دیو پریاں نال
آخر سارے ہر گئے جت گئے کفار
بول موہوں سلیمان نوں کہندا اوہ ٹٹوں
کس شیخی تے آئیوں لڑن اساڈے نال
انھیاں کر ملعون نوں خاک اکھیں وچہ پا
ڈوگا آتھناں ہو کے حکم خدا دے نال
اوس کا فردی لاش نوں کھا گیا اوہ شیر
واللہ اعلم جاندا اسکی بہیت خدا
دوہ دا خل جاہوئی ساری فوج کفار
رگھئی بیٹی شاہ دی صورت مند جوان
آندیاں اوکھوں نبی نے کر کے تخت سوار

کاج کردن حضرت سلیمان علیہ السلام بد شہر شاہ صید وں د
حوالہ گم شدن بخشتی

و ابس ہو صیدون تھیں جدوں نبی سلیمان
بیٹی شاہ صیدون دی آندی سی جو نال
ہو جا مسلمان توں لے آدلوں ایمان
جسکر میرا باپ بھی مینوں دیہو ملا
حضرت کہیا اسال اوہ مار کیتا قتل
آکھن لگی جو میں اوہ ملے دیہو ملا
ڈٹھس جاں سر باپ ڈگ پئی غش کھا
پھر اس تائیں دیکھ کے روئی زار و زار
ایسر سنوں باپ دا غم نہ وسر یا مول
تاں پھر حضرت اپنا عقد کیتا اوس نال
ایہہ بھی بیٹی پری دی آہی بہت حسین
آکھن لگا اوسنوں صورت بن انسان
مکھم ہوندا باپ داتینوں و کمال
آکھن لگی کون اوہ دیوے بت بنا
دیکھاں تیرے باپ دی سگوں تصویر
دسین نہ سلیمان نوں کھیں اپنے کول
لے کے مورت باپ دی رکھی اوس چھپا
چالی دن تصویر اوہ پوجی اوس نکال
منڈری سی سلیمان دی حکمت والی جو
نالے اوستھیں ہو رہا ہئی وڈی خطا
ہک دن اضحیٰ عبیدسی راوی کرے بیان
مکڑی ہک منگائی کے مینوں دیہو شتاب
حضرت کہیا اوسوچہ گوشت ہوگ منوں
آکھن لگی نہیں میں مٹری کراں ضرور
لڑیا اوسدا باپ سی جدں سلیمان نال

آون گئے گھرانوں راوی کرے بیان
راہ وچہ اوسنوں نبی نے کہیا ایہہ متقال
آکھن لگی تدوں میں ہوں مسلمان
اوسنوں ملے باجھ میں ایہہ گل کراں نکا
کوہیں ملاواں تدھنوں ہر ایہہ مشکل کام
تاں پھر نبی دکھا لیا اوسدا سر منگوا
ساعت چھو اوسدی آئی ہوشن بجا
نبی سلیمان اوسنوں کیتا بہت پیار
آخر مسلم ہوئی کے کیتس دین تبول
دیہاں راہیں اوسنوں بہت کھن خوشحال
ہک دن لیا اوسنوں اشیطان حسین
اے شہزادی سدا توں ہندی ہیں حیران
بت بنا رکھ اوسدا سدا رہیں خوشحال
تاں پھر کڈھ شیطان نے دتا بت پھرا
اسدی پوجا کریں توں ناہو سیں دنگیر
لش گیا شیطان پھر گیا پستی کھول
نال محبت پوجدی اندر خانے جا
اوسدی شامت نبی تے آیا سخت بال
اسے کم دی شامتوں کم گئی اوہ ہو
اوہ بھی مینوں کھول کے دیواں ذکر سنا
کہن لگی سلیمان نوں بی بی اوہا بچیان
کرساں اسنوں فوج میں صل ہوگ ثواب
اوٹھ قربانی کریں توں بہت ہو و مقبول
اوسوچہ اسدی غرض ہک خاص ہی مستور
مکڑی اکھیاں اوسدیاں کھا دیان دن نکال

ہے سی ایہو تہ و کنا اوسنوں غصہ جان
آخر اپنے آپ تھیں مکڑی اوس منگا
کیتے عورت نبی دی دونویں ایہہ گناہ
بھانویں معلم نبی نول نہیں سی ایہہ احوال
عورت جسدی گھر پوچھ کرے گناہ قصور
نیک ناں گھر جہانڈے سدا رہن خوشحال
مندی عورت نیک و گھر چہ یوں جان
چنگیاں دے لکھ فائدے بریاں سے نقصان
چنگیاں دے لڑ لکھن تھیں بھولی پوندے پھل
بریاں زناں کردیاں دو جگ وچہ حوار
چھوڑ پڑا ذکر ایہہ آکھ نبی دا حال

کد ہنا چاہندی دے داہیسی اوہ ارمان
نال عداوت اوسنوں کھٹس غصہ کھا
کتنے دن بے نبی نول تختوں دتا لاه
تاں بھی اوسدی شامتوں یا سخت زوال
خاوند اوپر اوسدا پوسے وبال ضرور
جسدی عورت بری ہو اوسنوں لکھ جہال
جھونکر ورنج اوسنوں ملیا اس جہان
سیچ پڈیا فقیر نول دسیا کسے اکھان
بریاں دا سنگ کیتیاں اگلے پوندے پھل
رب کرے نہ کسے نول ملے کویتی مار
جھون عورت دی شامتوں یا اہناں بال

احوال گمشدن انگشتری و صحرہ دیو

اگے بھی ایہہ ذکر میں لکھیا نظم بنا
مندری جو سلیمان دی آہی حکمت دار
آہا اوسے رب دا اعظم اسم شریف
حاجت وقت ضرور اوہ اوسدا کرے داب
سی ہک خادم اوہنا ندی نام بیہ جان
صحرہ نام ہک دیوسی جاو وگر شیطان
مندری خدمتگار تھیں لیکیا دھوکے نال
ایہو سلیمان سہنے جاتا نال عیتین
واپس آئے حاجتوں جاں حضرت سلیمان
خادم کہیا مندری لیکیا نبی غفار
میسری ہے اوہ مندھی مالک اسدرا میں
کہے بیہ تہ نہ نول میں نہ جاناں مول

یوسف دی گلزار وچہ پھیر کراں ہن جا
جسدی برکت نال سی ہر شے تابعدا
نبی سلیمان اوسدی بہت کرے تعظیم
ستھوں لاه کے مندری کردا سی پیشا
ہکدن مندری اوسنوں مونی گیا سلیمان
پس بیہ آیا بن صورت سلیمان
تخت اوپر سلیمان دے با بیٹھانی احوال
ہوئے سلامی اٹھ کے کل دربار نشین
خادم کولوں اپنی مندری منگی آن
سن حضرت سلیمان نے کہیا دوجی وار
کسوں میرے باجھ اوہے چھوٹی چوبیس
خبر نہیں توں کون ہیں آیا بن رسول

مائتوں اوہ سلیمان ہیں نا اوہ بیری چھاپ
 سنکر حضرت بات ایہ بہت ہو یا حیران
 کیا دیکھے جو تخت تے بیٹھا دیو شیطان
 بولیا نبی خدا پیدا میں ہاں ابن داؤد
 ایہہ گل سنکے نبی تھیں گے کہن زبیر
 جھٹلا جھٹلا آکھ کے جھٹک ہٹایا دور
 زاری کرے جناب چہ کڈھ دے دی سوز
 فاتے کو لوں جدوں پھر بہت ہو یا بچال
 ہر کوئی جھٹک ہٹا دنا کوئی نہ پاوے خیر
 جسر آوے رب دی غیرت کسے سبب
 بھاویں سب جگ اوسدا ہو و واقفکار
 محنت بہتے شہر تھیں ڈھونڈی نبی خدا
 آیا پھر دریائے تے آخر ہو دلیگر
 دیکھ اُنہا ننوں نبی نے کہیا ہولا چار
 ایہہ گل سنکے نبی نوں کہندے مچھی مار
 حضرت کہیا تسانڈی خدمت کراں مدام
 تاں پھر نوکر اُنہاں نے رکھیا نبی الہ
 بے پرواہی رب تھیں ڈریے پئے مدام
 قھوڑی گل تھیں دیوندا وخت جییا نڈال
 والی سبہ زمین دا ہر شے تا بعدار
 سارا دن وجہ کم دے رہے نبی سلیمان
 کچھ کھاوے کچھ اُنہاں تھیں دیندا نام خدا
 پیچھے صخرہ ملک تھیں کردا حکم روان
 کپڑے نوں آکھدے ایہہ ہیں سلیمان
 اوڑک ہک سلیمان دا آنا دیو زبیر

دتی سی جس مجھ نوں لیکیا سائیں آپ
 اوڑک اپنے تخت ول گیا نبی سلیمان
 مندری اوسک ستھوچہ حضرت لہی پھان
 مندری میری ٹھگ کے اندی اس مردود
 مارو اسنوں کون ہے جھٹلا ایہہ سریر
 بیت مقدس طرف پھر آیا نبی غفور
 سجدے اندر اوسجگہ نبی رہیا تن روز
 اسرا یلیاں پس اس کیتا وینج سوال
 اینویں جا پے سبہ داناں نبی دے زبیر
 دوست بھی ہو جاوندو دتی دشمن سب
 غیرت رب دی کسے نوں بن نہ دیندی ہا
 جیونکر امر حضور دا بنے سبب کا
 جتھے مچھیاں پکڑ دے آہی ماہی گری
 رکھ لو مینوں اپنا کر کے خد متنگار
 نوکر رکھ کے تدھ نوں لاوان گے کس کار
 جو کچھ مینوں آکھسو سبہ کریسیاں کام
 دو مچھیاں ہر روز دی ٹھیر گئی تنخواہ
 سکھیں و سدیاں پلک وجہ کردا بے آرام
 زور نہ ہرگز کسے دا چل دا اوسک نال
 دو مچھیاں تے آئیے رہیا خد متنگار
 دو مچھیاں نت ملدیاں اُنہاں تے گذرا
 سوا ہینہ گیا سی اس کم وجہ و ہا
 خلقت اسدی طبع تھیں ہوئی بدگمان
 اینویں ہر رک دے وپہ کردا فکر دہیان
 آصف اوسدا نام ساسی صاحب تدبیر

ہک دن چھپا اوسے رنج مینہ پاس
بول مینہ آکھیا کڈھ دے داسوز
خبر نہیں اوہ تخت آکے ہوں یا ناں
آصف چالی سے عالم نیک صفات
ڈولیا تخت تے دیواوہ ہویا بے آرام
جاو و سچے بھل گئے بختاں دتی حار
رب اسباباں دے رٹے جوڑیا آن سبب
کول جنہاں دے نہی سارہ ہیا خد متکار
اکے بھی لے آندی کھانا اوہا مدام
اُسدن اوسنوں آیا نظر نبی و اُشان
سبز جہی ہک موہیں وچہ ڈالی کیکر نانگ
بخیرے وچہ نیند دے سن حضرت سلیمان
نال محبت باپ نوں دیندی رنج صلا ح
بابل کہیا ایہ سے میرا خدمت گار
کندی اوہ اس باجھ میں شادی کراں نمول
اوڑک منیاں باپ نے بیٹی دا فرمان
اچراں توڑی خواب تھیں نہی ہویا بیدار
یا حضرت ایہ مجھ دی بیٹی کردستبول
دوں مچیاں تے تسنا دیاں میں نفس غلام
ماچھی کہیا تسناں تھیں مہر نہ لیاں مول
تاں پھر اوسنوں عقد وچہ آندا نہی غلام
دونویں رب دی یاد وچہ خوب ہو مشغول
جسد مہر میں آوندا قادر رب جلال
اوہ مندری جد دیوے سٹی وچہ دریا
کینا رب نے اوسنوں مچیاں داسرار

لکھتے ساڈا بادشاہ دس سانوں راس
کھر وچہ آیاں نہی نوں ہو گئے چالی روز
اسیں کچھڑا کرانگے آصف کہیا تاں
آچویرے تخت و پڑھن لگے تورات
ادھر ادھر ہوئے کھٹکے بڈا انجام
وچہ دریا انگشتی سٹ گیا جاندی وار
آکھ پندیرا تخت مرہ سلیمان جھپ
کھانا لیکر اوسدی دھی آئی رکوار
صاحب حسن حسین سی اوہ لڑکی گل غلام
کدھی اوتے نیند وچہ سٹے سن سلیمان
اوہ حضرت سلیمان نوں جھلدا کھتے وانگ
ماچھن لڑکی دیکھ کے بہت ہوئی حیران
اس مسافر نال توں میسر کریں نکاح
بیٹی دیواں اوسنوں کی کہسی سینسار
ایہو بہتر مجھ نوں جبکہ لوے تببول
لے آیا اس دخت نوں پاس نہی سلیمان
تاں اوہ ماچھی ادب تھیں ہویا عرضگذا
ایہہ گل سنکے آکھدا رب د اخاص رسول
کتھوں دیساں مہر میں نالے خرچ تمام
نالے دیساں خرچ میں بیٹی کردستبول
حمک راہی بول دا کردا استغفار
آکھ پندیرا تخت مرہ بیٹھا کوں رسول
کی اسباب بناوندا اپنی حکمت نال
مچھی اوسنوں قدر توں نکل گئی ہک
سجدہ دریائی جانور ہوئے تابعدا

ما پھیاں اس دریا میں چہ کدن پایا جال
 اوہا مچھی بنی نوں مل گئی نال نصیب
 چیریا اوس داپٹ جاں گھر کے فی الحال
 روشن اوسدے نور تھیں ہو یا کل مکان
 اوسدے اگے بنی پھر وسایا سا حال
 لیکر مندری ہتھ وچہ پائی بنی غفور
 سر دے اوپر نکھیاں سایہ کیتا آن
 واؤ تخت اٹھایا حاکم نال عفتار
 حاضر ہوئے آئے کے سبہ وزیر امر
 آیا اپنے محل وچہ پھیر بنی سلیمان
 جسدے پاؤں بنی تے آیا سبہ وال
 بت بنا کے باپ داپو جے اوہ ٹھول
 پکڑ تثنابی بنی نے کیتی اوہ قتل عام
 ٹکڑے ٹکڑے سبہ دکر کے بنی خدا
 نالے اوسدے باپ جو آہا شاہ صیدن
 فتح کیتا اوس شہرنوں جڈں بنی سلیمان
 آہا اندر اٹھاندے جادو علم کمال
 چالی دن کل ملک تے کیتا اوسنے راج
 سحر کتا باں ڈھونڈ کے اوہ بھی نہی شتاب
 کو ٹکڑا اٹھان تھیں ہو پچیا ہندوستان
 استھیں پچھے دیاں نوں حکم دتا سرکار
 دیواں آگوں آکھیا خوف تباہ ڈاکھا
 حضرت کہیا اوسنوں آنوں پکڑا ضرور
 تاں پھر دیواں جائیکے کیتی اوہا پکار
 ایہہ گل سننے نکلیا صخرہ جلدی نال

اوہ چھلی بھی آگئی قدرت رب دی نال
 اہی جسدے پیٹ وچہ اوہا ٹھہر عجیب
 نکل پئی اوہ مندری قدرت رب دی نال
 بی بی چانن دیکھ کے بہت ہوئی حیران
 بی بی شکر خدا پیدا کر دی ہوئی حال
 دیو پڑیاں تے تخت بھی آئے وچہ حضور
 سن بی بی پھر تخت تے بیٹھ گیا سلیمان
 آئے جگہ تدیم تے جتھے سی دربار
 نذراں تحفے سبہ نے اگے رکھے آ
 بیٹی شاہ صیدن دی آہی جس مکان
 دور ہو یا اقبال سا جسدی شامت نال
 اسے کارن بنی تے سختی ہوئی نزول
 نالے اوسدیاں لونڈیاں چار ہزار تمام
 سن ملکہ اوہ لونڈیاں دتیاں سبہ جلا
 سحر کتا باں بہت اوہ رکھدا سا ملعون
 لٹ کتا باں آندیاں صخرہ دیو پچھان
 تاہیں صخرہ تخت تے بیٹھا جادو نال
 اوستھیں پچھے بنی نوں ملیا تخت تے تاج
 ٹکڑے کر کے اٹھانوں کیتا پاڑ خراب
 ہن تک اوستھیں لوک سبھ جادو گری کان
 ڈھونڈو صخرہ دیونوں کھتے اوہ ہکار
 چھپ گیا مردود اوہ وچہ سمندر جا
 جویں سمندوں دیونوں آندا پکڑا حضور
 فوت ہو یا سلیمان ہن کل تثنابی یار
 تاں پھر دیواں پکڑ کے لے آندانی الحال

چالی دن تک نبی نے دتی سخت سزا
اس ٹھٹھن پچھے اوسنوں سخت شکنجہ ڈال
ہن تک اوسے قید وچہ ہوندا رہی ہلاک

رکھیا اندر قید اوہ مرد وود خدا
وچہ سمندر جائیکے سیٹا کر بے حال
رہی اسے حال وچہ روز قیامت تاک

پھر حکایت ہنرم فروش و حضرت سلیمان علیہ السلام

استہیں پچھے ہور ہک یاد بیا مذکور
تخت نبی سلیمان دا اوڈ دا وچہ ہوا
بڈھا ہک سلیمان نوں نظر پیا اوجا
بڈھے چن چن لکڑیاں آن لگایا ڈھیر
کتیا اوسنے بنھ کے گڈا ہک تیار
اسے بڈھے ہن تہ دھ دی طاقت ہوئی بعد
تیری محنت کرن دا ویلا گیا ویا
ناواں اپنا بڈھیا مینوں جلد بتا
نام سلیمان مجھ داسن اسے نبی الہ
کھوئیں نہیں آدمی بہت میرا پروار
ہک عورت ہے دوسری چھوٹے چھوٹے مال
حضرت سکھ کے بات ایہ بہت ہویا چلن
ہیں حاکم کل ملک دا ایہ عاجز کنکال
اوسے ویلے اپنا سر ٹھٹھن تاج اوتار
جاتوں اسنوں ویکھے کر اپنی گذران
بڈھے نوں جاں مل گیا موتی قیمتدار
ویکھے مٹھ اگھوڑ کے موتی اندر راہ
گوشت اپنا جان کے کتیا اپنا جس
ہتھ بلیندارہ گیا بڈھا اوہ حیران
بالن اوسدا کسے نے لکروں لیا اٹھا

پکڑن استہیں فائین جوہیں اہل شعور
ہک جنگل میدان تھیں ہک دن گذریا
وچہ ضعیفی حالتے قوت زور نہ نکا
رہیا کھلو کے دیکھدا حضرت کتنی دیر
نبی سلیمان آکھدا اوسنوں جلد پکار
پھر بھی ایسی سخت توں محنت کریں شڈ
باقی تیرے جیون دی رہی امید نہ کا
ماں پھر بڈھے آکھیا پیش حبیب خدا
محنت دی اس حال وچہ نہیں سنوئیں کوئی چاہ
تائیں خاطر اُنہا ندی ہوندا پھر اں خوار
کراں گذارا اسیں سب اس محنت دینال
میرا اوسدا دوٹاں دا نام کھو سلیمان
اوپر اسے نبی نوں آیا ترس کمال
لاہ موتی اک اوستھیں دتا نال پیار
اوتھوں تخت اوڈا سکے ہو یا پھیر روان
بالن اوتھوں چھوٹے کھنوں ہو یا تیار
اوتوں اوہ ہک چیل نوں نظر پیا ناگاہ
بڈھے کولوں تر ت اوہ موتی لینگئی مکھس
بالن اپنا چان نوں ہو یا پھیر روان
کیا دیکھے جواو سجگہ لکڑی پئی نہ کا

اچراں نول دن لہہ گیا ہوئی رات قریب
 فجرِ بالین چنن نول ہو یا پھر تیار
 اوس دن بھی اُس جگہ تھیں قدرت رب غفار
 اوہ بڈھا اوس جا آیا پھر نگاہ
 کل دتا میں تہہ نول موتی قیمت دا
 پھر بھی اوسے کم وچہ تول ہو یوں مشغول
 دتا بینوں جدوں اوہ موتی تسناں حضور
 راہ وچہ جان دیاں دیکھیا موتی میں اکوار
 پھر میں او تھوں کپرت کے آیا بالین چنن
 اچراں نول دن لہہ گیا آئی رات سیاہ
 جھکھا تسنا رہیا میں جنگل وچہ غریب
 چن رکھیاں ایہہ لکڑیاں ایہہ صاحب اقبال
 جدوں حقیقت نبی نول سب ہوئی اظہار
 حکم دتا لے بڈھیا گھرنوں جلد سدھار
 ایہہ بھی اگے وانگ تول چھوڑیں مٹاں کھڑا
 مٹھی دے وچہ کر لیا بڈھے نے اوہ لال
 گھراپنے جد پر تیا بہت ہو کے مسرور
 پانی آہا چھوڑا بہتی آہی گاب
 تنکیا پیر غریب دا ڈگا منہ دے بھار
 پانی وچہ ضعیف تھیں گک پیا اوہ لال
 مارے منہ بے اوڑ کے لعل نہ لبہا مول
 پچھوں کسے اٹھا لیا اوہ بالین دا بھار
 بالین بھی جد اوسنوں مول نہ لڈھا کو
 آکھے دن بھی لہہ گیا ہوئی رات قریب
 ہن خالی گھر جا دناں ہرگز ناہیں ٹھیک

اندراوس اجاڑ دے رائیں رہیا غریب
 جوڑا کھٹیاں لکڑیاں نبھ رکھیا اک بھار
 نبی سلیمان گذریا اوپر تخت سوار
 پھر بڈھے نول سکے کہندا نبی الہ
 تاں جو بڈھا کرے ناں ایسی مشکل کا
 بڈھا اکوں آکھدا ہو کے سخت ملول
 میں لے کے گھر اپنے چلایا ہو مسرور
 جیوں ڈٹھا اک چیل نے لگی جھٹی با
 بالین لدھا مول نہ خبر لے گیا کون
 رہنا پیا اجاڑ وچہ مبینوں خواہ مخواہ
 پھر جسویے صبح دا دیا ہو یا قریب
 دتیج کھدا واں لکڑیاں کل دے جھکواں
 ہو ر دتا اک تاج تھیں موتی جلد اوتار
 ویچو کھا ہوا یسنوں کر یوموج بہا
 ناں حفاظت یسنوں گھراپنے لے جا
 لکڑیاں دے ول پیر نہ کیتا ذرہ نیال
 رستے وچہ دریاب ہک لنگھنا پیا ضرور
 بڈھا داخل ہوئیے جھاکن لگا آب
 موتی والی مٹھ اوہ کھل گئی یکسار
 ڈھونڈن لگا اوٹھ کے اسنوں حلبنی نال
 پھر بالین ول ٹر پیا ہو کے سخت ملول
 چنڈیاں چنڈیاں اوسدی مٹی ہوئی خوا
 کرے دیلاں دے وچہ بہت آزرده ہو
 بھکے دوجے روز دے میرے بال غریب
 رہئے اسے بار وچہ فجرے ہونڈیاں تیک

فجری جن کے لکڑیاں جاساں گھریں سدا
 فجری اٹھ کے لکڑیاں کر داجمہ ضعیف
 بڑھا دُوروں دیکھیا کر دابھارتیار
 اے بڑھے میں کل جو مینوں دتا لال
 تاں اس ٹپے بنی نوں دسیا سا حال
 حیرت دیوچہ آگیا سنکے نبی غفار
 پگڑی دیوچہ نہ لیا اوہ موتی دی شان
 رستے اندر اوسنوں ملیا ہک اسوا
 بڑھا عاجز کوک دا کھلار ہیا وچہ بار
 حضرت اک اسوار نے کھس لیا اوہ لال
 کہیا نبی سلیمان نے سُنکر اُسی گل
 ایہو محنت تہ نہ نوں لکھی وچہ تہ دیر
 پیش خدا دے کسے دامول نہ چلے زور
 بڑھے نے جد سنی ایہ حضرت دی گفتار
 جویں گزارا کسے دا لکھیا لکھن ہار
 دیکھو کھاں سلیمان نے اُس بڑھے دینال
 پھر بھی اُسنوں لکڑیاں آہیاں وچہ نصیب
 اولٹی اپنی پگ بھی دے بیٹھا تاوان
 کی کھٹیا بن قسمتوں لیکے سچے لال
 جد تک ہو دن ختم نہ گردش دے ایام
 جاں پھر بدی طرف تھیں کھٹکے جنجال
 کچھ مدت تھیں بعد پھر تخت نبی سلیمان
 اندر جس میدان دے بڑھا اوہ کنگال
 اوہ بڑھا جد نبی نوں نظر نہ آیا مول
 ہک بڑھا اس جگہ تے ملیا سی کھوار

قصہ کوتاہ پھیر بھی رہیا وچہ اوس بار
 پھیر تخت سلیمان دالے آیا تشریف
 اپنے پاس بلائیکے کہیا نال پیار
 کہیا اوسنوں ویکھے کھاوین موبانال
 پانی اندر جس طرح ڈگ پیا اوہ لال
 پھر ہک موتی اوسنوں دتا تہ بھی وار
 بالن اوتھے چھوڑ کے گھروں مویاروان
 نس گیا اوہ لاه کے بڑھے دی دستار
 پاس سلیمان آئیکے کر دازا بھوکار
 نالے میری پگ بھی لیکیا موتی نال
 قسمت تیری اپنی بیٹھا تلیاں مل
 رب دے دتے باجھ نہ بن دا کوئی میر
 اوسدا کم مجال کی موڑ سکے کوئی ہو
 لگا بالن چکن پھر جویں تہ بھی کا
 رہندا اوسے حال وچہ ترلا کرے ہزار
 کیسا اپنی طرف تھیں کیتا ترس کمال
 لعلان پچھے تن دن بھکھار ہیا غریب
 ترک لا کیتا نفعدا اولٹ ہو یا نقصان
 آخر اوہ لنگوٹ تے اوہ رام دیال
 باجھ نصیباں کسے نوں کون دیو آرام
 اوہ بڑھا رزق تھیں ہو گیا بالامال
 اوڈ دا وچہ ہوا دے آیا اوس مکان
 چن دا ہسی لکڑیاں بڑی مشقت مال
 نفران تائیں آکھدا اللہ دہشت بول
 چن چن بالن لکڑیاں جمع کر بندا بھار

دے سکن میں اوسنوں موتی رتن عجیب
ہن اوہ بڈھا ایس جا نظر نہ آوے یار
جاؤ کھاں دپہ شہر دے معلوم کرو حوال
ہے سی بڑا غریب اوہ عاجز ناتوان
سُنکر نوکر حکم ایہہ دوڑ گئے فی الحال
اج حضرت سلیمان نے تینوں کیتا یاد
بڈھا کہندا جائے کے میرا کہو سلام
بھیجو میری طرف کوئی گھوڑا یا مقبول
جا حضرت نوں نوکراں کیتا حال بیان
اوہ بڈھا ایس جا ہوندا انت خوا
ہن اوہ باجھ سواریوں مول نہ سکدا چل
کیونکر اوستے فضل ایہہ کیتا رب غفور
اوسو ویلے بھیجا گھوڑا ہتھ غلام
حاضر ہویا آئے تے بڈھا حضرت پاس
پچھیا حال ضعیف تھیں تہ حضرت سلیمان
کہن لگا اوہ لعل جو کیتے تے اے عطا
رور و دیہ جناب میں کردانت سوال
کہدن بالن چکن نوں آیا میں اس جا
چڑھیا میں اُس کھتے بڑی مشقت نال
شاید اوہ لعل ہے میں جاتا وچہ دل
خوش ہو کے میں لعل اوہ دیکھا درج باز
اوستے دن تھیں ہو گیا میں آسودہ حال
ایہہ گل کر کے گیا بڈھا گھرنوں پیر
جے رب آوے دین اوسنوں دیر نکا
جیکر اوسنوں دیوناں ہوو نا منظور

ایسے صلیح ہو گئے نامے اوس نصیب
زندہ ہے یا مر گیا جانے رب غفار
جیکر ہووے جیوندا ڈھونڈ لیا و نال
معلم کرے اوستھیں مَن کیونکر گندان
بڈھے تائیں ڈھونڈ کے جاوے تیا احوال
چل اساڈے نال توں ہویا ایہہ ارشاد
نالے بعد سلام تھیں دینا ایہہ پیغام
نہیں تاں باجھ سواریوں میں نہیں آوند احوال
سُنکر حضرت بات ایہہ بہت ہوئے حیران
اٹھوں بھار اٹھائے کے جاوے پچھ باز
بڑا تعجب آوند اسنے اوسدی گل
ہن میں اُسوں سد کے پچھاں حال ضرور
بڈھے نوں اُس چار کے آندا نال اہم
پہنیا ہے سی اوستے سوہنا عجب لباس
دس بڈھیا ہن کس طرح تیری ہو گندان
میرے کولوں لعل اوہ تے گئے کھڑا
ربا دے پھر لعل اوہ رحمت اپنی نال
اہلنا ہکی درخت تے مینوں نظر پیا
پھولیا جاں اوہ اہلنا وچوں لہا لال
جھیرا میں تھیں کھس کے نس گئی سیال
لی قیمت اوسدی فہراں شتر نزار
گھر میرے ہن مول نہ میندا لوٹ مال
تخت گیا گھر اپنے مول نہ لگی دیر
کھڑیاں چیزاں مدتی دیندا پھیر لہا
مَن موتی مفت جے تاں بھی ہو دن نور

اسوچ حکمت رب دی جیکر سمجھے کو
منگ پذیرا رب تھیں تیکہ غیر ہٹا

باجھوں دتے رب کوئی نہ کھاسو
مولا باجھوں ہو نہ سکدا کوئی رجا

بیانِ بیتِ المقدس و وفاتِ حضرت سلیمان علیہ السلام

کہتے برساں سلطنتِ بنی اسرائیل
کئی مکانِ عمارتاں تلے کوٹ حصا
بڑے بڑے کم انہاں دے کردے دیو تمام
بیتِ مقدس شام وچہ جوہرِ عالیشان
پہلے اوہ داؤد نے اکتی جانی بنا
دیواں نوں سلیمان نے دس دتی ایہہ کار
دیواں موجبِ حکم دے شروع کیتا ایہہ کم
چالی گزاں بلند اوہ کیتے تھم تیار
وگھو وگھرے سبہ دے رکھے سوہنے نام
دو جا طوٹی باب سی تریجا رحمت جان
تاک لگے انہوس دے ہر درواز نوں
وچہ قندیلان ٹنگیاں چاندی ہتھیں بنوا
اسے گندھک سرخ تھیں بندا ہے کیمیا
رکھے ہر قندیل وچہ لعل جو شب چراغ
تن کوہاں تک انہاندا چاخن جاوے دور
حاجت ناہیں تیل دی ہوندی ہر گز مو
قصہ کوتاہ جس طرح ہو یا شاہ سلیمان
آحسراوہ بھی چھوڑ کے دنیا دار فنا
ہک دن شیش محل وچہ حضرت ہود لٹا
آگیا ملک الموت بھی ہو کے تر تیار
کہندا میں ہن آپ دی قبض کر لیاں جان

اوپر ہر یک خیر دے کیتی وچہ ہرسان
وچہ جیاتی اپنی کیتے انہاں تیار
حق پری تے بھوت بھی تابعدار غلام
اوہ بھی سی بنوا کیا جتاں تھیں سلیمان
پھر حضرت سلیمان نے دتی بہت دھا
گندھاں سنگ سفید تھیں اسدیاں کرو تیار
گندھاں سونے رنگیاں سنگ مرمر دے تھم
رکھے چاروں طرف تھیں خوش دروازے چار
پہلا باب داؤد واکساں کھول تمام
چوتھا باب محل می آخر نبی زمان
چھت بنائی ساجدی سوہنی خوش منڈوں
گندھک سرخ منگا لیکے دتی وچہ ملا
ایہہ حضرت سلیمان نوں کیتی رب عطا
آپے کردے روشنی سنتوں نیک داغ
ایسا روشن انہانوں کیتا رب غفور
ایہہ سب ذکر خلاصیوں کیتا میں منتول
ایسا شاہ نہ ہو کو ہو یا وچہ جہان
کر کے کوچ جہان تھیں چلے بستر چا
عاص اوپر کھلویکے کرے خدا نوں دی
پچھیا حضرت کس طرح آیا ہیں توں بار
تاں پھر او سنوں آکھیا پیغمبر سلیمان

حکمت پانی پین دی بینوں کرو عطا
 اتنا ٹھیرن واسطے مینوں نہیں فرمان
 پتہ نہ لگا کسے نوں پائی نبی وفات
 ہر کوئی جانے کھڑا ہے زندہ اجڑ سول
 جاں پھر عاصا نبی دا جھگا ہو گیا آ
 شٹا اوہ کمزور ہو ڈگی لاش زمین
 اتنی مدت لاش ایہہ کھڑی رہی بجان
 دعوے علم الغیب اکر دے سن جنات
 ڈگی جس دم لاش اوہ عاصا ٹٹن نال
 جھوٹا دعوے انہاں دا ہو یا اس سبب
 دو جا اس وجہ ایہہ سی حکمت پاک خدا
 مسجد بیت مقدس دی شروع آہی تعمیر
 پھوڑا بہتا اچے سی باقی رہتہ دم
 جبکہ خبر وفات دی ہو جائدی مشہور
 آہے قسم جنات یقیں جو مزدور تمام
 اسے حکمت واسطے عالم غیب خدا
 اس یقیں ایہہ بھی ہو گیا معلوم حال تمام
 جاں پھر مسجد ہو گئی پور کھڑ تیار
 رخصت ہو گئے جن بھی کرا فوس کمال
 اتھوں تک سلیمان دا ختم ہو یا مذکور

کہیا ملک الموت نے ایہہ نہیں حکم خدا
 ایہہ گل جلدی آکھ کے قبض کیتی اوں جان
 رہی کھلوتی لاش اوہ آہی جویں حیات
 برس ناں تک کسے نوں خبر نہوئی مول
 ہیٹھوں اوسدے مڈھ نوں کیڑے لیتا کھا
 تاں سبہ لوگاں بات ایہہ سمجھی نال یقین
 ہو یا فوت چروکناں پیغمبر سلیمان
 اونہاں نوں بھی مول نہ معلوم ہوئی وفات
 جتاں نوں بھی تدوے ایہہ معلوم ہو یا حال
 علم الغیب کسے نوں باجھوں سچو رب
 جد حضرت سلیمان دی ہوئی جان ہوا
 پوری اچے تیار نہ ہوئی باتدبیر
 پیر اوہ بھی سمجھائے کے حضرت دنا دم
 مسجد ایویں پھوڑے کے نس جانڈ مزدور
 جے اوہ جانڈے نس تاں کون کریدا کام
 فوت ہونا سلیمان دار کھیا بھیند چھیا
 علم الغیب کسے نوں باجھوں رب علام
 ڈگی لاش زمین تے حال ہو یا اظہار
 غائب ہو یا تخت بھی اوڈھو ادے نال
 اکوں ہن لقمان دا حال کراں مسطور

ذکر حضرت لقمان حکیم بن باعور

ہن قصہ لقمان داسنیوں کر کے غور
 جدوں نبی داؤد نوں حکم خدا وینال
 پایا حکمت علم ساتاں لقمان حکیم

اندر قصص الانبیاء لکھیا ہے اس طور
 ملیا شان پیغمبری گذر گئے تین سال
 جیونکر وجہ قرآن دے کہیا رب رحیم

اَتَيْنَا لَقْمَانَ الْحِكْمَةَ كَيْفَا يَأْكُلُ خُدا
حکمت علم جو انہا نون بخشیارب فرود
آپے حبشی قوم تھیں اوہ لقمان حکیم
اسرائیلی قوم دے آئے اوہ عظام
اوس آقا دادوسراہوراک نوکرسا
اوپر دوہاں نوکراں کیتا اوس گمان
جیکر ساڈے اوپر ہے شبہ تسانوں کا
نیکے اوسد پیٹ تھیں جس کھاہی اوہ خیر
تے انوائی دوہاں نون تے پانی نال
مالک حکمت دیکھ کے بہت ہویا دل شاد
پہلی حکمت انہاں دی ایہو ہے مشہور
مالک نے آزادجاں کردتا لقمان
وقت قیلوے ہک دن حکمے نال خدا
یا حضرت رب تسانوں کیتا حکم متین
سن حضرت لقمان نے تر ت کیتا انکار
کیوں جو حق ناحق داوچہ خلافت دے
جیکر ہووے حق تاں لوگ نہ چھوڑن مول
سُنکر ملک خدائیدا آیاوچہ جناب
حکمت تے پیغمبری دونویں تیرے وٹس
حکمت والقمان نے کیتا تدوں سوال
رائیں سُنیاں انہا نون حکمت ہو گئی یاد

حکمت ہر لقمان نون کیتی اساں عطا
پائے اوستھیں فائدے بہت ہی داود
رنگ سیاہ سی انہا نون بخشیارب رحیم
خدمت کر دے انہاں دی ن ذرات عظام
مالک دی اوہ چیز ہک چوری بیٹھا کھا
مالک تائیں آکھیا تاں حضرت ملقمان
تے انواڈ اساں نون پانی گرم پلا
سُنکر مالک ایہو پھر تر ت کیتی جگیز
دو جے دے اوہ پیٹ تھیں نکل پئی نال
راضی ہو لقمان نون کیتا اوس آزاد
وچہ جامع تاریخ دے لکھیا ایہہ مذکور
اوستھیں تیکھے حکمتاں ہویاں سب عیان
اوس حضرت لقمان نون کھیا فرستے آ
اسیں خلیفہ کرائے تینوں اوپر زمین
میں تھیں مول نہ ہووے ایسی مشکل کار
جے ہووے ناحق دا خطرہ روز حشر
امر خلافت مجھ نون ہرگز نہیں قبول
پھیر حکم لقمان نون کیتا رب و ہاب
جو تینوں منظور ہے جلد اسا نون دس
کیتا رب نے اوسنوں حکمت وچ کمال
ہوئے سار جگ وچہ حکمت دا استاد

وضیحت کردن حضرت لقمان برائے سرمد خود

وضیحت اول

سچہ تھیں چھوٹا انہا نون سی ہک پت جوان

اند قصص الانبیاء راوی کرے بیان

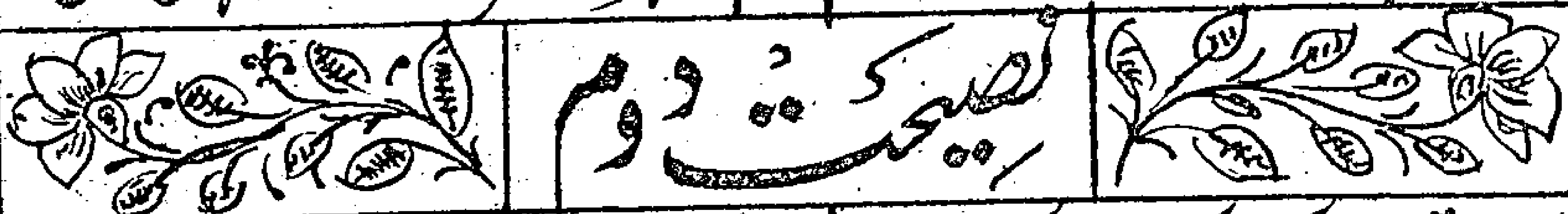
ہم دن اوس نے باپوں آکھیا نال پیار
جیونکر مرضی تساندی کرو مینوں فرمان
اللہ حافظا ہو سکیا اے میرے فرزند
سبھ تھیں اول مت ایہ دتی اوس مقبول
شرک کرن تھیں آدمی ہوندا بے ایمان

جاندا میں ہاں سفرونوں کارن کارو بار
تاں اپنے فرزندوں کھیا ایہہ لقمہ ان
رکھیں دل وچہ یاد توں متیں سیریاں چند
بیٹا نال خدائید سے شرک نہ کرنا مول
جیونکر خبر خدائے نے دتی وچہ قرآن

وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ

یعنی اپنے پت نوں کھیا ایہہ لقمہ ان
اے بیٹے نہ کریں توں شرک خدا و بنال
ہور جگہ قرآن وچہ کھیا پاک حسد را
شرک جی کوئی ہور نہ ہرگز مندی کار

نال کمال نصیحتاں کردا وعظ بیکان
ہے ایہہ شرک کما و ناں وڈا ظلم کمال
بخشے جا وں عیب سب شرک نہ بخشیا جا
جہڑے شرک کما و ندے تنہاں خداوی مار

صبح دوم

استحیں تجھے آکھیا قائم کریں نماز
با جھ نمازوں آدمی مومن بنے نہ کو
کرنا ترک نماز و شرک برابر جان

ایہ بھی بھاری مسئلے ہر مومن داساز
جہڑا پڑھے نماز ناں کافر ہوندا سو
جیونکر خالق پاک نے کھیا وچہ قرآن

أَقِمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ط

یعنی کرو نماز نوں قائم چنگی سول
مشرک شرک کما و ندے کرن نمازوں عار
جو کوئی کرے نماز ناں پنچے وقت ادا
اسے طور حدیث وچہ حضرت و فرمان
مومن کافر وچہ ہے فرق نماز عیان
بلکہ جو کوئی جان کے چھوڑے ہک نماز
دو جی تہیجی چھوڑیاں پکا کافر ہو
یار و ہر کم چھوڑ کے پڑھیا کرو نماز

تاں جو وچوں مشرکاں ہو و ناہیں مول
تاہیں مشرک اہنانوں کھیا رب غفار
بھانویں شرک نہ کرے اوہ مومن کھیا جا
جہڑا پڑھے نماز ناں اوہ نہیں مسلمان
پڑھے تاں مسلمان ہی نہیں تاں کافر جان
اوسدا بھی ایمان ہے جاندا کمر پرواز
بن تو بہ پھر اوسدا ہور علاج نہ کو
تاں پھر رحمت تساں تے ہو و بے انداز

نصیحت سکوم

ترتیبی دتی متا یہ بیٹے نوں لقمان
یعنے جد تک رہے گا زندہ تیرا دم
مندا کم نہ کسے نوں ہرگز و سیں مول
ہر مومن نوں فرض ہو لینا ایہہ بھی مت
جتنا ہووے کسے نوں علم شرعاً جان
بھانویں کتے مسلیوں ہووے واقفکار
جیکر کچھ نہیں جاند اہے بے علم غریب
آکھے اوسدے لگ کے کرے جو چینی کا
حضرت کہیا جو کوئی دے کار صواب
آکھ کر اوسے کسے تھیں جو کوئی کار تباہ
دسنا چلیے خلق نوں چنگا کم ضرور

کیتا کرو چہ خلق دے امیر معروف بیان
جو کوئی ملے سبہہ نوں و سیں جگے کم
نہیں تاں قہر خدا پیدا تیتھے ہوگی نزول
نیک دے خلق نوں بری نہ دے کت
اوتنا اندر خلق دے کردار ہے بیان
تاں بھی اوہا خلق وچہ کر دیوے اظہار
تاں بھی آکھے نیک کم ہوندا بہت عجیب
اجر برابر دوہاں نوں دیوے رب غفار
کر نیوالے نال اوس پورا ملے ثواب
ہو جتنا دوہاں نوں ہوندا عیب گناہ
برے گناہ دے کم تھیں رہو ہمیشہ دُور

نصیحت چہرام

چو تھی ایہہ لقمان نے دتی ہے سی بند
یعنے جتنے تڈھ نوں ملے کوئی بدکار
جیکر آیا باز اوہ دوہاں ثواب حصول
ایہہ بھی بھاری مت ہو موجب حکم خدا
کیتی وچہ حدیث دے حضرت نے تاکید
مار سکوتاں مار کے روکو ہتھان نال
جیکر نال زبان بھی روک نہ سکو مول
غیر شرع بدکار و مول نہ کرو پیار
جتنی طاقت کسے نوں بخشی رب جلّال
جیکر قوت باز و اں دیوے مار ہٹا

منع کریں بریائیوں اے میرے فرزند
اوسنوں اوسدے فعل تھیں منع کریں لکھا
نہیں تاں تیرا اجر ضائع ہووے مول
واجب سمجھناں مومنوں رکھن یاد سدا
جد کوئی منکر شرع دا دیکھو تسیں پرید
نہیں تاں نال زبان دے منع کرو الخال
دل تھیں اوسدے نال پھرو پر رکھو ہر سول
نہیں تاں اوسدے نال دھو تسیں شما
منع کرے بدکاریوں اتنی طاقت نال
نہیں تاں کرے زبان تھیں اوسنوں منع صفا

دُردا ہے جو آنکھوں میں پلے جاوے گل
تاں پھر اوسنوں دلوں اوہ جانے دشمن دین
جیکرا یہ بھی کرے نا اوس ایمان ضعیف
جس طاقت سے ہوندیاں کوئی مسلمان
طاقت ایہو پڑیں نوں بخشی رب لطیف

یا اوہ اوسد آکھیاں منو نا ہیں گل
تاہیں ہو سی آپ اوہ مومن نال یقین
کامل مومن اوسنوں کہے نہ شرع شریف
روکے نہ بدکار نوں ہے اوہ بفرمان
روکے حل دامو دیاں کر کر کے تصنیف

نصیحتِ ہفتم

پنجویں ایہ فرزندوں دتی مت کمال
یعنی دو کھ تکلیف جو تینوں پہونچے آ
بے صبری واکریں نہ ہرگز مول خیال
بھی کہیا لقمان نے بیٹے نوں اوسم
ہمت باجھوں کسے تھیں صبر نہو نہا مول
بن مقبول لاں رب دیاں کرنا صبر محال
وچہ تکلیف پیغمبر ال کیتے صبر عظیم
یا یوسف یعقوب نے کیتا صبر کمال
کیا کچھ درجے انہانوں بخشے رب علام
درجے جیکر صبر دے کرن لگاں مسطور
کارن سبھناں مومنوں کافی ایہو دعا

جو کچھ پیچھے تھہ نوں صبر کریں ہر حال
لیئیں سرے تے جھل اوہ کر کے شکر خدا
آیے مولا صبر تھیں سختی دیند مال
بیشک کرنا صبر ایہہ ہے ہمت داکم
سیچے ایہہ گل پت نوں آکھی اوس مقبول
جو کوئی صبر کما وندا ہوندا مال مال
موسیٰ عیسیٰ زکریا یحییٰ ابراہیم
یوسف دی گلزار وچہ دیکھ انہاں حال
بدلے صبر کمان دے مطلب ملے تمام
ذکر جو ہے لقمان دار ہجاسی پھر دور
سنے مصنف سبھ نوں دیو صبر خدا

نصیحتِ ششم

چھیویں مت لقمان نے دتی ایہہ مقول
یعنی جو کوئی آدمی ملے تینوں ہر حال
نال غور نہ کسے دل ہرگز کریں نگاہ
خوش خلقی تھیں سب نوں ملیں ہمیش سنگ
عجب نصیحت مومنوں ایہہ بھی ہر درکار

لوکانوں بیرونی تھیں ہرگز ملیں نہ مول
بھانویں ہو دے بادشاہ بھادیں ہو کوکال
دیکھیں ناہیں کسے نوں ہو کے بے پرواہ
لوکاں تاہیں دیکھ کے محل نہویں تنگ
ہر مومن نوں دیکھ کے کرنا خلق پیار

مفلس خواہ امیر ہوا دے اگلے کل
دشمنوں بھی دیکھ کے مستحقے وٹ نہ پا
پاک نبی حب اپنا کیتا خلق عیسان
ایہو طریقہ سب لوں پکڑن بڑا ضرور

سبہہ نوں چنگا آب تھیں جانن سر واپس
میتاں ہدایت خلق تھیں اوسنوں کسے خدا
کافر مڑھ قدیم دے ہوئے مسلمان
رکھے تے بے خلق تھیں ہر کوئی نسا دور

اصححت، مہتمم

ستویں مکت فرزندوں دتی اینہجھال
شیخی کبر کر بندیاں بنے کھلے پسند
فخر تکبر جہاں نے کیتا وچہ سینسار
اول کبر جہاں تے کیتا سی شیطاں
پھر فرعون پلید نوں شامت چایا آ
کیتا پھر قارون نے کبر اتے ہنکار
کس داکس داکھول کے حال کراں اظہار
کس کس آکڑ خان دی آکڑ گئی نہ بھج
دیکھیں اپنے آپ نوں جو توں کر کے غور
دوں بولال دے راہ تھیں باہر آیا جو
ایہو نقطہ یاد جے رکھیں نال یقین

چلیں نہ اوپر زمین دے متکبرانہ چال
ایہ بھی ہر یک واسطے وڈی ضروری پسند
اسے جگے اتھاں دا ہو یا حال خوار
لائق لعنت سدا وہ ہو یا بے ایمان
سے تھامی شکر اں کیتا غرق خدا
کھڑا کھڑو تاز میں وچہ دتار بنگھار
جو کوئی اچھا آگیا ڈگا منہ دے بھٹا
توں مولیٰ کس باغ دی جھم پیو ہیں اج
پھیر نہ صرگز عن فلا پڑیں اب طار
کس شیخی تے کرے گا فخر تکبر سو
وانگ پنا پر فقیر دے رہیں سدا سکین

اصححت، مہتمم

اکھویں دتی مکت ایہ بہت محبت نال
بہت تر کھاٹرن تھیں تھک میں ہو کنو
دوہاں وچہ نقصان ہے کرین ایسی کار
کافی ایہو مثال ہے ہر کم اندر یار
دیکھو وچہ حدیث دے کہیا شاہ اہم

بیٹا اپنی نور وچہ پھڑپڑیں مبیانی چال
اپڑن دیسی مول نہ بہتی مستحی نور
جے چاہیں آسودگی رکھ اوسط رستار
استحقاق باہر چلے جو ہوندا انت خوا
سب کہاں تھیں جان توں بہتر اوسط کم

اخیر الامور اوسطہا

اوسط و ہر کم و چہ کرے خیال نہ جو
کھانا پینا پہننا ہو رجو خرچ تمام
تھوڑا کھاوے ٹوٹ تھیں بھکھہ نہ اوتر مول
جو کوئی اپنے قدر تھیں خرچ کرے بسیار
نالے تھوڑا دناں و چہ اوڈوانگ ناموس
جیکر اپنے قدر تھیں گھٹ و دھ کرے مول
نالے سوکھی اپنی رہے سدا گذران
و چہ قرآن کریم دے کہیا رب جلال
کردے جسم خرچ اوہ نا اسراف کمان
بس پذیرا ایو ہے سمجھ تھیں نیک طریق

بیشک اوسدا کم اوہ کدی نہ پورا ہو
ہر کم و چہ اسبات دار کھئے فکر مدام
قدروں باہر کھا دیاں پوے شتابی سول
بچ اوچکا اوسنوں آکھے کل سبیا
قدروں تھوڑا خرچیاں لوک کہن کنجوس
سو بجا ہووے جگ دی راضی رب رسول
کتنے اسوچہ فائدے کتنے اوہ نقصان
بندے رب د اوہ جو چلن میانی چال
ناہوں تنگی کرن اوہ و چلے رستے جان
چلے چال میان جے رب دیو توفیق

اصیحت ہم

نواں ایہ فرزندوں کہیا اوس ممتاز
نال کسے دے مول نہ اچھی کریں کلام
کھوتے دا آواز ہے کتنا بہت بلند
کو ہجا ہر آواز تھیں ہے آوازہ خر
اوچا بون منع ہے اندر شرع رسول
بولے ہکدن لوگ کچھ پاس رسول کریم
اوسے ویلے رب دا آند حکم وحی
یعنے جتنا بول دے ہیں رسول خدا
سندر حکم خدائے واسبہ صحاب کبار
ایہو حکم تمام نول جو کوئی مومن ہو
پس و چہ بھی کرن ناں ایسی بات بلند
کر کے خاص نہ عورتاں کرن اجیہی گل
جیہو تکر اچا بولیاں پونداتہاں سدا

بولن ویلے اپنا نرم کریں آواز
اوچا بول پسند نہ کردے لوک تمام
ایہو اوسنوں مول نہ کردا کوئی پسند
ہنگیہ اچن حیت جان کتنے جانڈے ڈر
جسوں سن کے لوگ بھی ہوون تنگی مول
نال آواز بلند دے سنتوں یار ہیم
کر و بلند آواز نا اوپر آواز بنی
اوستھیں و دھ آواز نا اوچا کریو کا
پاس نبی دے پھیرنا کرن اوچی گفتار
پاس بزرگاں بیٹھ کے کرن نہ اچا شور
جیہری دو جے شخص نول ہووے نا پسند
جو نا محرم شخص نول کر دیوے بے گل
تویں نہ خوش آواز بھی پیچھے غیر نول

گاؤن ہٹن ہوو جو سمران کالن رل
اکثر رناں لسیاں ڈھٹیاں میں اچ کل
دیکھن جتھے مرد کچھ ڈڈے ڈوٹے ول
جے کوئی روکے اوہناں نوں لٹا پندیاں گل
بھڑن لڑن وچہ ٹکڑیاں فاضل جوں اہل
کچنے اندر بھٹیاں کرن لکھاں ول پھل
اوچا نیواں بولناں رہ جاندا اک ول
ہک وچا ریاں تارکاں پھرن نکاحوں چل
اوپر توکل بھٹیاں جیونکر با بے ٹل
خاوندی کچھ لوڑنا وقت گیا اوہ دھل
دتار پ داسر تے لین وچا ریاں بل
آکھن سانوں لوڑناں زیورنگ محل
اسے گل وچہ سینکڑے پوچھ پندیاں چھل
لکھی ٹاڑی لائی کے مڈھوں پھیرن ہل
چھوڑ پندیاں ذکر ایہہ ٹل انہاں تھیں ٹل

سجھے ایہہ نامحرماں سینے پاؤن سٹل
ول بولن دا جنہاں نوں مول نہاؤے ول
اوچا اوچا بول کے تادیون تھمر تھل
گپاں کچھاں مار کے اوسنوں کردیاں بل
با جھوں فحش نسا دے مول گڈرے پل
دیس ڈرن پرچھاویوں اتیں چیرن بھٹل
برقے اندر اندیاں کئی موکلے مل
با جھ ویاہوں ہو گئے سارے مطلب چل
ورد ایہو دن رات داپکی بیکانی کھل
اوڑک ہک دن جاو نا خاک مٹی وچہ گل
مارے اپنے شرمے کٹن اوکھ سوکھل
نال مصّے دوستی لکھی روز ازل
پچھ حوالے انہاں تھیں جنہاں لہائی کھل
کچھ پرواہ نہیں جداں تک ہی مستاکل
مت کوئی آکھے تددھ نوں چل گیرے ٹل

ذکر باقی نصیحت

ایہہ نو متیں پت نوں دتیاں جو لقمان
جاں ایہہ متیں دے رہیا کیتا ایہہ فرمان
کہنا ہے کچھ ہوو بھی تینوں میں سمجھا
تصّہ کوتاہ جدوں پھر ہو یا اوہ تیار
نال محبت پت نوں کہن لگا لقمان
دیکھیں گاکہ رکھ تول اندراوس زمین
یاور کھیں اوس رکھ دے سبھ نہ بھٹیں جا
ہوئی اوس سبھ ہیکہ بڈھامرد ضعیف

ذکر انہاں وار ب نے آئرا وچہ قرآن
مل کے جاویں مجھ نوں جہم لگوں جان
تاں جو اندر سفردے دکھ نہ دیکھیں کا
آملیا پھر باپ نوں بیٹا فرماں دا
راہ وچہ تینوں جان دیاں اسی سبھ بیان
ہوسی اوسک پاس بھی ہک چشمہ شیرین
رکھے اُس آفات تھیں تینوں پاک خدا
نہیں دل تے جان تھیں اوسدا انعام سر

دو جی تینوں بات میں دساں ایہ سمجھا
 او تھوں دے جو آدمی ہین میرے اثنا
 عورت ہے او سبگہ ہک صاحب حسن جمال
 اوس عورت و نال توں کریں نمول دیاہ
 تر بجی ایہ بھی بات ہے سن توں بر خودا
 نام سنانا اوس مدت گئی و ہا
 جا کے اوستھیں اپنا قرضہ کریں و نمول
 ایہ سب باتاں میریاں رکھیں یا ضرور
 سکر سبھ نصیحتاں ہو یا تر ت روان
 وٹھا اوس درخت ہک سوہنا سایہ دار
 نالے چشمہ عجب ہک جاری اوس پاس
 کہند ادل و چہ پی لواں پانی دار ہک جام
 تر ت وصیت باپ دی آئی اوسنوں یاد
 بڑا اوسنوں ویکھ کے کروا ایہ منہان
 کرے میرے کول توں سائے ہیٹھ آرام
 بیشک بابا وڈ کیا سچ تیرا فرمان
 لڑکے دی یہ بات سن بولیا مرد خدا
 سنی جدوں ایہ بات پھر لڑکے نیک نہاد
 کہیا سی ایہ باب نے مینوں ٹردی آ
 تاں پھر اوس ضعیف دامن لیا فرمان
 پانی پی کے چشمیوں سٹا اوسے جا
 ونگن لگا اوسنوں بڑھا سی بیدا
 کٹ لیا سر سب دار کھیا اپنے کول
 لڑکا اوس ضعیف تھیں سکر ساری بات
 پچھوں اوس ضعیف نے کہیا پھیر بلا

جدوں فلانے لوک وچہ داخل ہوئیں جا
 تینوں گھر لے جائیکے خدمت کرن ادا
 تینوں کہن عقد توں کر اس عورت کے نال
 اللہ تینوں اوستھیں رکھے وچہ پناہ
 وچہ سنانے پنڈ دے رہندا اک تجار
 اتنا میں تھیں نہت اوہ لیگیا قرض اٹھا
 یاد رکھیں پر سبگہ رات نہ رہنا مومل
 جاہن بیٹا تھ دا حافظ رب غفور
 جس دم پوہتا جائیکے اندر اوس میدان
 بیٹھا اوسک ہیٹھ ہک بڑھا بزرگوار
 جیسی بن لہمان نوں ڈاڈھی سخت پیاس
 پھیر ہیٹھاں اوس کھ دے کرسان ہیٹھ آرام
 لگا او تھوں رٹن جاں لڑکا نیک نہاد
 اندر ایسی دھپ و کدھر لگوں جان
 لڑکا اوسول پرت کے کروا ایہہ کلام
 منع اسانوں باب دی بہت اس مکان
 رب دی قسم نہ لڑکیا دھپ ایسی وچہ جا
 آئی اوسنوں باب دی تر ت وصیت یاد
 من لیں جو کہے اوہ بڑھا بزرگ وار
 تر ت سلامی ہوئی کے بیٹھا اوس مکان
 سب اک اوسے رکھ تھیں تلے لٹھا آ
 لے کے عاصا سب نوں اوسنے چھڈیا ہا
 لڑکا جسم جاگیا دسٹی حالت کھول
 رخصت لے کے چلیا او تھوں نیک صفایا
 کتھے جاسیں لڑکیا مینوں سچ بت

جاساں میں اُس پنڈنوں لڑکے کہیا حال
 بیشک چلو تہیں بھی لڑکا کہے جواب
 جس ویلے اُس پنڈ وچہ دونوں پہتے جا
 پیچھا لوکاں اُنہاں تھیں سارا پتہ نشان
 دسیا لڑکے اُنہاں نونوں اپنا کھول بیان
 سُنکے لوکاں اوسدا کیتا ادب کمال
 اچھی خاطر دواں دی کیتی رہی اوس قوم
 لڑکے نوں اک روز اوہ کہندے نرمی نال
 نالے اوسدے پاس ہر دولت مال کثیر
 تیری خاطر دل کے کیتی اسان صلاح
 لڑکے کہیا باپ نے کیتی رہی ایہ پسند
 نہیں تاں وچہ پردیس و پاؤ نیگیا تکلیف
 نہیں اوسدی بات توں ناموڑیں فرمان
 جو کچھ اوسنے آکھیا سو میں کراں مستبول
 بڑھڑے نوں اُس جائیکے دتا حال سنا
 لڑکے نوں اوس شخص بھی دتی ایہ صلاح
 تاں اُس لڑکے عقد پھر کیتا عورت نال
 اس عورت و نال جو عقد کریندا آ
 نو خاوند اس تدہ تھیں اگے دتے مار
 تینوں بھی ایہہ ماری جھوٹ نہ جانی مول
 بڑھے نوں اُس آئیے دسی ساری گل
 بڑھے کہیا مول ایہہ نہ کرنے کرتوں کا
 راتیں تیرے کول جاں آوے وقت جماع
 دساں گا اوس وقت میں تینوں ہک تجویر
 القصد اُس راتوں ایویں کیتی کار

تاں پھر بڑھے آکھیا مینوں کے چل نال
 تاں پھر بڑھا ٹر پیا اوسکے نال کتاب
 جتھے اوسکے باپ دے آہے پار آشنا
 کون تہیں کس شہر تھیں آئے اس مکان
 آیا میں اس شہر تھیں باپ میر لہمان
 گھر لے آئے دو ہانوں بہت محبت نال
 کر کر تر لے اُنہاں نوں رکھیا کتنے یوم
 عورت ہے اک اسجگہ صاحب حسن جمال
 چنگی ذات صفات تھیں عورت دڈی امیر
 آکھیں تاں اوسنال چا تیرا کراں نکاح
 کسے امر دا سفر وچہ نا ہوویں پابند
 ہاں البتہ تدہ نوں جو گل کہے ضعیف
 ایہ بھی گل میں اوسنوں کرساں ورنج بیان
 اوسکے امروں باجھ میں ایہہ گل کراں مول
 اس کم اندرتساں دی ہے کس طرح رضا
 بیشک اسدے نال توں کر لے حق نکاح
 پیچھوں کہے شخص نے آدسیا ایہہ حال
 پہلی راتیں اوسنوں دیندی ایہہ جگتا
 کیٹوں کیتی تدہ نار ایہہ ہے وڈی بدکا
 سن بیٹا لہمان دا ہو یا بہت لڑل
 مینوں اس نکاح دا مندا جا پے پل
 میں تینوں اس بات دی حکمت دیاں تبا
 جلدی مینوں آن کے دیویں توں طلاع
 انشاء اللہ بچگی تیری حسان عزیز
 خلوت کارن جدوں اوہ عورت ہوئی تبا

لے رخصت ہاک پاک دی آیا بزرگ ول
 بڑھے اوسنوں آکھیا لے آتوں فی الحال
 آندا آتش دان اوس آتش نال بھرا
 سر اوسدا اوس شخص نے رکھ لیا سپاس
 کہندا آتش دان ایہیبا توں ہن یار
 عورت کپڑے اپنے لاسے جڈں متام
 میرے پاس لیا ونا پھر ایہہ آتش دان
 نرت انگلیٹھا لے گیا عورت اپنی پاس
 جاں اوس کپڑے اپنے دتے سبہ اوتا
 سُنکے عورت حکم ایہہ کیتا اسے طور
 بڑھے آتش دان جان ڈٹھنا نال دھیان
 سڈکے اس جوان نوں دتے پھیر دکھا
 اگلے خاوند مر گئے اسے شامت نال
 ہشیک اوسکے نال ہن صحبت کرتوں جا
 آیا عورت طرف پھر لڑکانیک صفات
 صحیح سلامت فخر نوں آکھیا بن لقمان
 آخر اوتھوں کوچ دا کیتا پھر سامان
 کہیا بن لقمان نے اس بڑھے نوں جا
 اوکھے میں ہک شخص نوں ملنا ہے سہول
 کیونکر مرضی تہاں نہی دسوا اپنا حال
 اوڑک اوتھوں ٹرپے دونویں سنگی رل
 میں ہاں پت لقمان دا کہیا اوس جوان
 فرضہ میرے باپ واجو کچھ دینا تیں
 کہیا اوس تجارتار نے سُنکر اُسدی بات
 بھلکے اُٹھ سویر نوں کراں حساب کتاب

کہندا اوسنوں آکھیا دس مینوں اوہ گل
 ہک انگلیٹھا اک دا بھر کے آتش نال
 پیچھے جھپڑا سپ اوہ بابے ماریا سا
 سٹیا آتش دان وچہ اوہ سربے دسواں
 عورت نوں جا آکھنا کپڑے سب اتار
 سیکے اوپر اک دے اپنا خاص اندام
 حسب الحکم بزرگ دے کیتا بن لقمان
 کہندا جلد اتار توں اپنا کل لباس
 سیک شکیج ہن اپنا کہیا اوس پکار
 پھیر انگلیٹھا لے گیا بڑھے ول فی الفور
 نظری آئے سب دو اندر آتش دان
 اس عورت دپیٹ تھیں نکلی ایہہ بلا
 تیری واری رب نے آفت دتی ٹال
 آتش دالہ تہہ نوں دکھ نہ پہنچے کا
 صحبت جور و نال اُس کیتی ساری رات
 بندے اوسنوں دیکھ کے بہت ہو حیران
 اگوں اوس مقروض دایں تھیں سنو بیان
 یا بزرگ اک لوک ہے اوپر لب دریا
 قرضہ اوتھیں باپ دا کرنا ونج و صول
 بزرگ کہیا آپس بھی چلساں تیرے نال
 ونج ملے اس شخص نوں دسی ساری گل
 کیتا مینوں باپ نے تیری طرف روان
 وہہ ہن مینوں جلد توں لین آیا ہاں میں
 رہو اماڈے کول توں اج اجو کی رات
 پلے پار اُٹھاں دے جو کچھ بنے حساب

لڑکے کہیا بات ایہہ ساتوں نہیں قبول
 بڑھے کہیا لڑکیا نہ کر کوئی ہول
 لڑکے اوس بزرگ دامن لیا مسکریان
 وچہ اصل تبار اوہ ہے سی بڑا مکار
 ہے سی اوس تبار داکہ بلیت مکان
 نیڑے اوس مکان دے چلدا سی دریا
 دایم اوس مکان تے قدرت رب دی نال
 تلویں منزل وچہ جو سوندا اوکھے جا
 اوتلی منزل سووندے لے اہل عیال
 جسدے نال تبار دی ہوک عداوت کا
 روہڑ جاندا اوہ کانگ وچہ راتیں ہولا چا
 دیہو فریب تبار نے سوچیا انہاں نال
 لیجاوے گی دوہاں نوں راتیں کانگے ہا
 جیکر پھر لقمان نے منگی کوئی پھیر
 رکھیا اوسے دوہاں نوں کر کے ایہو قیاس
 رات پئی تاں دوہاں نوں کھانا خوب کھا
 سوں گیا پت لقمان دا بڑھا سی بیدا
 جلدی اوس جوان نوں بڑھے لیا جگا
 جتھے اوس تبار دے سستے سن فرزند
 پتر اوسک انہاں نے جلدی نال اوٹھا
 آپ انہاں دی جگہ تے سستے دونویں یار
 نجرے اٹھ تبار نے کیتا جدوں دہیان
 تلویں منزل اوسک پت ہوئے مردار
 دیکھ تماشہ دے وچہ کہندا
 پشراں دیوں دیکھ کے کردا ہال پوکار

کہیا ہے سی باپنے رات نہ رہنا مول
 اود جانے اج رات نوں رہے اسد کول
 رہ پئے اُس کول اوہ بڑھا اتے جوان
 سن میں تینوں اسدا حال کراں اٹھا
 آہا وہ دو منزل اتے اوٹے جان
 کدھی اوپر فریب دے کیتا اوس بنا
 ادھی راتیں آوندی کانگ انہاں سیال
 راتیں وقت لیجا وندی اوسنوں کانگے رٹھا
 اونھے ونج نہ سکدا پانی ہک روال
 تلویں منزل اوسنوں دیندا اورنج سنوا
 کدھی نا واقف اوسنے ایویں چھوڑے مار
 تلویں منزل انہاں نوں منجیاں دیساں ڈال
 قرضہ دینا پڑے نا مگروں لے بلا
 کہساں میں تھیں لیگیا تیرا پست عزیز
 رہ پئے اسدے پاس اوہ کر کے رب دی اس
 تلویں منزل سون دی دتی جگہ بسا
 ادھی راتیں کانگ دا آچرہ بیٹا لکھکار
 اوتلی منزل دوڑکے دونویں پہتے جا
 پوہتے اوس مکان تے دونویں دروازہ
 تلویں منزل انہانوں دتا آن سنوا
 حکمتیاں نوں حکمتی لمن دلا کے مار
 اوتلی منزل دونویں اوہ سستے امن مان
 پانی وچہ انہاں دیاں لاشاں پھرن خوار
 ملے مینوں آن کے ایہ پورے بستاد
 ہائے میں نال مسافراں کیوں بیتی ایہ کار

کہیا تدو مسافراں سنکر اسدی گل
ایہو نتیجہ بدی واسبھنوں ملے ہمیش
اسے طور تہر آن وچہ کیتا حکم خدا

تینوں اپنی نیت دا ملیا ہے ایہہ پھل
برا کرے جو کسے دا آوندا اپنے پیش
سکویں آیت لکھ کے تینوں دیاں سنا

وَلَا يَحْقِيقُ الْمَكْرَ السَّيِّئَ إِلَّا بِأَهْلِهِ

یعنی مکر نہ کھیر دا ہور کسے نوں جا
سچ کلام خدا بُدی سچ اوسدا فرمان
جیوں کر اوس تجار نے جو کھ لیا آزما
قصہ کوتاہ جدوں اوس ٹھا ایہہ کم
کر کے قرض وصول اوہ بڈھالتے جوان
نالے بن لہمان اوہ عورت لے لی نال
نالے اوسدے پاس جو ہسی ڈلت مال
جاں بیٹا لہمان دا پہونتا وطن قریب
اتنی مدت سفر میں کٹیا تیرے نال
ہن میں پچھاں تددھ تھیں اے بیٹا لہمان
جانے تینوں برا توں یا کچھ نیس کو کار
بولیا پت لہمان دا ہیں توں نیک صفات
تساں دیوالی مجھ نوں عورت تے سبہ مال
ایہہ گل سنکے آکھیا بزرگ نیک حصال
سنکر لڑکے آکھیا بے شک لہو وڈا
بڈھے کہیا وڈدے مینوں پھیر شتاب
تاں پھر بڈھے مال اوہ خود کیتا تقسیم
تھوڑی اوتھیں وڈکے رکھی عورت کول
جیہڑا حصہ دواں تھیں ہے تینوں منظور
تاں پھر اوس نے لے لیا حصہ اک اوٹھا
دو جا اوس غنیف نوں دتا سارا مال

جس کیتا اوہ مکر ہے اوسنوں کھیرے آ
جو کوئی مکر کما وندا کردا اپنے کان
کیتی نال مسافراں گھرنوں لگی آ
گن دتا سب ادھانوں جتنا قرض تمام
دونویں اپنے وطن نوں ہوئے پھیروان
عقد کیتا اوس شہر وچہ ہسی حسدے نال
اوہ بھی عورت لے لیا سب کچھ اپنے نال
آکھن لگا اوسنوں بڈھایا رجبیب
مسلم تینوں ہو گیا میرا سبہ احوال
کیونکر میرے اوپر ہے تیرا وہم گمان
جیونکر تیرے عقل وچہ آوے کر ظہر
کیتی میری بددتدھ اندر تکلیفات
سدا سلامت تسانوں رکھے رب حلال
میرا بھی اس مال تھیں حصہ کچھ نکال
ادھی دولت تسانوں دیواں خوشی منا
لڑکے کہیا وڈدے لو آپے تسیں جناب
چو کھی دولت اک طرف رکھی اوس نہیم
استھیں تچھے آکھیا اس لڑکے نوں بول
کر لے اپنی طرف توں ہو کے خوش مسرور
عورت اوسدی کول جو بابے رکھیا سا
رخصت ہو کے گھرانوں اٹھ ٹریانی الحال

جدوں اگیرے آئیاں پھول کرے دیان
تاں پھر بڑھاؤ سنوں مگر دے کہے بکلا
لڑکے کہیا تسنوں ایہ کی گیا خیال
بڑے رفیق شفیق ہو میرے تسبیح خباب
کیتیاں میریاں مشکلاں سب تسناں آسان
سنگڑہدی بات ایہ کہیا مرد کمال
مینوں دولت مال دی نہیں ضرورت کا
مدد تیری نوں بھیجیا مینوں ربّ علام
جاں کوئی ربّ دے دوستاں مشکل ہوو کم
ایہو مینوں ربّ واسے مڈھوں ارشاد
لگا ہاں ہن جان میں تیں تھیں رخصت یا
جاہن اپنے باپ نوں مل توں خیری مال
لڑکالے کے رُپیا عورت مال تمام
ساری حالت سفردی کیتی بیٹھ عیان
دچہ تاریخاں انہاں دے ہن کئی مذکور
اگے نبی عزیر دا دساں مینوں حال

مگر لے چلیا آؤندا اوہ بڑھا انسان
تسائی مینوں مال تدھ ڈر کے دتا چا
دتا میں ایہ تسناں نوں اپنی مرضی مال
پن تساڈے قدم داعورت مال اسباب
کتنی واری مجھ دی تسناں بچائی جان
میں راضی ہاں تدھ تے لیجا اپنے مال
میں نہیں خاکی آدمی ہاں میں ملک خدا
ایہو ہمیشہ ربّ نے مینوں سونپیا کام
نرت انہاں دی مدد نوں بجاواں میں یکم
چنگیاں لوکاں واسطے جا کرنی امداد
فضل الہوں تدھ نوں دتا گھر پہونچا
ایہ گل کہہ کے ہو گیا غائب اوہ فی الحال
صحیح سلامت باپ نوں کیتا آن سلام
کیتا نقل خلاصیوں میں ایہ سب بیان
مشیت نمونہ ذکر ایہ کیتا میں مسطور
ایہ بھی تھوڑا ذکر ہے ناہیں طول طحال

ذکر حضرت عزیر علیہ السلام

اندر قصص الانبیاء لکھیا ایہ بیان
مشرق مغرب تیک سا اوسدا حکم روان
بیت مقدس شہر تے حملہ کیتوس آ
دس اسرائیلیاں سخت عذاب شریر
تاں اوسوقت عزیر نوں کیتا نبی خدا
دے حکم حسب راہیہ خلقت وچہ تمام
پھروے پھروے جڈوں اوہ آئے اوس مکان

بخت نصراک بادشاہ سی کافر شیلان
اوپر اسرائیلیاں غالب ہو یا آرا
کل مکان عمارتاں کیتیاں ڈھانساہ
کچھ مارے کچھ لے گیا کر کے مال سیر
شان نبوت انہاں نوں ہو یا تدوں عطا
لوکاں نوں سکھلاؤندا دین اتے اسلام
بیت مقدس شہر نوں آڈھیا ویران

آنکھن لگے دیکھ کے ہو یا ایہ نہ باد
قدرت ربی انہاں نے ڈھونڈی ات سبب
اجڑیا نونوں جے پھیرا وہ دیوے کدیں و سا
اوسے دیے بھیجا رب نے عزرائیل
گدھا سی اک انہاں داجتے سن اسوار
نلے پاس عزیر دے ہسی کچھ حکام
سو برسوں دے بد پھر کیتا رب جیات

کیونکر پھر اس شہرنوں رب کرسی آباد
مویا نونوں پھر کس طرح زندہ کرسی رب
مویا نونوں بھی ٹھیک پھر زندہ کرے خدا
کیتا فوت عزیر نونوں ملک الموت وکیل
اوہ بھی اوسے جگہ تے رب نے و تار مار
اوہ بھی اوتھے رہ گیا دیکھ خدا دے کام
جویں قرآن مجید وچہ آئی ایہ آیات

فَاَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ

زندہ ہو کر دیکھیا بدوں عزیر ہی
تاں اسوقت عزیر تھیں پھیرا رب علام
کہیا ہک اوہ روز میں اہیا ہاں اسجا
کھانے اپنے طرف توں کرکھاں وہاں
باقی گدھا اپنا دیکھو ناں منتیں
یعنی ہک اوہ روز جے اٹھے رہندوں توں
ایہہ ہک قدرت اپنی دتی اسکاں دیکھا
اوپر پڑیاں اوسدیاں کیونکر چاڑاں باس
زندہ کیتا رب نے اوسنوں قدرت ناں
نالے سارا شہر اوہ ڈٹھا پھر آباد
قدرت دیکھ خدا بیدی کہے عزیر انا
مر گیا اوہ مردود سا بخت نصر شیطان
اوسدی جاگہ آگیا حاکم کوئی دھور
ستے جو مظالم سن پھیر پئے اوہ جاگ
سو برسوں تھیں بعد جاں زندہ ہو یا عزیر
بعضی آنکھن اوہ ہے مول نہ کر پوشاک
سی تو رات عزیر نونوں نوک زبانوں د

وسدا ڈٹھا شہر اوہ جیونکر و سدا سی
کتنی مدت رہیوں توں اندر اس مقام
حکم ہو یا سو برس ہے تینوں گیا وہا
ہرگز مول نہ و گڑیا رہیا امن امان
پڑیاں باجھوں اوسدی رہی نکائی خیر
گدھا تیرا اس طرح ہوندا کوں زبوں
گدھا تیرا دیکھ ہن دیئے اسپس عوا
ایہ سب قدرت اسکاں دی سمجھیں ناں قیاس
اکھیں آپ عزیر نے ڈٹھا سارا حال
بخت نصر مردود جو کیتا سا برباد
جاتا میں ہر چیز تے قادر پاک خدا
بیت مقدس شہرنوں جس کیتا ویران
سب اولاد یعقوب دی دتی اوسنے چھوڑ
بیت مقدس شہرنوں رب لگائے جاگ
اکثر بندے دیکھ کے جانن اوسنوں غیر
کہنی آنکھن ہووسی تدوں اسانوں پاک
جے ایہہ کدی سنا دیوے آواں اعتقاد

نالے ہن تو ریت ہے ساڑے پاس نہ کا
جسکے اوسنوں یاد ہے اوہ توریت کتاب
تاں پھر نبی عزیر نے دتی یاد سنا
ہو گئی پکسلتین جاں لوکاں نوں ایہ بات
ہولی ہولی آن پھر لگے کرن گسان
ہم کھن ایسا کون ہے دنیا وچہ دلیر
ایہہ نا ہرگز نبی ہے نا ایہہ کوئی غیر
اسے گل نے سبے کیتا پاک مہتین
ایہو عادت مشرکان اچکل وچہ ہسان
نال خداوے اوسدا پورا جانن شان
بھج بھج اگے اوسدے کردے فرج سجود
جو کوئی سجدے کسے نوں کردا باجھ خدا
لعنت رب دی اوستے ہووے سدا نزول

بخت نصر سب لٹ کے گیا پلپ گوا
کاتباں تھیں لکھوائیکے دیوے اسان تشاب
نالے کاتب سد کے دتی تر ت لکھا
سو برسوں تھیں بعد ایہہ ہو یا پھر حیات
رب دا پت عزیر نوں لگے سبہ بنان
مرنوں تچھے سو برس زندہ ہووے پھر
ہے ایہ بیٹا رب دا چھوٹا رب عزیر
پوچن لگ پئے اوسنوں ہو گئے بیدین
جیکر کسے بزرگ دی کوئی کرامت پان
نا جانن جو اس طرح ہوساں بے ایمان
قبراں تائیں پوچکے ہو جاوے مردود
اوسدے مشرک ہون وچہ ہرگز شک نہ کا
جیونکر وچہ حدیث دے کہیا پاک رسول

لَعْنَةُ اللَّهِ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ ۚ

او پر یہود نصاریاں لعنت کرے خدا
یعنی اپنے نبی دی پوچن تبت یہود
اسے طور نصاریاں کیتا کم تباہ
دوہاں قبراں پوچ کے کیتا کم نہ بون
بنیاں دی جد قبر نوں سجدہ روانہ آ
باجھ خداوند کسے نوں سجدہ کرے جو کو
جتنے قسماں شرک ہے سبہو جان حرام
بس پدیرا چھوڑ توں اتھے ایہ مضمون

قبراں جنہاں پیچیراں سجداں لیاں بنا
تاہیں لعنت انہا نوں کیتی رب دود
تربت اپنے نبی دی پکڑی سے جدہ گنا
دونویں فرقے رب نے کردے خون
ہور کسے نوں کدوں پھر سجدہ کرنا
لائق لعنت رب دی بیشک جاننا ہر
کیتا سا را ذکر میں وچہ زینت اہل
جنہاں قبراں پوچیاں سو ہوئے مستون

قصہ حضرت زکریا و یحییٰ علیہما السلام

کیتا رب نے انہا نوں اپنا خاص رسول

سی اولاد داؤد تھیں زکریا مہتممون

رہندی آہی انہانوں بیٹے کارن چاہ
 وجہ بڑھا پے بخش توں میرے زبید
 تاں پھر بیٹا اوسنوں دتارے تمام
 یحییٰ رکھیا نام اس موجب حکم خدا
 چار برس اوہ گھروں نابا ہر نکلیا مول
 رکھا گوشے بیٹھ کے ربدی طرف خیال
 ہر دم حضرت زکریا کردا وعظ کلام
 ہکدن موجب قاعدے مجلس و چہ بیان
 یحییٰ نے بھی چھپ کے سنیاں سبہ احوال
 طرف پہاڑاں رووند چلے گئے فی الفور
 رہی ڈھونڈ ہندی ماؤں بھی دہاڑیاں تک
 ہک دن دسی کسے نے ایہ خوشخبر پسند
 راتیں نہندا جائیکے وچہ نہانی غار
 جا کر اگے غار دے بیٹھی روز متام
 کینس ماں نوں ویکھ کے نشن طرف خیال
 ناں رو بیٹا کر کوئی میرے مال کلام
 یحییٰ کہندارون تھیں کرنی چپ محال
 بنجو و بنجوں چلایاں سدی دہشت مال
 بہت محبت مانوئے کیتی ہو رنجور
 مسجد اندر انہاں نے کیتا آن مقام
 وجہ عبادت ربدی اکن ہوئے مصروف
 زکریا داہن حال کچھ مجلس وچہ سنا
 سنوں حقیقت اس طرح راوی کرے بیان
 حضرت وعظ سنو دے کوئی نہ سندا مول
 مارن لگے انہانوں رمل سبہ مردار

وقت ضعیفی عرض ایہ کیتی پیش الہ
 مینوں اپنی مہر تھیں اک فرزند رشید
 حکم ہو یا توں ایسا یحییٰ رکھیں نام
 پرورش کرے پیار تھیں ہر دم صبح مسا
 دل وچہ ربدی خوف تھیں نہندا سدا
 کدی نابا ہر جائیکے کھیڈیا لڑکیاں نال
 بہہ کے اندر خلق دے جویں سولاں کام
 دوزخ اتے بہشت داکیتا وعظ بیان
 آیا اندر دے ایسا جوش کمال
 ست دیہاڑے انہانوں گدے اسبطور
 ایسپر کوئی اوسنوں پتہ نہ لگا ٹھیک
 وجہ پہاڑاں رووندا پھرے تیرا فرزند
 تاں پھر مائی اوسنوں ڈھونڈن ہوئی تیا
 یحییٰ رووندا آگیا جسم ہوئی شام
 تاں پھر کہیا مانوئے روکے جذبے نال
 رووندا ہیں کس واسطے دس احوال تمام
 جسم میرا جاوندا دوزخ طرف خیال
 خبرے کتھے آوسی منوں تچھے حبال
 آخر آندا نال اوس یحییٰ کر مجبور
 تدوں انہاندی عمر سی برساں ست تمام
 بس پیدیاں اسجگہ ایہ گل رکھ موقوف
 کیونکر اندر خلق دے شور ہو یا برپا
 زکریا تھیں خلق سب ہو گئی بے فرمان
 سن کر حکم خدا یدرے ہو گئے سبہ چھوڑ
 اوتھوں جان پچائیکے نہٹھانی غفار

جا کر اک درخت تھیں منگی انہاں پناہ
 ۳ جا میرے پیٹ وچہ میں تیرا غمخوار
 داخل ہو یا زکریا بیٹھا نال آرام
 ڈھونڈ رہے ہر طرف تھیں پتہ نہ لگا کو
 وسیعاً شیطان نے سارا پتہ نشان
 آ رہ جلد منگا وندے سُنکر اوہ شریہ
 جد حضرت دے سرے وچہ آ رہ لگا جا
 اوسے ویلے رب نے بھیجا حبیبِ اسرائیل
 جیکر توں اُن کر نیگا اے میرے مقبول
 رکھن ہارا خلق دا ہے اوہ پاک الماہ
 منگ پناہ ہن اُسے تھیں تنیوں لئے بچا
 سُنکے جھڑک نہ پھیر اُس کیتی چون چرا
 وچے اوس درخت دے ہو یا نبی شہید

بول کہیا اُس لکھ نے قدرت نال الاء
 اتنا کہہ کے رکھ اوہ پاٹ گیا یکبار
 پچھوں خلقت ڈھونڈ دی آئی اوس مقام
 کہیں کہتے گئے کیا اوہ خبرے غائب ہو
 داخل اس درخت وچہ ہو یا اک انسان
 سٹیا اوس درخت نوں سر پیراں کس چیر
 ورد ہو یا تاں اُن ہک کیتی نبی خدا
 ۴ کھن لگا نبی نوں کہیا رب جلیل
 صابر بنیاں وچہ نہ داخل ہو میں مول
 کس گلوں تدد رکھ تھیں منگی اُن پناہ
 نہیں تاں کر کے صبر پھیرا یہ تکلیف اٹھا
 منی دل تے جان تھیں رب دی جو میں خدا
 درجہ خاص شہادتوں بخشیا رب مجید۔

شہادت حضرت یحییٰ علیہ السلام

جس دم حضرت زکریا گیا شہادت پا
 کتنے روزاں باپ تھیں تجھے اوہ مستبول
 دتی رب پیغمبری اوس رے تائیں پھیر
 اندر اسرائیلیاں سی اک عورت کا
 پہلا خاوند اوسد فوت گیا سی ہو
 آہی پہلے ختم تھیں گھر اوسد ہک دھی
 خاوند اچے جوان سی اوسد صاحب زور
 ملکہ اوسنوں آکھدی نہ کر ہو خریاں
 کر لے اوسد نال توں اپنا عقد نکاح
 سُنکر اوسدی بات نوں کیتا اوس مول

یحییٰ بیٹا انہاں واسجد اندر سا
 رہیا اندر مسجد بندگی وچہ شمول
 دے حکم حرا پیدا ہر دم رہدا پھیر
 ملکہ اوسد نام سی راوی لکھ گیا
 دوجی واری پھیر اوس خاوند کیتا کر
 جس ویلے پھر آپ اوہ بڈھی ہو گئی
 کرنی چاہی اوسنے عورت کوئی ہو
 بیٹی میری عجیبے صاحب حسن جمال
 نہ کر عورت غیر دی ہرگز مول صلاح
 سد تمام برادری جمع کیتی محمول

یہی نون بلوایس کے لوکاں دسیا حال
حضرت کہیا شروع وچہ ایہہ گل نہیں صحیح
ایہ بیٹی اوہ باپ ہے بھاویں ہی بچھ لگ
یہی کولوں سنی جاں ملکہ نے ایہہ بات
یہی تیرے عفت نون جائز کہے نہ مول
حکم سی اوں شہر دا اوہ مردود پید
پکڑ لیا و جائیکے یہی نون فہ الحال
پکڑ سپاہیاں نبی نون حاضر کیت آ
اوسیلے رب نے بھیجا جبرائیل
جے توں آکھیں شہر نوں پل وچہ کراں خواب
حضرت یہی آکھیا سن کے ایہہ تقریر
جیکر اسدے ہتھ تھیں لکھی موت خدا
کہیا جبرائیل نے لکھی اینویں موت
تاں پھر چینی آکھیا میری کیا محال
ترت اگے تقدیر دے دتا سیس نوا
سیس مبارک نبی دا جاں ہو گیا حبدا
ڈٹھا جدوں زشتیاں ہو یا نبی شہید
یارب تیرے نبی تھیں کیا ہوئی تقصیر
حکم ہو یا درگاہ تھیں مار یا باجھ گناہ
جیکر کسے قصور تھیں ہوندا ایہہ مقتول
قصہ کوتاہ ہو گیا یہی جدوں شہید
بیٹی دا اس خصم نون دنا عفت پڑھا
کوٹھے اوپر چڑھی اوہ عورت کسے کم
اوس وقت اوڈایکے لیگی اوسنوں نال
ڈگن سیتی اوسنوں پاڑ کھا ہا یک شیر

کرو نکاح اس جنے دا اسدی بیٹی نال
بھانویں دو بے خصم تھیں ہے ایہہ اسدی دھی
روا نکاح نہ انہاں دا معلوم سارے جگ
غصے ہو کے خصم نون کہن لگی بدوات
اسیویں اوسنوں مار کر دستمول
سد سپاہی اپنے کردا حکم شدید
ماراں اسے وقت میں اسنوں کرنجیاں
جاں اوہ کافر نبی ول آیا تیغ اوٹھا
یہی نون آ آکھیا کہیا رب جلیل
کیونکر مرضی تہدی مینوں دس شباب
کیونکر میری موت ہے لکھی وچہ تقدیر
تاں مینوں منظور ہے جیونکر رب رضا
اس کافر کے ہتھ تھیں ہونا ہوتا
نال قصہ خدائیدے میں رضی ہر حال
تاں پھر کافر اوٹھ کے دتی تیغ چلا
پھر بھی ایہو آکھدا نہیں ایہہ عفت دروا
کر دے عرض سوال ایہہ اگے رب مجید
کس گناہوں اسنوں ویہہ ملی تقدیر
تاہیں بہت فضیلتاں ملیاں وچہ درگاہ
کیونکر ساڈے پاس ایہہ بہت ہوندا مقبول
پچھوں اوہ جو کافر آہی رن پلید
اوسے ویلے اوسنوں دتی رب سزا
سخت ہوا اک رب نے بھیج دتی یکدم
جا کے وچہ او جاڑ دے سٹی کرنجیاں
گئی جہنم گھوک دی مول نہ لگی دیر

ایہویں اوس کے خصم تے ہو یا غضب خدا
چڑھ کے فارس ملک تھیں آ یا ہک عنیم
جد تک سبہ پلید ناں ہو چکے مقتول
ستر ہزار یہود وائل رہیا جاں گند
جو کوئی رب و دوستاں دیو دکھ ایذا
ایہ کچھ یحییٰ بنی دا ڈھٹا میں مذکور

سے تمامی قوم دے دنا رب اوڈا
کیتے قتل تمام اوس کر کے جنگ عظیم
لہو یحییٰ دی لاش دا بند نہ ہو یا مقل
ناں یحییٰ دی لاش تھیں خون ہو یا سی بند
بے شک بے انہاں تھیں لیندا آپ خدا
آگے ہن جرجیس دا حال کراں مسطور

قصہ حضرت جرجیس علیہ السلام

دچہ خلاصے انبیا لکھیا ایہہ بیان
ہک فلسطین شہر ہے اندر ملکہ شام
نالے بت پرست ہک رہندا او تھی شاہ
ناں نبی جرجیس دے کردا ظلم کمال
دہ سے واری انہا نول ماریا اوس پیلیہ
سارا قصہ کھول کے تینوں دیاں سنا
سونے دا ہک بت سی کیتا اوس تیار
نالے اوس شہر دچہ جہیرے لوگ تمام
جو کوئی اوس بت نول سجدہ کرے نہ جا
ایہو طریقہ اوسدا کرے ہمیشہ پاپ
بھیجا رب جرجیس نول اپنا نبی بت
ناں حضرت جرجیس نے سن کے حکم خدا
نالے اندر خلق دے کردا وعظ کلام
کرد عبادت رب دی جو ہے پاک خدا
خالق ساری خلق واسہے اوہ سر جنبہ
اوسے دی ہے ذات نول لائق سدا سجد
سنی نصیحت جدل ایہہ اُس کا فسہ برکات

سی حضرت جرجیس بھی پیغمبر دی شان
ایہ حضرت جرجیس سارہ بت دا اوس مقام
دادیا نہ اوس نام سا کا فر و سیاہ
جیونکر وچہ نفسیر لکھیا ہے احوال
دہ سے واری پھیرا دہ زندہ ہو یا شہید
جس تھیں اوس پلید نے کیتا ایڈ جفت
پو جا کر دا اوس دی اوہ کا فر بدکار
سبہنوں پو جا بت دی دسا اوہ حرام
آتش اندر اوسنوں دیندا ساڑ جلا
بت پوجا دے خلق تھیں نالے پوجا پ
جا توں اوس پلید نول میرا حکم سنا
اوس کا فر نول دین دی دعوت کیتی آ
چھوڑو بت پرستیاں لے آؤ اسلام
جسنے اپنی قدرتوں کیتی ارض سما
نالے رب العالمیں سب دا پالنے والا
منوں وحدت اوسدی جانوں اوہ معبود
نال نبی جرجیس دے کرن لگا تکرار

کہند ا جیکر رب ہے تیرا حتیٰ تیوم
 روٹی کارن پھریں توں عاجز تے محتاج
 کہیا نبی جبرئیس نے فانی ہے ایہ مال
 مینوں دولت دارمی ویسی پاک خدا
 رہے ہمیشہ نال اوہ کدی نہ ہو سی دور
 کہیا اوس پس پیکر کیا اوہ ایسی چیز
 جنت نعمت اسان نوں کرسی رب عطا
 دائم عیشاں عشرتاں نعمت خوشی نصیب
 توں بھی جبرئیس تے لے آویں ایمان
 جاں ایہ باتاں نبی نصیب سنیاں اوس شیر
 سولی تے اس شخص نوں چاڑو کز جلال
 لوہے دے اوزار پھر ڈاڑھے تیز منگا
 سنکر جلدی کا فراں کیتا ایہ حال
 آتش چوٹ بول کے پڑیاں کہن سنا
 لا الہ الا اللہ داسب نوں کینیں پیا آواز
 ہوئی قدرت رب دی مول نہ لگی دیر
 امن سلامت اٹھ کے کہندا پھر جبرئیس
 بولو کلمہ لا الہ الا اللہ تمام
 دوجی واری پھیر اوس کافر غصہ کھا
 اوپر زمیں اوتا نیاں پھینکے نوں ڈال
 تتی بلدی دوسری سروچہ دتی مار
 کل وجودوں نبی دی رخصت ہوئی جان
 اوس وقت فرشتے بھیجے رب جلال
 زندہ ہوئے پھیر اوہ قدرت نال خدا
 پھر بھی انہاں رب دی منی ناں تو حید

تینوں کیوں پھر دولتوں رکھیا اوس محروم
 مینوں اپنے رب نے دتا کتنا راج
 دولت دنیا کسے دے مول نہ جاسی نال
 جس دے فانی ہون دا خطرہ مول نہ کا
 ایسی نعمت اسانوں ویسی رب غفور
 تاں حضرت جبرئیس نے کہیا نال تیر
 سبج مصیبت دکھ نا جسوچہ ہو سی کا
 کدی زوال نہ انہانوں ویسی رب محب
 تینوں بھی وجہ جنتاں ویسی رب مکان
 سد سپاہی اپنے کہن لگا لے پیر
 مر جاوے تاں لاش پھر چوٹ پھر نال
 ہڈیاں اسدیاں کڈھ کے اگ وچہ دیو جلا
 آتش دے وچہ ڈالیاں یاں سبہ نکال
 چھوڑو لو کو کفر نوں منوں ہک خدا
 ایسر پھر بھی کفر تھیں مول نہ آئے باز
 اوہا نبی اس اگ تھیں زندہ ہو یا پھر
 منوں وحدت رب دی چھوڑو کفر جبرئیس
 کر دا ہاں میں تسانوں حق دعوت اسلام
 چھ مینجاں من گوائیکے دتیاں سخت تپا
 سینے اندر مینج ہک ٹھوکی غصے نال
 ہتھیں پیریں ٹھوکیاں باقی مینجاں چار
 جکڑی لاش زمین تے چھوڑ گئے شیطان
 لاش نبی جبرئیس ہتھیں مینجاں گئے نکال
 کفاراں نوں آکھدا کلمہ کہو صفا
 کرن لگے پھر غضب ایہ رمل سبہ پلید

وڑی ساری دیگ یک چلے اوپر چڑھا
 دتی تلے اوسدے آتش سخت جلا
 چوہے وچوں رب نے چشمہ یک نکال
 وانگ فوہارے پوچھا چشمہ اوپر جا
 امن سلامت دیگ وچہ بیٹھا اوہ مقبول
 قدرت ربی دیکھ کے سب ہو حیران
 لتے تینوں سخت میں دتے وکھ کثیر
 کہیا نبی جرجیس نے سنتوں اے شیطان
 پانی اوپر زمین نوں ونا جس ٹکا
 ہر دم میرے نال ہے اوہو مددگار
 ایہ گل سنکے ڈر گیا دل وچہ اوہ پلید
 جبکہ خلقت ہو بھی دل گئی اسد سنگ
 ایہ گل دل وچہ سوچ کے اوس پلید مکا
 اوپر زمیں لٹائیکے بند بخانے وال
 چالی جنیاں پھیر یک پختہ آندا چا
 رائیں آن فرشتیاں حکم خدا دے نال
 کھانا پانی نبی نوں خوب کھوا پوا
 وچہ مصیبت رہ گئے تیس بجے رات
 اتنی مدت بعد پھر ہو سوتیں شہید
 فجرے اٹھیا نبی پھر کر کے ربی آس
 پوچھیا اوس لعین نے توہاں ہیں جرجیس
 ہاں اوہا جرجیس میں شک نہ اسوچہ کو
 تینوں اوس مصیبتوں کہتا کس خلاص
 پھیر کہیا اوس سدا کے اپنے فخر شریر
 دو ٹکڑے کر نبی نوں چیر یا آسے نال

کندہک تیل ملائیکے اس وچہ دتا پا
 پکڑ نبی جرجیس نوں اس وچہ دتا پا
 سروکتا اس دیگ نوں قدرت اپنی نال
 پیغمبر نوں دیگ وچہ سیک نہ لگا کا
 ہرگز ڈنگا وال بھی اسدا ہو یا نہ مول
 آکھن لگانہی نوں اوہ شاہ بے ایمان
 پھر بھی تینوں مول نہ ہوندی کچھ تاثیر
 تھاں باجھ کھار یا جس نے ایہ آسمان
 تیرے کولوں مجھ نوں سکدا نہیں بچا
 مینوں اوسدے حکم بن کوئی نہ سکدا مار
 مت کے ساری خلق نوں ایہ کر لوے مرے
 شاہی میری کھس کے مینوں کرسی تنگ
 پھیر نبی دے واسطے کیتی قید تیار
 کر چوہینجا نبی نوں ونا وکھ کمال
 اوپر نبی دے پیٹ دے دتا اوہ ٹکا
 چکیا پتھر پیٹ تھیں منجاں سبہ نکال
 رہی طرفوں حکم ایہہ ونا پھیر سنا
 شاہ کر رہنا دکھ وچہ صبر کریں ہر حال
 درجہ خاص شہادت دی دسی رب مجید
 صحیح سلامت آئیا اس شاہ کافر پاس
 کہیا حضرت اوسنوں نال زبان سلیس
 پھر اوہ کافر اکھدا بہت تعجب ہو
 حضرت کہیا رب نے رحم کما یا خاص
 آرہے کے ایسوں جلدی سٹو چیر
 شیراں اگے پھیر اوہ ٹکڑے دتے ڈال

شیراں ہرگز نبی دامول نہ کھا ہا ماس
راتیں زندہ انہاں نوں کیتا پھیر خدا
کیسے کیسے نبی تے کردے کفار
سینو پذیر فقیر تھیں سچ اکھاں الجین
جسدوں فرشتے نبی نوں کھانا رہو کھوا
کل دیہاڑا عیدہ دا جمع ہو کس کفار
رب دی طرفے سب نوں دعوت کرنی جا
فجیر حضرت اٹھ کے آئے امن مان
دیکھ نبی نوں کاسراں کہیا ہو بیکل
پھر توں او تھوں کس طرح آیوں زندہ ہو
اسے حالت عدم تھیں کردا اوہ وجود
پس تساوے بھیجا بیٹوں رب عوا
سُنکر اگوں کافراں کڈھیا ایہہ آواز
جادو دی کوئی کھیت تیرے پاس کمال
انہیاں کر کے اسانوں ہوویں آپ فرما
استحیں پیچھے پھیر اوہ کافر شامہ بد کا
آکھن لگا انہاں نوں اپنے پاس بلا
بہتی دولت اسانوں دیساں میں انعام
ساوے اگے کم ایہہ شکل مول نہ کا
کافر کہندا مجھ نوں کھول سناو حال
کہیا جادوگراں نے گاں ہک دیہو منگا
تاں پھر کاسراں انہاں نوں گاں دتی منگا
اوسیویے ہو گئی دو ٹکڑے اوہ گاں
انہاں بلیاں مال پھر داہیا انہاں ہل
اوسے ویلے نسر کے ہوئی پک تیار

تھوں ادب کما یکے پیچھے رہے سب پاس
آن فرشتے حکم تھیں کھانا گئے کھوا
رب جوائے جسوں کپڑا کے مار
رب جہاں دی بکلیں جنگل کیوں ٹھوہین
کہتے یا مقبول ایہہ کیتا حکم خدا
تساں بھی اوتھے جاو ناں موجب امر خفا
اتنی آکھ فرشتے واپس گئے سدا
گئے آکھار نوں رب دا حکم سنان
شیراں اگے چیر کے سیٹیا تینوں کل
حضرت کہیا رب نوں مشکل ایہہ نہ کو
ایہویں اوہ موجود تھیں کر دیندا نابود
منوں وحدت اسدی کلمہ کہو صفا
مکھم ہوندا اسانوں ہیں توں جادو ساز
کر دیندا ہیں کورتوں ساناں جادو نال
سمجھ نہ آوے کسے نوں کیا کیتی اس کام
جمع کیتے ہر ملک دے جادو گر مکار
مار واس جڑیں نوں جادو کوئی چلا
ایہہ گل سُنکے آکھ کر جادو ساز تمام
سُنکر نہ رکھو ایسوں دیواں ہنے اوڈا
مارو گے جڑیں نوں کیہڑی حکمت نال
ساری حکمت اسانوں اکھیں دیئے دکھا
منتر پڑھ کے گاؤ دے کن دچہ دیہن چلا
ٹکڑیاں دے پھر بیل دو ٹنگے اوڑھتھال
گڈی کنک شتاب پھر جمی اوسے پل
وڈھی گا ہی پیسیا آٹا خوب سنوا

روٹی اوسے کنک دی کھاہی تری پکا
کہنہ جادوگراں نوں کافر ہو مسرور
وتا جادوگراں پھر پانی کر کے دم
پچھیا جادوگراں نے دسوہن احوال
حضرت کہیا پیاس تھیں ہسیاں میں لاچار
ہویا میں آراستہ ٹھنڈا پانی پانی
کہیا جادوگراں نے ہیں توں وڈی بلا
جیکر کوئی ہو رایہہ پیندا وچہ جہان
علم تمامی سحر و ایتنوں جا پے یا و
تیرے نال برابری سا تھیں مول نہ ہو
کافرنوں بھی ساحراں و تا تر ت جواب
اس گل وچہ جبرجس دی شہرت ہو گئی ہو

کاتبہ داسبات تھیں و تا دل جہا
ٹھیک تھیں جبرجس نوں لسیو مار ضرور
پڑھ بسم اللہ بنی نے پیتا ہو بیہیم
کیا کچھ نظری آئی اسد پیون نال
وتا مینوں تاں ایہہ پانی ٹھنڈا ٹھار
بھلا کرے رب شاہ نڈا ٹھنڈا رکھو جی
جھڑا پانی تڈھ ایہہ پی کے لیا بچیا
ہن تک اسد پتہ نہ مل کے مکان
ہیں توں جادوگرمی وچہ ساڈا بھی استوا
تیرے اوپر اساندا جادو وڑے نہ کو
اٹھتے کم نہ آوندی ساڈی سحر کتاب
مہر کوئی کہے فقیر ایہہ ہے گا صا حیدر

مہر حضرت جبرجس علیہ السلام

ہک عورت آہنی نوں ہکن کرے سوال
ترکہ میرے گھرے وچہ آہی کھو گال
اوہ بھی حضرت مر گئی میں ہوئی آتنگ
کر و دعا اس واسطے یا محبوب خدا
سین پشیم رب اکہندا عورت نوں
اوس گائیں دے ہڈ جو چھوٹے بڑے تمام
ماریں اوپر انہاں دے کا صا ایہہ اوکھا
اوٹھ کھلوسی تری اوہ زندہ ہونے الفور
اوسے دے رب نے زندہ کیتی گال
سی اس کافر شاہ دا خاصہ ہک وزیر
اوسے پئے تری اوہ لے آیا ایہان

یا حضرت میں عاجزہ ہاں ہڈھی کنکال
دو دھ اسد میں وچیکے ٹکڑہ کھانیں
فاتے اندر ہو گئے مینوں کتنے ڈنگ
گال میری اوہ فضل تھیں وچو رب جا
لیجا اپنے نال ایہہ عاصما میرا توں
جمع کریں توں انہاں نوں جا کے اک مقام
نالے آکھیں اٹھ توں کھیں نال خدا
تاں اوس عورت جائیکے کیتا اسے طور
دھم گیا ایہہ مہجزہ اندر مہر تھیاں
خبر سنی جاں اوسنے ہو گئی متاثر
چار ہزاراں ہو رہی ہوئے مسلمان

خبر سنی جدا نہاندی اس مکار پلید

سبھنا نون سدوائیکے کیتا پکڑ شہید

معجزہ دیگر

دادیانه دے لشکروں آہا ہک سردار
ہک دن اوہ جبرجیس نون کہندا پاس بلا
نبی کہیا کس طرح و امعجزہ کراں عیان
جس کرسی دے اوپر میں بیٹھا ہاں فی الحال
ہوون سار مختلف اکوتسم نہ ہون
جس ویلے میں انہاں دے میو کیساں کھا
اوپر تیرے رب دے آواں میان
شکر اُسی بات ایہ کہیا نبی غفور
اوسیو یے نبی نے کیتی پھیر دعا
و کھو و کھرے کھ اوہ چارے ہوئے تیار
ایسر پھر بھی اوسنے نہ آندا اسلام
استخیں تچھے ظلم ایہ کیتا شاہ مکار
وڈا سا اوسدا پیٹ عظیم بنا
وچہ اوسد جبرجیس نون ظلم دے وال
قدرت رب دی اوسدن ایسی ہوئی آ
چاروں طرف جہان وچہ پڑ گئی کالی رات
بجلی اتوں کڑک کے کردی مار و مار
کتنے دن اس قسم دا گیا انہیرا ہو
حضرت میکائیل نے حکم ربے تھیں آ
پاٹا پیٹ اس گاں دا ہیٹھ اڑگن دمال
ہو یا دور جہان تھیں جدوں انہیر غبار
کلمہ آکھو کافر دمنوں کچا دین

بھارا من گزنی واسخت پیر پکا
جے توں سچا نبی ہیں معجزہ کوئی دکھا
تاں پھر اگوں آکھدا اوہ کافر شیطان
چارے پاوے اوسد بن درخت کمال
و کھو و کھرے سبہ میوے لگ کھلون
جانا لگی پھر تده نوں سچا نبی خدا
نالے مناں تده نوں ہوساں سلمان
رب میرے دی قدقوں ایہ گل کچھ نہ دور
چارے پاوے اوسد کیتے سبہ خدا
کرسی ساری رب نے کر دتی گلزار
میوہ دانہ کھائیکے کیتا سبہ حرام
تا بنے دی ہک اوسنے کیتی گاں تیار
گندھک نالے تیل تھیں دتا سب بھل
سٹیا اندر چنہ دے ڈاڈھی آتش بال
سخت اندھیری رب نے دتی ترت چلا
ڈگ ڈگ اوپر ہاندے مرن لگے کمذات
آکھراے لوک سب دیکھا انہیر غبار
اندر دن تے رات دے فرق نہ جا پے کو
کدھ کے گاں اس چنہ تھیں ہیٹھ دتی پکا
امن سلامت نبی نوں دتا رب نکال
پھر جا اندر کافراں کہیا نبی پکار
اوہد وحدت رب دی آنوں پک لین

دیکھ نبی جبرجیس نول ہوئے سب حیران

ایسپر پھر بھی کس نے نہ آندا ایمان

معجزہ دیکھ

آنحضرت جبرجیس نول ہک دن کہن کفا
جے توں گورستان تھیں دیویں اوہ ہوا
کہیا نبی جبرجیس نے جے اوہ ہون جیا
جس نے کن فرما ئیکے کیتا کبہ جہان
ایہ گل کہہ کر انہا ننوں اوس مقبول خدا
ہو گئی عرض قبول اوہ حکم خدا دے مال
نال دعا جبرجیس کے اسدن بے غفار
قبراں وچوں اٹھ کے بیٹھ رہے اوہ سب
انہاں تھیں اک شخص دا نول آہا تمام
کتنی مدت مدھ نول مویاں گئی دھسا
کہت مابت پرست میں مویاں یا سرکا
اس مدت تھیں پکڑیا وچہ خدا باں میں
ہرون نازل ہوندا میں تھیں نواں عذاب
کتنیں سنیا کافراں اسدا یہ آواز
کرن روایت پھیر اوہ جتنے آکے سب

ہوئے ساڈی قوم تھیں بندے باچہ شمار
تاں پھر تینوں جانے سچا نبی خدا
رب میرے دی قدر توں ہے ایہ دنی پات
مویاں پھیر جواں اوسنوں ہے آسان
جا کے گورستان وچہ کیتی عرض عسا
مردے گورستان تھیں اٹھ بیٹھے فرحال
زندہ کینے آدمی بارہ جان ہزار
ایسی قدرت اپنی ظاہر کیتی رب
پچھی اوستھیں بات ایہہ نبی علیہ السلام
آپیں کرے دین تے پھوچ بستا
مویاں مینوں ہو گئے برساں چار ہزار
ہن تک ملی نجات نہ کی کچھ دساں میں
بتاں نول میں پوجیا تاہیں ہو یا خراب
پھر بھی بت پرستیوں مول نہ آکے باز
آپو اپنی قبر وچہ داخل کیتے رب

ایضاً

کرن روایت ہو رہک بڑھی عورت کو
چپک لیا کی نال اوہ لڑکا ہک بیمار
کہندی اسدے واسطے حضرت کرو دعا
اکھیں اوپر اوسک لائی حضرت لب
کناں وچہ پھر طفل نول بھوکی نبی دعا
باقی دو بیماریاں رہیاں اوسنوں جان

پاس نبی جبرجیس دے آئی سائل
دورا گنگا لنگرا بھی انہاں لاچار
بچشے ہر بیمار یوں اوسنوں رب شفا
فوراً اکھیں اوسریاں روشن کیتیاں رب
سنن لگا ہر بات نول کیتا فضل خدا
عورت تائیں نبی نے کیتا ایہ سنن

لے آہن ایمان توں او پر خدا دے تھب
 سنے عورت حکم ایہہ ہوئی مسلمان
 اوس بیوی نے نون مودی نے پکڑا
 وچہ اکلے کو ٹھٹھری اوسنوں و تاؤک
 کھانا پینا نہی واکیت بند تمام
 قدرت رب کریم دی ایسی ہوئی ۳
 اوس کو ٹھٹھ وچہ تھم پک آہا خشک کمال
 لگا اوپر اوس کے بیوہ قسم ہزار
 اندر باہر اوس دی آکھلی خوشبو
 اوس عورت نوں جدوں ایہہ معلوم ہو چال
 داویانہ ملعون نے سنی جدوں ایہہ گل
 کو ٹھٹھا اوسدا آئیکے و توس سبہ پٹا
 پکڑ نہی جرجیس نوں غصے مال حسین
 سخت شکنجہ لوسے داوتا سر نوں چاڑ
 خاک ہوئی اوہ لاش جاں سٹی وچہ دریا
 اے دریا اس خاک نوں رکھیں امن بان
 کافراں نے بھی غیب تھیں سنیا ایہو آواز
 امن سلامت ایسنوں پاہر دیون نکال
 سن دریا نے رب دا آندا حکم بحب
 جد وریاؤں نکلیا زندہ ہو جرجیس
 رمل سارے نہی نوں کہن لگے مچول
 نہی کہیا میں کراں نا ایسا کم بدزیب
 اندر سارے شہر دے کردتا شہو
 سنے شاہ ملعون بھی ہو یا خوشی کمال
 کہندا میرے پاس ہن چل کرو آرام

ایہہ بھی دو بیماریاں دور کر لسی رب
 سنیاں شاہ ملعون نے سارا یہ بیان
 اُس عورت دے گھرے وچہ و تا قید کرا
 باہروں جند رے مار کے کیتا ڈاڈھا پک
 مت کوئی دیوے ایسنوں پانی ہو طعم
 جس کو ٹھٹھ وچہ قید ساہو یا نہی خدا
 ہو یا سبزد رخت اوہ قدرت رب دی نال
 کو ٹھٹھا سارا رب نے کیتا باغ بہار
 ارے پرے لوگ سب گئے تعجب ہو
 گئے نالوں اوسدا ہو یا یقین کمال
 غصے ہو کے آوندا نال شتابی چل
 سکا سب درخت اوہ جیو نکرا گے سا
 ہتھیں پیریاں مینجاں اوپر زمین
 پانی نہی وفات جاں لاش دتی اوساڑ
 غیبوں اوس دریا نوں آئی ترت ندا
 مت کے اسنوں گلے کر دیوں نقصان
 اے دریا اس خاک نوں بکے کریں گداڑ
 ضائع کریں نہ ایس تھیں ہرگز بہت وال
 زندہ ہو خاک ستروں ہو یا نہی خدا
 ویکھ تعجب ہو گئے کل کفار جیس
 توں بھی پوچھا بتاں دی کر لے دلوں قبول
 تاں پھر لٹا کافراں کیتا ہو فریب
 بت پوچھا جرجیس نے کر لئی اچ منظور
 گھر اپنے جرجیس نوں لے آندا اس نال
 پیچھے غیب قصور جو کرو معاف تمام

گھر اُس دے آنہی نے پڑھی نماز عشا
ایسی خوش آواز تھیں پڑھی نئی تورت
ایسے راجے ناخبر پہ پائی شاہ مجہول
پھر اوہ بڑھی عاجزہ عورت مسلمان
جس دے لڑکے واسطے کہتی بنی دعا
باقی اوسنوں رہندیاں ایسے مرقاں دو
یا نبی اللہ تسماں جو کیتا سی استرار
دو مرقاں اب اُس دیاں اگے کیتیاں دو
گنگا ہے ایہ مکھ تھیں مول نہ کروا گل
کرو دعا اس واسطے پھستبول خدا
تاں پھر حضرت طفل نوں کیتا یہ فرمان
اوسے ویلے بولیا گنگا کر لیکیاں
بڑھو کس کلمہ نبی وا ہو یا مسلمان
باقی اوسنوں رہ گیا اکو حائل قصور
اوہ بھی رہا دوسرے تھیں دیکھو ہونداں
بتاں نوں رنج آکھ نوں پنجانے وجہ جا
کھلیا ہے جہر جیس نے بیٹوں تسمان بلان
پنجانے تھیں بہت اُس آندے سب بلا
دیکھو کیا کچھ رب نے نبیاں دما شان
پتھر دے بت تور کے چہرے لین چلا
ایہو پنڈ پر فقیہ نوں دل چہ آس کمال
سنو حقیقت بہت جان حاضر تھے سب
جاں اس بیگم بتاں دا ڈٹھا حال غراب
نالے اپنے شاہ نوں کہندی پاس مہلا
جیس کر اُس دے دین تھیں کر سی توں انکا

پڑھن لگا تورت پھر اوہ مقبول خدا
عورت اُس دی ہو گئی مومن اوسے بات
عورت میری کر لیا سچا دین قبول
آلی جہر جیس نوں بیٹھیں سنو بیان
اکھیں تے کن اوسنوں نشے پاک خدا
آ حضرت جہر جیس نوں کہندی حاضر تھو
صحی سلامت ہوو سی ایہ لڑکا ہمیار
دوان رن ہن پھیریں آئی پیش حضور
نالے ہے ایہ لنگڑا مول سکدا چل
ایہ بھی مرقاں کدیاں دیوے رب نجا
بول خدا حکم تھیں کھول شتاب بان
نال ادب دے نبی نوں کہو سلام علیک
نال دعا جہر جیس دے بخشی رب بان
ہے سی لنگڑا طفل اوہ لڑنے تھیں معذور
حضرت کہیا لڑا کیا اٹھ شتابی چل
حاضر ہوو چل کے پاس رسول خدا
ایہ گل سنے لنگڑا ہو یا اٹھ روان
سارے اگے نبی دے آئے سب جھکا
بتاں نے بھی جہناں دا من لیا فرمان
لنگیاں نوں پھر رہیں کوئی لہن لڑا
میں لنگے نوں مصطفیٰ آپ لاسی نال
تور نبی جہر جیس نے دھرتی پھیرے سب
لوکاں تائیں آکھدی کلمہ بڑھو شتاب
اوپر نبی جہر جیس دے چار ایساں لیا
بتاں وانگوں کرے گا تیرا حال خوار

کہیا شاہ ملعون نے بیگم اپنی نوں
سانوں ستر برس تھیں معجزے رہیا دکھا
بیگم کہندی ازل تھیں جہیرے ہون پلید
وچہ نصیبیاں جنہاں نوں دوزخ لکھیا رہا
بھانویں طرف اُنہاندی آون کئی رسول
میرے اوپر رب دا ہویا فضل کمال
ایہ گل سنکے خوش وچہ آیا سخت پلید
اوستہیں پچھے نبی نوں کرن لگا آنگ
یار پکتنے برس میں جھلیا دکھ کمال
ہن میں عاجز ہوئیے منگاں ایہ دعا
نازل کر کھارتے اپنا قہر عذاب
ہوئے مسلمان جو دلوں ایمان لیا
اوسیویے نبی دی ہوئی دعا قبول
بجلی وانگوں کرک کے دھاپٹی یکبار
کیتی ہے جرجیس نے شاید بُری دعا
ایہ گل کر کے کافراں واہی تیج اوکھا
جویں شہادت مرتبہ چایا اوس مقبول
بخشتی خالق پاک نے خاص شہیدی موت
اوتری ہی جو قہر دی آتش سخت کمال
سنے مکانات اُنہاندی پٹی بیچ خدا
نبیاں دحق جنہاں نے کیتا بُرا خیال
کیا کیا ظلم کفار نے کیتے ہو مغرور
کسے واری سب دی رب اڈائی دہوڑ
باقی ترہیم ہزار جو آھے مسلمان
جنہاں رب رسول دے آندے حکم بجا

اکو معجزہ دیکھ کے مٹیاں سنوں توں
ایسپرہن تک اسانوں دل تے پیا نکا
کیونکر سچے رب دی منتیں اوہ تو حید
جنت طرف نہول اوہ جاوَن کسے سبب
دیکھیں لکھاں معجزے اک نہ متن ہول
ہوئی مسلمان میں کسے معجزے نال
سولی دیکھے اوسنوں کیتا تری شہید
حضرت نے پھر رب تھیں ہی شہاد منگ
موجب تیرے حکم صبر کیتا ہر حال
موت شہادت بخش توں مینوں پاک خدا
اپنے مہیران سب کر دے مار خراب
امن سلامت اُنہاں نوں فضلوں لئی بجا
غضبوں آتش قہر دی کیتی رب نول
ڈھپٹی جدم کافراں کہن لگے مرکا
تاہیں ساڈے اوپر ایہ بھیجا قہر خدا
پکڑ بنی جرجیس واکیتا سیس جلا
اوسے طور خدائے نے کیتی عرض قبول
جے لکھ برساں جیویئے اوڑک ہونا فوت
ساری فوج کفار دی سٹرمونی اُس نال
اک پل اندر قہر تھیں دتے سب اوڈا
اوڑک اکدن اوہاندا اینویں ہوندا حال
پکڑ لیا جاں رب نے پل وچہ کیتے پور
کر کے ظلم بچاؤنے کوڑوے لوکا کوڑ
بیچ گئے اوسکس عذاب تھیں سارا من مان
کیوں نہ رکھے اُنہانوں قہروں رب بجا

حال نبی جز پس داختم ہو یا اسجا

اگے کچھ شمعون دا دیواں ذکر سنا

ذکر حضرت شمعون علیہ السلام

وچہ خلاصے اس طرح لکھیا ہے مضمون
کوئی نہ ہو برابر کرے انہاں دینال
روم اندر ہک شہر ساد نام عمود یہ جان
اوسدا ہک مکان سی اوپر لب دریا
حضرت شمعون چار ماہ اندر ہر ہک سال
ہیسی بت پرست اوہ کافر فوطہ شاہ
شہہ ہزاراں فوج سی رکھدا اوہ ملعون
ہک ہزار جواں نول مارا وے ہر سال
چار مہینے آئیے گھر وچہ اوہ متبول
چار مہینے خلق وچہ کردا و غطنگ
چار مہینے لڑ دیاں دیندا پھیر گزار
ہو یا ڈاڈھا جنگ جباں اوہ کافر ملعون
ہو وے تاں ایہہ ماریے کوئی فریب بنا
نبی جو شمعون دی آہی نیس کوکار
جا پے نہ شمعون دی رغبت تیرے نال
جے توں ماریں اوسنوں کر کوئی تجوینر
نالے میرے کول ہوتخت حکومت تاج
جاں عورت شمعون دی سنبیا ایہہ پیغام
لگی کہن وکیل نوں ہے ایہہ بات متبول
تاں پھر اوس وکیل نے رسہ ہک نکال
خبر کریں پھر اسانوں پکڑ لیجاواں
آپے اگول اوسدی جیوں ہوسی نشا

بڑا زور آور آدمی سی حضرت شمعون
سردے والال وانگ سن بدن اوپر بھی وال
سی او تھوں دا بادشاہ فوطہ بے ایمان
کدی کدی اوہ اوسو چہ جشن کریندا آ
جنگ کرے اوہ شہر وچہ جاکفار انال
نالے رعیت اوسدی سب آہی گمراہ
اک اکیلا انہاں تھیں جالڑ و شمعون
باقی لشکر پیٹ کے سٹا وے بھال
وچہ عبادت ربدی رہندا ساشخول
آوے اگلا سال جباں پھیر کرے وچ جنگ
پورا دہ سے آدمی پھر آوے اوہ مار
کہندا جیون اسانوں نوں نہیں دیندا شمعون
نہیں تاں میری فوج ایہہ ویسی سہہ بھگتا
اوسدی طرفے بھجیا ایہہ پیغام مکار
تاہیں غیراں طرف اوہ رکھدا بہت عیال
کر ساں تینوں عقیدیں کھساں بہت عزیز
ساری عمراں آئیے پئی کر سیں راج
بھل پئی اوسدی باریک عقل زنا زنا خام
ایسپریش شمعون نوں کوں کراں مستبول
وتا اسنوں سوں جباں نہیں اسد نال
بدھا ہو یا شاہ دے کول دیاں پہونچا
مارے بھادیں اوسدیں تینوں لڑ چھوڑا

تاں اوس بی بی رکھیا رسہ کول چھپا
 نیند دے وچہ اوہنا نون بھا اوس شتاب
 بی بی کو لول پچھدا بدھامینوں کیں
 نختا نہ ہونا مجھ تے بدھاپے میں تاں
 زور آرماون واسطے کیتا میں ایہ دھب
 حضرت کہیا رب واسطے فضل کمال
 بی بی طاقت دیکھ کے گئی تعجب ہو
 حضرت کہیا جان توں دل اپنے وچہ خوب
 گذر گیا اوہ برس جاں چڑھیا دو جاسال
 پھر بھی ہک نہراں نوں کر آیا قتلام
 بی بی نوں آہ کھدا اقا صدک جھول
 ناتھ اوسنوں نبھ کے گھلیا ساڈ پاس
 بی بی کہیا اوسنوں پایا سی میں حال
 سنکے ساری خبر ایہہ دستی وچ شریہ
 جسو بیٹے شمعون نوں نیند ر کرسی زو
 مس عورت شمعون دی کیتا ایہو کم
 اوٹھیا جاں شمعون پھر ڈٹھا اوس احوال
 بی بی کہندی آپ میں پایا ایہ بھی تاں
 اوٹھیا جاں شمعون پھر ہتھ پران ہلا
 پہونچی شاہ ملعون نوں ایہ بھی خبر تمام
 اس گل تھیں مردود اوہ بہت ہو یا ولگیر
 اوسہ دے زنجیر بھی سٹے اوس توڑا
 بی بی نے پھر شاہ نوں آکھ گھلی ایہ بات
 میری طرف نہ بھیجی ہرگز کوئی چیز
 کہ دن گھر شمعون جاں آیا کر کے جنگ

گھر اپنے شمعون جاں راہیں ستا
 فجر ہوئی تاں جاگیا اوہ متبول جناب
 بی بی اکوں آکھدی ایہ کم کیتا میں
 دیکھاں رساں تاں تھیں ٹٹھا ہی یاں
 دیکھاں کتنی تسانوں قوت بخشی رب
 ایہ گل کر کے توڑیا رسہ جلدی نال
 دنیا اندر تاساں واثانی ہو رہے کو
 امرتساں میں کسے تھیں نہ ہوساں مخلوب
 لڑیا جاشمعون پھر کھن راں دے نال
 مکروں اوس ملعون نے بھیجیا پھر پیام
 ہن تک تدم شمعون نوں قتل نہ کیتا ہول
 جا کے ساڈی فوج واکر آیا پھر ناس
 ایہ پرست توڑ کے نکل گیا فی الحال
 پھر اوس شاہ ملعون نے بھیجیا ہکے خیر
 جکڑیں اسے نال توں پھر نہ کے توڑ
 سٹے نوں زنجیر اس پاوتا یک دم
 کہندا میںوں جکڑیا کس زنجیراں نال
 دیکھاں ایہ ہن تاساں تھیں ٹٹھا ہی یاں
 ٹٹ پیاز زنجیر اوہ اکو حرکت کھا
 ٹٹ گیا زنجیر اوہ کوئی نہ بنیاں کام
 کہندا ہن شمعون دی کیا کریئے تدبیر
 استھیں پنختہ ہو رہی بھیجاں میں اس دا
 چپ ہو ہن تساندی کوئی نہ چلدی گھاٹ
 آپے میں شمعون دی کرساں ہن تجویز
 بی بی آکے پھولیاں باتاں رنگو رنگ

اپنی قوت زور و اکتا حال بیان
 سن سن باتاں آکھدی بی بی اگوں بول
 لوہے دے زنجیر بھی ڈھٹے میں ازما
 ایسی بھی کوئی چیز ہے جو نہ سکوتر وڑ
 بی بی کہیا تساں تھیں پچھدی تیں تاں
 حضرت نے پھر اوسنوں کہیا مال تمیر
 بدن میرے دے وال یا سر میرے وگٹ
 اوس دے اوپر چلی میرا زور نہ کا
 رات ہوئی تاں اوسنے ایویں کیتی کار
 بند روچہ شمعوں دے کٹے سر دے وال
 فجر حضرت بند تھیں جد ہوئے بیدار
 پھر بھی عورت بول کے دتا اوہا جواب
 اسد اوپر ساندامل نہ چلے زور
 اگے جے میں تساں نوں بدھا کتنی وار
 ہن کیوں آکھو مجھ نوں آپے لٹو تر وڑ
 حضرت کہیا جے کدی ہن میں لاواں زور
 آخر دل وچہ سمجھیا عورت جاں ہر سول
 جلدی شاہ ملعون نوں بھجیا اوس پیغام
 بھجیا اس ملعون نے شتر سوار ہزار
 جا کے اوسک دیونے ہتھ تے پیروڈھا
 باقی اوسدی لوتھ جو ہوو گول گول
 سن فرمان پیا آئے اوہ فی الفور
 کٹ دتے دو ہتھ بھی نالے دونویں پیر
 اوٹھ دے اوپر لد کے آندی لوتھ اوٹھا
 کافر جو اوس شہر وچہ رہند سن ملعون

جیونکر قتل کھنار نوں کیتا وچہ میدان
 بے شک صاحبیت ہے زور تساں وکیل
 اوہ بھی تساں تر وڑ کے دتے سبہ اوڑا
 حضرت کہیا تہہ نوں پچھنے دی کی لٹوڑ
 چیز زور آورتساں تھیں ہو کوئی یا ناں
 ٹٹ نہ سکدی آں تھیں ہواک ایسی چیز
 جیکوئی مینوں انہاں تھیں بھٹے رسی وٹ
 بی بی سنکے بات ایہہ لہی دے وچہ پا
 جسویہ گھر آئیے ستا نبی عفا
 رسی وٹ کے نبی نوں بھ دتا اس نال
 عورت کولوں پچھارے کس کیتی ایہ کار
 حضرت کہیا کھول توں اس بند شتاب
 عورت اگوں آکھدی آپے لٹو تر وڑ
 آپے تیس تر وڑ کے نکل گئے یکبار
 تاں میں مشکب تساں نوں جانناں صاحب زور
 ہل جاوون یک لخت سبہ بدن میرے جوڑ
 ہن ایہ فتا بوپا گیا نکل نہ سکے مول
 پکڑ لے جاشمعوں نوں ہو گیا کم متام
 اسواراں نوں آکھیا اوس پیر ہمار
 نک تے کن زبان بھی اکھیں دیو کڑھا
 اوٹھ دے اوپر لد کے آو میرے کول
 جیونکر اوسنے کہیا سی کیتا اوسے طر
 وڈھیا نک تے کن بھی پورا کیت دیر
 گے شاہ ملعون دے حاضر کیتی آ
 ڈھٹی اوہاں آئیے لوتھ جدوں شمعوں

آپو آپ تمام اوہ بول اوٹھے یکبار
کوئی آنکھے مجھ دا مار یا ایس بھرا
کوئی بھتیجی آنکھدا کوئی کہے داماد
سُن سن باتاں سبہ تھیں کہندا اوہ بدکا
مارو بالکل ایسوں دیکے کوئی عذاب
بالا خانے ہیٹھ جو وگدا ہے دریا
ایسر بند نہ ایسے صرگز کھولو مول
سنکر جلدی کا فراں تاسخت عذاب
اُسے وقت خدائے نے بھیجا جبرائیل
جا حضرت شمعون دی لے توں جلدی سا
کیتے جدا کفار نے جو اوسدے اعضا
نالے اُسدی لاش تھیں کھول شتابی بند
سُن فرمان جناب تھیں حضرت جبرائیل
وڈھے ہین ظالماں جو سارے اعضا
رشی دے اوہ بند بھی دتے سب نکال
کہیا پھر شمعون نوں جبرائیل پوکار
جا کے اوس ملعون دے کوٹ حصار اڈھا
جتنے ظالم شہر و پہاں کا فر چنڈال
سُن حضرت شمعون نے کر کے یاد خدا
پٹ تمام زمین اوہ حکم خدا دے نال
غرق کیتے رب تہر تھیں سارے بے ایمان
نا اوہ رہیا شہر اوہ نہ کا فر ملعون
استھیں پیچھے گیا پھر گھر اپنے مقبول
آند حکم جناب تھیں جبرائیل وکیل
نال سکھا وٹ کا فراں کیتا اس قصور

اگے شاہ ملعون دے کردے زار پوکا
کوئی اپنے باپ دا دعویٰ کر داس
اسی طور تمام اوہ کرن لگے فریاد
اجے نہ اسد بدن تھیں نکلی جان ہنجار
بالا خانے اوپر پھر لیکے چڑھو شتاب
اپروں اسدی لاش نول اسوچہ دیہود گا
بدھا ہو یا ندی وچہ سٹو مندے سول
وچہ دریا دے مار کے سٹیا وچ شتاب
حکم سنایا اوسنوں خالق پاک جلیل
وچہ دریا دے اوسنوں سٹ گئے کفار
کن اکھیں تھیں پیر بھی سب دست بنا
زندہ ہو کے ندی تھیں نکلے تدر بند
فورا آکے حکم دی کردی تعمیل
آپو اپنی جگہ اوہ دتے سبہ لگا
زندہ ہو یا پھر اوہ قدرت رب دی نال
قوت تینوں رب کے بخشی ہے بسیار
کھود تمام زمین تھیں سٹو وچہ دریا
سنے مکانات سبھ دی دیہود بیخ نکال
سنے کفاراں شہر اوہ دتا سب اوڈا
اولیٰ کر کے ندی وچہ ڈال دتی فی الحال
باقی رہیا نہ اُنہا ندا ہرگز نام نشان
سبھ دی بیخ اڈھائی کے شکر کیتا شمعون
بی بی تائیں جاسیکے کرن لگا مقبول
قتل نہ کریو ایسوں کہیا رب جلیل
ناقص عقلوں عورتاں ہوندیاں باجھ شعور

آکھے لگن غیروے جویں سکھاوے کو
 اس بھی آکھے انہاں دے کیتی ہے خطا
 تہیں بھی اسکے قتل و قصد مکر پھول
 اینھوں تک ایہہ ذکر ہے وچہ قصص الانبیا
 بعض کتابیں آوندا ہوسی طرح بیان
 لکھیا اندر انہاں دے ایس طرح مضمون
 کر کے نبی خدا پیدا انہاں نہ لکھیا مہول
 زاہد عابد پارسا بندہ نیکو کار
 بخشیار بنے انہانوں قوت نور کمال
 نال کھن راں جائیکے کردا جنگ جہاد
 آخر عورت انہاں دی مل گئی نال کفار
 زندہ کر کے اوسنوں دوجی وار خدا
 وچہ عبادت رب دی رہیا ماہ ہزار
 محل ایہہ تاریخ واکھیا میں احوال
 جو جو دوست رب دے گئے گذرے ہو
 موسیٰ تے شمعون تک جو جو بنی کمال
 نال ہنسند کا فراں کیتے کیڈ ستم
 بسھناں نوں رب فضل تھیں لکھیا ہن بان
 کیا کچھ کیتی دشمنان حضرت عیسیٰ نال
 باپ بنال لب اوسنوں آندا وچہ جہان
 پھیر ہزاراں معجزے اوسنوں بخشے رب
 سولی اوپر چاڑھ کے لگے دین ایذا
 ذکر تمامی انہاں دا ہیکہ طول طویل
 بھیجی اوپر انہاں دے رب کتاب نبیل
 جیوں کر رب نے انہاں نوں دتا شان کمال

اپنے اندر انہاں نوں نہیں عقل دی پو
 سو بھی اپنے فضل تھیں دتی بخش خدا
 اللہ بخشہا رہے تو بہ کر کے مستبول
 جویں پندیاں فقیر بھی دتا کھول سنا
 جویں نفسیر مراد یہ ہو رہے غیر جان
 سی ہک ولی خدا پیدا ایہہ حضرت شمعون
 اندر اسرائیلیاں سی ایہہ ہک مستبول
 وطن مبارک انہاں دا آہا عرب دیار
 اندر سارے ملک دے سی دوا ہمتاں
 دیہاں روزہ راتنوں کرے خدا نوں یاد
 بچھ مروایا انہاں ہوں کر کے مکر مکار
 حضرت ازہدینا عمر پھر کیتی ہو عطا
 دشمن اسد رب نے کیتے مار خوار
 اگوں محرم رب نوں کیونکر اہلی حال
 نال انہاں دے کا فراں ظلم نہ چھوڑ پاکو
 پڑھ کے ایس کتاب تھیں لکھیا ہمد حال
 کیونکر انہاں صبر تھیں اچالیا نہ دم
 کافر دشمن انہاں دے کیتے مار ویران
 کس کس دا میں کھو لکے آکھ سداں حال
 یوسف دی گلزار وچہ لکھیا جوں ہاں
 قوم ہیراں ویکھ کے دشمن ہو گئی سبب
 رب نے اپنے فضل تھیں اوسنوں لبابجا
 ہووے اس کتاب وچہ نال اس کی تفصیل
 اندر وڈیاں مسلمان پایا شان جلیل
 ایویں چاہیے انہاں دا خوب غفل حال

جسے ہن باتفصیل میں لگا کر بیان
جسکے تھوڑا ذکر میں لکھاں کر منقول
آیا اسے واسطے مینوں ایہہ خیال
جسکے مینوں زندگی بخشی رب غفار
ذکر رسولان اسجا کیتا ختم پذیر

ہو جاوے گی جسم و چہ ایہہ گلزارِ گلان
پر پڑھنے والے اکھن سمجھ نہ کیتس مول
لکھنا چاہیئے انہاں دا دکھرا کل احوال
دکھری ہک، بنا دساں عیسیٰ ذی گلزار
اگے کہف صحاب و احوال کراں تحریر

قصہ صحاب کہف

قصہ کہف صحاب دا آیا وچہ تہران
اس قصے وچہ مختلف ہیں کئی اقوال
ایسر تھوڑا ذکر میں مینوں دیاں سنا
دقیانوس ہک بادشاہ آیا وڈا شریر
فوج رعیت اوسدی آمی باجھ شمار
لوکاں تھیں پوجا وندا اپنا بت بنا
لڑیا اوسکے نال آشاہ کوئی ہک ہو
باقی بیٹے اوسکے آہے چھ بھرا
رکھے اپنے پاس اوہ دقیانوس شریر
جاں کچھ مدت رہے اوہ ڈٹھاسا حال
شرک سکھا و سب نوں ظلموں اوہ شیطان
جس جگہ کوئی سنے اوہ مومن اہل توحید
رب سداوے آپ نوں اوہ کافر مرد
بت بنا کے اپنا رکھیا اوس مکار
جو کوئی اوسکے پوجنوں کردا سا انکار
رہندے سن اوس کول جو اوہ چھ نوکر جان
انہاں وچوں اک دامعلم ہو یوس حال
پکڑ شتابی اوسنوں دقیانوس پلید

کامل قدرت اپنی کیتی رب بیان
کتنی قسم روایتاں اسوچہ طول طوال
اصل مطلب تھیں ہووے خوب ادا
اندر ملے روم دے رہندا اوہ بے پر
کافر کردا خلق نوں زوری اوہ مکار
آکھے پوجو مجھ نوں میں ہاں تساں خدا
اُسنوں اس مردود نے ماریا کر کے زور
انہاں نوں اس پکڑ کے نوکر لیا بنا
بعضے آکھن انہاں نوں کیتا خاص وزیر
جیونکر اوس مردود دا آلا چلن چال
زور دہگانے خلق نوں کرنا بے ایمان
زوری اُسنوں پکڑ کے کافر کرے پلید
لوکاں تائیں آکھن راہینوں کرو سجود
پوجا اوسدی سب نوں دسا اوہ بدکار
مارے اوس غریب نوں ظلموں کر سنگسار
قائل اوہ توحید دے ہیسے سہمان
رکھدا ہے ایمان ایہہ رب دی وحد نال
سولی اوپر ٹنگ کے لگا کرن شہید

پنج واری اوس ٹنگیا سولی اوپر چڑھا
 سولی تے بھی اوسنے رکھی ایہو زبان
 آخر دقیا نوس نوں ہو یا جد قتلستین
 کیتا قید پلید نے اوسنوں کر مجبورا
 باقی اوسکے ہو جو آئے ہے پنج بھرا
 کہ مصداحت آپ وچہ سارے نیک صفات
 کریئے عبادت رب دی جا کے کسے مقام
 رستے اندر رب نوں عرضاں کرن تمام
 کرن روایت جدل اوہ ٹر پئے رہنوں سور
 دیکھ ایالی انہاں تھیں پھپھیا حال بیان
 کہیا انہاں ایال نوں چلے طرف خدا
 س نکربات ایال اوہ بہت ہو یا خوشحال
 ایسے کہن ایال اوہ آہے دو تن چار
 کتا یک ایال دارا کھاسے سی جان
 کتے تائیں دیکھ کے کیتا انہاں خیال
 اسیں ٹرے ہاں نس کے چومی جان بچا
 چکن لگے اوسنوں پھٹرو لے مار
 زخموز خمی ہو گیا ماراں چوٹاں کھا
 آخر اوسنوں رب نے دتی صاف زبان
 جس خداوے تئیں ہو بندگتا بعدار
 جسدی بندگی واسطے چلے تئیں تمام
 مینوں پھٹھ مار کے تئیں سمجھو دور
 بھونکا ناہیں مول میں کدی تساؤ نال
 سنکر باتاں انہاں نول آیا ترس کمال
 نال مثبت اوسنوں وارو وار اٹھسا

پنج واری اوسنوں رب نے لیا بچ
 اللہ واحد نال میں لے آندا ایمان
 مردانا ہیں مول ایہہ بندہ صاحب زمین
 دین نہ چھوڑیا اوسنے قید کیتی منظور
 رل مل انہاں اوسنوں قیدوں لیا چھڑا
 دردے دقیا نوس تھیں ننھے راتو رات
 ایہہ مردود نہ اسانوں دیندالین آرام
 ثابت رکھیں مالک اساد دین اسلام
 راہ وچہ ملیا انہاں نوں اک ایالی ہو
 دسویا رو تئیں ہن کیتول ہوئے روان
 جس نے اپنی قدرتوں کیتی ارض سما
 بکریاں نوں چھوڑ کے اوہ بھی رلیا نال
 واللہ اکرم رب نوں مسلم اصل شمار
 اوہ بھی ایڑ چھوڑ کے ہو یا نال روان
 جسکے اسے طور ایہہ آیا ساڈے نال
 متکے اچا بھونک کے دیوے ایہ پکڑا
 ایسر مڑیا مول نہ اوہ کتا ہو شیار
 پھسر بھی صھر گز انہاں تھیں ہو یا نہ جدا
 آکھن لگا بول کے مارو نہیں جوان
 میں بھی اوسکے رب نا ہاں اک پریدا
 میں بھی اوسے رب دی رکھاں طلب مراد
 لے چلو سکین نول اپنے نال ضرور
 جتھے رہسوتاں دانسیاں میں کھول
 کتے تائیں چک کے لنگے اپنے نال
 آئے یک پہاڑ تے اوہ مقبول خدا

اجراں تائیں رات بھی ہوئی سخت تمام
تاں جو اوس پہاڑ وچہ نظر پئی اک غار
بھج بھج ساری رات اوہ تھک ہو بھال
لیٹ رہے اوس غار وچہ کر کے یاد خدا
ستیاں ستیاں انہاں نوں اندر اوسے حال
جیون کرو چہ تران دے دتی خبر خدا

مکھن گئے بیٹھ کے کریم ہن آرام
وڑ بیٹھے اوس غار وچہ اوہ سب سیکو کا
نالے دقیا نوں داسا ہا خوف کمال
یارب اپنے فضل تھیں سانوں لبیں چا
گزر گئے وچہ غار دے تن سوتے ہ سال
اندر سورۃ کہف دے دیکھو آیت ۲

وَلْيَتَوَفَّيْ كَلْفِيهِ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَارْدًا وَسُعَا

یعنی اپنی غار وچہ رہے اوہ تین سو سال
کتا بھی اوہ نہاں اندر رہیا انہاں گول
جاں ایہہ دقیا نوں نوں معلوم ہویا حال
جا چھپے اوس غار وچہ دسیا ککے شریہ
اوسے دیے اپنے نوکر کچھ بھج
بند کرائی غار اوہ غصے ہو مجھ سول
جہاں اوس حکم تھیں بند کیتی اوہ غار
چوری چوری انہاں نے تختی ہک بن
وچہ فلانے سن دے وقت فلانے شاہ
شکر ظالم بادشاہ غار کرائی بند
ایہہ کیفیت انہاں نے لکھی مخفی طور
پاکے کندہ شتاب اوہ نوکر گئے سدھا
اوستھیں پیچھے ہو رہے کتنو شاہ
پھر ہویا اک بادشاہ عادل نیکو کا
نام مبارک اوسداسی عبد الرحمن
بہت تمام می بھن کے اوسنے کیتے چور
اندر اوس عہد دے خالق پاک غفار
مستے سن جد غار وچہ اوہ رہا مقبول

ہو رہا اوہ نو برس کہیا رب حلال
ہن میں دقیا نوں دی حالت دساں سول
نس گئے ہیں رات نوں اوہ صبا قبل
شکر اوس پلید نے ایہہ کیتی تدبیر
اوپر منہ اوس غار دے دتی کندہ پوا
تاں جو باہر پھیر اوہ کل نہ سکے مول
وچہ تنہاں دے انہاں دے آپے اک دیار
کل حقیقت لکھ کے دتی وچہ بڑا
آچھے اس غار وچہ بست ست الہ
اوس کے حکموں نوکراں آپائی ایہہ کندہ
رکھ دتی اوس کندہ وچہ اوہ تختی فی الفور
ہویا دقیا نوں پھر کیتا رب فنا
کئی زمانے اوسنوں مویاں گئے ویا
عاسی دی انجیل داسا اوہ تا بدار
کل رعیت اوسنے کیتی مسلمان
ہو یارب دے فضل تھیں کفر تمامی دور
کامل قدرت اپنی کرن لگا اظہار
کندہ پوائی اوسنے سی کافر مجھول

نیڑے اس کے آجڑی سا چراون مال
دیکھ نشان اس غارِ وادی کندہ گرا
ایسے گل دل و چہ سوچ کے ڈھانی کندہ بال
اندروں تان اس غاروں دیا جھکاتی پا
دیکھو ربِ کلیم دی حکمت عجب کمال
ٹر گیا حبسِ ایال اوہ خوف و یوچہ کھا
تن سو برسوں بعد اوہ ہوئے پھر بیدار
ڈر دے دقیا نوس تھیں کرن اچی بات
ہک دو جے تھیں آپ پھرتی چھن لگے پھیر
آکھن لگے ہک دن کیتا اس آرام
ایسا سوکھا انہا نونوں رکھیا رب جلال
اگے وانگوں چسکے چہرے نور نور
ہک دو جے نون آکھ دے ہوئے جا بیدار

ہک دن اک ایال نوں آ یادوں خیال
اجڑ ڈکن واسطے خوب بنے گی جا
گھکھ ہو یا تان دیکھ کے ڈر گیا ہشت نال
مت کوئی آفت کل کے بنوں جاو کھا
کھول دتا منہ غار و اکیسی حکمت نال
پچھوں کہف صحاب نوں دتا رب جگا
ایسے جے نہ دسریا دل تھیں خوف کھا
مت کے سانوں آیکے پکڑ لوے بدوا
اتھے سستیاں اسانوں ہوئی کتنی دیر
یا کجھ تھوڑا دن تھیں رب نوں عالم کام
سعادت وانگوں غار و چہ گذریں سو سال
میلی ہوئی پوشاک نال قدرت رب غنور
جوں قرآن مجید کہیا رب غنا

فَاعْتَبُوا أَحَدَكُمْ يَوْمَ رِقْمِهِ هَذِهِ إِلَى السَّيِّئَةِ فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا أَزْوَاجُكُمْ
فَلْيَا تَكْمُلْ رِزْقٍ مِنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا

یعنی دے کے رٹم ہن بھیجو کوئی جو ان
لگے بین طعس ام جاں کرے خیال تمیر
جس زمانے نس کے مہتبول غفار
اوس زمانے لوگ جو آہے سب جھول
اوہا ہن بھی انہا نونوں رہا دلوں خیال
تاہیں کہیا دیکھ کے لینا پاک طعس ام
نالے چاہیے اوسنوں جاو نرمی نال
ہولی یوسے شہر و چہ کر کے نرم زبان
یہ ملینا اک انہاں وچہ مرد اکا برسا
کھانا لینے واسطے آیا اوہ بازار

چہڑا جا کے شہر تھیں کھانا دیوے آن
لے آوے اوہ دیکھ کے بہت پائیزہ چہر
ڈر کے دقیا نوس تھیں جا چہے وچہ غار
ہرگز پاک پلید دا کرن لحاظ نول
کیا جانن جو سستیاں ہو گئے تن سوال
مت کے کوئی پلید چا دیوے چہر سرام
نہ جلاوے کسے نونوں نساوا حال
پکڑ لوے مت اوسنوں نال شاہ چہان
بھیجا اوسنوں نال نے ایہ باتاں جہا
ڈٹھا آکے شہر جاں اول مقبول غفار

دس سارے اوپر سے ہو رہی طرح مکان
 اگے سن اس شہر و چہ مندرے کل کفار
 دیکھ تعجب ہو گیا نویں نویں سامان
 ہمیں اگلے وقت دا کول اسکے دینار
 دتا جدوں دوکان تے اوسنے اوہ دینار
 رمل سارے اوستھیں پچھن لگے آ
 شاید اگلے وقت دا بھائیوں مال
 سنکر اگوں آکھدا اوہ مستبول خدا
 ہیکا میرا اپنا گھر دا ایہ دینا
 جو جو اوسنے اپنے دسے پتے نشان
 آکھن تیری بات دا آوے نا عتبار
 جبکہ ساڈے شہر دا ہوندوں توں وسنیک
 یا کوئی تیرا ہوندا ایہتے واقف کار
 سن سن باتاں اوہ بھی ہوندا دلوں حیران
 ہمیں دقیا نوس دا اوسنوں خوف کمال
 جیوں جیوں ہو لی بولدا پوسے انہاںوں شک
 جمع ہوئے سب آدمی سُنکے اچا شور
 جدوں کچہری گیا اوہ پھر ہو یا حیران
 نا اوہ ظالم بادشاہ نہ اُمر اشیر
 اگے عادل شاہ دے حاضر ہو یا جا
 سنے کچہری بادشاہ کہے تعجب ہو
 کہنیا اوس مقبول نے میں بھی مان جان
 بُت پوجا وے خلق تھیں اوہ کافر بدکار
 ڈر کے اوسکے ظلم تھیں چھست سب جان
 دچہ فلانی غار دے چھپے وچ متسام

نظر نہ آیا اوسنوں اگلا کوئی نشان
 ہن سبہ ایویں جا پد مومن نیوکار
 آخر اک دوکان تے آیا ہو کیران
 جستے دقیا نوس دی آہی ضرب شمار
 لوگ متامی دیکھ کے لگے کمرن وچا
 کتھوں بھی ہر ایہہ تینوں سچ بتا
 اس کے نوں گزریاں ہو گئیں سب سال
 مینوں ہرگز کسے دامال نہ کدھا کا
 گھر میرا اس شہر وچہ اوس محلے یار
 سنکر اگوں لوگ اوہ ہوئے سب حیران
 معلوم نا ہیں اسانوں کوئی تیرا گھر بار
 کسے نہ کسے مکان دا پتہ لگانوں ٹھیک
 ناتوں واقف کسے دانا کوئی تیرا یار
 سچ مچ ساڈے وقت دانا ہیں کوئی نشان
 ڈر دا اوچی بات نہ کرے کسے دیناں
 لدرھا اوسنوں مال ہو سانوں ہو گیا پاک
 لے گئے تھانے پکڑ کے اوسنوں زور نو
 اوتھے دقیا نوس دانا سی نام نشان
 بیٹھے مومن نیک سب شاہ امیر وزیر
 کل حقیقت اپنی دتی بول سنا
 سانوں تیری بات دا پتہ نہ لگا کو
 کل ایہتے سی بادشاہ دقیا نوس شیطان
 مار دھگانے ظلم تھیں کافر کرے مکار
 کر منصوبہ رات نوں ہوئے نس روان
 اکو رات اوس غار وچہ لیتا اسان آرام

نجر ہوئی تاں بھکھ تھیں ہوئے اسیں لاچار
 ڈھٹا آکے شہر جاں ہو یا میں حیران
 نا اوہ دقیانوس ہے ظالم شاہ شریر
 جاں ایہہ حالت اپنی کیتی اوس اظہار
 ہسی عادل بادشاہ منصف نیکی کو کار
 جنہاں نوں تاریخ دا آہا علم کمال
 دستو کھاں کچھ تانوں ہوا یہ معلم حال
 تاں پھر رمل شاہ نوں کہن لگے علماء
 دچہ کتاباں اوسدا آیا ایہہ مذکور
 ننھے سن کچھ آدمی اوستھیں مسلمان
 سنیاں دقیانوس نے جدوں اُنہاں دا حال
 وچہ تاریخاں اسماں خود ڈھٹا ایہہ بیان
 ایہہ گل سنکے بادشاہ ہویا ترست تیار
 یملین نوں ادب تھیں آندا اپنے نال
 نیڑے آئی غار جاں کہے یملین بول
 وستاں اگوں جائیکے ساما ذکر بیان
 جیکر ایویں تیں سب گئے اُنہاں د پاس
 جانن گئے اوہ اسانوں آیا پھڑن مسکار
 ایہہ گل کہے کہ شاہ نوں آیا اوہ مقبول
 مر گیا دقیانوس اوہ ظالم اہل جہاں
 سانوں بھی اس غار وچہ ہو گئے اتھے سال
 دور ہوئے سب غیرتی دشمن بے ایمان
 کرن زیارت تسانی آیا میرے نال
 سنیاں کہن صحابہ خجاں ایہ ذکر تمام
 سن خوشخبری آکھدے اوہ مقبول خدا

کھلیا مینوں سلیمیاں کھانا لین بازار
 نا اوہ دس آدمی نا اوہ محل مکان
 ایہ کوئی مدت اپنی کیتی رب قدر
 رل امیر وزیر سبہ لگے کرن وچار
 سدے اوسنے اپنے اہل علم ہوشیار
 پیچن لگا اُنہاں نوں اپنے پاس ہمال
 ہویا دقیانوس اوہ اندر کھڑے سال
 تن سو برسوں اوسنوں ہویاں گئے دہ
 ہسی دقیانوس اوہ بڑا پب ضرور
 ونج منلانی غار وچہ کیتا اُنہاں مکان
 بند کرایس غار نوں جا کے جلدی نال
 زندہ ہویا اُنہاں تھیں شاہ ایدہ جوان
 سنے وزیراں غارتے آیا ہوا سوار
 بھیج بھیج کرن زیارتاں مومن ہونو شحال
 جاوَن دیو مجھ نوں سپوں اُنہاں کول
 ڈر جاوَن مت دیکھ کے تیرا شوکت شان
 ڈر کے دقیانوس داپوئے تمہاں دسو اس
 جگہ کولوں نس کے آچھے وچہ غار
 یاراں نوں آکھ ماخوف نہ کریو مول
 تن سو برسوں اُسنوں ہویاں گئے دہ
 ہن میں شہروں جائیکے مسلم کیتا حال
 کیتا رب ہن بادشاہ مومن مسلمان
 تالے مومن ہو رہی آدے کرن جہاں
 کر دے شکر خدایدا جس دتا آرام
 دنیادی ہن اسانوں غرض نہ رہ گئی کا

دور ہوئی اوہ بھکھ بھی رہی پیاسی نمٹل
 ایہ گل کہہ کے پھیرا وہ سٹے اوسے جا
 ڈھونڈ رہیا منہ غار و باہروں آکشاہ
 آخر کس مسیت اُس پائی اوس مقام
 اندر ہو رہے رایتے راوی کرے بیان
 اندر جا کے انہاں نوں ملیا ناں پیار
 راضی ہوئے دیکھ کے اُس نوں کہن صحاب
 دیہن دعائیں شاہ نوں اوہ رہے مقبول
 اللہ باجھوں کسے دانا ہوویں محتاج
 ایہہ کچھ باتاں آکھ کے دتا دواع سلام
 قبض ہوئے روح اُنہاں دے اسی وقت شتاب
 اوس پوئے شاہ نے سکدا وستا کا
 بہناں تائیں ریشمی سوہنے کفن پہن
 راتیں پھراوس شاہ نوں آئے اندر خواب
 اوہ ساڈے کپڑے سانوں دیہہ پہن
 فجر ہوئی تاں شاہ نے آند آسکم بجا
 نالے ریشم کفن اوہ دتے سب اوتار
 لکڑی دے صندوق پھیر شاہ نے ہو رہا
 کتا بھی اوہ اُنہاں دار پہیا اُنہاں دے کول
 نیکاں دے سنگ رکے ہو یا نیکو کار
 جب کہ نیکو کار نوں بُریاں مجلس ہو
 بیٹا حضرت نوح دار لیا ناں کفن
 بیشک ناں کمینیاں عزت ہوئے کوچ
 قصہ کہن صحاب دا اتھے ہو یا تمام
 اسے کارن اُنہاں دا ذکر نہ کیت میں

جوسی مطلب اس دا ہو یا سبھ حصول
 بند ہو یا منہ غار و قدرت نال خلا
 ایہ پر اوس نوں مول نہ کدھا اوسدا ماہ
 کرن عبادت جائیکے اوتھے اہل اسلام
 وٹیا سی اوس غار وچہ اوہ شاہ مسلمان
 جیونکر وچھڑے کسے نوں ملن پیار
 شکریے موہن بادشاہ کیتا رب وہاب
 شمالا دنیا دین دی کمی ہووے مول
 ناں ایمان سلامتی چر جاگ مانے راج
 آپو اپنی جگہ تے سٹے پھیر تمام
 ڈھٹی عادل بادشاہ قدرت پاک جناب
 سونے دے صندوق ست کیتے ترت تیار
 وچہ صندوقاں پائیکے دتے دفن کرا
 کہیں صندوقاں زریں تھیں سانوں کدھ شتاب
 ریشم تے زریں دی سانوں لوڑ نکا
 سونے دے صندوق اوہ دتے سب ہٹا
 اگلے کپڑے اُنہاں نوں پائے دوجی دا
 اوہناں دے وچہ پائیکے دتے پھیر دفنا
 نام اسدا قطیرا ویکھ کتا باں کھول
 بیشک مجلس نیک دی ایویں مندی تار
 اوہ بھی وانگوں انہاں دے پچڑی مندی خوا
 شان شرافت اپنا کر ہو یا اوہ خوا
 ناں شرفیاں رل کے بنن کمینے کوچ
 وچہ کتا باں انہاں دے کمی وجہ ہیں نا
 حاشے اندر دیکھ توں شوق ہووے جے تیر

اسے ایک نام مستحقین اور دوسرے کا بھی نام ہے۔ یہی نام ہے جس کا ذکر ہے۔ یہی نام ہے جس کا ذکر ہے۔ یہی نام ہے جس کا ذکر ہے۔

نام اتے ترک دادا آیا سترق ضرور
ہک کت است آدمی سے مشہوری عام
مذہب چہ بھی نہاں دے آیا سے تکرار
بن مریم دے وقت اوہ ہوئے مرحوم
ایسر اکثر قول تھیں ایہہ گل مکمل ہو
آکھ پئی پرا انہا نول رحمت لکھ کروڑ

پوری گنتی نہاں دی جانے رب غفور
واللہ اعلم رب نول مسلم حال تمام
بعض کھن بیل دے آئے تالعبہ
بعض آکھن او تھیں اول گئے سدا
دین نہاں ندر رب بن ہوئے جانے کو
سچ محبت رب دی نہاں نہاں توڑ

قصہ صحابہ اخدو

ہن صحابہ اخدو داداں حال تبیل
اندر شام ولایتی سی ہک کافر شاہ
رہند اسی اس کول ہک جادو ساز مکار
جو کوئی مشکل شاہ نول آوندی سی ویش
بڈھا ہو یا جدوں اوہ جادو گر شیطان
آکھن لگا شاہ نول ہک دن اوہ شریہ
جب کربنوں دیہو ہک لڑکا کوئی دانا
تاں جو میرے بعد اوہ آوے تیرے کم
تاں پھر شاہ نے ڈھونڈ کے لڑکا ہک دانا
نت فجرے اوہ جادو لڑکا اوسدول
جادو گر ول آوند اسارا روز لنگھا
آوے جادوے روز اوہ لڑکا جہڑے راہ
آہا بندہ رب دارا ہب نیک خصاں
راہب دی اس بیٹھ کے سنی جدوں تقریر
اوستھیں تیچھے جدوں پھر اوہ قول لگھو آ
جب کربہتی دیر اوہ راہ وچہ جادوے لاء
نالے جا کے شاہ نول خبر پہنچا دے پھر

جیونکر رہے نہاں نول کیتا مازیل
بعض آکھن لین وچہ آہا اوہ گمراہ
اندر جادو گری دے سی وڈا شمار
ہر کم اندر اوسدی کردا مدد ہمیش
جائس میں ہن مرن دے سیر پھٹا آن
پہنچی ہے ہن آئیکے میری عمر اخیر
اوسنوں اپنا علم میں جاواں سبہ سکھا
ہر مشکل وچہ مدد نول رکھسی اوہ بیٹھم
جادو سکھن واسطے اوسنوں سونپیا جا
شام پوسے تاں پھر اوہ گھر نول آوے چل
منتر جتر اوستھیں آوے کچھ پکا
رہند اسی اوس راہ وچہ ہک راہب دی جا
کیتی لڑکے ہک دن مجلس اوسد نال
ہو گئی رعب و فضل تھیں لڑکا نول تاثیر
پہلوں اوہ تھوں بیٹھ کے جادو سا حردا
مارن پوندا اوسنوں سا حرد غصہ کھا
چرکا میری طرف ایہ آندا کر کے دیر

شاید راہ و چہ کہیڈ دار ہندا لڑکیاں نال
 قصہ کوتاہ شاہ بھی رہیا سنوں مار
 آندا جاندا ہے نت راہب کول ضرور
 وحدانیت رب دی راہب کرے بیان
 پاک دن گھروں جا وندا لڑکے تعلیم
 لڑکے اگے رتبہ کیتی عرض عدا
 اوس لڑکے دی عرض ایہہ بکیتی منظور
 بعضی آکھن مگر اوسدی نال عدا
 بعضی آکھن طفل نے پڑھ کے کسم خدا
 مست ہو یا سب اوتھیں بکت رب عالم
 آہوئی مشہور ایہہ لڑکے دی کرامات
 لڑکے تائیں کھدا راہب اوہ کدا
 ایسر بہت مصیبتاں جھباگے ہر تبول
 نالے میرا بھید بھی کریں نہیں ظہار
 لڑکے کہیا کسے نوں کرساں نہیں بیان
 قصہ کوتاہ انت اوہ جاو راہب پاس
 پڑھی تمام انیل اس ہو یا ولی خدا
 آکھن کھڑے ہو جو ہوون کل ہمیا
 سی اوس کا فر شاہ دا انہاں پاک وزیر
 کہن امیرے واسطے کرتوں نیک دعا
 لڑکے کہیا رب تے لے آتوں ایمان
 تہاں پھر اوس واسطے کیتی طفل دعا
 آیا طرفے شاہ دے جاں پھر اوہ وزیر
 کیونکر اکھیں تھنوں ملیاں ہیں بت

تاہیں جلدی آ وندا کردا نہیں خیال
 ایسر لڑکے مول نہ چھوڑی اپنی کار
 نیک نصیحت اوسدی سندا باوکتور
 سن سن لڑکے اوستے لے آندا ایمان
 رستے اندر دھیب اوسنے سب عظیم
 رستے وچوں کسے نوں لنگھن دیئے نہ مول
 جے توں سچا رب ہیں آفت ایہہ ہٹا
 اوسے ویلے ہو گیا اوہ سب اوتھوں دور
 بعضی آکھن طفل تھیں سب گیا سستا
 دھریا اوسدی کنڈتے اپنا ہفت طکا
 امن سلامت گھرانوں لنگے لوگ تمام
 راہب نوں بھی کسے جادسی ایہہ بات
 تینوں دوست اپنا کرسی پاک خدا
 وچہ ازمایش رب دی صبر نہ ہا ریں مول
 دیکھیں ناہیں کسے نوں راہب میرا یار
 سر پرچشم قبول ساں جو کرسوں ملان
 سنے نصیحت اوسدی سمجھناں قیاس
 کئی کرامتاں اوسداں ظاہر ہو یاں آ
 اسے ہتھ لگان تھیں جادو سبہ آندا
 سنکے لڑکے کول اوہ آیا حال زہیر
 جلدی اکھیں میریاں روشن کرنے خدا
 اوسے ویلے تر ت اوہ ہو یا مسلمان
 اکھیں روشن اوسدیاں کیتی پاک خدا
 دیکھ سو جا کھا اوسنوں لگا کہن شریر
 کس طبیب کیم تھیں ایسی ملی دوا

کہند امینوں مول ناملیا کوئی طبیب
 باجھ دواؤں رب نے اکھیں دتیاں چا
 کہند امیرے باجھ ہے کپڑا تیرا رب
 کہیا اوسنے رب جو تیرا سر جہنار
 سنکے اتنی بات نوں سڑیل گیا پلید
 کسے آکھے لگ کے آندا تہ ایمان
 آخر اوس وزیر نے ویسا ہو لاچار
 لڑکے نوں پھر کے کہندا اوہ کلعون
 اسے کارن پالیا تینوں نال پیار
 دھک دھک جادو گرانوں گھلپیا تینوں میں
 سکھ سکھ جادو اسان تھیں ولی ہو یوں مشہور
 چھوڑ طریقہ اسان والگوں ہو ری راہ
 سپاہی اوسنوں آ لگا مروان
 راہب کولوں دین میں کیتا ونج تہ بول
 کہندا چھڑا و دین توں پکڑ اساوی چال
 راہب کہندا دین میں چھوڑاں ناہیں مول
 تاں پھر جلدی شاہ نے آ رہ تیر منگا
 دو پھاٹاں کر اوسنوں سٹیا اوس پلید
 اوستھیں تیجھے پھر اُس سڈیا اوہ وزیر
 پھر اُس لڑکے واسطے کہندا اوہ خنڈال
 اوسن کہیا منظور ہے جو توں کریں زمین
 تاں پھر سپاہیاں کہندا اوہ منکار
 ایسے کسے دھرنج دچہ اوسنوں سٹو جا
 پکڑ سپاہیاں اوسنوں آندا طرف پہاڑ
 جاں او دھکا دین نوں ہوئے سب تیار

فضلوں میرے رب نے کیتے نیک نصیب
 ایہہ گل سنکے بادشاہ ہو یا بہت خفا
 جس نے اکھیں بٹیاں دس اسانوں حب
 میرا رب بھی اوٹا ہے سبھدا پالہنا
 کہندا تینوں کس نے دسی ایہہ توحید
 مارن لگا اوسنوں اوہ کافر شیطان
 لڑکے مینوں رب واکیتا تا بعد
 کسے آکھے تہدہ ایہہ پھڑپا راہ زبون
 وڈا ہو کے اسان تھیں کر جاسیل نکار
 جھٹوں سب کرمتاں حاصل کیستیاں میں
 ہن توں میرے دین تھیں ہو پیٹوں مضور
 دس شتابی تہدہ نوں کس کیتا گمراہ
 آخر لڑکے تنگ ہو کیتا سچ بیان
 تاں پھر راہب سڈیا اُس کافر جھول
 نہیں تاں پکڑ چروساں تینوں آری نال
 آری نال چرونا میں کر لوں شہول
 راہب تاہیں پکڑ کے دتا تر ت چرا
 ہو یا دوست رب واناں ایمان شہید
 اینویں آ رہ رکھ کے اوہ بھی سٹیا چہر
 جیکر دین نہ چھوڑیں کر ساں اہو مال
 ایسیر میں نہیں چھوڑنا سرگز سچا دین
 سٹ بلند پہاڑ تھیں اوسنوں آو مار
 ہڈی پسلی اُس دی ثابت ہے نکا
 اوتے سرے پہاڑ دے لیکے اوسنوں چاڑ
 لڑکا اگے رب دکر دا عرض پوکار

یار بے اپنے فضل تھیں منوں لبیں محب
 وچہ جناب حیدر اکبر ہوئی مستجول دعا
 دگ پہاڑوں خارجی موئے سب مردود
 آبا شاہ دے گول اوہ لڑکا امن امان
 کہہ نہا کتھے گئے اوہ میرے نوکر سب
 مینوں میرے رب نے فضلوں لیا بحب
 ہو رہا ہی پھیر اس کیتے شاہ تیار
 بجباؤ اس طفل نوں کشتی وچہ چڑھا
 سنکر حکم سپاہیاں مول نہ کیتی دیر
 کشتی وچہ چڑھائیکے آندا اوہ وچکار
 پھیر جا اپنے دین تھیں کیوں ڈبناں دریا
 لڑکے کہیا رب تے مینوں خاص مستین
 ایہہ گل کہہ کر طفل نے کیتی پھیر دعا
 اولٹ اوپھی ہوئی اوہ ڈب موئے مردود
 سب سپاہی بوڑکے آبا شاہ دے گول
 سنکے اوہ ملعون پھر کہندا ہو حیران
 تاں پھر اگوں آکھدا لڑکا کافروں
 دساں ہک تجویریں تینوں اے جھول
 پڑھ بسم اللہ کھ تھیں مینوں تیر چلا
 جد تک اپنے رب واسناں نہ نتیجیں نام
 ایہہ گل سنکر شاہ نے سولی تر ت گدا
 لوک تہا می سد کے جمع کیتے بے پیر
 پٹ پٹری وچہ اوسنوں تیر لگا اوہ جا
 وقت شہادت بولیا لڑکا نال زبان
 دتا مینوں رب نے مطلب تے پہنچا

رد ہوون ایہہ لعنتی تیری جو میں صرنا
 کنبیا سخت پہاڑ اوہ ڈاڈھا لڑکھا
 صحیح سلامت طفل نوں رکھیا رب وود
 لڑکھا شاہ ملعون جاں بہت ہو یا حیران
 لڑکے کہیا سب اوہ مارو بجائے رب
 کنبیا دلوں مستجول میں حب داوین صفا
 آکھن لگا انہا ننوں اوہ کافر مکار
 اوہ وچالے جائیکے سٹو وچہ دریا
 ندی کنارے اوسنوں پکڑ آندونے گھیر
 آکھن لگے اوسنوں رمل سبہ مردار
 آکھے لگ جا اسانڈ جان نہ مول وچبا
 نامیں ڈباں نیروچہ نامیں چھوڑاں دین
 حکم الہول اونہا ندی کشتی ڈولی آ
 لڑکا امن امان اوہ رکھیا رب وود
 دسئی اوسنوں آیکے کل حقیقت کھول
 مردانا ہیں مول ایہہ کی کرے سامان
 جبکہ مینوں مارنا سر پر چاہیں توں
 جس دے مال شباب میں ہو جاواں مقول
 دیاں اپنی جان میں اوپر نام خدا
 تہ تک تیرے متھ تھیں نہ ہوواں قلام
 لڑکے تائیں پکڑ کے دیندا اوپر چڑھا
 پڑھ بسم اللہ طفل نوں کچھ چلا یوس تیر
 کلمہ پاک الایکے گیا شہادت پا
 نام خدا دے اوپر میں جان کیتی قربان
 نوح ہو یا مطمئن میں اوپر نام خدا

لڑکے کو لوں سنی ایہ لوکاں جدوں کلام
 اوسے ویلے خلق نے دتا غل مجھ سے
 اَمَّا بِرَبِّ الْغُلَامِ لَکے بول سنان
 جتنے حاضر لوک سن اندر اوس میدان
 سمجھناں اوپر رب کے آندہ خاص مقیمین
 ڈھٹا جہدم حال ایہ اوس کافر مکا
 کیتا حکم پلید نے اندر شہر تمام
 ہویاں بے دل تیار اوہ کھایاں ہر ہر جا
 اوستھیں پیچھے لوک اوہ کیتے جمع تمام
 ہر بندے نوں اکھ دوارو وار بلکا
 جو کوئی اسے حکم نہیں کر داسا انکار
 سننے وزیراں آپ اوہ بیٹھا کر سیاں ڈاہ
 پکڑ پکڑ کے ہونٹاں سٹن وچہ پلید
 اک عورت پھر ظالماں آندی پائیں شریہ
 مڑ مڑ آکھن اوسنوں چھوڑ شتابی دین
 عورت آکھنے دین تھیں کراں نہ میں انکار
 عورت نالے ڈرے کچھ نالے کرے دلیل
 شاہد مہلت ملن تھیں چھوڑے اوہ خیال
 کہند اپنی ماں نوں ثابت رکھ یقین
 مار شتابی چھال توں ہرگز نہ ہٹھ نہ ہار
 کیتی جیل کلام ایہ اوس ایلے بال
 جاں اوہ عورت اک وچہ گئی سنے فرزند
 چالی گزاں بلند اوہ گئی آسنے مار
 جلتی اوپر کر سیاں بیٹھی قوم شہریرہ
 اکھن دی ناکسے نوں فرصت ملی نول

نالے شاہ ملعون تھیں سنیا رہدا نام
 بے شک ہے اس طفل داسچا پاک خدا
 لڑکے دے رب نال اسیں لے آئے ایمان
 سارے اور یکبارگی ہو گئے مسلمان
 آکھن بیشک ٹھیک ہے اس لڑکے دادین
 مڑ گئے میرے مذہب یقین لوک سمجھی کیا
 مہر ہر کوچے گلی وچہ کھایاں کھڑے
 سمجھناں وچہ پلید نے اک دتی بھر
 جنہاں چھڈ کے کفر نوں پکڑ لیا اسلام
 چھڈ لڑکے دادین توں ساڈی طرفے آ
 آتش د وچہ اوسنوں دیندا ڈال مکا
 دیکھ تماشا ہووند راضی سب گمراہ
 کتنے موہن ہو گئے اسے طور شہید
 کچھ اسے بال اک بیون والا سیر
 نہیں تاں اسے اک وچہ سربین نال یقین
 اوہ آکھن پھر اک وچہ چھال شتابی مار
 شاہ کہیا کچھ اوسنوں مہلت دیو سبیل
 ایہہ گل سنکے بولیا کچھ والا بال
 اس آتش د خوف تھیں چھوڑیں ناں دین
 ہو سی رب د فضل تھیں ایہ آتش گزرا
 پڑھ بسم اللہ اک وچہ مار گئی اوہ چھال
 حکم لے بے یقین بھڑک کے آتش ہوئی بلند
 ساڈے سبے سب خارجی آتش دے بھڑکا
 سڑیل کو لے ہو گئے شاہ امیر وزیر
 کسے واری سب اوہ سڑ موئے جھوٹ

سب کھایاں دے او پر جو آہو کھڑی پلید
 یکے حملے سبھ نوں رشتش گئی جلا
 پل وچہ ہوئے ہلاک اوہ سب اصحاب خدود
 چلاں جاگھا نوچہ عرب دل گذریا ایہ حال

سبھناں تائیں چل کے لگی اک شدید
 قہروں دشمن اپنے کیتے رب فن
 طرف جہنم رب نے دے سب مردود
 جہناں کیتے ظلم اوہ موئے خواری نال

قصہ صحابہ فیل

استھیں پیچھے ہو راک دیوان کر سنا
 سی ہک حاکم بین وا ابرہہ اسدا نام
 سرور عالم مصطفیٰ نبیاں دے سردار
 باویدن تے ہک ماہ استھیں اگے جان
 سن توں اوسد مرن دادسان بنوں حال
 شہر کے نوں لوک جاں موہن مسلمان
 بہت جمع مخلوق دا دیکھے جاں سہل
 اپنے کول مکان اک کیتا اوس تیار
 دھریا اوس ملیسے کعبہ اسدا نام
 کئے دے دل جاوندی حاجت رہی نہ کا
 اتھے آکے تسبیح بھی جج کرو ہر سال
 اپنی طرفوں زور بہت لایا اس ٹھول
 کئے دے دل لوک جاں ہو پھر تیار
 زوری اوس مکان وچہ ڈھاک بہائی آن
 قوم قریشوں شخص اوہ آہا نیس کوکار
 آہی دل وچہ اوسنوں غیرت سخت کمال
 ہک راتیں رب اوسنوں موقعہ دتا چا
 مال اسباب جو قیمتی آہا اوس مکان
 فجری ابرہہ لعنتی ڈٹھا جاں ایہ حال

جیوں اصحاب فیل دی پٹی ہینخ خدا
 آہا وڈا پلید اوہ حاسد بد انجام
 جسدن وچہ جان دے ہوئے پیکر مکار
 ہو یا رد جہاں بھیں اوہ ابرہہ شیطان
 جیونکر اوس ملیسے آہا قہر و بال
 حج گزارن واسطے ہر ہک طرفوں جان
 دلچ اوس ملیسے نوں آہا حسد کمال
 لائی او پر اوسد دولت باہر شمار
 لوکاں تائیں سد کے کہندا بد انجام
 گھر اپنے وچہ سہاں ہن کعبہ لیا بن
 جو کوئی کے چادسی کر ساں مندا حال
 ایسپر آکھے اوسد کوئی نہ لگا مول
 راہوں کتنے آدمی آندے پھر مکار
 وچہ نہاں دے عرب داسی ہک مسلمان
 رہیا اوس مکان وچہ ہو کے خد متکار
 تائیں خادم ہوئی کے رہیا بہانے نال
 ہک موتر کے جگہ اوہ وقتی سبہ و بجا
 لیکے راتو رات اوہ ہو یا نس روان
 سڑبل کوئے ہو گیا آتش غصے نال

گھوڑے ہاتھی اوٹھ بھی سب ہوئے مقتول
ابوہر نے جاں دیکھیا لشکرِ اہلِ حال
جا کے گھروچہ اپنے لگا حالِ سنان
کردا مہیسی اے اوہ گھروچہ ایہو گل
لوکاں تائیں سد کے لگا اوہ دھندان
تاں جو او سے وقت اوہ پنکھی اوڑوں آ
لگا وانگ بندوق دے ایسا اوہ سکرو
او سے دیے خارجی مویا ہو جیاں
اندر سورت بیل دے آیا ایہ نہ کور
جو کوئی اپنے اصل نوں سمجھے ناہیں مول
جسنے اپنے آپ نوں لیا پچھان ضرور
تاہیں وچہ حدیث دے آیا ایہ فرمان
رسانِ تنیوں کھول کے اسی میں تقصیل

زندہ قوم کھنڈ رتھیں ہک نہ رہیا مول
ڈر کے اپنے گھراں نوں نس گیا چنڈال
پنکھیاں میری فوج نوں کیتا مارویران
او سے جاگہ رہے پنکھی وناگل
ایہو جہیاں پنکھیاں کیتی فوج ویران
سروچہ او س مردود نوں دیندار وٹھلا
نکل گیا سرچہر کے کوہ او سدا ترور
کیا جہنم اپنا لشکر لیکے نال
دشمن بے غیور دے گئے جہانوں دور
انیویں او ستے رب دا ہوندا تہر زول
کردا ناہیں مول اوہ ایڈا کبر غرور
جس پچھاتا نفس نوں رہنوں لیا پچھان
جے ہیں عارف بے دا سمجھیں یار جمیل

پہان معرفت ملکِ باق میں حدیث شریف

مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ

ربِ رحیم کریم دی شان بلند کمال
ذاتِ عالیٰ جسم نوں ایڈا عالی شان
نہایت تارے چمکدے کل تہوج اسمان
آدم خاکی مغر ہے ایہ سب پوست جان
آدم دی ترکیب وچہ رب رکھے اسرار
گنت گنتا وچہ ہے ایہو بھیت عیان
جسنے اپنے آپ نوں لیا پچھان جیب
جسنے رب پچھانیاں ہو یا گنگ زبان
یعنے رازِ خند ایدے جسپر ہوئے ظہور

جسنے دتا روح نوں چہ بدن و ڈال
جس اگے ناچیر ہے عرش اتے اسمان
حوراں اتے فرشتے عجب بہشت مکان
سبھ جگ وانگ وجود آدم ہو وچہ جان
فہم عفتد بحسرتیں بھیت کنارے پار
اوہ جانے اس رمز نوں جو صاحبِ عرفان
ہو یا اپنے رب تھیں اوہ اسوقت قریب
کیوں جو اسپر کھل گئے سارے راز نہان
آدمیاں دی حرص تھیں ہو گیا اوہ دوا

ما سوا خدا پیدا ہو یا جدول فنا
 اندر ہر چیز دے دے رب دانور
 شاہجہانی ہو گئے فانی اس قدر
 ایہ ہے غیر خدا سب پروردہ وانگہ یوا
 جد تک غیر خدا پیدا ہوویں توں محتاج
 جد تک غیر خدا پیدا ہو غفلت دل و حجب
 نفس تیرا شیطان تھیں کردا و دھن تور
 نفس اتے شیطان دے سانوں پئے زنجیر
 جوشے سادے حق وچہ ہو دے بری بلا
 اکھیں بند کر اوڈے دورے کر دے کن
 نظری سانوں آوندے ساگر جگدے پا
 گویا اپنے آپ نوں عیبوں دتی وار
 چنگا اپنے نفس نوں جانے مشرک ہو
 ایہ شرارت نفس دی جس ناہیں معلوم
 حضرت پاک رسول نے کہیا ات سبب
 بھی نہ رہا یا کس طرح کبر کریند اسو
 خون جو گندا حیض دا اسی رہی عموماک
 دنیا تے جد آیا بھریا لو ہو ناں
 کھا نہ سکے روٹیاں نہ کوئی منہ وچہ دند
 ایہہ انعام خدا پیدا دے جو ہو جل جلال
 سب نوں چنگا لگ دا کردی سب پیار
 ماں اپنی دی گود وچہ نیت پاکو آرام
 چھاتی واسے چشمیوں پاوے نیت خوراک
 بھکھ لگے تاں رووند اوڑن کئی غلام
 لیا دن کئی کھڈا وے شیرینی اقسام

ہو ذات خدا پیدا دی اسفول نظری آ
 گویا ہو یا سوختہ اوہ وانگوں کوہ طور
 جیونکرا گئے شمس دے تارے اتے قمر
 ایہہ اٹھے تاں سب دے کھل جان اسرار
 تینوں نطس نہ آوند ارب سچے داراز
 رب دے ناں شریکیاں کروا ہر شے
 حرصاں ناں وچہ وندا تیرا عقل شعور
 حق دل جان نہ دیونڈے کر دے بندہ کسیر
 اسد وچہ پھساوند ترے اسانوں جا
 حق نہ نظری آوندانیک نہ رہندا نطن
 چنگا نظری آوند اسانوں اپنا آپ
 ذرہ عیب جو غیر دادے وانگہ پیار
 خیراں مندا جاندا عیبی ہو وندا سو
 عیب نہ اوسد ہو وندے مول کردی محروم
 جس چھپاتا نفس نوں اوسن چھپاتا رب
 دو بولالے راہ تھیں باہر آ یا جو
 پھر اوہ اپنے آپ نوں کیونکر جانے پاک
 قوت ذرہ نہ بدن وچہ عاجز تے بیحال
 کرے محبت والدہ ایہہ میرا فرزند
 الفت مائی باپ دی دلوچہ دتی ڈال
 مائی دے پستان وچہ کیتا شیر تیار
 جاری چشمے شیر دے رہدا ایہہ انعام
 جھوٹے وچہ پنکھڑیاں ریشم دی پوشاک
 گا دن لوری دیونڈے حاضر کرن تمام
 ہر دم پھرن دلاوندے کوں کرے آرام

مائی دودھ پلاؤندی سرج رہے سوں جا
 دند جے تاں سنگدابیوے نعمت عام
 دتے اللہ پاک نے ہر قسموں شیا
 فلیہ گوشت روٹیاں زروے اتے پلا
 میوے تے مٹھیاں فرنی ہو کہ باب
 اے غافل ایہ نعمتاں دیوے رب غفور
 رب دادتا کھائیکے شکر نہ مول کمان
 کرے حفاظت رب ناں جو تیری ہک دم
 جن آفتاں نہمتاں آ لگن یک دم
 جسے دتیاں نعمتاں ہر دم کرے نہال
 جسے دتیاں نعمتاں کروا فضل کمال
 لکھیا رومی معنوی اپنی وجہ کتاب

ٹھپ ٹھپ چپ کراؤندی جو روں تے آ
 لیاؤں کھنڈ ملائیاں شیرینہ ارطام
 کھاؤں پہن واسطے کیتا فضل خدا
 کھن دودھ شیرینیاں عجب لذیذ غذا
 سو سو قسموں نعمتاں آوے نہیں حساب
 کھا کھا نعمت اوسدی ہو بیچوں مغرور
 تیرے نالوں عن فلا چنگے فی حیوان
 سب اٹھوئیں آن کے کرن تنیوں بیدم
 پل وچہ تینوں مار کے بھیجن طرف عدم
 اوس مالک دے حکم دا کرے مول خیال
 حکم عدولی اوسدی پے نصافی چال
 ہووے اوپر اوسد رحمت باہم حساب

کاشکے ہرگز نرا دے مادرم
 تاناہ کر دے کشتہ نفس کا فرم

ہاے افسوس نہ جہدی مٹیوں میری ماں
 کافر نفس نہ مجھ نوں کردا آن ہلاک
 جسدا دشمن ہو وندا ایسا سخت لعین
 جبکہ کرے نیکیاں بدیاں دیے ملا
 خود بینی تے کبر تھیں بے ریا اوہ ملعون
 رکھیا اسنے اسان نفس وحدت نور چھپا
 دل ساڈے وچہ پاؤندا ہر دم ایہ غرور
 پیدا کیتی رب نے جو کج مخلوقات
 اناجیٹو شیطان نے دعوے کیتا سی
 میں چینگا ہاں غیر تھیں میرے جہانہ کو
 اپنے وچہ پیدیاں بھریا گندگی نال

اوپر اس جہان میں پیدا ہوندا ناں
 اس پلید بھلائی میں تھیں اللہ پاک
 اوسنوں ہرگز بھٹاناہیں باہقین
 ہووے جو بریاں دیوے اوہ بھلا
 اپنا آپ پچاؤندا رکھے بت درون
 رامہن ہو کے بیٹھدا اوپر راہ خدا
 رکھدا چنگے عمل تھیں ہر دم سالوں دور
 سب تھیں دودھ شرارتی نفس پلید صفات
 اوہو دعوے رب دا بالکل جان صحی
 اینویں ایس پلید ہر دم دعوے ہو
 ہرگز اس خبیث نوں آوے نہیں خیال

تہم قست قلوبک کہیا اللہ پاک
پتھر نالوں دودھ کے سختی و چپہ دلاں
پاک کلام خدا پیدا دی روشن جیوں خوشید
چمکدڑاں نول شمس دامل نہ بھاو نور
لائیں نکلن غار تھیں خوشی کریندے خوب
وچہ اندھیراں لٹکدے گنداں وچہ گذران
نور کلام خدا پیدا ہو رہدیت رسول
وچہ تار کی حرص دے پھاتا ایہ شہر
جو ہے قیدی اسدا لیندا اس پیٹر
قدسی وچہ حدیث دے اللہ دافرمان
ساڈے مال شریک ایہہ بن بیٹھا مکار
اپنا آپ پوجا وندا بن بیٹھا مسبود
واقع جیہڑا ہو گیا اسکے مکروں خوب
اپنا برا نہ منگیا کوئی وچہ تہبان
جس گھر اندر وسدا پٹے اوس بنا

سخت ہوئے دل تسان خوف کنوینیاک
ہرگز خوف خدا پیدا دلوچہ آوے ناں
ایہ وانگوں خفاشن وچہ تار کی قید
تا ہیں وچہ اندھیریاں چھپ چھپ بہند دور
ہوئی اسدا دی عید ہو سورج ہو یا غروب
ایہو حالت نفس دی چھوچ پھپھان
اس چمکا وٹر نفس نوں بھادے ناہیں مول
ہر دم ساڈے بدن نوں کیتا اس سیر
او پر کاٹھی گھت کے بہندا گوڈا پیٹر
نفس تیرا اے آدمی دودھ کنوینیاں
دشمن استوں جان توں جوئے جانیں توں مار
دشمن باہ خدا پیدا ایہ پکا مکروو
اوس چھپھاتا رہوں پاو او مطلق
باہجھوں نفس شریہ دے ایہ وڈا نادان
جس گھر موجاں مان دا استوں کرے دنا

حکایت

ڈٹھا مالی باغ دے مرد کوئی گستاخ
بیٹھا سی جس شاخ تے او ہاکٹ دا سی
کہیا شاخ درخت دی مینوں ہے درکار
کٹ چکا جد شاخ نوں ڈگا گردن بھار
ایہو حالت نفس دی ہر دم ایہ گستاخ
جس گھر اندر وسدا اوہ کرے ویران

چڑھیا سی اک رکھ تے کئے اُسدی شاخ
کہیا مالی باغ دے ایہہ توں کر دا کی
مالی کہیا دیکھ میں سامرہ منجبار
ٹٹا لک تے ترٹ ف کے ہو گیا مردار
جس شاخ پر بیٹھا کئے اوہ گستاخ
پیر کو ہاڑی اپنے مارے ایہ نادان

میان علاج نفس مارہ

ہے اس نام قرآن وچہ آثارہ بالسوء

ہو یا باجھ لگام جو نفس تیرا ہر سو

جو ایہ حکم چلاؤ نہ اس کے طرف سے
اوسنوں سے دوا لگی دوڑے ایہہ کمبخت
باطل منکراں اُسنوں کتیا آن تباہ
دنیا والے غمستے ہر دم رہے خیال
علم پڑھے اوہ جنہاں وجہ حاصل ہووستان
ایسی منطق فلسفہ میرے اندر ہو
ایسے شمس باز غے آدن مینوں یاد
جمنسل وڈا جگ وچہ سدن مینوں لوک

اسکے نیک بنان فوں بھیجے رب نبی
جیونکر مایو لیا ہے ہمیں ساری سخت
اللہ دی درگاہ وچہ ہو یا رو سہاہ
طالب شہرت رات دن رہندا ایہہ خیال
مینوں وڈا مولوی سکے کل جہان
جسنوں جگ چہ جاندا ہوو ہور نہ کو
ہو جاداں ہمیشہ میں اسدی ایہ مراد
بخت کراں جنہاں میں اُسنوں دیواں لوک

حکایت عارف

امام غزالی تھیں اپنی وچہ کتاب
کرے خلاف اوہ نفس دا اندر ہر اک بات
ہک دن اوسدے نفس نے ایہہ گل چاہی آ
ایہو خواہش نفس دی کرے تیاری جنگ
عارف کہیا نفس کیوں موت کرے منظور
کیوں جو حضرت مصطفیٰ کہیا وچہ حدیث
خواہش نیک جو اسدی اوہ بھی ہوو بد
سچا پاک رسول ہے سچ انہاں فرمان
پچھیا اپنے نفس تھیں سچی گل بت
نفس کہیا توں بدی تھیں مینوں کردا بند
میں مشہوری چاہو نہ انوں رہندا گناہ
موت بھلی اس جیونوں ہو یا ڈاڈھا تنگ
جاں میں اندر جنگ ہو ساں رنج شہید
تا ہیں ہو یا شہید اوہ روضہ کرن تیار
عارف کہیا مائل نہ جاواں طرف جہاد

سی ہک عارف رب دا عابد اہل ثواب
سدا کیتا زور تھیں نفس خبیث صفات
کراں جہاد کفار تھیں مراں شہادت پا
با جھ شہادت اوسدے نفس ہے ولنگ
اس گل اندر جاپ دی حکمت کوئی ضرور
وڈے وڈے مکر ایہ کردا نفس خبیث
آخر اوسدی آرزو کرن چاہئے رو
چاہئے نفس جہاد کیوں جو سنگی شیطان
توں کیوں خواہش جنگ دی کردا رہیں سدا
الٹ کریں جس چیز دا میں ہاں خواہشمند
کلی میرواں خواہشاں ہو یاں بند تمام
نیک ظاہر جاپ دی ناں کفاراں جنگ
ہر کوئی پچھوں آکھ سی آہا نیک مزید
توڑے پیچھے موت و پاداں میں عتب
مکر تیرا میں پالیا ہن میں کھاں یاد

ایسا مایخو لب اندر نفس شریہ
گھٹ نہیں فرعون تھیں ایسا نفس شریہ
اس کے مکتز بچیان دا جو صاحب اخلاص
رکھے خوف خدا پیدا حکم مردم پیش نظر
رب علاج بتایا دیکھو وجہ قرآن
سوچے اپنے نفس دی نیکی بدی تمام
کیتیاں جو اس نفس نے دل دیاں اکھیں بند
پتہ لگے کہ آئیکے آون عیب مظہر
ہک پاسے شیطان ہے راغب دیاں دل
روح تے دل دی سلطنت وجہ بدن انسان
غالب نفس شیطان جاں ہوون طرف بدی
غالب خوف خدا پیدا جدوں انہاں تے آ
نیکی دے دل جان تھیں نفس کریند اکوڑ
جیکر روح تے دل نوں غالب خوف خدا
تاں پھر طرف فرشتہ راغب ہوو دل
کھن دل دیاں اکھیاں بس دا سارا راج
روح دے کولوں نفس نوں جد مایوسی ہو
کرے اہم سام فرشتہ راز رموزاں غیب
جد شرمندہ ہوو ندا نفس ملیب صفات
ایغیاں جد بریا ئیاں اسنوں نظری آن
حدوں ملامت آپ نوں کردا ایہہ شروع
تا توامہ اوسدا وجہ شریعت نام
جاں آتارہ ہوو ندا اسدی مرض خبیث
کھن فاسل حادثاں اس مرضنوں آتار
ضایع وقت و بخت و بخت و بخت و بخت

مرض قدیمی نفس دی لگا وجہ تدبیر
چاہے وڈے مرتبے ہر دم ایہہ پیر
کرے علاج بجائے سکے مکروں تھو خلاص
اس فی نفس اکدی وساہ نہ کر
وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍّ فَرْغَتِهَا
تاں جو اپنے حال دا واقف ہووے عام
اپنی صفت شناسد ارہندا خواہشمند
تقوی اسدا نام ہے خوف خدا دا کر
دوجی طرف فرشتہ دے نیکی عمل
روح عاشق ہے نفس تے منے اوس فرماں
روح تے دل بھی نہ ساندی نہ کل سہی
کھن دل دیاں اکھیاں دیکھے ہر اہل
تابع اسدا روح بھی تاں کم ہوندا چوڑ
من نا گل نفس دی جو اوس خواہش نہ
نفس خجالت پاو ندا خواہش اندر دل
روح لے ایہہ نفس بھی اسے دے محتاج
دل چکے جنوں آئیکے نہ سوچ دا گولوں لو
دس دن اندر روز نہ اس عیبی دے عیب
شیطانی اخلاق دی چھٹے سر ہر بات
تاں ایہہ کانفر چاہو ندا ہوداں مسلمان
ہودے نفس شیطان تھیں نیکی راز راز جو
ہو کے مسلمان ایہہ کردا وڈے کام
اس کے بہت علاج نہیں وجہ قرآن حدیث
حدت سخت شہوتوں ہوندا ایہہ بیمار
ہستنا بہت کمینگی مکر فریب کمال

دھوکے بہتے جاندا شایق مالِ حرام
 دل دی سختی بغض بھی نالے بحسب غضب
 شوقِ محبت مالِ دی حصر نہ یادہ نال
 روح دے ایہہ اخلاق نے علمِ عفاف و تقار
 ایہہ خلاق وٹاؤ نے حدت نال علم
 شہوت نال عفاف دے لعبِ حیا و نال
 کرہوں چھوڑ کمینگی کامل ایہہ علاج
 سختی چھوڑ کے نرمیوں حاصل کریں فلاح
 چار سببِ اخلاط جو درپہ بدن انسان
 علم جو جاگہ خون دی بہت مناسب بھال
 دو جا غضب مناسبتِ جسدی ہے صفرا
 پیچی شہوت جان توں ملغم ایہہ مثال
 بار و مہنیاں ایس تھیں پیدا ہو و ن کل
 چوتھا وہم خیال ہے جو جاگہ سودا
 چارے غلط معنوی لازم و چہ انسان
 تشکی ہوندی بدن و چہ خون جے ہو و کم
 جیوں کر باجھوں خون دے جیونے انسان
 قوتِ خون و دھاؤندا اندر ہر اعضا
 غضبی شہوی وہم جو اندر ہر حال
 حد مناسب نال ہے ہو و ن ایہہ اخلاط
 بلبعی حدود انہسا ندا و دھا گھاٹا ہو
 موت ہلاکت آوندی فتنہ خور فساد
 قوتِ علموں پاؤندا ہے ایساں کمال
 طرفِ حقیقت تشریف ایہو راہِ منسا
 مسلم حقیقت حق و امن شریت جان

سختی اوپر عاجزاں شکم کرے بزمان
 بہت تشنگی جو لو اں میں مال بیگانہ و ب
 بے خوفی رب پاک تھیں جیسا کمال
 ہو رہی تے روشنی صدق صبر تکرار
 خفت نال وقت دے رحمت نال ظلم
 لہو نہی تھیں چھوڑنی ہاں فہم سمھال
 مکر فریب جو صدق تھیں بے صاحب تاج
 بیقرار می صبر تھیں بدلیں اہل صلاح
 اینویں چار اخلاط نے وجہ سلوک عیان
 جے کم ہو وے اونوں آفے پیش محال
 ایہ بھی تھوڑا چاہیے دوسے کم نہ آ
 اسدی بہت مناسبت نفس بہی نال
 وجہ مفاصل نفسدا پاؤ آ کر غسل
 رسوا سی امراض سبہ استھیں ظاہر آ
 علم زیادہ چاہیے جیونکر خون عیان
 اینویں سلم نہ ہوں تھیں کوئی نہ بنا کم
 اینویں باجھوں علم نہ اوکھا ہے عرفان
 قوتِ علم و دھاؤندا اندر راہِ خدا
 اعتدالِ برابری قوتِ سیتی بھال
 کوئی فساد نہ آؤندا ہے ناہیں افراط
 مرضاں پیدا ہوندیاں سالک اٹک کھلا
 اسدی ہک مثال ہے رکھیں دل و چہ پاؤ
 طیب سخاں قلوب جو رحمت جل جلال
 کل کمالاں واسطے علمی قوت آ
 استھیں باہر جو گیا پاؤے راہِ شیطان

علم عتاید باطلہ رب تھیں دور کھے
واعظا کردے وعظا جو وڈے اُسا رکن کھٹ
غضب فحش اس طرح جہنک پیش کش کم
کارن راہ خدا میدے کوشش نال دیر
اسد وچہ افراط جو حدوں دوسن نام
ہو رہو غور و فکر ہر دم رہنا دور
ہے نفس کر پٹا گھٹا و نال حدوں ہر نام
ہونا تابع نفس داسر گل و چشتاب
قوت شہوت وچہ ہے پہلی صفت عفاف
ہو رہو محسوس صبر بھی اللہ کنوں حب
بیسری تے ترس بھی اسد بڑے صفات
بیزد و تی جو عشق تھیں درو وں خالی دل
تست و ہم برابر ہی نوٹ الہی نال
بھی بخوئی غیر تھیں رہی اس کمال
ہے اسد افراط جو اندر طول امل
حسنت خدا تھیں رکھنی دل وچہ وڈی امید
ہے اسدی تفریط جو چھڑان خوف خدا
دل اندر وسواس جو باطل غیر خیال
القصد تہیل جو وچہ تمام خصا
از پر راہ شریعتے جہت تک قدم ثبات
واجب فرض شریعتی ایہ غلط بچیان

بھی عالم بے عمل جو وچہ فساد سرے
لوکاں دین نصیحتاں اپنے اندر کھوٹ
نیک صفاتاں اُسوچہ غیرت ہمت غم
مارے منکر دین دے جیو کر غالب
سر تابی تے خود ہسری بابرنا ایہ کام
اس سرائلوں آوند اندر دینا فتور
سستی تے بے غیرتی نامردی ایہہ کام
اندر دینی امر دے سستی کم خراب
بچنا مندی نظر تھیں دل اُبنہ صاف
ہے افراط جو فسق وچہ پھاسن بڑی با
ہے نفس کر پٹا جو سرد ہو بالکل بے اشتباہ
ایہ بھی بڑے صفات چھوڑیں نا کر دہل
پک تسلی حق و اباطل چھوڑ خیال
عنم قیامت کھن رحمت بخش عیال
ڈرنا فاقے فقر تھیں راغب نیل دل
کہن جو میں رہانگا اس جگ تے باوہ
طرف مال نہ دیکھین غفلت کم
صانع عمر گزارنی فسق فخور کمال
بہتر سالک واسطے اندر ہر حال
پیش نہ آوے اسنوں ہرگز کوئی آفات
حاذق دی تجویز تھیں اندر راہ عرفان

نَزَّلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ط

حضرت پاک سول انوس بھیجا رب طیب
پاک کلام خدا میدی کارن دناں شفا
جو کوئی عیب کما وندا پاوے ثمرت شفا

جہت شفا دے آندیں شمعے عجب طیب
رحمت کارن مومناں یہی پاک حسدا
مہضال جاؤن دل دیاں کرد انفس حسدا

جو امارہ نفس ہے جاوے اس کے گھوٹ
ایسے پھر بھی جنہاں توں ہووے نہیں شفا

ذکر نفی اثبات وادیوں وارو گھوٹ
ظالم وچہ قرآن دے رکھیں نام خدا

وَمَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا

بہختاں تے ظالماں کیتا ایڈ غضب
وتا سرور مرسلان طرف اساڈی ٹور
پھر بھی اپنے ہیکے دا کرن نمون خیال
آخر گھاٹا پاوندے ایسے ظالم نوک
ظلم کما یا نفس تے جھلسی سدا عذاب

آیا ایہ قرآن جو رحمت کیتی رب
استحقاق او پر کی ہووے رحمت بدی ہو
لاہامول گواہیکے جاوے مندے حال
ستھوں مفت گواہیکے چلے حیاتی روک
ستھوں چلے ونجائی کے رست د اسباب

بیان معراجی ہر چہار خلط

جیوں کر آوے خون وچہ ظاہر کوئی فساد
انسانیت تے پا پڑہ بھی بخیر عناب
ایویں علم بھی خون ہوجے ایہہ فاسک ہو
برے صفت اید فلسفہ باطل ہو خیال
یا جد وادھا خون دافصد کران طبیب
ایہو فصیح علوم دادل نہیں اہان کمال
نصعد کہ صفا کے پیوندے اتوں خرق گلاب
تاں پھر ہوندا فائدہ کہندے سب طبیب
جان دوا جو قلب دی ذکر صبح تے شام
فتلہی ذکر تے تقویت ایہ معجون عجیب
ذکر نفی اثبات دا عشقی حب کمال
ہت عبادت ظاہری نالے دلی حضور
خطے تے رسواں جو دلتھیں دور ہٹا

بین مصنفے خون دے شہدائے فواد
صاف کرن جو خون نوں جھپٹا ہویا خراب
کر تفریق قرآن دی اسنوں صاف کرو
موجب پاک کلام دے دلتھیں دیو کمال
ایویں باطل علم جو کر توں دور حبیب
صبر کر رکھ نہ دوستی غیر اللہ دے نال
ٹھنڈے شربت صندلی شیریں شہد جلاب
ایہو طریقہ ایس جاسنتوں نیک نصیب
دقوت زمانی جان توں نسخہ آرام
نالے رکھ مراقبہ جو فرمائے طبیب
ایہ مجرب قاعدے ہر دم رکھ خیال
ہو استحقاق نفس دی خودی تیکر دور
رکھ نہ کوئی آسرا باجھوں ذات خدا

بیان پرہیز برائے اہل مرصن

بہت کہنا چھوڑ توں گلاں واہیات
کثرت صحبت غافلاں نال نہ کر تحقیق
بھی جو اپنے آپ نوں جان وڈے دانا
کچے صوفی ہو جو مارن وحت دم
رات دنے جو مار دے اینویں جھوٹی لٹ
محس ایسے شخص دی تینوں کرے خراب
جس دے اندر خوف نہ یاد نہ اللہ پاک
دنیا وچہ ذلیل بھی ہو کرے بدنام
وچہ یاتی پھاسنا اندر محسوسات

بہت اکھانا پیو نا سونا دن تے رات
لمحہ تے بیدین دے جانویں نہ نزدیک
صکلی حلق اوہ نے نیڑے انہاں نہ جا
گمراہی وچہ غرق اوہ ہو رہے ہر دم
سینہ غیر اللہ بھتیں انہاں نہو یا صاف
جیہڑا اندر غفلت اں ہو رہیا غرقاب
صحبت ایسے شخص دی تینوں کرے ہلاک
آخر ویسے موت و جانویں گانا کام
دنیا دے اسباب وچہ یاد نہ راہ نجات

يُؤْسِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ مِنَ الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ

اندر دل دے ڈال دے اوہ مندے وسواس
طنہ ہر گلاں مٹھیاں باطن وچہ حسد

ہو رہی ہودہ گوئیاں جو عادت خناس
مومن سادہ لوح نوں ڈالن وچہ عذاب

بیانِ غذا دے اہلِ مرص

فرض نماز گزار نے والدے نال حضور
رہے توجہ رب دل وچہ نہک زہمیش
ظاہر باطن اپنا اللہ دل شغول
قوت غضبی وچہ جے آوے کو نقصان
استغفار زبان تے ہر دم جاری رکھ
کریں تو وضع حق دی نسخہ ایہ عجیب
جب کہ کثرت غضب واما وہ یا خراب
قَوْلًا قَوْلًا لَيْنًا آیا وچہ تہران
صحبت نال اکابر اڈی ایہ دوا
ہمد دی انسان دی ہو رسل جان
قوت شہوی وچہ جے آوے کو نقصان

ظاہر باطن رب تھین نال ہو دے دور
بیچو پی بیچو گی ربدے ہر دم پیش
اندر یاد حق دایمہ دی خلل نہ آوے مول
کراسدی تبدیل توں تو بہ نال جوان
کریں ملامت نفس نوں شربت تو بہ چکھ
ہو رہی سبب عاجزی جو کچھ کہہ رہی
کثرت تسبیحات و استغواں دیہہ ملامت
کریں ملامت آپ نوں نسخہ ایہ سان
جاہل کو لوں سنا ایہہ پرہیز بھرا
ایہ غذا مرلیض دی وچہ حدیث بیان
کراسدی تبدیل توں شرع جیادیں جان

شرمِ خدا رسولِ مستیر ہو ملائک تھیں
 زائدِ شہوت جے ہوو تاں جھب کرنے کاح
 کارن اس بیمار دے ہو وڈی پیرہینہ
 طے سوہنیاں عورتاں مول نہ کرے خیال
 یاد نہ رہن عیبِ اوتاں نا پھر یاد خدا
 طرف نا محرم عورتاں نکھن وڈا گناہ
 بد پرہیزی جو کرے دائم رہے ہمیا
 غذا روزے رمضان دی بھی آوا ب سمہاں
 پاک انفس تے مستحب روز کے نفلی جان
 وہی مرض سوداؤ دی حبسوں غلبہ پا
 مہم ہوتا تکلیف جو فانی دُنیا کان
 کم نہ آئے اُنہا نون دولت دنیا مال
 عزت اس دوا ہے اٹھیں اگے موت
 نفسی طبعی لذتوں رہن اپر کنار
 اصلی عشقِ خدائید احاسِ حسبنوں درد

الْحَيَاءُ مِنَ الْإِثْمَانِ جانی نال عتین
 بُرّی نطف تھیں بچتاں ہوو صہل کاح
 صرگز ویکھے مول نا صورت دل انگیز
 نہیں تاں عشق مجاز تھیں پوسی اس حجال
 اس حالت وچہ لا وندا شیطان اپنے دا
 خلوت تھیں دھہ ہے جہیری کرے تباہ
 صحبت چھوڑیں فاسقاں جہاں ایہہ آزا
 حفظ فرج محافظت صردم وقتاں نال
 وضو بھی سختیار ہے وڈا جہت شیطان
 یاد کرے اوہ موت نون چھوڑے کم ریا
 کرے خیال جو مر گئے اگلے سب سلطان
 باجھوں نیک اعمال دے کی یجانا مال
 کی کرنے ایہہ محل جاں آخر ہونا فوت
 گرفتاری موہوم تھیں کریمہ ہنیر ہجار
 دنیا ولے دھندلیوں فارغ ہے اوہ مرد

حکایت کا

ہک دن کیتی رب تھیں موسے ایہہ دعا
 حکم ہو یا جو جاو توں اوپر اوس پہاڑ
 بہتر موسیٰ جاں گئے کر کے بہت تلاش
 ننگا بدن فقیہ دا اوپر ساری گرد
 بہتر موسے اوسنوں کہیہ جاسلام
 موسے نے فرمایا ایہہ عاشقِ دلگیر
 تیرے کارن رب تھیں تاں میں کچر دعا
 سنے نامِ خدائید کنیا کسم وجود
 حضرت ایہہ گل دیکھ سکے ہو گئے پیران

اپنا بندہ خاص توں مینوں کوئی دکھا
 بندہ میرا خاص ہے بیٹھا وچہ اجاڑ
 ڈھارا ک فقیہ صر بیٹھا نیک معاش
 ہر دم یاد خدائے نون کردا سی اوہ مرد
 کچھ جواب نہ دیوندا کوئی کرے کلام
 جیکر عشقِ خدا ئید اتینوں دا مہنگر
 تاں دیدارِ خدائید اتینوں تھئے عطا
 ڈکا نگر مار کے ہو گیا نابود
 کہہ سکد یا رب ایہہ کیوں ہو گیا بجان

تدوں جناب خدا تھیں آئی ایہہ ندا
پھیر نہیں اوہ جیوندا سنگے ساڈا نام
نا کوئی بھاؤن اوسنوں دُنیا ولے سنگ
ایہہ درد خدا پیدا وصل کنوں پیغام

جسوں کامل درد ہے کیتا اساں عطا
دنیا دی کوئی اوسنوں یاد نہ ہے کلام
اوپر شعلے شعلہ جلدی جویں پتنگ
منانی کرنا آپ نوں ایہہ اسدا انجام

تخت کا

حضرت ابو یزید جو بسطامی سلطان
اللہ کو لوں سنگے آہے نت دعا
آئی ابایزید نوں غیبوں ایہہ ندا
ایسر وصل نہ ہو دنا تینوں مول نصیب
یعنی لیا اوہ چیر جو ساڈے پاس نہو
سنگے اس الہام نوں رنے زار و زار
سب شے جاناں تدہ تھیں کے میرے سار
علم پڑھکاں تدہ واسطے نیکی عمل کراں
صابر و چہ بلائیکے نعمت و چہ شکر
نیکی دی توں سب تیری طرفوں سے
سبہ نمازاں تیریاں روکتے ارکان
تیرا حکم جہاد ہے جان کراں شرم بان
حکم ہو یا ایہہ عمل جو کیتے تدہ تمام
بے انہاں روزیاں حوراں تے غلمان
ایہہ جو تدہ عبادتاں گن گن دسیاں سمجھ
لوکاں دیاں عبادتاں ساڈے پاس کرو
عالم پاس فائدے سنانوں کوئی نہ لوڑ
تاماں پھر حضرت رویہ کے کیتا ایہہ سوال
جیہڑے تحفہ گھن کے آواں و چہ جناب
ہو یا حکم جناب تھیں اے ہندو مقبول

کامل صوفی پارے عامل و چہ عرفان
یارب سایاں کریں توں اپنا وصل عطا
توڑے خالص عمل توں کردارنت ادا
جد تک تحفہ لیا دسیں ناہیں پاس حبیب
دیواں تاناں اوہ چیر جو تیرے پاس نہو
پھیر کیتی ایہہ کسر ضعیف و چہ جناب عطا
سبہ خوبی ہے تدہ تھیں تیرا نہیں شہا
شاعل و چہ عبادتاں تیرے کارن ہاں
سبہ توں تھیں تدہ تھیں اے ستار غفور
میں نا جانا تدہ تھیں باہر کہہ سڑی شے
جج زکواتاں تیریاں اے میرے رحمان
تحفہ کیہڑا ہو رہیں لیسواں تیرے جان
بدلہ پاسیں انہاں واجنت و چہ انعام
بدلے مچ زکوٰۃ دے جنت و بستان
انہاں چوں ہک بھی مول نہیں ان لہجہ
بھڑے غزانے ایس جاہر گزتا ہیں تھوڑ
جو جو سے کم کیا پاوے منصب و وڑ
یارب میں نہ جاندا کیہڑے ادہ اعمال
پاواں جنت وصل دی بنہا نناں شتاب
تحفہ سوز گداز دا و چہ جناب مقبول

خالص عمل نہ ہو رکو درِ عشق کے تکل
خالص مول نہ ہو وندے عشق بناں اعمال
جو کوئی لیسکے آوند اہیہ تحفہ نایاب
وچہ شران شریف و اوپر پاک رسول

جہیز اہتہ نہ آوند اسارے جگدے مل
ساکن پہونچن منزلیں عشق محبت نال
پاوے عزت مرتبہ ساڈی وچہ جناب
کارن عشق خدائیدے آیت ہوئی نزول

وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ ۝

کارن حب خدائیدے جو اصحاب رسول
اندر عشق خدائیدے جان کرن قربان
چھوڑن خویش قبیلے جہت خدا
جان گھمائی انہاں نے اندر عشق حبیب
مستبول خدائے نول انہاں دے اعمال
یار اپنے فضل تھیں حرمت پاک حبیب

جنگاں اندر جاسکے ہو جاوے مستول
دل تھیں کرن قبول جو اللہ دامن
اگے پاک رسول دے جاناں کرن خدا
سار جگ تھیں نہ سار ہوئے نیک نصیب
تے پائے انہاں نے عشق الہی نال
کریں پد پر فقیر نول اپنا در و نصیب

خاتمہ کتاب و نازح و نیمہ صنف و بیان تصانیف بقہ

دم و دم شکر خدائیدے او جب لکھ نہرا
وَن پوٹیاں بوٹیاں نگ برنگے پھل
چنگے چنگے باغ میں وٹھے وچہ حبیبان
مالی کر کر کو ششیاں بوٹے لان سنوار
حبیب کر وچہ جناب و ہودن بہتبول
نظر کرم دی جنہاں نول بھالے پاک جناب
میں بھی رب و فضل دی کر کے آس ہنجار
قسم دیاں بوٹیاں صاحب شان کمال
کتھے مدین امین ہے کتھے مصرت م
ملک ملک دے چو نول تحفہ جات لبیا
حبیب کر بازش فضل دی گئی حبیبوں ہو
بھج بھج آون سیرنوں چنگے لوگ تمام

ہوئی حبیب کے فضل تھیں ایہ گلزار تیار
مولیٰ لایا بھاگ تاں پوسی چنگا نکل
جے رب لاو بھاگ ناں ہو جاوے بران
مالک کرے پسند تاں بن وڈے گلزار
بالن بنکے وکن اوہ کوئی نہ پھپھ مول
ہر موسم وچہ ہین اوہ تازے سدا گلاب
مومن بھایاں واسطے لایا ایہ گلزار
دوروں دوروں وٹھ ہونڈ کے آندیاں محنت نال
کتھے عربستان ہے کتھے ہے اوہ شام
کر کے جمع تمام نول دتا باغ بن
دھم جاسی اس باغ دی ملکاں تے خوشبو
جد بکھین تاں باغ ایہہ ہوسی سبر مدام

جسکے میرے ب نول ہو یا ایہہ منظور
 ہر موسم و چہ دیوسی تازہ پھل عجیب
 بھالن اصلی مخزنوں جو ہیں دانشمند
 اس کارن ایہہ باغ میں لایا ناہیں مول
 حد تک مقصد بات داپا وے نا انسان
 اس گلشن و سیر و مطلب ایہو اخیر
 جیونکر جھاگ مصیبتاں پائی انہاں مراد
 صبروں شکر و انہاں نول بکتا آباد
 دیکھ ذرا معلوم کر ہر بولے دا حال
 مارن کارن ویریاں کیا کیا لائے پھیند
 سب تکلیفاں سمے تے صبروں لیاں تھل
 کھک بولے کنوں رب دتے باغ بنا
 تول بھی جیکر انہاں دی صبر و کچھیں حال
 کھا میوے اس باغ کچھیں چن چن بولی پا
 سمجھن گے استبانوں صاحب ہوش کہاں
 جس بے گد اگند تھیں ہووے بند دماغ
 تھوم سنگھائیے اوسنوں چنبے دا پس
 چنکی مندی چیز و فرق نہ جانن جو
 جنہاں نول ب فضل تھیں کیتا حق شناس
 چھوڑ پڈیا ذکر ایہہ نہ کر لمی بات
 آپے جسکے اوسنوں ہوئی ایہہ منظور
 بے سمجھانوں لوے گا آپے اوہ سمجھا
 رکھ اوے دی اس تول تک غیر ہٹا
 نیر کے دی آس نہ رکھن گھڑ سجان
 راٹیں ہو یاں لیاں دیکھ دیکھ اوٹھو پاس

رونق اس گلزار دی کدی نہ ہو سی دو
 چن چن میوے کھاوےں جہیڑے نیک نصیب
 احمق اونیاں نبھراں کر دے رہن پسند
 اندر شوق نطناریاں رہن نرا مشغول
 کیا جا پے انسان ہے یا مور کھچوان
 ہر بولے نول دیکھ کے کر حاصل تاثیر
 اینویں تول بھی جھاگسیتاں ہو میں دلشاد
 دشمن دوتی غیرتی سب ہوئے برباد
 کیا کچھ کیتی دشمنان انہاں بید و نال
 دم دم رب نے انہاں اکتا قدر بلند
 دیکھ حند پھر انہاں نول کیا کیا لائے چل
 ویریاں دی بکیارگی پٹی بیج حند
 تینوں بھی رب فضل تھیں کر سی لال مال
 کاواں طوطیاں وانگ نہ ٹک ٹک دیں گو
 مور کھتے بے سمجھ واپنے نہیں خیال
 اس گندے و سیر تول کیا جنگل کیا باغ
 کھو جیہ جان سی دونوں اسے تل
 حق بطل پھر انہاں نول کیونکر معلوم ہو
 اس وحدت و باغدی بھیج بھیج لیں پاس
 سوچ کتاب حند انوں صہدی واحد را
 کر سی ایس کتاب نول ہلکاں تے مشہور
 نال ہدایت اپنی لیسے عکس کرا
 جنہاں تکبیر رب و انہاں نہ نکد نکا
 کیسا کسے بزرگ نے کہیا خوب کھلن
 جھٹھ انہاں اندا جیونا جنہاں بیگانی آس

رکھ پذیرا کرے دی توں بھی اس مدام
صورت سیرت عقل بھی علم اتے ایمان
ہو رہا راں نعمتیں باجھ حساب شمار
دیندا پہنن واسطے رنگا رنگ لباس
پھر مداح معنیب راں تینوں کیتا رب
کل تصنیفیں تیریاں کیتیاں اوں مقبول
دیکھ اتوال الّا خست چھپ پی کتنی وار
پھر زینت اسلام نوں کیا دتار بستان
لوئی والا حسن انچہ جو خوان مغیہ
پھر محمدی معجزے حضرت دعا عجاز
پھر گلزار محمدی ہوئی جدول تیار
چھاپن والا مرگیا تال ہوئی اوہ ہند
پھر حافظ دیوان دا ترجمہ جو منظوم
پھر ہن پچھلے سال جو یوسف دی گلزار
شیخ الہی بخش نے چھاپی وجہ لاہور
جتنے وقتے بنے ایہہ وجہ زبان پنجاب
نالے رب و فضل تھیں ہوئی بہت پسند
چاروں طرف پنجاب وجہ بہت ہوئی مشہور
اوستھیں پچھلے پھر ہن نکھی ایہہ گلزار
اگر جس قبولیاں اوہ تصنیفیں کل
تیراں سوتے پنجویہ جبری کہہ شہما
یارب دتی سونپ میں مینوں ایہ کتاب
ذکر بزرگاں جنہاں مذے کیتے یں مذکور

طرح طرح دے تہہ نوں بخش انعام
منہ ہتھ پیر پران سجھ اٹھیں کن زبان
کھا دن پیون واسطے دیند الیل نہا
اوس فضل حسان نہ آون وجہ قیاس
فضلوں مینوں بخشیا شکر کرندا ڈھب
کردانا منظور جے کوئی نہ پچھدا مول
کیتے رب نے اوس لکھ حشر دین ہار
دونوں حصے بار ہا ور تے وجہ ہسان
اوہ بھی لوکاں دیکھ کے لوئی دتی پا
اوہ بھی وجہ حسان دیکھ بے انداز
چھپ چھپ کتنی وار اوہ وکی کئی ہزار
ایسپر ہن بھی اوس لاکھاں خواہشمند
جتنا اوہ شہوت ہوئے خود تینوں مسکوم
چالی جزاں بنائیکے کیتی تہہ تیار
اس قصہ اس جہاں کوئی نہ بنی ہو
سمجھناں نالوں بنی ایہ وڈی بہت کتاب
جسنے دٹھا اوسنوں بہت ہو یا خورند
ہر کوئی طالب اسد کیا نیڑے بیا دور
ایہ بھی رب و فضل تھیں پاسی قدر وقار
ہن بھی ایس کتاب دا اوہ پاسی کل
بہیرے وجہ پذیر ایہ لکھی جاں گلزار
کریں قبول جناب تھیں تیرا نام و تاب
نال محاسبے اُنہا مذے بخشیں کل تصور

تمت

سن ماں باپ نے دوستاں ہو رہو خوش کام
کریں پذیر فقیر و جنت دچہ عام

بکام نشا

تاریخ تصنیف کتاب طبع از محمد منظر علی خلیف الرشید مصنف صاحب

قبکہ کتب مجھ دے والد بزرگوار
 مینوں پاس بلائی کے حکم ذاتی الفور
 ظاہر و چہ تاریخ اوہ ہوا مکمل ہو
 یعنی ہجری سن اوہ جا پے ظاہر حال

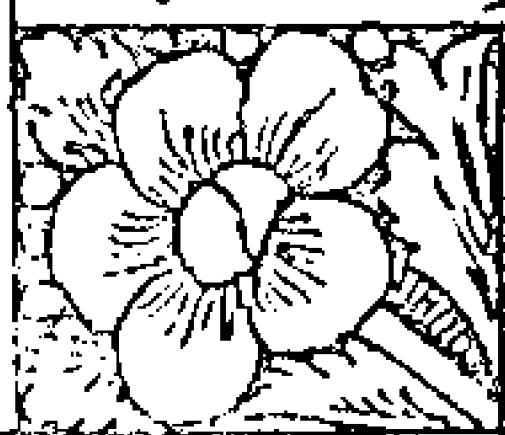
کر چکے تصنیف جاں موسیٰ دی گلزار
 لکھ اسدی تاریخ توں کر کے ایسا غور
 باطن اندر اوسدے مطلب نکلن دو
 اوسے وچوں عیسوی نکلے عدد اں نال

کر منظور ایہ حکم میں کیتا نہ کر تخفیف
 ۲۵
 تیرہ سہ تے پنجویں نکلیا سن تالیف

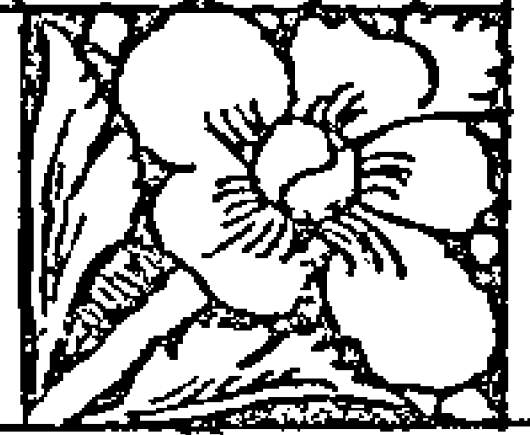
قطرہ تاریخ طبع از عالی نیاز محمد منظر علی خلیف الرشید مصنف صاحب شیخ محمد حسین صاحب شاعر و طبیب اکابر دی استمداد مصنف

یہ نسخہ عجیبہ چھپا دلپذیر
 مفصل ہے اس میں رسولوں کا حال
 میں اسکی محبت میں کیا کیا کتب
 مصنف ہے اس کا بڑا باکمال
 بہار معانی ہے گلزارِ عالم
 ہے حسنِ عمل موسوی دلپذیر

کہ جس کی ہے ہر اک ادا دلپذیر
 عجب شعر ہے خوشنما دلپذیر
 دلارا عجب دلربا دلپذیر
 خوشا دلپذیر دلربا دلپذیر
 فصاحت بلاغت ہے کیا دلپذیر
 سن و سال ہجری خوشا دلپذیر

دگر سال طبع اس کو لکھو حسین
 کہ گلزار موسوی بحب دلپذیر

ایضاً منہ

چھپ چکی گلزار موسیٰ دلپذیر
 سال اس کے طبع کا پوچھو اگر

ہو گئے خوش دیکھ کر اہل ضمیر
 ہے جب گلزار موسیٰ دلپذیر

قصص القرآن
معراج نور ایمان

اس کتاب میں مصنف نے نہایت
محنت سے قرآن مجید کے
تمام قصص جو مختلف مقامات
پر مرقوم ہیں ایک عجیب ترتیب سے
ایک جا جمع کر دیے گئے ہیں گویا ۲۹ قصے ایک جا ترتیب دار مرقوم ہیں۔
علامہ ابن کثیر رحمہ اللہ نے معجزات النبی کتب احادیث سے استنباط
کر کے نہایت آسان پیرایہ میں کتاب کو ختم کیا ہے۔ بچوں کو نہایت
مفید ہے حجم صفحہ ۲۵۴ قیمت صرف ۸۔

فتوح الغیب اردو
 یہ کتاب حضرت غوث پاکؒ
 کی صوفیانہ تصانیف میں سے ہے
 جو پہلے عربی زبان میں تھی۔ اب اس کا مولانا مولوی محمد الیاس صاحب
 نے عام فہم اردو میں ترجمہ کیا ہے اس میں تصوف کے وہ
 نکات بیان ہوئے ہیں کہ لطف آجاتا ہے۔ اس کتاب کا ہر ایک کے
 پاس ہونا لازمی ہے۔ لکھائی اچھی پائی دیدہ زیب ہے۔ ایک دفعہ
 منگوا کر آزمائش کریں۔ بایں ہمہ قیمت صرف ۸ روپے

علاوہ ہر قسم کی کتابیں و قرآن مجید بار عطا طلب کریں

فیض الہی ہمارا دوسرا اردو کی بہترین تصنیف ہے جس کا عام فہم اردو ترجمہ مسدود کی شرح کتاب الایمان کی خاطر حنا ب مولانا مولوی محمد عبد الرشید و عبد العزیز صاحب حکیم لاہوری سابق مشیر تعلیمات ریاست بہاولپور نے تیار کیا اور بصرہ زکریا شریعہ کیا ہے۔ جس میں فاضل مصنف و شارح علامہ نے عورت مرد و مترو و طلاق و جنابت کے بالتفصیل مسائل اور اسی طرح عورت مرد کی نماز اور ہر طرح کی زکوٰۃ اور وقت اور تمام احکام حج اور قربانی ایسا ہی۔ شفاعت۔ تفتہ۔ یرغرض ہر طرح کا حجاج اور اس کے منفصل احکام اور طلاق و عدت وغیرہ ہر طرح کی دیت و قتل قصاص ایمان نہمت آزاد غلام زناہ کاری مرد و عورت کے منفصل احکام و اطاعت شہ۔ رہنری چوری زناہ کاری۔ جھوٹی گواہی وغیرہ ہر طرح کی قسم اور کفارہ گناہ کی نذر تجارت اور بیع میں شرائط۔ دارالحرب میں تجارت و خیرہ قرض غیر منقول چیز اور شفعہ رہن اور تجارت۔ بحری و بری جانوروں کا کھانا۔ شکار کر اور شراب پوشش نشیم وغیرہ جہاد فی سبیل اللہ دعوات اسلام مال عنیت و فضیلت حبیب صدق و کذب اور عنیت برادری اور ناپلہ داری سے سلوک مال اولاد و بیہ زہد دعوت نرمی اور سختی پڑی چولی چیز کا پانا حلالہ وغیرہ وغیرہ غرضیکہ یہ کتاب دیکھنے سے تعلق رکھتی ہے۔ بایں ہمہ قیمت ضرور دیکھئے

الکلام المکنون
 فی معجزات
 عبد المکرر
 سے اس میں درج ہے کہ اہیں۔ عاشقان حضرت رسول مقبول
 علیہ السلام و والدہ وسلم کے پاس اس کتاب کا موجود ہونا ضروری
 ہے اور وہاں عظیم کے لئے انہیں ہر ایک محبت کیسے
 حیرت کا حوالہ بقید صفحہ کتاب درج ہے باقیمہ قیمت صرف ۶۔

صدیق اکبرؑ یعنی سوا نغمہری حضرت صدیق اکبرؑ
 خدیفہ اول حضرت شفیق المتذنبین
 رحمۃ اللعالمین احمد محبتی حضرت محمد مصطفیٰ ﷺ مولفہ
 خواجہ محمد عباد اللہ صاحب اختر فی سلسلہ جس میں ابتدا سے کہ

تفسیر سورہ یوسف منقطعہ بیان قصہ حضرت یوسف نہایت ہی در داگیر و رفت بہ مینر پیرایہ میں
مصنف نے بیان کیا ہے۔ جس کے پڑھنے سے سخت سے سخت دل کا آبی بھی نرم اور رحمدل
ہو جاتا ہے۔ یہ کتاب صوفیائے کرام کے لئے حیران دایمان ہے اور واعظین کی رونق بخاں کیلئے
از بس مفید لکھائی چھپائی نہایت خوش خط و اور کا فہم بھی عمدہ اور انیس لکھا گیا ہے۔
اد جودان خوبوں کے قیمت صرف ۱۰ روپے ہے۔

قصص المحسنين جلد اول

مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا

الحمد لله المنعم
الجليل المستطاب
الذي كرمنا
بإبائنا كرام
الصلوة والسلام
المستطاب

[illegible]

حسب رايك شيخ الهى محمد جمال الدين تاجران كمشى ميرى ^{لاهور} بانار

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَشْكُرَهُ لَوْلَا رَحْمَتُ اللَّهِ عَلَيْنَا لَكُنَّا مِنَ الْخَاسِرِينَ